

DEN NORSKE KIRKE
Kirkemøtet

Protokoll

KIRKEMØTET

2022

Trondheim, 21.–16. september 2022

Digital versjon av denne protokollen, saksdokumenter og opptak fra plenumssamlingene finner du på kirken.no/km. Der finnes også tidligere års protokoller og informasjon.

Det 40.kirkemøte i Den norske kirke
ble holdt i Trondheim
fra onsdag 21.september til mandag 26.september 2022.
Møtets forhandlinger fant sted på Scandic hotel Nidelven, Trondheim.

Innhold

Åpning av kirkemøtet 2022	5
Åpningsgudstjenesten	5
Åpningsmøte	6
Generaldebatt.....	7
Konstituering.....	8
Kirkemøtets vedtak:.....	8
KM 01/22 Godkjenning av innkalling og saksliste	9
Kirkemøtets vedtak:.....	9
KM 02/22 Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak	11
Kirkemøtets vedtak:.....	12
KM 03/22 Valg og oppnevninger Kirkemøtet 2022.....	13
KM 04/22 Orienteringssaker.....	21
Kirkemøtets vedtak:.....	21
KM 5/22 De hellige tre dagene - fra skjærtorsdag til påskedag	22
Kirkemøtets vedtak:.....	27
KM 6/22 Kirkemøtets fordeling av midler 2023 og budsjett 2022.....	30
Kirkemøtets vedtak:.....	34
KM 7/22 Kirken som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter	36
Kirkemøtets vedtak:.....	39
KM 8/22 Fjerning av regler om registrering av tilhørige	41
Kirkemøtets vedtak:.....	47
KM 9/22 Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet 2022.....	49
Kirkemøtets vedtak:.....	50
KM 10/22 Kirkelig organisering.....	51
Kirkemøtets vedtak:.....	81
KM 11/22 Kirkelige valgeregler og tilhørende endringer i kirkeordningen.....	83
Kirkemøtets vedtak:.....	190
KM 12/22 Ordning for felles menighetsråd for flere sokn	224
Kirkemøtets vedtak:.....	226
KM 13/22 Rekrutteringsstilling i Den norske kirke - Prest under utdanning	229
Kirkemøtets vedtak	236
KM 14/22 Uttalelse om krigen i Ukraina	237
Kirkemøtets vedtak:.....	244
Deltakere på Kirkemøtet 2022.....	246
Seminar: Håp.....	250
Festgudstjeneste i Nidarosdomen Søndag 25.september	251
Portrett av Helga Haugland Byfuglien avduket.....	252

Taler, prekener og foredrag.....	253
Åpningsgudstjeneste i Vår Frue kirke: Preken ved biskop i Borg, Kari Mangrud Alvsvåg.....	254
Tale ved åpning av Kirkemøtet 2022 ved Kirkerådets leder Kristin Gunleiksrud Raaum	257
Tale til Kirkemøtet 2022 ved preses Olav Fykse Tveit.....	263
Tale til Kirkemøtet 2022 ved statsråd Kjersti Toppe	266
HÅP: Ein bibeltime om håp ved preses Olav Fykse Tveit.....	271
Festgudsteneste i Nidaros domkyrkje 25. september.....	278

Åpning av kirkemøtet 2022

Åpningsgudstjenesten

Onsdag 21. september var det åpningsgudstjeneste i Vår Frue kirke. Biskop i Borg, Kari Mangrud Alvsvåg, holdt prekenen. Ellers medvirket følgende representanter i Kirkemøtet: Solveig Fiske, biskop i Hamar, Halvor Nordhaug, biskop i Bjørgvin, Herborg Oline Finnset, biskop i Nidaros, Inga Stoveland Dekko, Tunsberg, Arve O. Juritzen, Oslo, Linda Berntzen, Døvekirken, Rolf Steffensen, Sør-Hålogaland, Astrid Fylling, Bjørgvin, og Markus Westermoen, Agder og Telemark.

Følgende gjester ved Kirkemøtet deltok også i åpningsgudstjenesten: Hege Nordset Blichfeldt, KABB, Hilde Skar Vollebæk, Stefanusalliansen, Bård Bårdsen, Norges kirkevergelag, Solfrid Molland, sang og trekkspill, Jo Fougner Skaansar, kontrabass, Nils Økland, fele.

Medvirkende fra Nidaros domkirke: Andreas Hilmo Grandy-Teig, sokneprest, Petra Bjørkhaug, domkantor, Karen Haugom Olsen, domkantor, Korgruppe fra Nidaros domkor og oratoriekor.

Åpningsmøte

Gospel Explosion

Kirkemøtet åpnet onsdag 21. september kl. 18.00 på Scandic Nidelven hotell i Trondheim. Hovedtema for Kirkemøtet 2022: HÅP.

Kommunikasjonsdirektør i Kirkerådet, Ingeborg Dybvig, ønsket velkommen og presenterte talerne.

Musikalske innslag: Solfrid Molland, sang og trekkspill, Jo Fougner Skaansar, kontrabass, Nils Økland, fele, Gospel Explosion, sang, Leif Ingvald Skaug, dirigent og leder for Gospel Explosion, sang og keyboard, Svein Skulstad, sang og gitar. Forsangere under salmene var sangere fra Gospel Explosion, samt Leif Ingvald Skaug og Svein Skulstad.

Første taler var leder i Kirkerådet, Kristin Gunleiksrud Raaum. Deretter var det hilsninger ved statsråd i Barne- og familiedepartementet, Kjersti Toppe, og preses Olav Fykse Tveit.

Dagen ble avsluttet med middag på hotellet kl. 20.00 for Kirkemøtets medlemmer og inviterte gjester. Følgende gjester kom med hilsninger: Norges Kristne Råd – generalsekretær Erhard Hermansen, Metodistkirken – tilsynsprest Knut Refsdal, sametingsråd Hans Ole Eira og medlem av familie- og kulturkomiteen Ragnhild Male Hartviksen

Takk for maten talen ble holdt av Oddgeir Sølvfæstersen fra Nord- Hålogaland.

Generaldebatt

Generaldebatten startet torsdag 22. september 2022 kl. 08:30.

Disse hadde ordet:

Per Gunnar Disch, Kathrine Tallaksen Skjerdal

Jostein Ådna, Therese Egebakken, Liv Heidrun Skaar Heskestad, Thor Magne Seland, Gyrid Espeland, Finn Ragnvald Huseby, Thomas Tinglum, Gunnstein Endal, Solveig Fiske, Karin-Elin Berg, Erling Birkedal, Ole Jacob Flæten, Kari Mangrud Alvsvåg, Daniel Kydland

Anita Apelthun Sæle, Karl Johan Kirkebø, Oddny Irene Miljeteig, Kjersti Gautestad Norheim, Grete Bækken Mollan, Kjersti Ngozi Furuseth, Odd Einar Dørum, Arve Otter Juritzen, Marius Berge Eide, Kari Veiteberg, Ann-Kristin Sørvik, Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad, Johan Gjendemsjø, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Øystein Lappegard, Arild Mikkelsen, Jo Hedberg, Brooke Bakken, Hanne Marit Braathen, Oddgeir Sølvfæstersen, Olav Øygaard, Tore Christiansen, Vidar L. Haanes, Aud Valborg Tønnessen, Marianne Meling Kvamsøe, Dennis Lund, Anna Riksaasen, Thomas Raadin Iversen, Magne Bjåstad, Magne Hersvik, Halvor Nordhaug, Herborg Oline Finnset, Kristin Gunleiksrud Raaum, Gard Realf Haugerud Sandaker-Nielsen, Frode Rabbevåg, Rolf Steffensen.

Konstituering

Saksdokument: KM 3.1/22

KM 3.1/22 Valg av dirigentskap for Kirkemøtet 2022

Kirkerådsleder Kristin Gunleiksrud Raaum ledet valget. Dirigentskapet ble valgt ved akklamasjon og overtok deretter ledelsen av møtet.

Kirkemøtets vedtak:

Kirkemøtet valgte følgende dirigentskap for Kirkemøtet 2022:

Dirigent	Vara
Ole Jacob Flæten, Borg, ÅF	Erik Sverresson Seem, Nidaros, NL
Kjersti Landmark, Oslo, ÅF	Marta Kristine Ims, Nord-Hålogaland, NL
Liv Heidrun S. Heskestad, Stavanger, NL	Trond Rønning, Hamar, BL

Ole Jacob Flæten ble valgt til hoveddirigent.

KM 01/22 Godkjenning av innkalling og saksliste

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Innkalling til Kirkemøtet 2022 med vedlagte saksdokumenter var sendt til delegatene i forskriftsmessig stand. Det var ingen innvendinger til innkallingen.

Følgende hadde ordet: Olav Myklebust

Forslag fremmet. Endringsforslag 1

Forslagsbeskrivelse: Legge til ny sak på saklisten: Uttalelse om krigen i Ukraina.

Enstemmig vedtatt (107 stemmeberettigede)

Kirkemøtets vedtak:

Kirkemøtet vedtok den fremlagte saklisten med endringsforslaget.

Saksliste Kirkemøtet 2022

- KM 01/22** Godkjenning av innkalling og saksliste
- KM 02/22** Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak
- KM 03/22** Valg og oppnevninger Kirkemøtet 2022
 - KM 3.1/22 Valg av dirigentskap for Kirkemøtet 2022
 - KM 3.2/22 Valg av tellekorps for Kirkemøtet 2022
 - KM 3.3/22 Supplerende fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer
 - KM 3.4/22 Valg av ledere og nestledere i kirkemøtekomiteene 2022-2023
 - KM 3.5/22 Valg av leder til Kirkerådet 2022-2024
 - KM 3.6/22 Valg av leder til Mellomkirkelig råd 2022-2024
 - KM 3.7/22 Valg av leder til Samisk kirkeråd 2022-2024
 - KM 3.8/22 Suppleringsvalg av 4. vara for prestene til Kirkemøtet 2022-2024
 - KM 3.9/22 Valg av varamedlem til Mellomkirkelig råd
- KM 04/22** Orienteringssaker
 - 1. Årsrapport for Den norske kirke 2021
 - 2. Årsrapport fra Bispemøtet 2021
 - 3. Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2021
 - 4. Årsmelding fra Døvekirken 2021
 - 5. Årsmelding fra Sjømannskirken/ Norsk kirke i utlandet 2021
 - 6. Kirkenes Verdensråds generalforsamling 2022 (muntlig)
 - 7. Utfordringsbildet 2022 – Den norske kirke
- KM 05/22** De hellige tre dagene - fra skjærtorsdag til påskedag
- KM 06/22** Kirkemøtets fordeling av midler 2023 og budsjett 2022
- KM 07/22** Kirken som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter
- KM 08/22** Fjerning av regler om registrering av tilhørige
- KM 09/22** Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet 2022

- KM 10/22** Kirkelig organisering
- KM 11/22** Kirkelige valgregler og tilhørende endringer i kirkeordningen
- KM 12/22** Ordning for felles menighetsråd for flere sokn
- KM 13/22** Rekrutteringsstilling i Den norske kirke - Prest under utdanning
- KM 14/22** Uttalelse om krigen i Ukraina

KM 02/22 Kontrollutvalgets rapport om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak

Referanser: KR 57/22
Arkivsak: 22/00160-9
Saksdokument: KM 2.1/22 Vedlegg til kontrollutvalgets rapport Kirkemøtet 2022

Kirkemøtet vedtok i 2016 å opprette et kontrollutvalg for Den norske kirke, og fastsatte regler for utvalget. Kirkemøtet i 2017 oppnevnte kirkens første kontrollutvalg. Etter reglene skal kontrollutvalget oppnevnes av første Kirkemøte etter et kirkevalg, og nytt utvalg ble oppnevnt av KM 2020. Utvalget består nå av Finn Huseby (leder), Liv Heidrun Heskestad (nestleder), Marit Hermstad, Gunn Karlsaune og Jan Olav Olsen.

Etter regler for kontrollutvalget § 2 har utvalget bl.a. følgende oppgave:

Kontrollutvalget skal på Kirkemøtets vegne forestå den løpende kontroll med Kirkerådets virksomhet – herunder kontrollere om Kirkemøtets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger.

Denne rapporten gjelder dette punktet i kontrollutvalgets mandat.

Koronapandemien forårsaket i 2020 og 2021 som kjent at Kirkemøtet først ble gjennomført i oktober og november. Også i 2022 er gjennomføringen av Kirkemøtet utsatt – denne gang til september. Kontrollutvalget velger på bakgrunn av dette å la denne rapporten om Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak omfatte Kirkerådets arbeid fram til 1. mai 2022. Kontrollutvalgets leder har valgt å delta som observatør på Kirkerådsmøtene for på denne måte å sikre god innsikt i rådets arbeid.

Internrevisor har i samarbeid med Kirkerådets sekretariat foretatt en gjennomgang av hvordan Kirkemøtets vedtak er blitt fulgt opp, og internrevisor har avgitt en rapport til kontrollutvalget med sin anbefaling. Internrevisor vurderer at det har gått kort tid siden Kirkemøte 2021 ble avholdt 11. til 16. november 2021, og det medfører at flere tiltak er under planlegging og gjennomføring. Internrevisor anser på basis av foretatte kontrollhandlinger at Kirkerådet har foretatt en oppfølging av vedtakene etter deres innhold og forutsetninger fra Kirkemøtet 2021.

Kontrollutvalget har på bakgrunn av Kirkerådets løpende orienteringer til Kontrollutvalget og Internrevisors gjennomgang kommet til at det ikke er funn som gir grunnlag for kritikk av Kirkerådets gjennomføring av Kirkemøtets vedtak fra 2021.

Konklusjon Kontrollutvalget har ikke gjort vesentlige funn som medfører kritikk av Kirkerådets oppfølging av vedtakene fra Kirkemøtet 2021.

Oslo, 11. mai 2022
Kontrollutvalget

Finn Huseby

Liv Heidrun Heskestad

Gunn Karlsaune

Jan Olav Olsen

Marit Hermstad

Plenumsbehandling

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Finn Huseby

Kirkemøtets vedtak:

Kontrollutvalgets rapport til Kirkemøtet tas til orientering

KM 03/22 Valg og oppnevninger Kirkemøtet 2022

Arkivsak: 22/00160-28

Sammendrag

KM 3.1/22 Valg av dirigentskap for Kirkemøtet 2022

KM 3.2/22 Valg av tellekorps for Kirkemøtet 2022

KM 3.3/22 Supplerende fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer

KM 3.4/22 Valg av ledere og nestledere i kirkemøtekomiteene 2022-2023

KM 3.5/22 Valg av leder til Kirkerådet 2022-2024

KM 3.6/22 Valg av leder til Mellomkirkelig råd 2022-2024

KM 3.7/22 Valg av leder til Samisk kirkeråd 2022-2024

KM 3.8/22 Suppleringsvalg av 4. vara for prestene til Kirkemøtet 2022-2024

KM 3.9.2/22 Valg av varamedlem til Mellomkirkelig råd

KM 3.2/22 Valg av tellekorps for Kirkemøtet 2022

Referanser: KR 30/22

Arkivsak: 22/00160-12

Saksorientering

Kirkemøtet oppnevner et tellekorps bestående av fem representanter fra sekretariatet. (Jf. Kirkemøtets forretningsorden § 3-4)

Forslag til vedtak:

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å oppnevne følgende tellekorps for Kirkemøtet 2022:

Øyvind Meling, leder
Berit Hagen Agøy
Jan Christian Kielland
Karen Marie Engeseth
Kristian Myhre

Kirkemøtets vedtak:

Kirkemøtet oppnevner følgende tellekorps for Kirkemøtet 2022:

Øyvind Meling, leder
Berit Hagen Agøy
Jan Christian Kielland
Karen Marie Engeseth
Kristian Myhre

KM 3.3/22 Supplerende fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer

Saksorientering

Kirkemøtekomite A – Gudstjenesteliv

Berg, Karin-Elin	Lek, ÅF	Borg
Baartvedt, Nora Sætre	Lek, ÅF	Bjørgvin
Christiansen, Tore	Lekkrk	Sør-Hålogaland
Espeland, Gyrid	Lek, ÅF	Stavanger
Hellerdal, Helene Breivik	Lek, ÅF	Stavanger
Heskestad, Liv Heidrun S.	Lek, NL	Stavanger
Håland, Turid Torland	Lek, NL	Agder og Telemark
Juritzen, Arve Otter	Lek, NL	Oslo
Lappegard, Sevat	Lek, ÅF	Tunsberg
Lappegard, Øystein	Lek, NK	Tunsberg
Martinsen, Ingjerd Anna	Lek, NL	Sør-Hålogaland, vara
Moltubak, Arne	Prest	Møre
Myrseth, Jan Otto	Biskop	Tunsberg
Norbye, Gaute	Prest	Nord-Hålogaland
Riksaasen, Anna		UKM
Seem, Erik	Lek, NL	Nidaros
Sæle, Anita Apeltun	Lek, BL	Bjørgvin
Tinglum, Thomas	Prest	Hamar
Veiteberg, Kari	Biskop	Oslo
Westermoen, Markus	Lek, NL	Agder og Telemark

Kirkemøtekomite B - Undervisning, diakoni, samfunnsspørsmål

Braathen, Hanne Marit	Lek, BL	Nord-Hålogaland
Dekko, Inga Stoveland	Lek, ÅF	Tunsberg
Egebakken, Therese	Lek, NL	Stavanger
Finnset, Herborg	Biskop	Nidaros
Fylling, Astrid	Lekkrk	Bjørgvin
Gjone, Anne Helene Mangelrød	Lek, NL	Tunsberg
Gulbrandsen, Jon Henrik	Prest	Nidaros
Jakobsen, Hanne	Lek, NL	Sør-Hålogaland

Kopperstad, Rikke Elisabeth G.	Lek, NL	Møre
Krogh, Kai	Lek, ÅF	Nord-Hålogaland
Landmark, Kjersti Jåvold	Lek, ÅF	Oslo
Midttømme, Ingeborg	Biskop	Møre
Midtun, Hege Bjerkestrand	Lek, ÅF	Hamar, vara
Nyjordet, Tanja Fatima	Lek, ÅF	Sør-Hålogaland
Patel, Anita	Lek, ÅF	Borg, vara
Seland, Thor Magne	Lek, ÅF	Stavanger
Uleberg, Odd-Inge	Lek, ÅF	Agder og Telemark

Kirkemøtekomite C – Økonomi og kirkeordning

Alvsvåg, Kari Mangrud	Biskop	Borg
Bakken, Brooke	Lekkrk	Tunsberg
Bjåstad, Magne	Lekkrk	Stavanger
Bråthen, Gunnar	Biskop	Sør-Hålogaland, vara
Damman, Terje	Lek, ÅF	Agder og Telemark
Dørum, Odd Einar	Lek, ÅF	Oslo
Eriksen, Christel Benedicte	Lek, ÅF	Nord-Hålogaland
Hedberg, Jo	Lek, BL	Tunsberg
Lalim, Marta Bjørnøy	Lek, ÅF	Hamar
Lillebø, Anne Anita	Prest	Oslo
Norheim, Kjersti Gautestad	Prest	Bjørgvin
Nordnes, Odvar	Lek, ÅF	Sør-Hålogaland
Rabbevåg, Frode	Lek, NL	Møre
Repstad, Sidsel	Lek, NL	Borg
Skjelbred, Brit	Lek, NL	Nidaros
Sørvik, Ann-Kristin	Lek, NL	Møre
Øiestad, Vemund Atle	Lek, NL	Bjørgvin

Kirkemøtekomite D – kirkeordning

Bergslid, Martha Garborg	Lekkrk	Nidaros
Birkedal, Erling	Lek, NL	Borg
Endal, Gunnstein	Lekkrk	Hamar
Furuset, Kjersti Ngozi	Lek, BL	Nidaros

Gjeset, Agnes Sofie Engen	Lek, ÅF	Nidaros
Hegstad, Harald	Lek, NL	Oslo
Hummelvoll, Linn Strømme	Prest	Tunsberg
Huseby, Finn Ragnvald	Lek, ÅF	Hamar
Iversen, Thomas Raadin		UKM, vara
Kirkebø, Karl Johan	Lek, ÅF	Bjørgvin
Knutsen, Tove Karoline	Lek, ÅF	Nord-Hålogaland
Kydland, Daniel	Lek, NL	Bjørgvin, vara
Lauritzen, Lars Evan	Lek, ÅF	Sør-Hålogaland, vara
Milje, Dag Tormod	Prest	Stavanger
Mørk, Margaret Sivertsen	Lek, ÅF	Møre, vara
Pedersen, Per Gunnar	Lekkrk	Agder og Telemark
Reinertsen, Stein	Biskop	Agder og Telemark
Sandaker-Nielsen Gard Realf	Lek, ÅF	Oslo
Skjerdal, Kathrine Tallaksen	Prest	Agder og Telemark
Sølvfæstersen, Oddgeir	Lek, NL	Nord-Hålogaland
Tveit, Olav Fykse	Biskop	Preses
Tønnessen, Aud Valborg		Universitetet i Oslo
Ådna, Jostein	Lek, NL	Stavanger

Kirkemøtekomite E – Personal, arbeidsgiverspørsmål, utdanning

Almås, Kristine Lund	Lekkrk	Borg
Birkedal, Martin	Lek, BL	Agder og Telemark, vara
Enemo, Trond	Lek, NL	Hamar
Fiske, Solveig	Biskop	Hamar
Grahl-Jacobsen, Lill Tone	Lek, ÅF	Tunsberg
Grutle, Bjørn Tore	Lek, NL	Hamar, vara
Haanes, Vidar Leif		MF vitenskapelig høyskole
Ims, Marta Kristine	Lek, NL	Nord-Hålogaland
Lund, Dennis		Ungdommens kirkemøte
Miljeteig, Oddny Irene	Lek, ÅF	Bjørgvin
Molland, Grete Bækken	Lek, ÅF	Nidaros
Myklebust, Olav	Lek, ÅF	Møre
Rønneberg, Olav	Lekkrk	Møre

Rønning, Trond	Lek, BL	Hamar
Raaum, Kristin Gunleiksrud	Lek, ÅF	Oslo
Sabbasen, Elin	Samisk	Nord-Hålogaland
Sødal, Sigbjørn		NLA
Thorbjørnsen, Magne	Prest	Borg, vara
Ådnøy, Anne Lise	Biskop	Stavanger
Aas, Inger Johanne	Lek, NL	Oslo

Kirkemøtekomite F - Kommunikasjon, urfolk, internasjonale og økumeniske spørsmål

Alstad, Gunhild Tomter	Lek, ÅF	Hamar
Berg, Jens Christian	Lek, NL	Sør-Hålogaland
Denstad, Randi Sollie	Lek, NL	Nidaros
Disch, Per Gunnar	Lek, ÅF	Agder og Telemark, vara
Døsvik, Alex Ramstad	Lek, ÅF	Nidaros
Eide, Marius Berge	Døvkrk	Oslo
Eide, Solveig Botnen	Lek, ÅF	Agder og Telemark
Eira, Sara Ellen Anne		Samisk kirkeråd
Fjose, Turid	Lek, NL	Bjergvin
Flæten, Ole Jacob	Lek, ÅF	Borg
Gjendemsjø, Johan	Lek, BL	Møre
Hersvik, Magne	Lek, BL	Stavanger
Kvamsøe, Marianne Meling		Ungdommens kirkemøte, vara
Mikkelsen, Arild	Lek, ÅF	Tunsberg
Nordhaug, Halvor	Biskop	Bjergvin
Sandmæl, Kristine		Mellomkirkelig råd
Steffensen, Rolf	Prest	Sør-Hålogaland
Storvik, Marius	Lek, ÅF	Nord-Hålogaland, vara
Øygard, Olav	Biskop	Nord-Hålogaland
Åhren, Bjørn Thomas	Samisk	Nidaros
Aas, Therese Kristin Utgård	Lek, ÅF	Møre

Forslag til vedtak

Kirkerådet anmoder Kirkemøtet å gi sin tilslutning til det fremlagte forslag til komitesammensetning på Kirkemøter 2022.

Kirkemøtets vedtak:

Kirkerådet ga sin tilslutning til det fremlagte forslag til komitesammensetning på Kirkemøtet 2022.

KM 3.4/22: Valg av ledere og nestledere i komiteene for 2022 og 2023

Referanser: KR 30/22, KR 61/22

Arkivsak: 22/00160-11

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å velge følgende komiteledere og nestledere for 2022-2023:

	Leder	Nestleder
A	Karin-Elin Berg, Borg, ÅF	Nora Baartvedt, Bjørgvin, ÅF
B	Thor Magne Seland, Stavanger, ÅF	Jon Henrik Gulbrandsen, Nidaros, prest
C	Brit Skjelbred, Nidaros, NL	Jo Hedberg, Tunsberg, BL
D	Harald Hegstad, Oslo, NL	Tove Karoline Knutsen, Nord-Hålogaland, ÅF
E	Olav Myklebust, Møre, ÅF	Marta Kristine Ims, Nord-Hålogaland, NL
F	Gunhild Tomter Alstad, Hamar, ÅF	Bjørn Thomas Åhren, Nidaros, Samisk repr.

Kirkemøtets vedtak:

Foreslåtte komiteledere og nestledere for 2022-2023 ble valgt ved akklamasjon.

KM 3.5/22 Valg av leder til Kirkerådet 2022-2024

Referanser: KM 03.9/20

Arkivsak: 22/00160-18

Saksdokumenter: KM 3.5.1/22 Forskrift om valg av Kirkeråd

Forslag til vedtak:

Kirkemøtets valgkomite anbefaler Kirkemøtet å gjenvelge Kristin Gunleiksrud Raaum til leder av Kirkerådet for perioden 2022–2024.

Disse hadde ordet:

Valgkomiteens leder Agnes Sofie Engen Gjeset

Kirkemøtets vedtak:

Kirkemøtet gjenvelger Kristin Gunleiksrud Raaum til leder av Kirkerådet for perioden 2022-2024.

Votering: For: 99 stemmer.

Antall stemmeberettigede: 110

KM 3.6/22 Valg av leder til Mellomkirkelig råd 2022-2024

Referanser: KM 03.10/20

KM 03/22 Valg og oppnevninger Kirkemøtet 2022

Arkivsak: 22/00160-19

Saksdokumenter: KM 3.6.1/22 Regler for Mellomkirkelig råd

Forslag til vedtak:

Kirkemøtets valgkomité anbefaler Kirkemøtet å gjenvelge Kristine Sandmæl til leder av Mellomkirkelig Råd for perioden 2022–2024.

Disse hadde ordet:

Leder av valgkomiteen Dag Tormod Milje.

Kirkemøtets vedtak:

Kirkemøtet gjenvelger Kristine Sandmæl til leder av Mellomkirkelig råd for perioden 2022-2024.

Votering: For: 101 stemmer.

Antall stemmeberettigede. 105

KM 3.7/22 Valg av leder til Samisk kirkeråd 2022-2024

Referanser: KM 3.11/20

Arkivsak: 22/00160-20

Saksdokumenter: KM 3.7.1/22 Forskrift om regler for Samisk kirkeråd

Forslag til vedtak

Kirkemøtets valgkomité anbefaler Kirkemøtet å gjenvelge Sara Ellen Anne Eira til leder av Samisk kirkeråd for perioden 2022 - 2024

Disse hadde ordet: Leder av valgkomiteen: Agnes Sofie Engen Gjeset

Kirkemøtets vedtak:

Kirkemøtet gjenvelger Sara Ellen Anne Eira til leder av Kirkerådet for perioden 2022-2024.

Votering: For: 106 stemmer

Antall stemmeberettigede: 110

KM 3.8/22 Suppleringsvalg av 4. vara for prestene til Kirkemøtet 2022-2024

Arkivsak: 22/00160-27

Kirkemøtes vedtak:

Kathrine Tallaksen Skjerdal velges som fjerde varamedlem for prestene til Kirkerådet for resten av valgperioden med 39 stemmer.

Antall stemmeberettigede: 105.

KM 3.9/22 Valg av varamedlem til Mellomkirkelig råd

Referanser: KM 03.10/20

Arkivsak: 20/00648-22

Under Kirkemøtet ble det fremmet en kandidat fra Jo Hedberg i tillegg til kandidaten valgkomiteen hadde fremmet. Valgkomiteen fremmet derfor en ny liste med de to kandidatene i alfabetisk rekkefølge:

Forslag til vedtak:

Helene Breivik Hellerdal
Magne Hersvik

Kirkemøtets vedtak:

Kirkemøtet velger følgende kirkemøtemedlem som vara for Jostein Ådna til Mellomkirkelig råd:

Helene Breivik Hellerdal velges som vara til Mellomkirkelig råd for resten av valgperioden med 84 stemmer.

Magne Hersvik fikk 21 stemmer.

Antall stemmeberettigede: 105

KM 04/22 Orienteringssaker

Arkivsak: 22/00160-15

1. Årsrapport for Den norske kirke 2021
2. Årsrapport fra Bispemøtet 2021
3. Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2021
4. Årsmelding fra Døvekirken 2021
5. Årsmelding fra Sjømannskirken/ Norsk kirke i utlandet 2021
6. Kirkenes Verdensråds generalforsamling 2022 (muntlig)
7. Utdringsbildet 2022 – Den norske kirke

Forslag til vedtak:

Kirkemøtet tar de fremlagte saker til orientering.

Kirkemøtets vedtak:

Kirkemøtet tar de fremlagte saker til orientering.

Enstemmig vedtatt.

KM 5/22 De hellige tre dagene - fra skjærtorsdag til påskedag

Saksdokumenter:

KR 16/13, KR 39/19, KR 57/19, KR 4/21, KR 118/21, BM 21/14, BM 62/20, BM 13/22, NFG 05/19

Arkivsak: 20/04660-23

Saksdokumenter:

KM 5/22 De hellige tre dagene – fra skjærtorsdag til påskedag

Innstilling fra komité A

Sammendrag

Kirkerådet vedtok i 2013 å be Nemnd for gudstjenesteliv (NFG) om å utarbeide liturgier for den stille uke og påsken. På grunn av andre presserende saker kunne NFG først i mars 2019 sette i gang med arbeidet. Nemnda prioriterte da arbeidet med gudstjenestene på skjærtorsdag, langfredag og påskeaften/-natt. Disse gudstjenestene blir sett i sammenheng og har fått benevnelsen «De hellige tre dagene». NFG sluttførte sitt forslag i august 2020. Forslaget ble deretter sendt til Bispemøtet for uttalelse, og justert som følge av Bispemøtets vedtak. Etter behandling i Kirkerådet ble forslaget sendt på høring. På bakgrunn av høringen vedtok Kirkerådet i desember 2021 forslag til ordning. Denne ble sendt til Bispemøtet for læremessig vurdering. Bispemøtet behandlet saken i februar 2022. Bispemøtets vedtak er i all hovedsak tatt til følge i det endelige forslaget (se s.13).

Forslaget til reviderte liturgier er i stor grad en videreføring av de gjeldende liturgiske ordninger for skjærtorsdag, langfredag og påskennatt. For alle ordningene gjelder at det kan velges enklere eller mer utfyllende varianter. En viktig endring er at ordningene i forslaget blir sett på som en helhet, og at de som en følge av det har fått en samlet tittel, «De hellige tre dagene», med undertittel «fra skjærtorsdag til påskedag». Synet på disse gudstjenestene som en helhet er i samsvar med økumenisk praksis. Denne helheten får også visse konsekvenser for den enkelte gudstjeneste. Andre endringer er mulighet for å inkludere fotvasking som liturgisk ledd på skjærtorsdag, korsmeditasjon som mulig liturgisk ledd på langfredag og en noe mer utvidet åpningsdel på påskennatt sammenlignet med dagens ordning. Forslaget inneholder dessuten nye alminnelige bestemmelser for den stille uke og påsken.

Komiteens merknader

1. Komitéen er glad for at liturgisk praksis som har utviklet seg i menighetene, nå formaliseres og vedtas til bruk i Den norske kirke. De hellige tre dagene – fra skjærtorsdag til påskedag er blitt en helhet som også er fleksibel med hensyn til lokale forhold. Den vedtatte liturgien med alminnelige bestemmelser vil følges av en veiledning, som ikke skal vedtas av Kirkemøtet, men foreligge som et ressursdokument for menighetene.
2. Komitéen etterspør konkrete forslag til god involvering av barn og unge i disse gudstjenestene. Dette bør innarbeides i veiledningen.
3. Komitéen legger til grunn at liturgiene har fulgt Regler for saksbehandling i liturgisaker, inkludert behandling i Bispemøtet. Komitéen har derfor vært restriktive med å gjøre endringer.
4. Komitéen drøftet formuleringer i påskelovsangen (Exsultet), og ber om at tradisjonen rundt denne lovprisningen fra 300-tallet presenteres i veiledningen.
5. Etter drøfting i komitéen foreslås likevel noen mindre endringer i Liturgi for påskennatt:

Før 1 Innledning og inngangsprosesjon

Komitéen har drøftet liturgiens forbindelse til dåpen, og vil forsterke denne sammenhengen ved å foreslå følgende endringer i rubrikken:

Påskennatt er ifølge gammel tradisjon våkenatt for Kristus. Det er også sterke dåpstradisjoner knyttet til denne natten. Det anbefales derfor å helle vann i døpefonten under punkt 9. Gudstjenesten begynner etter mørkets frembrudd og normalt ikke før kl. 23.00.

1 Innledning og inngangsprosesjon

I forbindelse med den utvidede åpningsdelen i liturgien, ble bruken av levende lys drøftet i komitéen. Lokale forhold må tas i betraktning ved bruk av individuelle lys. Komitéen foreslår derfor følgende endringer i rubrikken:

Der forholdene gjør det mulig å tenne lys i kirkerommet, kan små lys deles ut ved bålet ute eller i våpenhuset. Disse tennes etter hvert fra påskelyset under prosesjonen.

Påskelyset kan tennes fra bålet ute, eller på annen måte i våpenhuset. Deretter innleder liturgen:

L: Kristus er i går og i dag den samme [...].

A: Amen.

Påskelyset bæres inn i prosesjon. På veien opp til koret stopper prosesjonen tre ganger. Liturgen hever lyset og sier eller synger hver gang:

L: Kristus, verdens lys!

A: Gud være lovet!

3 Gammeltestamentlige lesninger

Komitéen ser at det er behov for å klargjøre at bønner i forbindelse med tekstlesningen er kanledd, og foreslår følgende tillegg i rubrikken:

Det leses fra et utvalg tekster fra Det gamle testamente. Det bør leses minst to tekster, og 2. Mos 14 skal alltid være med. Etter hver tekstlesning kan det om ønskelig bes en bønn, og det kan synges salmer eller bibelske salmer mellom hver lesning. Se tillegg for bibeltekster og foreslåtte bønner.

Komiteen har diskutert bønnene som følger hver av bibeltekstene i vedlegget, og foreslår at bønnen til tekstlesning 1 endres på en måte som bedre ivaretar tematikken fra foregående tekst:

Evige Gud, du skapte himmel og jord, liv og lys,
og du formet mennesket i ditt bilde.

Vi takker deg for alt som blir til ved ditt ord.

Send din skapende Ånd til liv og oppreisning
for hele ditt skaperverk,
ved Jesus Kristus vår Herre:

Amen

6 Påskeevangeliet

Komiteen ser at det ikke er hallelujaomkved etter evangelielesningen, og foreslår følgende endring i rubrikken:

Evangelielesningen innledes og avsluttes med et hallelujaomkved eller et salmevers med hallelujaomkved.

9 Innledning til dåp – dåpspåminnelse

Komitéen ønsker å styrke sammenhengen mellom påskennattliturgien og dåpstradisjonene knyttet til denne, og foreslår følgende tillegg som første ledd i rubrikken:

Det helles vann i døpefonten. Dersom det er dåp i gudstjenesten, følges ordning for dåp. [...].

10 Trosbekjennelse

Komiteen har diskutert språket i innledningen til Forsakelsen og Den apostoliske trosbekjennelse, og foreslår følgende endringer i liturgien:

«Vi ble døpt til å leve **vårt liv i forsakelse, og tro og tjeneste** for Gud og vår neste. [...]»

11 Bønn og lovprisning

Komiteen har diskutert språket i bønnen, og finner at tematikken ivaretas bedre ved å utelate ordet «fortsatt». Komiteen foreslår følgende endring i bønnen og lovprisningen:

«[...] Bevar oss i troen på deg, så vi **fortsatt** kan vandre i lyset og nå det evige mål i ditt rike. [...]»

14 Salme

Komiteen har diskutert ulike tradisjoner knyttet til proklamasjonen etter salmen, og foreslår følgende endringer i rubrikken:

Gudstjenesten kan avsluttes foran kirken ved at liturg og menighet én eller tre ganger sier:

L: Kristus er oppstanden!

A: Ja, han er sannelig oppstanden!

Plenumsbehandling 1:

Dirigent: Kjersti Jåvold Landmark

Saksordfører: Helene Breivik Hellerdal

Disse hadde ordet:

Helene Breivik Hellerdal, Oddgeir Sølvfæstensen, Harald Hegstad, John Henrik Gulbrandsen, Kathrine Tallaksen Skjerdal, Linn Strømme Hummelvoll, Jan Otto Myrseth, Dennis Lund

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Andre innstilling fra komité A

Komiteens merknader

1. Komiteen er glad for at liturgisk praksis som har utviklet seg i menighetene, nå formaliseres og vedtas til bruk i Den norske kirke. De hellige tre dagene – fra skjærtorsdag til påskedag er blitt en helhet som også er fleksibel med hensyn til lokale forhold.
2. **Komiteen ber om at det fremlagte forslag til liturgi for De hellige tre dagene – fra skjærtorsdag til påskedag, innføres som gjeldende ordning med virkning fra det tidspunkt Kirkerådet vedtar.**
3. Komiteen viser til Alminnelige bestemmelser for ordning for hovedgudstjeneste punkt 6 avsnitt 2 der det står:

Biskopen kan etter søknad godkjenne at menigheter fortsetter å bruke liturgi fra 1920 og 1977, eller deler av dem, enten fast eller et begrenset antall ganger pr. år. Godkjenning kan gis for inntil fire år om gangen. Menighetsmøtet skal få mulighet til å uttale seg før menighetsrådet sender en slik søknad. I menigheter som benytter samisk språk, gjelder den nåværende liturgien fram til samiske oversettelser av Ordning for

hovedgudstjeneste er godkjent.

4. Den vedtatte liturgien med alminnelige bestemmelser vil følges av en veiledning, som ikke skal vedtas av Kirkemøtet, men foreligge som et ressursdokument for menighetene.
5. Komitéen etterspør konkrete forslag til god involvering av barn og unge i disse gudstjenestene. Dette bør innarbeides i veiledningen.
6. Komitéen har drøftet Del III Dåp – dåpspåminnelse, og ber om at tradisjoner for dåp og dåpsminnelse påskenenatt kort blir presentert i veiledningen.
7. Komitéen ber om at veiledningen inneholder en kort refleksjon om valg av tidspunkt for de tre gudstjenestefeiringene.
8. Komitéen har drøftet formuleringer i påskelovsangen (Exsultet), og ber om at tradisjonen rundt denne lovprisningen fra 300-tallet presenteres i veiledningen.
9. Komitéen legger til grunn at **arbeidet med** liturgiene har fulgt Regler for saksbehandling i liturgisaker, inkludert behandling i Bispemøtet. Komitéen har derfor vært restriktive med å gjøre endringer.
10. Etter drøfting i komitéen foreslås likevel noen mindre endringer i Liturgi for påskenenatt:

Før 1 Innledning og inngangsprosesjon

Komitéen har drøftet liturgiens forbindelse til dåpen, og vil forsterke denne sammenhengen ved å foreslå følgende endringer i rubrikken:

Påskenenatt er ifølge gammel tradisjon våkenatt for Kristus. Det er også sterke dåpstradisjoner knyttet til denne natten. Det anbefales derfor å helle vann i døpefonten under punkt 9. Gudstjenesten begynner etter mørkets frembrudd og normalt ikke før kl. 23.00.

Ad 1 Innledning og inngangsprosesjon

I forbindelse med den utvidede åpningsdelen i liturgien, ble bruken av levende lys drøftet i komitéen. Lokale forhold må tas i betraktning ved bruk av individuelle lys. Komitéen foreslår derfor følgende endringer i rubrikken:

Der forholdene gjør det mulig å tenne lys i kirkerommet, kan små lys deles ut ved bålet ute eller i våpenhuset. Disse tennes etter hvert fra påskelyset under prosesjonen.

Påskelyset kan tennes fra bålet ute, eller på annen måte i våpenhuset. Deretter innleder liturgen:

L: Kristus er i går og i dag den samme [...].

A: Amen.

Påskelyset bæres inn i prosesjon. På veien opp til koret stopper prosesjonen tre ganger. Liturgen hever lyset og sier eller synger hver gang:

L: Kristus, verdens lys!

A: Gud være lovet!

Ad 3 Gammeltestamentlige lesninger

Komiteén ser at det er behov for å klargjøre at bønner i forbindelse med tekstlesningen er kan-ledd, og foreslår følgende tillegg i rubrikken:

Det leses fra et utvalg tekster fra Det gamle testamente. Det bør leses minst to tekster, og 2. Mos 14 skal alltid være med. Etter hver tekstlesning kan det om ønskelig bes en bønn, og det kan synges salmer eller bibelske salmer mellom hver lesning. Se tillegg for bibeltekster og foreslåtte bønner.

Komiteen har diskutert bønnene som følger hver av bibeltekstene i vedlegget, og foreslår at bønnen til tekstlesning 1 endres på en måte som bedre ivaretar tematikken fra foregående tekst:

Evige Gud, du skapte himmel og jord, liv og lys,
og du formet mennesket i ditt bilde.
Vi takker deg for alt som blir til ved ditt ord.
Send din skapende Ånd til liv og oppreisning
for hele ditt skaperverk,
ved Jesus Kristus vår Herre:
Amen

Ad 6 Påskeevangeliet

Komiteen ser at det ikke er hallelujaomkved etter evangelielesningen, og foreslår følgende endring i rubrikken:

Evangelielesningen innledes og avsluttes med et hallelujaomkved eller et salmevers med hallelujaomkved.

Ad 9 Innledning til dåp – dåpspåminnelse

Komiteén ønsker å styrke sammenhengen mellom påskennattliturgien og dåpstradisjonene knyttet til denne, og foreslår følgende tillegg som første ledd i rubrikken:

Det helles vann i døpefonten. Dersom det er dåp i gudstjenesten, følges ordning for dåp. [...].

Ad 10 Trosbekjennelse

Komiteen har diskutert språket i innledningen til Forsakelsen og Den apostoliske trosbekjennelse, og foreslår følgende endringer i liturgien:

«Vi ble døpt til å leve i forsakelse, tro og tjeneste for Gud og vår neste. [...].»

Ad 11 Bønn og lovprisning

Komiteén har diskutert språket i bønnen, og finner at tematikken ivaretas bedre ved å utelate ordet «fortsett». Komiteén foreslår følgende endring i bønnen og lovprisningen:

«[...] Bevar oss i troen på deg, så vi kan vandre i lyset og nå det evige mål i ditt rike. [...]».

Ad 14 Salme

Komiteén har diskutert ulike tradisjoner knyttet til proklamasjonen etter salmen, og foreslår følgende endringer i rubrikken:

Gudstjenesten kan avsluttes foran kirken ved at liturg og menighet én eller tre ganger sier:

L: Kristus er oppstanden!

A: Ja, han er sannelig oppstanden!

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

Kirkemøtet vedtar reviderte liturgiske ordninger for skjærtorsdag, langfredag og påskenatt under tittelen «De hellige tre dagene – fra skjærtorsdag til påskedag», og alminnelige bestemmelser for disse.

Liturgien og alminnelige bestemmelser innføres som gjeldende ordning med virkning fra det tidspunkt Kirkerådet vedtar.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Kjersti Landmark

Saksordfører: Helene Breivik Hellerdal

Følgende hadde ordet:

Saksordfører Helene Breivik Hellerdal, Karin Elin Berg, Vidar L. Haanes

Kirkemøtets vedtak:

1. Kirkemøtet vedtar reviderte liturgiske ordninger for skjærtorsdag, langfredag og påskenatt under tittelen «De hellige tre dagene – fra skjærtorsdag til påskedag», og alminnelige bestemmelser for disse, med følgende endringer:

A Rubrikken før **1 Innledning og inngangsprosesjon** endres til:

Påskenatt er ifølge gammel tradisjon våkenatt for Kristus. Det er også sterke dåpstradisjoner knyttet til denne natten. Det anbefales derfor å helle vann i døpefonten under punkt 9. Gudstjenesten begynner etter mørkets frembrudd og normalt ikke før kl. 23.00.

- B Tredje avsnitt i første rubrikk under **1 Innledning og inngangsprosesjon** endres til:
- Der forholdene gjør det mulig å tenne lys i kirkerommet, kan små lys deles ut ved bålet ute eller i våpenhuset. Disse tennes etter hvert fra påskelyset under prosesjonen.
Påskelyset kan tennes fra bålet ute, eller på annen måte i våpenhuset. Deretter innleder liturgen:
- C Siste setning i rubrikken under **3 Gammeltestamentlige lesninger** endres til:
- Se tillegg for bibeltekster og foreslåtte bønner.
- D I tillegget som hører under **3 Gammeltestamentlige lesninger** endres bønningen etter første lesning til:
- Evige Gud, du skapte himmel og jord, liv og lys,
og du formet mennesket i ditt bilde.
Vi takker deg for alt som blir til ved ditt ord.
Send din skapende Ånd til liv og oppreisning
for hele ditt skaperverk,
ved Jesus Kristus vår Herre.
Amen.
- E Under **6 Påskeevangeliet** endres første avsnitt i første rubrikk til:
- Evangelielelesningen innledes og avsluttes med et hallelujaomkved eller et salmevers med hallelujaomkved.
- F Før første setning i rubrikken under **9 Innledning til dåp – dåpspåminnelse** legges følgende setning til:
- Det helles vann i døpefonten.
- G Liturgens innledningsord under **10 Trosbekjennelse** endres til:
- «Vi ble døpt til å leve i forsakelse, tro og tjeneste for Gud og vår neste. [...]»
- H Liturgens ord i **11 Bønn og lovprisning** endres til:
- «[...] Bevar oss i troen på deg, så vi kan vandre i lyset og nå det evige mål i ditt rike. [...]».
- I Siste setning i rubrikken under **14 Salme** endres til:
- Gudstjenesten kan avsluttes foran kirken ved at liturg og menighet én eller tre ganger sier:

2. Liturgien og alminnelige bestemmelser innføres som gjeldende ordning med virkning fra det tidspunkt Kirkerådet vedtar.

Enstemmig vedtatt.

Antall stemmeberettigede: 105

KM 6/22 Kirkemøtets fordeling av midler 2023 og budsjett 2022

Referanser: KR 111/21, KR 31/22

Arkivsak: 20/04385-29

Saksdokumenter:

KM 6.1/22 Årsregnskap for Den norske kirke 2021 (KR 31/22)

KM 6.2/22 Budsjett 2021 – rettssubjektet Den norske kirke (KR 111/21)

KM 6.3/22 Budsjett 2021 – engangstilskudd – nye tiltak etter regnskapsavleggelsen

Første innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

Saken gjelder Kirkerådets forslag til Kirkemøtets vedtak om fordeling av midler for 2023, og Kirkerådets orientering til Kirkemøtet om budsjett for 2022 i samsvar med Kirkemøtets budsjettreglement.

Regnskapet for 2021 ble fastsatt og godkjent i Kirkerådets møter 24. og 25. mars 2022 i sak KR 31/22.

Saken er lagt ved til orientering.

Kirkerådet vedtok i sak KR 111/21 Budsjett for rettssubjektet Den norske kirke for 2022, et budsjett i balanse.

Underskuddet for 2021 på 9,7 mill. kroner ble vedtatt dekket av egenkapitalen. Resultatet er 12,6 mill. kroner bedre enn vedtatt budsjett 2021. Saken er lagt ved til orientering.

Stortinget vedtok et rammetilskudd for rettssubjektet Den norske kirke for 2022 på 2 324 mill. kroner (Tilsvarende tilskudd for 2021 var på 2 257 mill. kroner). I januar 2022 mottok Den norske kirke et særskilt tilskudd fra Barne- og familiedepartementet på 4 mill. kr til digitale arrangementer og tiltak rettet mot sårbare barn, unge og eldre i regi av tros- og livssynssamfunnene. Tilskuddet er i sin helhet videreført til de kirkelige fellesrådene.

Tilskuddet til Den norske kirke for 2023 blir først vedtatt av Stortinget i desember. Kirkemøtets vedtak om fordeling av midler for 2023 gjøres dermed på et tidspunkt hvor den endelige tildelingen ikke er kjent. Selv om rammen for tilskuddet til Den norske kirke ikke er kjent, vil Kirkemøtets vedtak om budsjett 2023 skape forutsigbarhet for mottakerne omkring struktur, rammer og prioriteringer i budsjettet.

Komiteens merknader

Komiteen legger Kirkerådets saksorientering til grunn, og har videre disse merknadene:

Forslag til vedtak inneholdt 3 inkurier som foreslås rettet opp:

- I vedtakets punkt 2 er det i noen versjoner av saksdokumentene brukt feil årstall. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2023, ikke 2022, som det står i saksdokumentene som ligger på nettsidene og under forslag til vedtak i GoPlenum.
- I vedtakets punkt 2 må «Rammens størrelse fastsettes etter at tilskudd under budsjettgruppe 2 er trukket ut» endres til også å inkludere budsjettgruppe 3. Dette samsvarer med tidligere års vedtak.
- I punkt 3 oppfordres Kirkemøtet til å gi innspill til rammefordeling for 2023. Her er det brukt feil årstall. Det er 2024 det ønskes innspill til.

Komiteen har ingen endringsforslag til vedtakets punkt 1.

Samtidig er det et ønske at Kirkemøtet ved senere anledninger skal få oppdatert regnskapsrapport for inneværende år som følger saken. Dette vil gi Kirkemøtet økt innsyn i Kirkerådets økonomi.

Komiteen støtter at Kirkerådet planlegger med budsjetter i balanse.

Kirkerådet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som tidligere. I KR-sak 68/19 er det lagt til grunn en forventning om en årlig lønnsvekst på 3 pst. i perioden 2020-2024. Vi ser imidlertid at det 1. april ble enighet med frontfagene om en ramme på 3,7 prosent. Det tekniske beregningsutvalget (TBU) anslo 10. mars en vekst i konsumprisindeksen (KPI) på 3,3 pst. inneværende år. Dette, sammen med Ovf-saken og usikkerhet rundt størrelsen på tilskuddet gjennom statsbudsjettet, gir så mange usikre beløpsstørrelser at komiteen har valgt å ta ut alle tall i vedtaket.

Komiteen støtter fordelingen mellom budsjettgruppene for 2023 som foreslått i forslag til vedtakets punkt 2.

I vedtakets punkt 3

ønsker komiteen å videreføre dagens fordeling mellom tilskuddsgruppene for 2024.

Komiteen ønsker for øvrig å bemerke følgende:

- Kirkerådets satsinger må være langsiktige og retningsgivende. De langsiktige strategiske planene bør følges av økonomiplaner, for å sikre samsvar mellom strategi og pengebruk.
- Oppfølging av saken om kirken som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter kan medføre behov for at driftsbudsjettene økes.
- Dersom tilskudd fra stat og kommune ikke følger lønns- og prisvekst, vil dette på sikt bli dramatisk. Dette understreker behovet for at det jobbes med å skape synergieffekter på mange felt framover, som nevnt nedenfor.
- Til satsingene vil komiteen peke på følgende, som bør hensyntas i budsjettsammenheng:
 - Det vises til god effekt for diakonien ved sammenslåing av fellesfunksjoner innenfor økonomi i rettssubjektet. Kirkerådet bes se på ytterligere fellesløsninger som kan frigi ressurser til samskaping og samhandling lokalt.
 - Det må arbeides med å utvikle forholdet mellom menighetsdiakonien og institusjonsdiakonien. Komiteen tror det kan skapes positive effekter ved å jobbe med dette.
 - Det ønskes tydeligere oppmerksomhet på å ivareta og organisere arbeidet med frivillige.
 - Folkevalgtes arbeidsvilkår bør forbedres, jfr. Askeland-utvalgets rapport.
 - Rekrutteringssituasjonen, i begge arbeidsgiverlinjer, er og vil være en utfordring i tiden framover.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om regnskap for 2021 og budsjett 2022 til orientering.
2. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2023 mellom drift og tilskudd etter samme prinsipper som i 2022.

Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift

Kirkemøtet fastsetter en felles ramme til disposisjon for Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammens størrelse fastsettes etter at tilskudd under budsjettgruppe 2 og 3 er trukket ut. Midlene fordeles mellom rettssubjektkostnader, Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Svalbard kirke får sin tildeling i tråd med tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd

Tilskuddene relaterer seg til ulike mottakere og ordninger. Tilskudd til trosopplæring, diakoni, kirkelig undervisning og kirkemusikk – alle fordelt via bispedømmerådene.

Budsjettgruppe 3: Tilskudd andre

Denne gruppen gjelder tilskudd til internasjonale og økumeniske organisasjoner og tilskudd til navngitte institusjoner og kirkelige formål.

3. Kirkemøtet fordeler rammetilskudd for 2024, basert på en forutsetning om videreføring av dagens nivå for tilskudd til Den norske kirke, med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2023.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Heidrun S. Heskestad

Saksordfører: Christel Benedicte Eriksen

Følgende hadde ordet:

Arve Otter Juritzen, Marius Berge Eide, Herborg Oline Finnset, Karl Johan Kirkebø, Odd-Inge Rønning Uleberg.

Endringsforslag (1) ved Arve Otter Juritzen

Endringsforslag sak 06/22, punkt 3, linje 22 til 24:

Kirkemøtet fordeler rammetilskudd for 2024 og 2025, basert på en forutsetning om videreføring av dagens nivå for tilskudd til Den norske kirke. I hovedsak skal fordelingen være lik som for 2023, men Kirkerådet skal til Kirkemøtet 2023 fremlegge en mer detaljert disponering. Dette gjelder spesielt for de såkalte «frie midlene» i budsjettgruppe 2 og 3 som Kirkemøtet skal kunne diskutere og fordele.

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Endelig innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

Saken gjelder Kirkerådets forslag til Kirkemøtets vedtak om fordeling av midler for 2023, og Kirkerådets orientering til Kirkemøtet om budsjett for 2022 i samsvar med Kirkemøtets budsjettreglement. Regnskapet for 2021 ble fastsatt og godkjent i Kirkerådets møter 24. og 25. mars 2022 i sak KR 31/22. Saken er lagt ved til orientering.

Kirkerådet vedtok i sak KR 111/21 Budsjett for rettssubjektet Den norske kirke for 2022, et budsjett i balanse.

Underskuddet for 2021 på 9,7 mill. kroner ble vedtatt dekket av egenkapitalen. Resultatet er 12,6 mill. kroner bedre enn vedtatt budsjett 2021. Saken er lagt ved til orientering.

Stortinget vedtok et rammetilskudd for rettssubjektet Den norske kirke for 2022 på 2 324 mill. kroner (Tilsvarende tilskudd for 2021 var på 2 257 mill. kroner). I januar 2022 mottok Den norske kirke et særskilt tilskudd fra Barne- og familiedepartementet på 4 mill. kr til digitale arrangementer og tiltak rettet mot sårbare barn, unge og eldre i regi av tros- og livssynssamfunnene. Tilskuddet er i sin helhet videreført til de kirkelige fellesrådene.

Tilskuddet til Den norske kirke for 2023 blir først vedtatt av Stortinget i desember. Kirkemøtets vedtak om fordeling av midler for 2023 gjøres dermed på et tidspunkt hvor den endelige tildelingen ikke er kjent. Selv om rammen for tilskuddet til Den norske kirke ikke er kjent, vil Kirkemøtets vedtak om budsjett 2023 skape forutsigbarhet for mottakerne omkring struktur, rammer og prioriteringer i budsjettet.

Komiteens merknader

Komiteen legger Kirkerådets saksorientering til grunn, og har videre disse merknadene:

Forslag til vedtak inneholdt 3 inkurier som foreslås rettet opp:

- I vedtakets punkt 2 er det i noen versjoner av saksdokumentene brukt feil årstall. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2023, ikke 2022, som det står i saksdokumentene som ligger på nettsidene og under forslag til vedtak i GoPlenum.
- I vedtakets punkt 2 må «Rammens størrelse fastsettes etter at tilskudd under budsjettgruppe 2 er trukket ut» endres til også å inkludere budsjettgruppe 3. Dette samsvarer med tidligere års vedtak.
- I punkt 3 oppfordres Kirkemøtet til å gi innspill til rammefordeling for 2023. Her er det brukt feil årstall. Det er 2024 det ønskes innspill til.

Komiteen har ingen endringsforslag til vedtakets punkt 1.

Samtidig er det et ønske at Kirkemøtet ved senere anledninger skal få oppdatert regnskapsrapport for innværende år som følger saken. Dette vil gi Kirkemøtet økt innsyn i Kirkerådets økonomi.

Komiteen støtter at Kirkerådet planlegger med budsjetter i balanse.

Kirkerådet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som tidligere. I KR-sak 68/19 er det lagt til grunn en forventning om en årlig lønnsvekst på 3 pst. i perioden 2020-2024. Vi ser imidlertid at det 1. april ble enighet med frontfagene om en ramme på 3,7 prosent. Det tekniske beregningsutvalget (TBU) anslo 10. mars en vekst i konsumprisindeksen (KPI) på 3,3 pst. innværende år. Dette, sammen med OVF-saken og usikkerhet rundt størrelsen på tilskuddet gjennom statsbudsjettet, gir så mange usikre beløpsstørrelser at komiteen har valgt å ta ut alle tall i vedtaket.

Komiteen støtter fordelingen mellom budsjettgruppene for 2023 som foreslått i forslag til vedtakets punkt 2.

I vedtakets punkt 3 ønsker komiteen å videreføre dagens fordeling mellom tilskuddsgruppene for 2024.

Komiteen ønsker for øvrig å bemerke følgende:

- Kirkerådets satsinger må være langsiktige og retningsgivende. De langsiktige strategiske planene bør følges av økonomiplaner, for å sikre samsvar mellom strategi og pengebruk. Viser for øvrig til Kirkemøtets budsjettreglement om langtidsbudsjett.
- Oppfølging av saken om kirken som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter kan medføre behov for at driftsbudsjettene økes.
- Dersom tilskudd fra stat og kommune ikke følger lønns- og prisvekst, vil dette på sikt bli dramatisk. Dette understreker behovet for at det jobbes med å skape synergieffekter på mange felt framover, som nevnt nedenfor.
- Til satsingene vil komiteen peke på følgende, som bør hensyntas i budsjettsammenheng:
 - Det vises til god effekt for diakonien ved sammenslåing av fellesfunksjoner innenfor økonomi i rettssubjektet. Kirkerådet bes se på ytterligere fellesløsninger som kan friggi ressurser til samskaping og samhandling lokalt.
 - Det må arbeides med å utvikle forholdet mellom menighetsdiakonien og institusjonsdiakonien. Komiteen tror det kan skapes positive effekter ved å jobbe med dette.
 - Det ønskes tydeligere oppmerksomhet på å ivareta og organisere arbeidet med frivillige.
 - Folkevalgtes arbeidsvilkår bør forbedres, jf. Askeland-utvalgets rapport.
 - Rekrutteringssituasjonen, i begge arbeidsgiverlinjer, er og vil være en utfordring i tiden framover.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om regnskap for 2021 og budsjett 2022 til orientering.
2. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2023 mellom drift og tilskudd etter samme prinsipper som i 2022.

Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift

Kirkemøtet fastsetter en felles ramme til disposisjon for Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammens størrelse fastsettes etter at tilskudd under budsjettgruppe 2 og 3 er trukket ut. Midlene fordeles mellom rettssubjektkostnader, Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Svalbard kirke får sin tildeling i tråd med tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd

Tilskuddene relaterer seg til ulike mottakere og ordninger. Tilskudd til trosopplæring, diakoni, kirkelig undervisning og kirkemusikk, – alle fordelt via bispedømmerådene.

Budsjettgruppe 3: Tilskudd andre

Denne gruppen gjelder tilskudd til internasjonale og økumeniske organisasjoner og tilskudd til navngitte institusjoner og kirkelige formål.

3. Kirkemøtet fordeler rammetilskudd for 2024, basert på en forutsetning om videreføring av dagens nivå for tilskudd til Den norske kirke, med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2023. Kirkerådet skal til Kirkemøtet 2023 fremlegge en mer detaljert disponering av midlene for 2023 og en plan for hvordan Kirkemøtet i kommende år kan involveres i prinsipielt viktige disponeringer.

Plenumsbehandling 2:

Dirigent: Liv Heidrun S. Heskestad
Saksordfører: Christel Benedicte Eriksen

Disse hadde ordet:

Christel Benedicte Eriksen, Arve Otter Juritzen, Brit Skjelbred

Endringsforslag (1) ved Arve Otter Juritzen: Komité - Ansees ivaretatt

Kirkemøtets vedtak:

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om regnskap for 2021 og budsjett 2022 til orientering.
2. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2023 mellom drift og tilskudd etter samme prinsipper som i 2022.

Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift

Kirkemøtet fastsetter en felles ramme til disposisjon for Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammens størrelse fastsettes etter at tilskudd under budsjettgruppe 2 og 3 er trukket ut. Midlene fordeles mellom rettssubjektkostnader, Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Svalbard kirke får sin tildeling i tråd med tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet.

Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd

Tilskuddene relaterer seg til ulike mottakere og ordninger. Tilskudd til trosopplæring, diakoni, kirkelig undervisning og kirkemusikk, – alle fordelt via bispedømmerådene.

Budsjettgruppe 3: Tilskudd andre

Denne gruppen gjelder tilskudd til internasjonale og økumeniske organisasjoner og tilskudd til navngitte institusjoner og kirkelige formål.

3. Kirkemøtet fordeler rammetilskudd for 2024, basert på en forutsetning om videreføring av dagens nivå for tilskudd til Den norske kirke, med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2023. Kirkerådet skal til Kirkemøtet 2023 fremlegge en mer detaljert disponering av midlene for 2023 og en plan for hvordan Kirkemøtet i kommende år kan involveres i prinsipielt viktige disponeringer.

Enstemmig vedtatt.

Antall stemmeberettigede: 105.

KM 7/22 Kirken som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter

Referanser: KR 9/18, KR 10/22, KR 43/22

Arkivsak: 21/04070-7

Saksdokumenter:

KM7/22 Kirken som økonomisk aktør i ansvarlig forvalter

KM 7.1/22 PwC - Dnk Notat innkjøp og menneskerettigheter

Første innstilling fra komité F

Sammendrag av saksorienteringen

Som økonomisk aktør spiller Den norske kirke og dens medlemmer en viktig rolle i arbeidet for bærekraftmålene og menneskerettigheter, lokalt og nasjonalt. Denne saken belyser dette gjennom innledningsvis å redegjøre for det teologiske utgangspunktet og rammeverket. Videre tar saken opp sentrale verdier som menneskeverd, rettferdighet og vern om skaperverket i relasjon til kirkens praksis. Saken utforsker så hvordan kirken som økonomisk aktør og forvalter aktivt kan arbeide for en mer rettferdig verden. Saken har sitt primære fokus på kirkens rolle som økonomisk aktør når det gjelder to forhold: kjøp av varer og tjenester, og forvaltning av kapital. I tillegg står rollen kirken har som verdibærer, og mulighet for påvirkning gjennom samarbeidsrelasjoner og myndighetsdialog, sentralt i saken.

Komiteens merknader

1. Komiteen legger saksdokumentet til grunn for forslaget til vedtak. Komiteen takker for grundige og inspirerende saksdokumenter som gir en god teologisk forankring, og bidrar til økt kunnskap og forståelse for denne viktige tematikken. Komiteen har merket seg at saken har vært grundig forberedt i Kirkerådet og Mellomkirkelig råd.

Saken reiser til dels utfordrende problemstillinger, samtidig som den peker på mulighetsrommet Den norske kirke har som økonomisk aktør og forvalter, hvordan kirken aktivt kan arbeide for en mer rettferdig verden gjennom kjøp av varer og tjenester, forvaltning av kapital, og gjennom påvirkningsarbeid.

Arbeidet må være kunnskapsbasert og godt forankret, og må evne å være langsiktig i sin natur, samtidig som det må omfatte faktiske endringer her og nå. Dette fordrer en grundig bevisstgjøringsprosess på alle nivå av kirken, og dette bidrar denne saken til.

2. Komiteen vil peke på utfordringene knyttet til å operasjonalisere kirkens mål og verdier gjennom kapitalforvaltningens komplekse internasjonale taksonomier og selskapsstrukturer. Et annet type utfordringsbilde er knyttet til innkjøp av varer og tjenester, hvor leverandørkjeder kan være uoversiktlige, «grønnvaskede» og skjulte. Saken illustrerer også utfordringer knyttet til det å balansere og vekte gode hensyn som noen ganger kan være motstridende. Et eksempel på dette vil kunne være urfolks rettigheter til bruksområder opp mot viktigheten av en grønn omstilling.

Komiteen bemerker at enkeltdisponeringer som medfører uakseptabelt høy risiko ikke skal foretas. Samtidig oppfordrer den Kirkemøtet til å ta større eierskap til Kirkens budsjettprosesser. Kirkemøtet kan legitimere helhetskirkelige enkeltinvesteringer som både kan bidra til å tydeliggjøre kirkens rolle som en ansvarlig og bevisst økonomisk aktør, og som kan gi den etisk forsvarlig avkastning. Dette kan være økonomiske investeringer i prosjekter som vanskelig lar seg realisere innenfor tradisjonelle kapitalistiske rammer, og opprettelse av selvfinansierende, selvstendige virksomheter som rustet menighetene til å ta bærekraftige valg.

3. Sakens kompleksitet og rekkevidde illustrerer også nødvendigheten for en avgrensning når det gjelder hvor spesifikke sakens vedtakspunkter kan være. Komiteen ønsker å utvise en viss varsomhet når det kommer til det å spisse eller konkretisere tematikk eller vedtakspunkter, da dette kan føre til at andre tema eller saker som ikke var ment til det, faller utenfor. Konkrete løsninger på aktuelle problemstillinger i dag, kan vise seg i morgen å være utfordringer for arbeidsfelt og tematikk som stadig er i utvikling. Et eksempel er implementeringen av Åpenhetsloven som trådte i kraft 1. juli i år, et annet er knyttet til utviklingen av datateknologien fondsforvaltere bruker til å «screene» fond, som setter begrensninger for hvor spisset seleksjonskriteriene kan være. Andre temaer er allerede behandlet av kirken nylig. Ett eksempel på dette er Den norske kirkes engasjement for rettferdighet på okkuperte områder, som blant annet kommer til uttrykk i «Strategi for Mellomkirkelig råds engasjement for rettferdig fred i Palestina og Israel 2021–2023», vedtatt 28.04.21.

Problemstillingene saken kommer i berøring med, viser følgelig behovet for at en del tematikk må løses lokalt og/eller nasjonalt, og gjennom handlingsplanen til saken som Kirkerådet skal utarbeide og vedta i etterkant av Kirkemøtet.

Komiteen vil her også peke på at saken illustrerer spenningen mellom kirkens sentrale, regionale og lokale enheter, og Kirkemøtets adgang til å instruere rettssubjektene i trossamfunnet, som har begrensninger. Dette fremgår også av saksdokumentet. Det er videre sannsynlig at resultatet av den kirkelige organiseringen også vil kunne påvirke dette. Grensedragningene knyttet til dette må følgelig gås nærmere opp i tiden etter Kirkemøtet.

4. Komiteen ser også at spenningen mellom de ulike nivåene i kirken fordrer en viss tålmodighet og vilje til å gå skritt for skritt. En styrket kompetanse sentralt på blant annet risiko knyttet til bærekraftsmål og menneskerettighetene i innkjøp er helt grunnleggende, og komiteen synes ideen om en sentral innkjøpsenhet som nevnes i saksdokumentene, bør følges opp av Kirkerådet. Komiteen vil understreke at denne ideen per i dag ikke er utredet godt nok. Det må gjøres en mer omfattende vurdering før man konkluderer konkret hvordan dette skal løses.
5. Komiteen vurderer arbeidstakeres rettigheter som sentralt for sakens anliggende. Komiteen legger til grunn at arbeidstakerrettigheter omfattes av begrepet «anstendig arbeid», jf. saksdokumentet. Anstendig arbeid er et begrep som International Labour Organization (ILO) har brukt i mange år, og som nå også er blitt en del av FNs bærekraftsmål, nærmere bestemt bærekraftsmål nr. 8 (se f.eks. delmål 8.8 som spesifikt handler om å styrke arbeidstakerrettigheter, og delmål 8.7 som handler om å avskaffe tvangsarbeid og bekjempe menneskehandel og moderne slaveri).
6. Vedtak knytter seg til kirken som økonomisk aktør i rollene som innkjøper og kapitalforvalter i møte med risikoutsatte sektorer. Kirken som økonomisk aktør påvirker samfunnet. Det er viktig at det stilles strenge krav til etisk bevissthet, for eksempel ved investeringer i virksomheter som skader mennesker eller natur. Komiteen har ikke tatt stilling til i hvilken grad kapitalforvaltningen skal være aktiv. Komiteen mener dette er underordnet så lenge de etiske krav er sikret.
7. Komiteen vil peke på nærheten denne saken har med fjorårets klimasak, «Mer himmel på en truet jord». Komiteen vil særlig trekke fram, også ved behandlingen av denne saken, viktigheten av at et forvalteransvar krever visdom, ydmykhet og kunnskap, samt en dyp forståelse av kretsløpene menneskene er en del av. Her vil vi spesielt trekke fram det fjorårets sak pekte på hva gjaldt naturens og skaperverkets egenverdi:

«Gud skapte mennesket som del av en helhet, hele skaperverkets felleskap. Bibelens skapelsesfortellinger gir en grunnleggende verdi til dette fellesskapet. Alt levende er vevet sammen. Alt har verdi i seg selv.»¹

¹ KM 15/21 Mer himmel på en truet jord - Den norske kirkes arbeid med klima, miljø og bærekraft

Forslag til vedtak

I møte med et økende gap mellom fattige og rike kalles kirken til kamp for livet, for rettferdighet, og til oppgjør med undertrykkelse og ødeleggelse. Kirkemøtet vil at:

1. Den norske kirke skal fremme menneskerettighetene og bærekraftsmålene gjennom sine innkjøp ved å:
 - a) Prioritere menneskerettigheter og bærekraftig utvikling i verdikjeden i innkjøp i alle ledd.
 - b) Styrke kompetansen på risiko knyttet til bærekraft og menneskerettigheter i innkjøp.
 - c) Styrke arbeidet med å etablere innkjøpsreglement, rutiner og kapasitet som selvstendig økonomisk aktør.
 - d) Foreta risikobasert kontroll med særlig utsatte sektorer.

2. Den norske kirke skal fremme menneskerettighetene og bærekraftsmålene i sin kapitalforvaltning ved å:
 - a) Forvalte kapital ansvarlig gjennom langsiktig, etisk bevisst aktiv kapitalforvaltning som bidrar til bærekraftig utvikling og ivaretar menneskerettigheter.
 - b) Investere i ansvarlige² selskap som anvender høye menneskerettighetsstandarder.
 - c) Bekjempe urettferdighet gjennom å vektlegge rettferdig skattlegging i kapitalforvaltningen.

3. Den norske kirke skal fremme global økonomisk, økologisk og sosial rettferdighet gjennom nettverks- og påvirkningsarbeid ved å:
 - a) Utruste kirkens menigheter og medlemmer til å ta gode, etisk baserte valg i forbruk og innkjøp, og til å være endringsagenter for rettferdighet lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
 - b) Søke samarbeid for høye menneskeretts- og miljøstandarder i innkjøp og kapitalforvaltning.
 - c) Fremme menneskerettigheter, anstendig arbeid, miljøhensyn og bærekraftig utvikling gjennom nettverks- og påvirkningsarbeid i Norge og internasjonalt.

² Innenfor investeringer er det en akse fra «ansvarlig» til «bærekraftig» til «impact». «Ansvarlig» er det grunnleggende, «bærekraftig» innebærer høyere ambisjoner og «impact» er det mest ambisiøse hvor man investerer for gode formål. Den norske kirkes investeringsportefølje har beveget seg fra å være overveiende i «ansvarlig»-kategorien til en jevnere fordeling mellom «ansvarlig» og «bærekraftig».

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Heidrun S. Heskestad

Saksordfører: Randi Sollie Denstad

Disse hadde ordet:

Karl Johan Kirkebø, Trond Rønning, Odd Einar Dørum, Jo Hedberg, Karin-Elin Berg, Helene Breivik Hellerdal, Marius Berge Eide, Thomas Raadin Iversen, Harald Hegstad, Anna Riksaasen, Brooke Bakken, Marius Storvik

Endringsforslag fremmet:

Forslagstiller: Jo Hedberg, Lek - Bønnelista

Forslagsbeskrivelse:

1. Innledning: DNK skal fremme menneskerettighetene bygget på en bibelsk ramme og bærekraft (tillegg i rødt)

Nytt pkt. 1. e) Det legges vekt på å handle kortreist og lokalt.

3. a) alt fra og med ordet «Innkjøp» erstattes med: «anskaffelser basert på den nytestamentlige tanke om gudsfrykt og nøysomhet.»

Nytt pkt, 3. d) Lokalt engasjement i form av dugnad og felles innsats.

Evt. nytt pkt. 4: Vår anvendelse av menneskerettighetene må bygge på en bibelsk ramme.

Ta inn i punkt 3 d) begrunnelse: Dersom det er mulig skal lokale medhjelpere få opplæring i gamle handsverkstradisjoner så de selv kan vedlikeholde kirken og lokalmiljøet.

Saken sendes tilbake til komiteen.

Plenumsbehandling 2:

Dirigent: Liv Heidrun S. Heskestad

Saksordfører: Randi Sollie Denstad

Disse hadde ordet:

Randi Sollie Denstad, Trond Rønning, Jo Hedberg, Anna Riksaasen, Karl Johan Kirkebø, Jan Otto Myrseth

Endringsforslag fra første plenum ved Jo Hedberg ansees delvis innarbeidet av komiteen. Jo Hedberg opprettholdt forslaget.

Votering

For: 10 stemmer. Mot: 95 stemmer. Forslaget falt.

Kirkemøtets vedtak:

I møte med et økende gap mellom fattige og rike kalles kirken til kamp for livet, for rettferdighet, og til oppgjør med undertrykkelse og ødeleggelse. Kirkemøtet vil at

1. Den norske kirke skal fremme menneskerettighetene og bærekraftsmålene gjennom sine innkjøp ved å:
 - a) Prioritere menneskerettigheter og bærekraftig utvikling i verdikjeden i innkjøp i alle ledd.
 - b) Styrke kompetansen på risiko knyttet til bærekraft og menneskerettigheter i innkjøp.

- c) Etablere innkjøpsreglement, rutiner og kapasitet som selvstendig økonomisk aktør.
 - d) Foreta risikobasert kontroll med særlig utsatte sektorer.
2. Den norske kirke skal fremme menneskerettighetene og bærekraftsmålene i sin kapitalforvaltning ved å:
- a) Forvalte kapital ansvarlig gjennom langsiktig, etisk bevisst kapitalforvaltning som bidrar til bærekraftig utvikling og ivaretar menneskerettigheter.
 - b) Investere i ansvarlige² selskap som anvender høye menneskerettighetsstandarder.
 - c) Bekjempe urettferdighet gjennom å vektlegge rettferdig skattlegging i kapitalforvaltningen.
3. Den norske kirke skal fremme global økonomisk, økologisk og sosial rettferdighet gjennom nettverks- og påvirkningsarbeid ved å:
- a) Utruste kirkens menigheter og medlemmer til å ta gode, etisk baserte valg i forbruk og innkjøp, og til å være endringsagenter for rettferdighet lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
 - b) Søke samarbeid for høye menneskeretts- og miljøstandarder i innkjøp og kapitalforvaltning
 - c) Fremme menneskerettigheter, anstendig arbeid, miljøhensyn og bærekraftig utvikling gjennom nettverks- og påvirkningsarbeid i Norge og internasjonalt.

Votering:

For: 103 stemmer. Mot: 2 stemmer.

Forslaget ble vedtatt.

Antall stemmeberettigede: 105

KM 8/22 Fjerning av regler om registrering av tilhørige

Referanser: KR 12/22, KR 51/22

Arkivsak: 21/04551-15

Saksdokumenter:

KM 08.0/22 Fjerning av regler om registrering av tilhørige

Første innstilling fra komité B

Sammendrag av saksorienteringen

Registrering av tilhørige krever etter dagens lovverk uttrykkelig samtykke fra foreldre som har foreldreansvar, i tråd med personvernforordningen. Den norske kirke har ikke lenger tilgang til informasjon fra Folkeregisteret om foreldreansvar. Registrering av tilhørighet vil dermed i praksis falle bort. Kirkerådet foreslår derfor at reglene for registrering av tilhørige i kirkeordningen og underliggende regelverk blir opphevet.

Kirkeordningens prinsipielle bestemmelse om at barn av medlemmer regnes som tilhørende Den norske kirke inntil de har nådd religiøs myndighetsalder (15 år), foreslås likevel beholdt.

Endringsforslagene ble behandlet av Kirkerådet 10.–11. februar 2022 og deretter sendt på høring. Høringen viste tilslutning til forslagene.

Komitéens merknader

Komitéen legger Kirkerådets saksfremlegg til grunn. Komitéen bemerker at den ville brukt uttrykket "anses som" i stedet for "regnes som" i beskrivelsen av kirkeordningens prinsippbestemmelse. Komitéen er enig i at i reglene om registrering av tilhørige fjernes fra kirkens regelverk som følge av endringene i lovverket. Flertallet i komitéen er også enig i at bestemmelsen i kirkeordningen § 4 tredje ledd beholdes

1. Komitéen viser til det som står på kirkens nettsider:

«Tilhørigordningen ble etablert av staten for å kunne beregne offentlig støtte til tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke. Siden synet på hva det vil si å være medlem i et trossamfunn varierer, regnet staten alle barn som tilhørende foreldrenes trossamfunn.

For Den norske kirke har ordningen fungert slik at barn av foreldre som er medlem av Den norske kirke, ble regnet som tilhørende Den norske kirke ved fødsel. Frem til 1. oktober 2018 ble dette registrert automatisk i kirkens registre på grunnlag av fødselsmeldinger fra Folkeregisteret. Siden har tilhørighet blitt registrert dersom foreldrene ønsket det.

Da den nye trossamfunnsloven trådte i kraft 1. januar 2021, opphørte tilhørigordningen, og tidligere tilhørige ble da slettet fra Den norske kirkes register.»

2. Da det ble klart at den lovregulerte tilhørighetsordningen skulle avvikles ble det utviklet en funksjonalitet for tilbud om ulike trosopplæringstiltak o.a. på *Min side* som kalles trosopplæringsabonnement. Komitéen ser at informasjonen på Min Side er at en legger inn barnets navn og fødselsdato og krysser av for «*Jeg bekrefter at jeg har foreldreansvar for barn jeg har oppgitt informasjon om. Jeg gir herved samtykke til at kirken kan behandle disse opplysningene og gi informasjon om trosopplæring.*»

Komitéen mener det er en stor strategisk utfordring å komme i kontakt med disse barna.

3. Komitéen har drøftet prinsippbestemmelsen i kirkeordningen § 4 tredje ledd. Etter avstemming innstiller komitéen med 10 mot 5 stemmer på å beholde bestemmelsen.

Flertallet la vekt på at begrunnelsen for å anse tilhørige som en del av kirken, har utgangspunkt i synet på kirken som fellesskap. Den som er født inn i en familie av medlemmer, anses som en del av det kirkelige fellesskap. Selv om tilhørighet ikke lenger har en juridisk eller praktisk betydning, mener flertallet i komitéen det er grunn til å beholde prinsippbestemmelsen.

4. Komitéens forslag til vedtak er skrevet i en annen form enn Kirkerådets vedtaksforslag i saksfremlegget, men innholdet er det samme.

Rettelse av trykkfeil i saksfremlegget s.7-8 i oversikt over forslag til nye regler sammenlignet med de gamle:

Komitéen oppdaget feiltrykk på side 7 og 8 i saksfremlegget der bokstav-leddene i § 1 og § 2 i reglene for innmelding og utmelding av Den norske kirke har fått feil bokstaver. For ordens skyld settes hele den oversikten inn her. Komitéens forslag til vedtak følger nedenfor.

Oversikt over de konkrete forslagene til endringer i regelverk

1 Endringer i kirkeordning for Den norske kirke

§ 4. Medlemskap og tilhørighet

Dåp er en forutsetning for medlemskap i Den norske kirke.

Bare person som er bosatt i riket og norsk statsborger bosatt i utlandet, kan være medlem av Den norske kirke. Biskopen kan etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet bestemme at også andre personer kan være medlem av kirken.

Barn anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen dersom foreldrene er medlemmer.

~~Et barn registreres som tilhørig når foreldrene gir melding om det. Foreldrene må gi slik melding også når barnet anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen. Melding kan gis selv om bare en eller ingen av foreldrene er medlem av Den norske kirke. Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem, faller tilhørigheten bort.~~

Kirkemøtet fastsetter nærmere regler om framgangsmåte for inn- og utmelding ~~samt for registrering av tilhørighet i Den norske kirke.~~

Biskopen avgjør i tvilstilfelle om en person skal anses som medlem av Den norske kirke.

§ 5. Registrering i Den norske kirkes medlemsregister

~~Medlemmer registreres i Den norske kirkes medlemsregister. registreres i tillegg til medlemmer også personer som er tilhørig til kirken.~~

Opplysninger om døpte, konfirmerte, vigsler til ekteskap, jordfestelser ved prest i Den norske kirke samt inn- og utmeldinger skal også inntas i registeret.

2 Endringer i forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

§ 3. Definisjoner

i denne forskriften forstås med:

- a. medlemsregister: Den norske kirkes elektronisk lagrede opplysninger om medlemmer **og tilhørende**, kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger,
- b. sentral behandlingsansvarlig: den som er ansvarlig for all behandling av personopplysninger i medlemsregisteret og som bestemmer hvilke formål og hjelpemidler for behandlingen som skal brukes,
- c. lokal behandlingsansvarlig: den som er ansvarlig for behandlingen av personopplysninger på fellesrådsnivå,
- d. kirkelige handlinger: dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd,
- e. kirkelig fellesråd: kirkelig fellesråd og menighetsråd med fellesrådsfunksjoner.

§ 5. Registreringsplikt

Sentral behandlingsansvarlig skal sørge for at det føres register over personer som i samsvar med kirkeloven § 3 er medlem av **eller anses å høre inn under** Den norske kirke, jf. kirkeordningen § 5 første ledd.

Opplysninger om personer som blir døpt, konfirmert, vigslet til ekteskap og jordfestet ved prest i Den norske kirke, skal inntas i medlemsregisteret, jf. kirkeordningen § 5 annet ledd.

Sentral behandlingsansvarlig skal sikre at Den norske kirke har ett medlemsregister, og dette skal føres elektronisk. Lokal behandlingsansvarlig plikter å påse at varig registrering av kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger kun skjer i medlemsregisteret.

Nytt § 6 første ledd

Medlemsregisteret skal inneholde opplysninger om den registrertes navn, folkeregistrerte bostedsadresse, fødselsnummer, **kirkelig status (medlem / hørende inn under)**, dåp eller innmelding (dato og sted) og tilhørighet til sokn og valgkrets i henhold til folkeregistrert adresse. Medlemsregisteret kan også inneholde opplysninger om familierelasjoner, den registrertes postadresse samt digital kontaktinformasjon.

[...]

3 Nye regler for innmelding i og utmelding av Den norske kirke (her sammenlignet med de gamle)

§ 1. Innmelding

Innmelding i Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Norsk statsborger som er bosatt i utlandet retter henvendelsen til kirkebokføreren på siste bosted i Norge, eventuelt til den kirkebokføreren som Kirkerådet bestemmer. Den som melder seg inn i Den norske kirke, må være døpt med kristen dåp og skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer),
- d) **navn og fødselsnummer på eventuelle barn under 15 år dersom innmeldingen får virkning for disse,**
- e) sted og dato for dåp dersom det er mulig å opplyse om dette,
- f) opplysning om at eventuelt medlemskap i annet tros- og livssynssamfunn i Norge er brakt til opphør.

~~En innmelding som mangler opplysningene i første ledd bokstav d, er likevel gyldig.~~

Innmeldingen kan skje ved personlig fremmøte eller skriftlig. Skriftlig innmelding skal være underskrevet og datert av den som melder seg inn, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet. Ved innmelding skal kirkebokføreren eller Kirkerådet påse at kirkeordningens vilkår er til stede.

§ 2. Utmelding

Utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Den som melder seg ut av Den norske kirke, skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer),
- ~~d) navn og fødselsnummer på eventuelle barn under 15 år dersom utmeldingen får virkning for disse.~~

Utmeldingen skal være underskrevet og datert av den som melder seg ut, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet.

§ 3. Registrering av tilhørighet (oppeves)

~~Et barn registreres som tilhørig når foreldrene melder barnet som tilhørig i Den norske kirke. Foreldrene må gi slik melding også når barnet anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen. Melding kan gis selv om bare en eller ingen av foreldrene er medlem av Den norske kirke.~~

~~De som melder barnet inn som tilhørig, skal gi følgende opplysninger:~~

- ~~a) fullt navn ifølge folkeregisteret,~~
- ~~b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,~~
- ~~c) fødselsnummer (11 siffer).~~

~~Melding etter første ledd skjer ved personlig eller skriftlig henvendelse til kirkebokføreren på barnets bosted eller til Kirkerådet. Meldingen skal være underskrevet av dem som har foreldreansvaret, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet. Er barnet bosatt i utlandet, gjelder regelen i § 1 første ledd annet punktum tilsvarende.~~

~~Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem av Den norske kirke, faller tilhørigheten bort. Personer som har fylt 15 år, kan selv sende melding om at tilhørigheten skal opphøre. Det samme kan de som har foreldreansvaret for et barn under 15 år.~~

~~Ved melding om tilhørighet skal kirkebokføreren eller Kirkerådet påse at kirkeordningens vilkår er til stede.~~

§ 34. Saksbehandlingstid

Henvendelse om inn- eller utmelding til kirkebokfører bør besvares innen 14 dager i form av attest som viser at inn- eller utmeldingen er registrert.

Henvendelse om inn- eller utmelding til Kirkerådet besvares i form av attest som viser at inn- eller utmeldingen er registrert, etter den ordning som Kirkerådet bestemmer.

Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende ved melding om tilhørighet og opphør av tilhørighet.

§ 45. Varsling

Når inn- og utmelding skjer hos Kirkerådet, skal det så snart som mulig gis melding til kirkebokfører i vedkommendes bostedsmenighet etter nærmere bestemmelser gitt av Kirkerådet. Kirkebokfører bør så snart melding er mottatt sørge for at det blir tatt kontakt med den som er innmeldt.

~~Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende ved melding om tilhørighet og opphør av tilhørighet.~~

Forslag til vedtak

I

Kirkemøtet fjerner ordningen for registrering av tilhørige i Den norske kirke.

II

Kirkemøtet vedtar endringer i følgende regler nevnt nedenfor:

1. Kirkeordning for Den norske kirke

Tittel på § 4 skal lyde:

§ 4. Medlemskap

§ 4 fjerde ledd oppheves. Nåværende femte og sjette ledd blir fjerde og femte ledd.

§ 4 fjerde ledd skal lyde:

Kirkemøtet fastsetter nærmere regler om framgangsmåte for inn- og utmelding.

§ 5 første ledd skal lyde:

Medlemmer registreres i Den norske kirkes medlemsregister.

2. Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

§ 3 bokstav a skal lyde:

medlemsregister: Den norske kirkes elektronisk lagrede opplysninger om medlemmer, kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger,

§ 5 første ledd skal lyde:

Sentral behandlingsansvarlig skal sørge for at det føres register over personer som i samsvar med kirkeordningen § 4 er medlem av Den norske kirke, jf. kirkeordningen § 5 første ledd.

§ 6 første ledd første punktum skal lyde:

Medlemsregisteret skal inneholde opplysninger om den registrertes navn, folkeregistrerte bostedsadresse, fødselsnummer, dåp eller innmelding (dato og sted) og tilhørighet til sokn og valgkrets i henhold til folkeregistrert adresse.

3. Regler om innmelding i og utmelding av Den norske kirke m.m.:

§ 1 første ledd bokstav d) oppheves. Nåværende bokstav e) og f) blir bokstav d) og e).

§ 1 andre ledd oppheves. Nåværende tredje og fjerde ledd blir andre og tredje ledd.

§ 2 første ledd bokstav d) oppheves.

§ 3 oppheves. Nåværende §§ 4 til 6 blir §§ 3 til 5.

§ 3 tredje ledd oppheves.

§ 4 andre ledd oppheves.

III

Endringene i pkt. II trer i kraft straks.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Heidrun S. Heskestad

Saksordfører: Inga Stoveland Dekko

Disse hadde ordet:

Inga Stoveland Dekko, Harald Hegstad, Thor Magne Seland.

Kirkemøtets vedtak:

Kirkemøtet fjerner ordningen for registrering av tilhørige i Den norske kirke.

II

Kirkemøtet vedtar endringer i følgende regler nevnt nedenfor:

1. Kirkeordning for Den norske kirke

Tittel på § 4 skal lyde:

§ 4. *Medlemskap*

§ 4 fjerde ledd oppheves. Nåværende femte og sjette ledd blir fjerde og femte ledd.

§ 4 fjerde ledd skal lyde:

Kirkemøtet fastsetter nærmere regler om framgangsmåte for *inn- og utmelding*.

§ 5 første ledd skal lyde:

Medlemmer registreres i Den norske kirkes medlemsregister.

2. Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

§ 3 bokstav a skal lyde:

medlemsregister: Den norske kirkes elektronisk lagrede opplysninger om *medlemmer*, *kirkelige* handlinger samt inn- og utmeldinger,

§ 5 første ledd skal lyde:

Sentral behandlingsansvarlig skal sørge for at det føres register over personer som i samsvar med kirkeordningen § 4 er medlem av *Den norske kirke*, jf. kirkeordningen § 5 første ledd.

§ 6 første ledd første punktum skal lyde:

Medlemsregisteret skal inneholde opplysninger om den registrertes navn, folkeregistrerte bostedsadresse, *fødselsnummer*, *dåp* eller innmelding (dato og sted) og tilhørighet til sokn og valgkrets i henhold til folkeregistrert adresse.

3. Regler om innmelding i og utmelding av Den norske kirke m.m.:

§ 1 første ledd bokstav d) oppheves. Nåværende bokstav e) og f) blir bokstav d) og e).

§ 1 andre ledd oppheves. Nåværende tredje og fjerde ledd blir andre og tredje ledd.

§ 2 første ledd bokstav d) oppheves.

§ 3 oppheves. Nåværende §§ 4 til 6 blir §§ 3 til 5.

§ 3 tredje ledd oppheves.

§ 4 andre ledd oppheves.

III

Endringene i pkt. II trer i kraft straks.

Enstemmig vedtatt.

KM 9/22 Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet 2022

Referanser: KR 57/22

Arkivsak: 22/00160-16

Saksdokumenter:

KM 09.0/22 Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet

KM 09.1/22 Kontrollutvalgets melding

Innstilling fra komité F

Sammendrag av saksorienteringen

I henhold til regler for Den norske kirkes kontrollutvalg § 2, siste ledd, skal utvalget årlig rapportere resultatene av sitt arbeid til Kirkemøtet, etter at disse først har vært forelagt Kirkerådet til uttalelse.

Kirkerådet fikk Kontrollutvalgets melding forelagt på sitt møte 30.-31. mai 2022 og gjorde følgende enstemmige vedtak:

Kirkerådet tar Kontrollutvalgets rapport og Kontrollutvalgets melding til Kirkemøtet til orientering og oversender dem til Kirkemøtet til behandling.

Komiteens merknader

1. Komiteen har merket seg at Kirkerådet har tatt Kontrollutvalgets melding til orientering, og komiteen har heller ikke vesentlige merknader til utvalgets melding til Kirkemøtet.
2. For å tydeliggjøre tilknytningen til forvaltningsrevisjonen fra 2021 i vedtaks punkt 2, foreslår komiteen en språklig presisering der dette framgår.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet tar meldingen fra kontrollutvalget til etterretning.
2. Kirkemøtet ber kontrollutvalget følge opp at Kirkerådet implementerer forbedret intern kontroll for personvern og informasjonssikkerhet. [i tråd med forvaltningsrevisjonen fra 2021.](#)
3. Kirkemøtet slutter seg til kontrollutvalgets vedtak om igangsetting av forvaltningsrevisjonene Økonomiforvaltning og budsjettering herunder effektivitet og hensiktsmessighet i felles økonomienhet og Prosess for personalforvaltning i rettssubjektet Den norske kirke for 2022.
4. Kirkerådet stiller ekstra budsjettmidler til rådighet for kontrollutvalget ved behov.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Kjersti Landmark

Saksordfører: Magne Hersvik

Disse hadde ordet:

Magne Hersvik, Trond Rønning, Marius Storvik, Odd Einar Dørum

Forslag fremmet:

Endringsforslag fra Trond Rønning:

Nytt punkt 5. For kirkemøtet 2023 fremlegges forslag om forvaltningsrevisjonsprosjekt for 2024 til drøfting

Kirkemøtets vedtak:

Inkludert endringsforslag fra Trond Rønning:

Nytt punkt 5. For Kirkemøtet 2023 fremlegges forslag om forvaltningsrevisjonsprosjekt for 2024 til drøfting

Kirkemøtet tar meldingen fra kontrollutvalget til etterretning.

Kirkemøtet ber kontrollutvalget følge opp at Kirkerådet implementerer forbedret intern kontroll for personvern og informasjonssikkerhet. i tråd med forvaltningsrevisjonen fra 2021.

Kirkemøtet slutter seg til kontrollutvalgets vedtak om igangsetting av forvaltningsrevisjonene Økonomiforvaltning og budsjettering herunder effektivitet og hensiktsmessighet i felles økonomienhet og Proses for personalforvaltning i rettssubjektet Den norske kirke for 2022.

Kirkerådet stiller ekstra budsjettmidler til rådighet for kontrollutvalget ved behov.

Enstemmig vedtatt.

KM 10/22 Kirkelig organisering

Saksdokumenter:

- KM 10.0/22 Kirkelig organisering
- KM 10.1/22 Samhandling i en selvstendig folkekirke – ny kirkelig organisering
- KM 10.2/22 Høringsoppsummering Kirkelige høringsinstanser
- KM 10.3/22 Høringsoppsummering Offentlige høringsinstanser
- KM 10.4/22 Delutredning 1 – Gjennomgang av prostistruktur og prosess for eventuell ny struktur
- KM 10.5/22 Delutredning 2 – Biskopenes og bispedømmerådets rolle i ny kirkelig organisering
- KM 10.6/22 Delutredning 3 – Organisering og ledelse på arbeidsplassen lokalt i ny kirkelig organisering
- KM 10.7/22 Delutredning 4 – Ansvarsfordeling mellom menighetsråd og prostifellesråd
- KM 10.8/22 Advokatfirmaet Hjort 1 – Notat til Kirkerådet 08.12.21
- KM 10.9/22 Advokatfirmaet Hjort 2 – Notat til KA 17.03./22
- KM 10.10/22 Advokatfirmaet Wiersholm 1 – Notat til Kirkerådet 14.01.22
- KM 10.11/22 Advokatfirmaet Wiersholm 2 – Notat til Kirkerådet 20.05.22
- KM 10.12/22 Kirkemøtets organisasjonsmyndighet etter trossamfunnsloven § 12 andre ledd

Første innstilling fra komité D

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet har bedt Kirkerådet om å fremme et forslag til Kirkemøtet om fremtidig arbeidsgiverorganisering og den øvrige kirkeordning. Som ledd i å forberede et slikt forslag ga Kirkerådet det såkalte Müller-Nilsen-utvalget oppdraget med å utrede en del aktuelle problemstillinger. Høringene som ble gjennomført med grunnlag i utvalgets sluttrapport, viste at det ikke var oppslutning om utvalgets forslag om å opprette et obligatorisk prostifellesråd for alle som arbeider sammen lokalt. Det store flertallet i den kirkelige høringen mener det er behov for en organisering som gir samme arbeidsgiver for alle som arbeider lokalt i Den norske kirke. Det foreligger et omfattende høringsmateriale som gir viktige bidrag til det videre arbeidet med ny organisering av arbeidsgiveransvaret, også når det gjelder det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets vedtak. Fire arbeidsgrupper har parallelt med høringen sett nærmere på enkelte problemstillinger som utvalget anbefalte videre utredning av. De fire delutredningene inneholder vurderinger og forslag som vil kunne gi viktige bidrag ved den nærmere utformingen av en valgt modell for arbeidsgiverorganisering.

Kirkerådet har tegnet ut og vurdert tre modeller for organisering av arbeidsgiveransvaret for alle som jobber lokalt – én modell med utgangspunkt i soknet som arbeidsgiver, én modell med utgangspunkt i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og én modell som viderefører både rettssubjektet Den norske kirke og soknene som arbeidsgivere, men samler utøvelsen av en del arbeidsgiverfunksjoner. Modellene har hver sine styrker og svakheter, og de er utformet med kompenserende tiltak som vil kunne bøte på det som vurderes som negative aspekter, og forsterke det som oppfattes som positive elementer. Saken redegjør også for enkelte elementer i den kirkelige organiseringen som vurderes å

være uavhengige av et slikt modellvalg. Formålet må, enten en starter med det ene eller andre rettslige utgangspunktet for arbeidsgiverorganisering, være å styrke virksomheten i soknene.

Det er viktig å understreke at Kirkerådet har lagt opp til at Kirkemøtet i 2022 skal fatte en prinsippbeslutning, altså en beslutning på et overordnet nivå. En prinsippbeslutning bør som et minimum ta stilling til overordnet modell for arbeidsgiverorganisering. Ulike alternativer må detaljeres så langt det er nødvendig, men ikke lengre, for at Kirkemøtet skal kunne ta stilling. Kirkemøtet vil naturligvis stå fritt til å knytte vilkår eller forutsetninger til modellvalg eller på andre måter legge føringer for det videre arbeidet. På grunnlag av Kirkemøtets prinsippbeslutning vil valgte modell for arbeidsgiverorganisering bli nærmere utredet og sendt på høring, før Kirkemøtet i 2023 etter planen fastsetter nødvendige bestemmelser om ordningen og innføringen.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet kan beslutte at arbeidsgiveransvaret skal samles på tvers av rettssubjekter og finansieringsordning. Etter Kirkerådets vurdering har Kirkemøtet rettslig grunnlag til å velge mellom de nevnte tre hovedmodellene: arbeidsgiveransvaret kan samles og forankres i soknet, det kan samles og forankres i det nasjonale rettssubjektet eller en kan videreføre både rettssubjektet Den norske kirke og soknene som arbeidsgivere, men samle utøvelsen av arbeidsgiverfunksjoner. Kirkemøtet har også frihet til å konkretisere den modellen som velges. Kirkerådet har merket seg at rekkevidden av Kirkemøtets organiseringsmyndighet er omtvistet.

Kirkemøtet har et helhetsansvar i trossamfunnet. Det innebærer at Kirkemøtet har en særlig forpliktelse til å arbeide for løsninger som i størst mulig grad kan virke samlende. Når Kirkemøtet utøver organiseringsmyndigheten, opptrer møtet på vegne av trossamfunnet, ikke som øverste arbeidsgivermyndighet i rettssubjektet Den norske kirke. Det innebærer blant annet at Kirkemøtet skal ivareta helhet og tydelig må ha både arbeidstakernes og ulike arbeidsgiveres behov og interesser innenfor sitt synsfelt.

Det må planlegges en mest mulig forutsigbar prosess for gradvis innføring av en ny modell, og det må legges godt til rette for trygghet i en omstillingsprosess.

Alle modellene vil på ulike vis og i ulik grad ha større økonomiske og administrative konsekvenser. Kirkemøtet skal i 2022 treffe vedtak på prinsippnivå, mens de nærmere ordningene og regelendringene etter planen vil bli konkretisert til behandling på Kirkemøtet i 2023. At beslutningen skal være på prinsippnivå, vil ikke bare begrense hvor langt en kan beskrive modellene, men også ulike typer konsekvenser. Kirkerådet må komme tilbake til mer detaljerte vurderinger og anslag i forbindelse med oppfølgingen av Kirkemøtets prinsippbeslutning. En ny kirkelig organisering har heller ikke som primærformål å spare midler, men å legge til rette for bedre kvalitet i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret, bedre arbeidsmiljø og mer effektiv bruk av de samlede ressursene. Gevinster vil trolig kunne realiseres på sikt, og det vil kreve god dialog og godt samarbeid med blant andre kommunene.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. For ordens skyld vil komiteen peke på at saksorienteringen på side 58, nest siste avsnitt, siste setning synes å inneholde en inkurie ved at den forutsetter et delt lederansvar. Denne føringen finnes ikke i dokumentet ellers. Komiteen har ut over dette følgende merknader:

1. Komiteen viser til at kirkelig organisering har vært på Kirkemøtets dagsorden over lang tid, og at mange organer og instanser har lagt ned et betydelig arbeid i saken.
2. Komiteen legger vekt på at ny kirkelig organisering skal legge til rette for at kirken utfører oppgavene effektivt og med enda bedre kvalitet for å ivareta kirkens grunnleggende oppdrag. Samtidig er det

ulike meninger i komiteen om hvordan man best når dette målet. Komiteens medlemmer anerkjenner at alle, uavhengig av modellpreferanse, har som ønske å styrke arbeidet med å vekke og nære det kristelige livet i soknene.

3. Komiteen har i tråd med Kirkemøtets forretningsorden § 5-4 fjerde ledd avholdt møte én dag før Kirkemøtets åpning. I den forbindelse har komiteen gjennomført en høring med bidrag fra KA, Norges Kirkevergelag, Delta, Presteforeningen, KUFO – Kirkelig Undervisningsforbund, Creo – forbundet for kunst og kultur, Fagforbundet, Nettverk for fellesrådsledere og Hemsedal kirkelige fellesråd. Disse instansene hadde på forhånd søkt om å få møte komiteen.
4. På dette Kirkemøtet er det lagt opp til at denne saken behandles i plenum i tre omganger. Komiteen legger opp til følgende behandlingsmåte: Første innstilling legger til rette for en plenumsdiskusjon om valget av modell for arbeidsgiverorganisering for å gi komiteens arbeid videre retning. Andre plenumsbehandling vil inneholde et fullstendig forslag til vedtak fra komiteen, tilsvarende andre komiteers første innstilling, mens tredje innstilling vil tilsvare andre komiteers andre innstilling.
5. Komiteen har hatt en første drøfting av valget av modell for arbeidsgiverorganisering. Denne drøftingen har av tidsmessige grunner vært begrenset til selve modellvalget, noe som innebærer at komiteen ikke har drøftet eller tatt stilling til de mer detaljerte forslagene til modelluavhengige elementer ennå. Komiteen har tatt utgangspunkt i modellene slik de er tegnet ut i Kirkerådets saksorientering. Komiteen ser at det kan være behov for enkelte justeringer og presiseringer, men har foreløpig ikke tatt stilling til dette. I komiteens diskusjon har det blitt løftet frem at alternativet til de tre modellene som er uttegnet i saksorienteringen, er å beholde dagens ordning og utvikle denne videre.
6. Komiteen vil understreke at den er i en prosess, hvor medlemmene vil kunne bevege seg og endre standpunkt i lys av videre diskusjoner i komiteen og innspill fra plenum. Komiteen har hatt en foreløpig avstemming mellom modellene. Modell 3 fikk størst oppslutning. I det følgende omtales dette som flertallsforslaget.
7. Flertallet i komiteen går inn for modell 3 med samlet og samordnet utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner, men der rettssubjektet Den norske kirke fortsatt er arbeidsgiver for prestene og soknene ved fellesrådet fortsatt er arbeidsgiver for de andre ansatte som arbeider i soknene.

Flertallet legger særlig vekt på behovet for å finne en løsning som kan virke mest mulig samlende. Verken modell 1 eller 2 ser ut til å kunne få tilstrekkelig bred oppslutning. Flertallet mener det knytter seg minst gjennomføringsrisiko til denne modellen. Modell 3 tar opp i seg vesentlige elementer fra de to andre modellene, og den framstår som et rimelig kompromiss og en realistisk vei videre. Modellen gir en plattform å gå videre på, og den er fleksibel.

Samtidig mener flertallet at modell 3 står på egne bein. Situasjonen i dag er en annen enn i 2005, da Kirkemøtet for første gang vedtok en intensjon om «felles arbeidsgiveransvar i en framtidig kirkeordning». Den nye trossamfunnsloven innebærer at samling av arbeidsgiveransvaret i trossamfunnet Den norske kirke må skje på tvers av to typer rettssubjekter – soknene og rettssubjektet Den norske kirke – og på tvers av to offentlige finansieringskilder – stat og kommune. Det betyr i en viss forstand at alle tre modellene blir hybrider som skal binde sammen på tvers av grunnleggende rettslige og finansielle skiller. En ny modell må organisere arbeidsgiveransvaret slik at den får det beste ut av de økonomiske og menneskelige ressursene. Modell 3 bygger på og forholder seg til rammebetingelsene, og den kan bidra til å utnytte dem på en god måte. Den er utformet for å utnytte mulighetene til samling og samordning av de totale ressursene.

Etter flertallets oppfatning er det ikke avgjørende at arbeidsgiveransvaret formelt samles hos én arbeidsgiver, men at de grunnleggende målene for organiseringsarbeidet kan realiseres. Det kan en oppnå ved å samle utøvelsen av arbeidsgiveransvaret.

8. Et mindretall i komiteen går inn for modell 2 med forankring i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og med delegering av arbeidsgiverfunksjoner.

Modellen vil innfri målet om at alle som arbeider i kirken, får den samme arbeidsgiveren. Dette mindretallet legger særlig vekt på at denne modellen best vil sikre en sammenhengende kirke, der arbeidsgiverfunksjoner kan fordeles mellom ulike nivåer. Det forutsettes at arbeidsgiverfunksjoner delegeres til kirkelig fellesråd.

Etter dette mindretallets vurdering vil modellen best legge til rette for likebehandling og godt arbeidsmiljø. Modellen vil også kunne bidra til bedre konfliktløsning. Dette mindretallet mener modellen gjør Den norske kirke til en mer attraktiv arbeidsgiver, noe som vil være positivt for rekruttering.

Mindretallet mener at modellen vil bidra til mer effektiv ressursutnyttelse og være mindre avhengig av sammenslåing av fellesråd.

9. Et annet mindretall går inn for modell 1 med forankring i soknet som arbeidsgiver. Dette mindretallet mener det er viktig at denne modellen best innfrir målsetningen om én arbeidsgiver, og slik sikrer grunnprinsippene i den norske arbeidslivsmodellen.

Dette mindretallet legger vekt på at en lokal forankring av arbeidsgiveransvaret er viktig for å ivareta lokalt engasjement og myndighet til de demokratisk valgte organene. Videre tilsier den delte finansieringsordningen et godt samvirke mellom kirke og kommune. Etter dette mindretallets syn vil denne modellen best ivareta kirkens relasjon til kommunen og sikre nivå på kommunens økonomiske bidrag.

Dette mindretallet vil peke på at denne modellen ikke setter i spill det kirkelige ansvaret for gravplassforvaltningen, som er viktig for å opprettholde stillinger med delte funksjoner.

Dette mindretallet mener at det noen oppfatter som ulemper ved de ulike modellene enklere vil kunne motvirkes gjennom kompensierende tiltak i denne modellen enn i andre modeller.

10. Som nevnt har komiteen ikke tatt stilling til om det vil kunne være behov for noen justeringer eller presiseringer av de ulike modellene sammenlignet med modellene slik de er uttegnet av Kirkerådet, for eksempel knyttet til ledelse, størrelse på enheter og bispedømmenivåets støttefunksjoner til kirkelig fellesråd. Dette er spørsmål som det vil kunne være aktuelt å komme tilbake til.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Agnes Sofie Engen Gjeset

Disse hadde ordet:

Agnes Sofie Gjeset, Dennis Lund, Therese Egebakken, Gaute, Nordby, Marius Berge Eide, Daniel Kydland, Therese Kristin Utgård Aas, Jo Hedberg, Marius Storvik, Karl Johan Kirkebø, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Lars Evan Lauritzen, Brit Skjelbred, Thor Magne Seland, Gard Realf Haugerud Sandaker-Nielsen, Johan Gjendemsjø, Terje Damman, Thomas Tinglum, Odd Einar Dørum, Kristin Gunleiksrud Raaum, Anita Apelthun Sæle, Arve Otter Juritzen, Sevat Lappegard, Magne Hersvik, Kathrine Tallaksen Skjerdal, Tore Christiansen, Marta Bjørnøy Lalim, Gunhild Tomter Alstad, Anna Riksaasen, Karin-Elin Berg, Olav Fykse Tveit, Herborg Oline Finnset, Karl Johan Kirkebø, Jan Otto Myrseth, Erling Birkedal, Halvor Nordhaug

Forslag fremmet:

Endringsforslag 1 ved Dennis Lund:

Punkt 1. i) i Kirkerådets forslag til vedtak endres til "Lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skal være medlem av Kirkemøtet. De øvrige delegatene fra Ungdommens kirkemøte til Kirkemøtet får stemmerett."

Endringsforslag 2 ved Marius Berge Eide:

Kirkemøtet bes vedta to prinsipper for den fremtidige kirkelige organiseringen:

1. Den norske kirke er arbeidsgiver for alle kirkens ansatte.
2. Statsstøtten til Den norske kirke fordeles på soknene som så finansierer driften av Den norske kirke ut fra sine egne behov.

Med følgende presiseringer:

- Soknene står fritt til å velge form for samarbeid og representasjon lokalt.
- Soknene står fritt til å velge bemanning og daglig ledelse, samt finansieringsform, så lenge denne er i tråd med trossamfunnslovens krav til geistlig betjening.
- Den norske kirke har plikt til å utsende personell, stå for teknisk, økonomisk og administrativ drift og tjenester i tråd med avtalene den inngår med soknene eller samarbeidsorganene de velger for å representere seg lokalt.
- Biskopene, eller den de setter i sitt sted, skal føre tilsyn med kirkens tilsatte samt avtalene mellom Den norske kirke og soknene.
- Kirkemøtet fordeler og reviderer bruken av statstilskuddet til soknene gjennom bispedømmerådene.
- For å synliggjøre kostnadene og effektiviseringen av kirkens drift, skal soknene belastes dette.
- I en overgangsperiode står soknene fritt til å beholde sine ansatte, men nyttilsetninger kan kun skje i Den norske kirke. Virksomhetsoverdragelse er ikke påkrevd.

Endringsforslag 3 ved Daniel Kydland:

Legg til følgende nytt punkt under punkt 1. i Kyrkerådets forslag til vedtak: «I alle modellene skal den daglige ledelsen på fellestrådsnivå være delt mellom en administrativ leder (kirkevergen) og prostene».

Endringsforslag 4 ved Gaute Norbye:

Alle kirkelig ansatte ansettes i rettssubjektet Den norske kirke. Realisering av arbeidsgiveriet skjer gjennom delegasjon i to trinn:

1: Delegasjon av rekruttering og tilsetting til regionalt nivå – les bispedømmerådet. (Om ikke for alle stillinger så minimum for alle vigslingsstillinger).

Soknet skal ha en sterkere og mer helhetlig rolle ved tilsetninger. Jf. innstillingens pkt. 1a:

«Menighetsrådets rolle skal styrkes, herunder ved tilsetninger»

Denne delen av delegasjon skal også sikre sterkere faglig ivaretagelse av de ansatte – det enkelte sokn er ikke alle robuste nok til å kunne ivareta og kvalitetssikre kirkefaglig kompetanse.

2: Delegasjon til lokalt daglig leder for ledelse av lokal stab. Det ligger til menighetsrådet å avgjøre hvilken stilling som skal være daglig leder for rådets virksomhet, og denne bør da også være daglig leder for den lokale stab.

Endringsforslag 5 ved Lill Tone Grahl-Jacobsen:

Ord og uttrykk må defineres av komiteen slik av vi snakker om det samme i den videre debatten eks. adm. leder, faglig ledelse, arbeidsgiveri.

Endringsforslag 6 ved Jo Hedberg

Konkrete endringsforslag:

i. e) ordet «fellesrådet» erstattes med ordet «arbeidsgiver».

g) erstattes med: Vigslede stillinger organiseres lokalt etter behov. Et samarbeid mellom soknene forutsettes for å kunne løse midlertidige utfordringer som sykdom, permisjon og ferie. Prosten kobles inn hvis soknene ikke klarer å løse sine lokale bemanningsutfordringer.

i) Pkt. strykes. Begrunnelse: Kirkedemokrati og valgordning har ikke noe i kirkeorganiseringsaken å gjøre. Den må evt. fremmes under sak KM 11/22.

Nytt 1. j) Ansettelse i soknene gjøres av MR etter innstilling fra partssammensatt utvalg.

Nytt 1. k) Menighetene kan bare bygges nedenfra. Derfor er det viktig at kirken må organiseres slik at en oppfordrer til, åpner for og styrker frivillig innsats i menighetene.

Vedtakspkt. 2:

Forslag: Kirkemøtet går inn for modell 1, der arbeidsgiveransvaret er knyttet til soknet og er tenkt utført av kirkelige fellesråd.

Saken sendes tilbake til komiteen.

Andre innstilling fra komité D

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet har bedt Kirkerådet om å fremme et forslag til Kirkemøtet om fremtidig arbeidsgiverorganisering og den øvrige kirkeordning. Som ledd i å forberede et slikt forslag ga Kirkerådet det såkalte Müller-Nilsen-utvalget oppdraget med å utrede en del aktuelle problemstillinger. Høringene som ble gjennomført med grunnlag i utvalgets sluttrapport, viste at det ikke var oppslutning om utvalgets forslag om å opprette et obligatorisk prostifellesråd for alle som arbeider sammen lokalt. Det store flertallet i den kirkelige høringen mener det er behov for en organisering som gir samme arbeidsgiver for alle som arbeider lokalt i Den norske kirke. Det foreligger et omfattende høringsmateriale som gir viktige bidrag til det videre arbeidet med ny organisering av arbeidsgiveransvaret, også når det gjelder det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets vedtak. Fire arbeidsgrupper har parallelt med høringen sett nærmere på enkelte problemstillinger som utvalget anbefalte videre utredning av. De fire delutredningene inneholder vurderinger og forslag som vil kunne gi viktige bidrag ved den nærmere utformingen av en valgt modell for arbeidsgiverorganisering.

Kirkerådet har tegnet ut og vurdert tre modeller for organisering av arbeidsgiveransvaret for alle som jobber lokalt – én modell med utgangspunkt i soknet som arbeidsgiver, én modell med utgangspunkt i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og én modell som viderefører både rettssubjektet Den norske kirke og soknene som arbeidsgivere, men samler utøvelsen av en del arbeidsgiverfunksjoner. Modellene har hver sine styrker og svakheter, og de er utformet med kompenserende tiltak som vil kunne bøte på det som vurderes som negative aspekter, og forsterke det som oppfattes som positive elementer. Saken redegjør også for enkelte elementer i den kirkelige organiseringen som vurderes å være uavhengige av et slikt modellvalg. Formålet må, enten en starter med det ene eller andre rettslige utgangspunktet for arbeidsgiverorganisering, være å styrke virksomheten i soknene.

Det er viktig å understreke at Kirkerådet har lagt opp til at Kirkemøtet i 2022 skal fatte en prinsippbeslutning, altså en beslutning på et overordnet nivå. En prinsippbeslutning bør som et minimum

ta stilling til overordnet modell for arbeidsgiverorganisering. Ulike alternativer må detaljeres så langt det er nødvendig, men ikke lengre, for at Kirkemøtet skal kunne ta stilling. Kirkemøtet vil naturligvis stå fritt til å knytte vilkår eller forutsetninger til modellvalg eller på andre måter legge føringer for det videre arbeidet. På grunnlag av Kirkemøtets prinsippbeslutning vil valgte modell for arbeidsgiverorganisering bli nærmere utredet og sendt på høring, før Kirkemøtet i 2023 etter planen fastsetter nødvendige bestemmelser om ordningen og innføringen.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet kan beslutte at arbeidsgiveransvaret skal samles på tvers av rettssubjekter og finansieringsordning. Etter Kirkerådets vurdering har Kirkemøtet rettslig grunnlag til å velge mellom de nevnte tre hovedmodellene: arbeidsgiveransvaret kan samles og forankres i soknet, det kan samles og forankres i det nasjonale rettssubjektet eller en kan videreføre både rettssubjektet Den norske kirke og soknene som arbeidsgivere, men samle utøvelsen av arbeidsgiverfunksjoner. Kirkemøtet har også frihet til å konkretisere den modellen som velges. Kirkerådet har merket seg at rekkevidden av Kirkemøtets organiseringsmyndighet er omtvistet.

Kirkemøtet har et helhetsansvar i trossamfunnet. Det innebærer at Kirkemøtet har en særlig forpliktelse til å arbeide for løsninger som i størst mulig grad kan virke samlende. Når Kirkemøtet utøver organiseringsmyndigheten, opptrer møtet på vegne av trossamfunnet, ikke som øverste arbeidsgivermyndighet i rettssubjektet Den norske kirke. Det innebærer blant annet at Kirkemøtet skal ivareta helhet og tydelig må ha både arbeidstakernes og ulike arbeidsgiveres behov og interesser innenfor sitt synsfelt.

Det må planlegges en mest mulig forutsigbar prosess for gradvis innføring av en ny modell, og det må legges godt til rette for trygghet i en omstillingsprosess.

Alle modellene vil på ulike vis og i ulik grad ha større økonomiske og administrative konsekvenser. Kirkemøtet skal i 2022 treffe vedtak på prinsippnivå, mens de nærmere ordningene og regelendringene etter planen vil bli konkretisert til behandling på Kirkemøtet i 2023. At beslutningen skal være på prinsippnivå, vil ikke bare begrense hvor langt en kan beskrive modellene, men også ulike typer konsekvenser. Kirkerådet må komme tilbake til mer detaljerte vurderinger og anslag i forbindelse med oppfølgingen av Kirkemøtets prinsippbeslutning. En ny kirkelig organisering har heller ikke som primærformål å spare midler, men å legge til rette for bedre kvalitet i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret, bedre arbeidsmiljø og mer effektiv bruk av de samlede ressursene. Gevinster vil trolig kunne realiseres på sikt, og det vil kreve god dialog og godt samarbeid med blant andre kommunene.

Komiteens merknader

Innledende merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. For ordens skyld vil komiteen peke på at saksorienteringen på side 58, nest siste avsnitt, siste setning synes å inneholde en inkurie ved at den forutsetter et delt lederansvar. Denne føringen finnes ikke i dokumentet ellers. Komiteen har ut over dette følgende merknader:

1. Komiteen viser til at kirkelig organisering har vært på Kirkemøtets dagsorden over lang tid, og at mange organer og instanser har lagt ned et betydelig arbeid i saken.
2. Komiteen legger vekt på at ny kirkelig organisering skal legge til rette for at kirken utfører oppgavene effektivt og med enda bedre kvalitet for å ivareta kirkens grunnleggende oppdrag. Også kirkelig organisering skal bidra til at Den norske kirkes strategi om Mer himmel på jord kan virkeliggjøres. Komiteens medlemmer anerkjenner at alle, uavhengig av modellpreferanse, har som ønske å styrke arbeidet med å vekke og nære det kristelige livet i soknene.

3. Komiteen har i tråd med Kirkemøtets forretningsorden § 5-4 fjerde ledd avholdt møte én dag før Kirkemøtets åpning. I den forbindelse har komiteen gjennomført en høring med bidrag fra KA, Norges Kirkevergelag, Delta, Presteforeningen, KUFO – Kirkelig Undervisningsforbund, Creo – forbundet for kunst og kultur, Fagforbundet, Nettverk for fellesrådsledere og Hemsedal kirkelige fellesråd. Disse instansene hadde på forhånd søkt om å få møte komiteen.
4. Komiteen vil innledningsvis peke på at begrepet ledelse er flertydig, og det er viktig at det defineres nærmere i de sammenhengene det benyttes. Ledelse kan omfatte mer enn det som ligger i begrepet arbeidsgivers styringsrett. Komiteen finner det også hensiktsmessig å vise til sentrale arbeidsrettslige definisjoner. Arbeidsgivers styringsrett omfatter retten til å lede, fordele og kontrollere arbeidet i virksomheten, samt ansette og avslutte arbeidsforhold. Arbeidsmiljøloven definerer i § 1-8 begrepet «arbeidsgiver» til å være «enhver som har ansatt arbeidstaker for å utføre arbeid i sin tjeneste». En arbeidsgiver kan delegerer arbeidsgiverfunksjoner til andre rettssubjekter, for eksempel tilsetting. Den som delegerer, beholder imidlertid ansvaret.

Modell for arbeidsgiverorganisering

5. Komiteen hadde en første drøfting av valget av modell for arbeidsgiverorganisering før første plenum. I en prøveavstemning før komiteens første innstilling gikk et flertall på ni medlemmer inn for modell 3 slik den forelå i saksorienteringen fra Kirkerådet, mens sju medlemmer gikk inn for modell 2, og fem medlemmer gikk inn for modell 1. Etter plenumsbehandlingen har komiteen konsentrert seg om å videreutvikle modell 3. Formålet med dette har vært å utvikle og forbedre modell 3, og innarbeide viktige elementer fra modell 1 og 2. Arbeidet i komiteen har ført til at et stort flertall (18 medlemmer) i komiteen nå kan anbefale modell 3. Et mindretall i komiteen (2 medlemmer) anbefaler fortsatt modell 2, og et annet mindretall (1 medlem) går fortsatt inn for modell 1.

Flertallets forslag

6. Flertallet i komiteen (18 stemmer) anbefaler modell 3 med samlet og samordnet utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner, men der rettssubjektet Den norske kirke fortsatt er arbeidsgiver for prestene og soknene ved fellesrådet fortsatt er arbeidsgiver for de andre ansatte som arbeider i soknene.
7. Flertallet legger særlig vekt på behovet for å finne en løsning som kan virke mest mulig samlende. Verken modell 1 eller 2 ser ut til å kunne få tilstrekkelig bred oppslutning. Flertallet mener det knytter seg minst gjennomføringsrisiko til modell 3. Modellen forutsetter ikke overføring av ansatte mellom rettssubjekter.
8. Flertallet mener at modell 3 tar opp i seg vesentlige elementer fra de to andre modellene, og at den framstår som et godt kompromiss og en realistisk vei videre. Denne modellen er den som i størst grad bygger videre på fordelene ved dagens ordning. Modellen gir en plattform å gå videre på, og den er fleksibel.

9. Samtidig mener flertallet at modell 3 utgjør en selvstendig modell som svarer på utfordringer som er identifisert i arbeidet med å utvikle ny kirkelig organisering. Situasjonen i dag er en annen enn i 2005, da Kirkemøtet for første gang vedtok en intensjon om «felles arbeidsgiveransvar i en framtidig kirkeordning». I 2005 var det ikke klart hvilke økonomiske og rettslige rammer et framtidig «felles arbeidsgiveransvar» skulle etableres innenfor. Den nye trossamfunnsloven innebærer at samling av arbeidsgiveransvaret i trossamfunnet Den norske kirke må skje på tvers av to typer rettssubjekter – soknene og rettssubjektet Den norske kirke – og på tvers av to offentlige finansieringskilder – stat og kommune. Det betyr i en viss forstand at alle tre modellene blir hybrider som skal binde sammen på tvers av grunnleggende rettslige og finansielle skiller. En ny modell må organisere arbeidsgiveransvaret slik at den får det beste ut av de økonomiske og menneskelige ressursene. Modell 3 bygger på og forholder seg til rammebetingelsene, og den kan bidra til å utnytte dem på en god måte. Den er utformet for å utnytte mulighetene til samling og samordning av de totale ressursene.
10. Etter flertallets oppfatning er det ikke avgjørende at arbeidsgiveransvaret formelt samles hos én arbeidsgiver, men at de grunnleggende målene for organiseringsarbeidet kan realiseres. Det kan en oppnå ved å samle utøvelsen av arbeidsgiveransvaret.
11. Flertallet understreker at modell 3 er videreutviklet sammenlignet med Kirkerådets saksorientering og må ytterligere tydeliggjøres. Modellen tar opp i seg og balanserer viktige elementer og hensyn fra modellene 1 og 2. Mange av de modelluavhengige tiltakene vil være viktige for å tydeliggjøre og styrke modell 3.
12. I likhet med modell 1 vil modell 3 videreføre soknene ved fellesrådet som formell arbeidsgiver for dem som i dag er tilsatt i soknene. Flertallet viser til at det gir soknets organer myndighet, og det legger til rette for god dialog med kommunen. Relasjonen til kommunen er viktig for samskaping, for finansiering og for kirkelig gravplassforvaltning. Fellesrådets selvstendige arbeidsgiveransvar på vegne av soknene skal i modell 3 utøves sammen med ledelsen av prestene. Det vil kunne være en fordel på flere måter, blant annet i dialogen med kommunen om felles oppgaveløsning og finansiering. Det er viktig at menighetsrådets rolle skal styrkes, slik det er skissert nedenfor i omtalen av modelluavhengige elementer. Menighetsrådet må ha innflytelse både i tilsetting av prester i rettssubjektet og når kirkelig fellesråd tilsetter, i begge tilfeller gjennom partssammensatte utvalg.
13. Videre må modell 3 etter flertallets syn utvikles for å ivareta sentrale anliggender i modell 2, i første rekke behovet for sammenheng og helhet. De følgende merknadene bidrar til dette.
14. Flertallet mener at innenfor modell 3 vil biskopens tilsyn og ledelse være viktig for å binde sammen lokalnivået med resten av kirkeorganisasjonen. Biskopens tilsyn og ledelse kan gripe inn i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret på flere områder, for eksempel når det gjelder etter- og videreutdanning. Flertallet understreker at den foreslåtte modellen legger til grunn at biskopens tilsyn og ledelse skal ha tilstrekkelige virkemidler, for eksempel muligheten til å innkalle alle kirkelig ansatte til fagsamlinger. Dette må ytterligere konkretiseres og ses i sammenheng med de modelluavhengige punktene om biskopens tilsyn og ledelse.

15. Videre legger flertallet til grunn at kontakten mellom bispedømmerrådet og soknets organer må styrkes. Bispedømmerrådet skal utvikles som strategisk organ, for eksempel innenfor fag- og kompetanseutvikling, tilskuddsforvaltning og gjennom strukturert kontakt, faste møter og samarbeid med lokalt folkevalgte og ansatte. Bispedømmerrådet kan også ivareta noen arbeidsgiverfunksjoner for prestene og gi støtte til fellesrådene i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret. Delegeringen av arbeidsgiverfunksjoner skaper en linje som binder sammen det nasjonale nivået, det regionale nivået og fellesrådsnivået. I forlengelse av dette bør det utvikles et systematisk samarbeid mellom arbeidsgiverinstanser på tvers av rettssubjektene. For eksempel kan bispedømmerrådet bistå med HR-ressurser.
16. Flertallet understreker at det er en forutsetning i modell 3 at det etableres felles ordninger i trossamfunnet. Kirkemøtets organiseringsmyndighet kan gripe inn i soknets virksomhet og i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret. Krav og føringer kan også knyttes til tilskudd som overføres til lokalnivået. Dessuten kan tariffavtaler gi vesentlige bidrag til felles ordninger på tvers av arbeidsgiverforhold. I modell 3 må slike ordninger på mange områder bidra til likebehandling mellom ansattgrupper og mellom ulike arbeidsgivere, blant annet for å oppfylle likestillings- og diskrimineringsregelverket. Flertallet er særlig opptatt av et felles personalreglement for alle arbeidsgivere i trossamfunnet, behovet for et system for konflikthåndtering og et system for HMS. I arbeidet med slike felles ordninger må berørte instanser involveres, blant annet soknenes organer og de ansattes organisasjoner.
17. Flertallet understreker at ledelse på soknenivå og fellesrådsnivå må utredes og klargjøres. Dette er særlig viktig i modell 3 når utøvelsen av arbeidsgiveransvar skal samles og samordnes.

Forslag fra et mindretall

18. Et mindretall i komiteen (2 stemmer) går inn for modell 2 med forankring i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og med delegering av arbeidsgiverfunksjoner.
- Modellen vil innfri målet om at alle som arbeider i kirken, får den samme arbeidsgiveren. Dette mindretallet legger særlig vekt på at denne modellen best vil sikre en sammenhengende kirke, der arbeidsgiverfunksjoner kan fordeles mellom ulike nivåer. Det vil på samme tid gi fleksibilitet og tydelighet i organiseringen av arbeidsgiverfunksjonene, da disse kan utøves av organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke. Det forutsettes at arbeidsgiverfunksjoner delegeres til kirkelig fellesråd, noe som vil sikre lokal forankring innenfor en nasjonal og sammenhengende kirke.
- Ordningen med én felles arbeidsgiver, som delegerer myndighet, vil etter dette mindretallets vurdering best legge til rette for likebehandling og godt arbeidsmiljø. Den vil gi forutsigbarhet i utøvelsen av arbeidsgiverfunksjonene og slik bidra til bedre konfliktløsning. Dette mindretallet mener modellen gjør Den norske kirke til en mer attraktiv arbeidsgiver. Det vil være positivt for rekruttering at rammene for kirken som arbeidsgiver er de samme i hele landet, noe som vil gi gjenkjennelse, stabilitet og trygghet.
- Mindretallet mener at modellen vil bidra til mer effektiv ressursutnyttelse til beste for det lokale menighetsarbeidet og soknets oppdrag om å vekke og nære det kristne liv. Modellen vil være mindre avhengig av sammenslåing av fellesråd. Den vil bygge videre på eksisterende organer, der det er hensiktsmessig og aktuelt, noe som gir både kontinuitet og fornyelse. Den vil kunne innføres samtidig over hele landet.

Forslag fra et annet mindretall

19. Et annet mindretall (1 stemme) går inn for modell 1 med forankring i soknet som arbeidsgiver.

Dette mindretallet mener det er viktig at denne modellen best innfrir målsetningen om én arbeidsgiver, og slik sikrer grunnprinsippene i den norske arbeidslivsmodellen.

Dette mindretallet legger vekt på at en lokal forankring av arbeidsgiveransvaret er viktig for å ivareta lokalt engasjement og myndighet til de demokratisk valgte organene. Videre tilsier den delte finansieringsordningen et godt samvirke mellom kirke og kommune. Etter dette mindretallets syn vil denne modellen best ivareta kirkens relasjon til kommunen og sikre nivå på kommunens økonomiske bidrag.

Dette mindretallet vil peke på at denne modellen ikke setter i spill det kirkelige ansvaret for gravplassforvaltningen, som er viktig for å opprettholde stillinger med delte funksjoner.

Dette mindretallet mener at det noen oppfatter som ulemper ved de ulike modellene enklere vil kunne motvirkes gjennom kompenserende tiltak i denne modellen enn i andre modeller.

Modelluavhengige elementer

20. Komiteen understreker at en må bygge videre på eksisterende organer i kirken, uansett valg av modell for arbeidsgiverorganisering. Videre legger komiteen til grunn at kirkelig fellesråd blir hovedenheten for utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner for alle ansatte som arbeider i lokalkirken, uavhengig av modell. Andre kirkelige organer vil kunne støtte opp om kirkelig fellesråd, der de har behov for det.
21. Komiteen støtter at menighetsrådets rolle skal styrkes. Menighetsrådet må ha en sterkere innflytelse i tilsetninger. Alle som arbeider i soknet, må være forpliktet på menighetsrådets planer.
22. Komiteen legger vekt på at biskopen må ha tilstrekkelige virkemidler i tilsynet. Det bør utredes nærmere om tilsynet bør rammes inn av saksbehandlingsregler for å ivareta hensyn til rettssikkerhet. Biskopens tilsynsmyndighet er forankret i Kirkemøtet. Biskopen kan bruke prostens som sin medhjelper og tilrettelegger i utøvelsen av tilsynet. Komiteen mener at biskopen ikke skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag. Arbeidsgiveransvaret forankres i demokratiske organer.
23. Komiteen vil understreke betydningen av at arbeidet med å styrke og utvikle kirkedemokratiet blir godt ivaretatt gjennom hele prosessen med ny organisering av kirken. Komiteen mener at punktet om ansvaret til folkevalgte styringsorganer, som for eksempel bispedømmeråd og menighetsråd, må ses i sammenheng med oppfølgingen av demokrati- og folkevalgtutredningen.
24. Komiteen støtter Kirkerådets forslag om at partssammensatte tilsettingsutvalg generelt bør tilsette kirkelig ansatte i stedet for et folkevalgt organ. Dette ligger til grunn, uavhengig av modellene. Den nærmere sammensetningen må utredes videre.
25. Komiteen mener det må utredes modeller for hvordan ledelse skal utøves for alle som arbeider lokalt, herunder delt ledelse, som ivaretar både faglig og administrativ ledelse. Det må blant annet utredes hvordan prostens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen, fellesrådet og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.

26. Komiteen viser til at Kirkemøtet, med hjemmel i organiseringsmyndigheten og på andre grunnlag, kan vedta ulike typer felles ordninger for hele trossamfunnet. Komiteen foreslår at Kirkemøtet skal vedta blant annet felles personalreglement og system for konflikthåndtering. Komiteen mener dette vil bidra til helhet og sammenheng i trossamfunnet.
27. Komiteen mener det må utredes nærmere hvordan en ny modell skal innføres.
28. Komiteen legger til grunn at det ikke trenger å være sammenfall mellom prestenes tjenestedistrikt og fellesrådsområdene.
29. Komiteen støtter at samisk kirkeliv skal styrkes, og mener at dette også må gjelde kvensk kirkeliv.
30. Komiteen har diskutert forslaget om at lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg, og eventuelt de tre andre representantene fra Ungdommens kirkemøte til Kirkemøtet, bør bli medlemmer av Kirkemøtet. Det er reist spørsmål om dette hører med i denne saken om kirkelig organisering, når saken ikke ellers handler om valgordninger. Samtidig ser komiteen at dette er en oppfølging av et av forslagene fra Müller-Nilsen-utvalget. Forslaget om at lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skulle bli medlem av Kirkemøtet fikk støtte i høringen. Komiteen støtter Kirkerådets forslag til vedtak. Komiteen foreslår samtidig at Kirkemøtet ber Kirkerådet om å utrede tiltak for å øke ungdomsrepresentasjonen i Kirkemøtet.
31. Komiteen vil presisere at det ikke skal være noe krav om sammenslåing av kirkelige fellesråd. Eventuelt samarbeid må vokse frem nedenfra og ut fra lokale forutsetninger.
32. Komiteen mener at det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellesråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner.
33. Komiteen understreker at soknets organer må involveres i det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets prinsippbeslutning.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet fremme en eller flere saker til Kirkemøtet om konkrete endringer i kirkeordningen eller øvrig regelverk, som bygger på følgende modelluavhengige elementer eller føringer:
 - a) Menighetsrådets rolle skal styrkes, herunder ved tilsetninger og ved at ansatte som arbeider i soknet, er forpliktet på menighetsrådets planer.
 - b) Biskopens tilsyn skal styrkes og ledelsen tydeliggjøres, uten at biskopen skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag.
 - c) Ansvar til folkevalgte styringsorganer og deres valgte ledere i Den norske kirke tydeliggjøres og rammevilkårene styrkes.
 - d) Bispedømmerådets rolle som strategisk lederorgan i bispedømmet skal styrkes.
 - e) Det må utredes modeller for hvordan ledelse skal utøves for alle som arbeider lokalt, herunder delt ledelse, som ivaretar både faglig og administrativ ledelse. Det må blant annet utredes hvordan prostens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen, fellesrådet og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.
 - f) I det videre arbeidet skal det utarbeides felles rammeverk, strategier, politikk og systemer for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele

trossamfunnet. Dette omfatter blant annet felles personalreglement for hele trossamfunnet, et system for konflikthåndtering og system for HMS.

- g) Prestetjenesten må fortsatt organiseres under prestens ledelse, og i mange tilfeller i geografiske områder som er større enn dagens fellesrådsområder.
- h) Det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellesråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner.
- i) Samisk og kvensk kirkeliv skal styrkes.
- j) Lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skal være medlem av Kirkemøtet. Det må samtidig utredes tiltak for å øke ungdomsrepresentasjonen i Kirkemøtet.

2. Kirkemøtet går inn for en videreutviklet modell 3 med samlet og samordnet utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner, men der rettssubjektet Den norske kirke fortsatt er arbeidsgiver for prestene og soknene ved fellesrådet fortsatt er arbeidsgiver for de andre ansatte som arbeider i soknene. Modellen skal ivareta lokal forankring og sammenheng i kirkeorganisasjonen.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Agnes Sofie Engen Gjeset

Disse hadde ordet:

Agnes Sofie Gjeset, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Marta Bjørnøy Lalim, Marius Berge Eide, Brit Skjelbred, Karin-Elin Berg, Brooke Bakken, Jo Hedberg, Therese Egebakken, , Karl Johan Kirkebø, Tore Christiansen, Marta Kristine Ims, Olav Øygard, Kristin Gunleiksrud Raaum, Arve Otter Juritzen, Olav Rønneberg, Erik Sverresson Seem, Odd Einar Dørum, Nora Sætre Baartvedt, Halvor Nordhaug, Kathrine Tallaksen Skjerdal, Thomas Tinglum, Rolf Steffensen, Karin-Elin Berg, Kjersti Gautestad Norheim, Oddgeir Sølvfæstensen, Inga Stoveland Dekko, Thomas Raadin Iversen, Gaute Norbye, Sevat Lappegard, Thor Magne Seland, Solveig Fiske, Arne Moltubak, Astrid Fylling, Solveig Botnen Eide, Kari Mangrud Alvsvåg, Oddny Irene Miljeteig, Harald Hegstad, Tove Karoline Knutsen, Ann Kristin Sørvik, Alex Ramstad Døsvik

Komiteens oppfølging av forslag fremmet etter 1.innstilling:

- Endringsforslag 1 ved Dennis Lund: Komité: Delvis innarbeidet
- Endringsforslag 2 ved Marius Berge Eide: Komité: avvist
- Endringsforslag 3 ved Daniel Kydland: Tatt til følge
- Endringsforslag 4 ved Gaute Norbye: Ikke tatt til følge
- Endringsforslag 5 ved Lill Tone Grahl-Jacobsen: tatt til følge
- Endringsforslag 6 ved Jo Hedberg: Ikke tatt til følge

Forslag fremmet under plenumsbehandling 2:

Forslag til dagsorden ved Marius Berge Eide:

Beskrivelse av forslag:

Forslag: To prøveavstemminger: 1) om salen ønsker prøveavstemming om modellvalg, 2) evt. prøveavstemming om modellvalg

Prøvevotering gjennomført.

Endringsforslag 7 ved Lill Tone Grahl-Jacobsen:

Erstatte pkt. 1e

Del 1: Det må utredes modeller for hvordan ledelse skal utøves for alle som arbeider lokalt, som ivaretar demokratisk ledelse, faglig ledelse og administrativ ledelse.

Del 2: det må blant annet utredes hvordan prostens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.

Endringsforslag 8 ved 27 Marta Bjørnøy Lalim:

Vedtaket punkt 2:

Kirkemøtet ber om at det utredes å definere kirkelig fellesråd som organ for alle kirkelige rettssubjekter innen fellesrådsområdet, inkludert rettssubjektet Den norske kirke.

Endringsforslag 9 ved Marius Berge Eide:

Nytt modelluavhengig punkt om Døvekirken organisering etter punkt i) om samisk og kvensk kirkeliv:

j) Organiseringen av den nasjonale Døvekirken videreutvikles i samsvar med erfaringene fra den pågående forsøksordningen "Enhetlig ledelse i Døvekirken".

Endringsforslag 10 ved Brit Skjelbred:

Endret begynnelse i forslag til vedtakets pkt. e, linje 13:

Den daglige ledelsen skal gjennomgående være todelt, og kirkefaglig og administrativ leder skal være sidestilt. Den konkrete utformingen av ledelse i kirken utredes nærmere og høres for ny behandling i Kirkemøtet. Det må blant annet utredes hvordan prostens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen, fellesrådet og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.

Endringsforslag 11 ved Karin-Elin Berg:

To forslag:

1. KM ber Kirkerådet utrede en ordning der fellesråd/sokn på eget initiativ kan be rDnk om å overta arbeidsgiveransvaret.
2. KM ber Kirkerådet utrede en ordning der stillinger i kirkelig fellesråd som helt eller delvis er finansiert av midler fra rDnk, i framtiden blir ansatt i rDnk, med tilskudd fra kirkelig fellesråd.

Endringsforslag 13 ved Brooke Bakken:

Forslag til endring:

Pkt. 33 i komiteens merknader flyttes til nytt punkt i vedtaket.

"Komiteen understreker at soknets organer må involveres i det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets prinsippbeslutning."

Endringsforslag 14 ved Jo Hedberg

- 1) Nytt 1 g) Prestetjenesten ledes av soknepresten i det enkelte sokn. Flere sokn kan samarbeide.
- 2) Ungdomsrepresentasjon hører til valgreglene.
- 3) Ansettelse må skje av menighetsrådet etter forslag fra parts sammensatt utvalg.

Endringsforslag 15 ved Therese Egebakken:

I vedtaksforslag:

1f) Fjerne "felles personalreglement for hele trossamfunnet"

1j) Fjerne følgende setning: "Lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skal være medlem av Kirkemøtet"

Endringsforslag 16 ved Alex Ramstad Døsvik:

Linje 27, punkt i):

Alt. 1

Samisk, kvensk og tegnspråklig kirkeliv styrkes

Alt. 2

Døvekirken, samisk og kvensk kirkeliv styrkes

Saken sendes tilbake til komiteen.

Tredje innstilling fra komité D

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet har bedt Kirkerådet om å fremme et forslag til Kirkemøtet om fremtidig arbeidsgiverorganisering og den øvrige kirkeordning. Som ledd i å forberede et slikt forslag ga Kirkerådet det såkalte Müller-Nilssen-utvalget oppdraget med å utrede en del aktuelle problemstillinger. Høringene som ble gjennomført med grunnlag i utvalgets sluttrapport, viste at det ikke var oppslutning om utvalgets forslag om å opprette et obligatorisk prostifellesråd for alle som arbeider sammen lokalt. Det store flertallet i den kirkelige høringen mener det er behov for en organisering som gir samme arbeidsgiver for alle som arbeider lokalt i Den norske kirke. Det foreligger et omfattende høringsmateriale som gir viktige bidrag til det videre arbeidet med ny organisering av arbeidsgiveransvaret, også når det gjelder det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets vedtak. Fire arbeidsgrupper har parallelt med høringen sett nærmere på enkelte problemstillinger som utvalget anbefalte videre utredning av. De fire delutredningene inneholder vurderinger og forslag som vil kunne gi viktige bidrag ved den nærmere utformingen av en valgt modell for arbeidsgiverorganisering.

Kirkerådet har tegnet ut og vurdert tre modeller for organisering av arbeidsgiveransvaret for alle som jobber lokalt – én modell med utgangspunkt i soknet som arbeidsgiver, én modell med utgangspunkt i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og én modell som viderefører både rettssubjektet Den norske kirke og soknene som arbeidsgivere, men samler utøvelsen av en del arbeidsgiverfunksjoner. Modellene har hver sine styrker og svakheter, og de er utformet med kompenserende tiltak som vil kunne bøte på det som vurderes som negative aspekter, og forsterke det som oppfattes som positive elementer. Saken redegjør også for enkelte elementer i den kirkelige organiseringen som vurderes å være uavhengige av et slikt modellvalg. Formålet må, enten en starter med det ene eller andre rettslige utgangspunktet for arbeidsgiverorganisering, være å styrke virksomheten i soknene.

Det er viktig å understreke at Kirkerådet har lagt opp til at Kirkemøtet i 2022 skal fatte en prinsippbeslutning, altså en beslutning på et overordnet nivå. En prinsippbeslutning bør som et minimum

ta stilling til overordnet modell for arbeidsgiverorganisering. Ulike alternativer må detaljeres så langt det er nødvendig, men ikke lengre, for at Kirkemøtet skal kunne ta stilling. Kirkemøtet vil naturligvis stå fritt til å knytte vilkår eller forutsetninger til modellvalg eller på andre måter legge føringer for det videre arbeidet. På grunnlag av Kirkemøtets prinsippbeslutning vil valgte modell for arbeidsgiverorganisering bli nærmere utredet og sendt på høring, før Kirkemøtet i 2023 etter planen fastsetter nødvendige bestemmelser om ordningen og innføringen.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet kan beslutte at arbeidsgiveransvaret skal samles på tvers av rettssubjekter og finansieringsordning. Etter Kirkerådets vurdering har Kirkemøtet rettslig grunnlag til å velge mellom de nevnte tre hovedmodellene: arbeidsgiveransvaret kan samles og forankres i soknet, det kan samles og forankres i det nasjonale rettssubjektet eller en kan videreføre både rettssubjektet Den norske kirke og soknene som arbeidsgivere, men samle utøvelsen av arbeidsgiverfunksjoner. Kirkemøtet har også frihet til å konkretisere den modellen som velges. Kirkerådet har merket seg at rekkevidden av Kirkemøtets organiseringsmyndighet er omtvistet.

Kirkemøtet har et helhetsansvar i trossamfunnet. Det innebærer at Kirkemøtet har en særlig forpliktelse til å arbeide for løsninger som i størst mulig grad kan virke samlende. Når Kirkemøtet utøver organiseringsmyndigheten, opptreer møtet på vegne av trossamfunnet, ikke som øverste arbeidsgivermyndighet i rettssubjektet Den norske kirke. Det innebærer blant annet at Kirkemøtet skal ivareta helhet og tydelig må ha både arbeidstakernes og ulike arbeidsgiveres behov og interesser innenfor sitt synsfelt.

Det må planlegges en mest mulig forutsigbar prosess for gradvis innføring av en ny modell, og det må legges godt til rette for trygghet i en omstillingsprosess.

Alle modellene vil på ulike vis og i ulik grad ha større økonomiske og administrative konsekvenser. Kirkemøtet skal i 2022 treffe vedtak på prinsippnivå, mens de nærmere ordningene og regelendringene etter planen vil bli konkretisert til behandling på Kirkemøtet i 2023. At beslutningen skal være på prinsippnivå, vil ikke bare begrense hvor langt en kan beskrive modellene, men også ulike typer konsekvenser. Kirkerådet må komme tilbake til mer detaljerte vurderinger og anslag i forbindelse med oppfølgingen av Kirkemøtets prinsippbeslutning. En ny kirkelig organisering har heller ikke som primærformål å spare midler, men å legge til rette for bedre kvalitet i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret, bedre arbeidsmiljø og mer effektiv bruk av de samlede ressursene. Gevinster vil trolig kunne realiseres på sikt, og det vil kreve god dialog og godt samarbeid med blant andre kommunene.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. For ordens skyld vil komiteen peke på at saksorienteringen på side 58, nest siste avsnitt, siste setning synes å inneholde en inkurie ved at den forutsetter et delt lederansvar. Denne føringen finnes ikke i dokumentet ellers. Komiteen har ut over dette følgende merknader:

1. Komiteen viser til at kirkelig organisering har vært på Kirkemøtets dagsorden over lang tid, og at mange organer og instanser har lagt ned et betydelig arbeid i saken.
2. Komiteen legger vekt på at ny kirkelig organisering skal legge til rette for at kirken utfører oppgavene effektivt og med enda bedre kvalitet for å ivareta kirkens grunnleggende oppdrag. Også kirkelig organisering skal bidra til at Den norske kirkes strategi om *Mer himmel på jord* virkelig gjøres.

Komiteens medlemmer anerkjenner at alle, uavhengig av modellpreferanse, har som ønske å styrke arbeidet med å vekke og nære det kristelige livet i soknene.

3. Komiteen har i tråd med Kirkemøtets forretningsorden § 5-4 fjerde ledd avholdt møte én dag før Kirkemøtets åpning. I den forbindelse har komiteen gjennomført en høring med bidrag fra KA, Norges Kirkevergelag, Delta, Presteforeningen, KUFO – Kirkelig Undervisningsforbund, Creo – forbundet for kunst og kultur, Fagforbundet, Nettverk for fellestrådsledere og Hemsedal kirkelige fellesråd. Disse instansene hadde på forhånd søkt om å få møte komiteen.
4. Komiteen vil innledningsvis peke på at begrepet ledelse er flertydig, og det er viktig at det defineres nærmere i de sammenhengene det benyttes. Ledelse omfatter mer enn det som ligger i begrepet arbeidsgivers styringsrett. Komiteen finner det også hensiktsmessig å vise til sentrale arbeidsrettslige definisjoner. Arbeidsgivers styringsrett omfatter retten til å lede, fordele og kontrollere arbeidet i virksomheten, samt ansette og avslutte arbeidsforhold. Arbeidsmiljøloven definerer i § 1-8 begrepet «arbeidsgiver» til å være «enhver som har ansatt arbeidstaker for å utføre arbeid i sin tjeneste». En arbeidsgiver kan delegerer arbeidsgiverfunksjoner til andre rettssubjekter, for eksempel tilsetting. Den som delegerer, beholder imidlertid ansvaret.

Modell for arbeidsgiverorganisering

5. Komiteen hadde en første drøfting av valget av modell for arbeidsgiverorganisering før første plenum. I en prøveavstemning før komiteens første innstilling gikk et flertall på ni medlemmer inn for modell 3 slik den forelå i saksorienteringen fra Kirkerådet, mens sju medlemmer gikk inn for modell 2, og fem medlemmer gikk inn for modell 1. Etter plenumsbehandlingen har komiteen konsentrert seg om å videreutvikle modell 3. Formålet med dette har vært å utvikle og forbedre modell 3, og innarbeide viktige elementer fra modell 1 og 2. Arbeidet i komiteen har ført til at et stort flertall (18 medlemmer) i komiteen nå kan anbefale modell 3. Et mindretall i komiteen (2 medlemmer) anbefaler fortsatt modell 2, og et annet mindretall (1 medlem) går fortsatt inn for modell 1.

Flertallets forslag

6. Flertallet i komiteen (18 stemmer) anbefaler modell 3 med samlet og samordnet utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner, men der rettssubjektet Den norske kirke fortsatt er arbeidsgiver for prestene og soknene ved fellesrådet fortsatt er arbeidsgiver for de andre ansatte som arbeider i soknene.
7. Flertallet legger særlig vekt på behovet for å finne en løsning som ~~kan virke~~ er mest mulig samlende for kirken og mener at den gis ved å utvikle modell 3. Gjennom modell 3 oppnås samhandling på tvers av arbeidsgivere og faggrupper. Verken modell 1 eller 2 ser ut til å kunne få tilstrekkelig bred oppslutning. Flertallet mener det knytter seg minst gjennomføringsrisiko til modell 3. Modellen forutsetter ikke overføring av ansatte mellom rettssubjekter.
8. Flertallet mener at modell 3 tar opp i seg vesentlige elementer fra de to andre modellene, og at den framstår som et godt kompromiss og en realistisk vei videre. Denne modellen er den som i størst grad bygger videre på fordelene ved dagens ordning. Modellen gir en plattform å gå videre på, og den er fleksibel.
9. Samtidig mener flertallet at modell 3 utgjør en selvstendig modell som svarer på utfordringer som er identifisert i arbeidet med å utvikle ny kirkelig organisering. Situasjonen i dag er en annen enn i 2005, da Kirkemøtet for første gang vedtok en intensjon om «felles arbeidsgiveransvar i en framtidig kirkeordning». I 2005 var det ikke klart hvilke økonomiske og rettslige rammer et framtidig «felles arbeidsgiveransvar» skulle etableres innenfor. Den nye trossamfunnsloven innebærer at samling av arbeidsgiveransvaret i trossamfunnet Den norske kirke må skje på tvers av to typer rettssubjekter – soknene og rettssubjektet Den norske kirke – og på tvers av to offentlige finansieringskilder – stat og kommune. Det betyr i en viss forstand at alle tre modellene blir hybrider som skal binde sammen på tvers av grunnleggende rettslige og finansielle skiller. En ny modell må organisere arbeidsgiveransvaret slik at den får det beste ut av de økonomiske og menneskelige ressursene. Modell 3 bygger på og forholder seg til rammebetingelsene, og den kan bidra til å utnytte dem på en

god måte. Den er utformet for å utnytte mulighetene til samling og samordning av de totale ressursene.

10. Etter flertallets oppfatning er det ikke avgjørende at arbeidsgiveransvaret formelt samles hos én arbeidsgiver, men at de grunnleggende målene for organiseringsarbeidet realiseres. Det oppnås ved å samle utøvelsen av arbeidsgiveransvaret.
11. Flertallet understreker at modell 3 er videreutviklet sammenlignet med Kirkerådets saksorientering og må ytterligere tydeliggjøres. Modellen tar opp i seg og balanserer viktige elementer og hensyn fra modellene 1 og 2. Mange av de modelluavhengige tiltakene vil være viktige for å tydeliggjøre og styrke modell 3.
12. I likhet med modell 1 vil modell 3 videreføre soknene ved fellesrådet som formell arbeidsgiver for dem som i dag er tilsatt i soknene. Flertallet viser til at det gir soknets organer myndighet, og det legger til rette for god dialog med kommunen. Relasjonen til kommunen er viktig for samskaping, for finansiering og for kirkelig gravplassforvaltning. Fellesrådets selvstendige arbeidsgiveransvar på vegne av soknene skal i modell 3 utøves sammen med ledelsen av prestene. Det vil kunne være en fordel på flere måter, blant annet i dialogen med kommunen om felles oppgaveløsning og finansiering. Det er viktig at menighetsrådets rolle skal styrkes, slik det er skissert nedenfor i omtalen av modelluavhengige elementer. Menighetsrådet må ha innflytelse både i tilsetting av prester i rettssubjektet og når kirkelig fellesråd tilsetter, i begge tilfeller gjennom partssammensatte utvalg.
13. Videre må modell 3 etter flertallets syn utvikles for å ivareta sentrale anliggender i modell 2, i første rekke behovet for sammenheng og helhet. De følgende merknadene bidrar til dette.
14. Flertallet mener at innenfor modell 3 vil biskopens tilsyn og ledelse være viktig for å binde sammen lokalnivået med resten av kirkeorganisasjonen. Biskopens tilsyn og ledelse kan gripe inn i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret på flere områder, for eksempel når det gjelder etter- og videreutdanning. Flertallet understreker at den foreslåtte modellen legger til grunn at biskopens tilsyn og ledelse skal ha tilstrekkelige virkemidler, for eksempel muligheten til å innkalle alle kirkelig ansatte til fagsamlinger. Dette må ytterligere konkretiseres og ses i sammenheng med de modelluavhengige punktene om biskopens tilsyn og ledelse.
15. Videre legger flertallet til grunn at kontakten mellom bispedømmerådet og soknets organer må styrkes. Bispedømmerådet skal utvikles som strategisk organ, for eksempel innenfor fag- og kompetanseutvikling, tilskuddsforvaltning og gjennom strukturert kontakt, faste møter og samarbeid med lokalt folkevalgte og ansatte. Bispedømmerådet kan også ivareta noen arbeidsgiverfunksjoner for prestene og gi støtte til fellesrådene i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret. Delegeringen av arbeidsgiverfunksjoner skaper en linje som binder sammen det nasjonale nivået, det regionale nivået og fellesrådsnivået. I forlengelse av dette bør må det utvikles et systematisk samarbeid mellom arbeidsgiverinstanser på tvers av rettssubjektene. For eksempel kan bispedømmerådet bistå med HR-ressurser og bidra til faglig kontakt og utvikling mellom ansatte i hele bispedømmet.
16. Flertallet understreker at det er en forutsetning i modell 3 at det etableres felles ordninger i trossamfunnet. Kirkemøtets organiseringsmyndighet kan gripe inn i soknets virksomhet og i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret. Krav og føringer kan også knyttes til tilskudd som overføres til lokalnivået. Dessuten kan tariffavtaler gi vesentlige bidrag til felles ordninger på tvers av arbeidsgiverforhold. I modell 3 må slike ordninger på mange områder bidra til likebehandling mellom ansattgrupper og mellom ulike arbeidsgivere, blant annet for å oppfylle likestillings- og diskrimineringsregelverket. Flertallet er særlig opptatt av et felles personalreglement for alle arbeidsgivere i trossamfunnet, behovet for et system for konflikthåndtering og et system for HMS. I arbeidet med slike felles ordninger må berørte instanser involveres, blant annet soknenes organer og de ansattes organisasjoner.
17. Flertallet understreker at ledelse på soknenivå og fellesrådsnivå må utredes og klargjøres. Dette Komiteens forslag er nærmere utdypet i den modelluavhengige merknaden om ledelse, men en klar

og god ordning for daglig ledelse er særlig viktig i modell 3 når hovedgrepet er at utøvelsen av arbeidsgiveransvar skal samles og samordnes.

18. Flertallet viser til endringsforslaget fra Berg om å utrede en ordning der fellelråd/sokn på eget initiativ kan be rettssubjektet Den norske kirke om å overta arbeidsgiveransvaret. Det er allerede mulig å inngå avtaler om å overføre arbeidsgiverfunksjoner fra soknet til rettssubjektet Den norske kirke ved bispedømmerådet i dag. Kirkemøtet har lagt enkelte rammer for dette i sitt vedtak om forsøk med ulike måter å organisere oppgaver og ansvar mellom bispedømmeråd og fellelråd i 2017, men det har fortsatt ikke blitt igangsatt noen konkrete forsøk siden den gang, noe det er åpning for. På dette grunnlag kan komiteens flertall ikke se behovet for en videre utredning nå. To medlemmer av flertallet støtter Bergs forslag om utredning.
19. Flertallet viser til endringsforslaget fra Bjørnøy Lalim om at det utredes å definere kirkelig fellelråd som organ både for soknene i fellelrådsområdet og rettssubjektet Den norske kirke. Et slikt forslag kan åpne muligheter for ytterligere å styrke sammenheng og samvirke mellom fellelråd, bispedømmeråd og kirken nasjonalt. Samtidig reiser det noen rettslige spørsmål. Flertallet mener forslaget på sikt bør vurderes nærmere, men andre oppfølgingspunkter fra Kirkemøtets prinsippvedtak må prioriteres i første omgang.
20. Flertallet støtter ikke endringsforslaget fra Berg om å utrede en ordning der stillinger i kirkelig fellelråd som helt eller delvis er finansiert av midler fra rettssubjektet Den norske kirke, i fremtiden blir ansatt i det nasjonale rettssubjektet, med tilskudd fra kirkelige fellelråd. Dette vil komplisere modell 3 ved behov for overføring av ansatte mellom rettssubjekter og splitte faggrupper som er finansiert av ulike midler. Det vil også kunne påvirke nivået på finansiering, herunder innsamlede midler. Ett medlem av flertallet ønsker å støtte Bergs forslag om utredning.

Forslag fra et mindretall

21. ~~(17)~~ Et mindretall i komiteen (2 stemmer) går inn for modell 2 med forankring i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og med delegering av arbeidsgiverfunksjoner.

Modellen vil innfri målet om at alle som arbeider i kirken, får den samme arbeidsgiveren. Det var utgangspunktet for det store utrednings- og høringsarbeidet som ligger til grunn for saken i dag. Dette mindretallet legger særlig vekt på at denne modellen best vil sikre en sammenhengende kirke, der arbeidsgiverfunksjoner kan fordeles mellom ulike nivåer. Det vil på samme tid gi fleksibilitet og tydelighet i organiseringen av arbeidsgiverfunksjonene, da disse kan utøves av organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke. Det forutsettes at arbeidsgiverfunksjoner delegeres til kirkelig fellelråd, noe som vil sikre lokal forankring innenfor en nasjonal og sammenhengende kirke. Modell 2 vil dermed på samme tid kunne ivareta sammenheng på nasjonalt nivå og gi rom for hensiktsmessige lokale variasjoner.

Ordningen med én felles arbeidsgiver, som delegerer myndighet, vil etter dette mindretallets vurdering best legge til rette for likebehandling og godt arbeidsmiljø. Den vil gi forutsigbarhet i utøvelsen av arbeidsgiverfunksjonene og slik bidra til bedre konfliktløsning. Det forutsettes gjennomgående todelt ledelse, med sidestilt kirkefaglig og administrativ ledelse.

Dette mindretallet mener modellen gjør Den norske kirke til en mer attraktiv arbeidsgiver. Det vil være positivt for rekruttering at rammene for kirken som arbeidsgiver er de samme i hele landet, noe som vil gi gjenkjennelse, stabilitet og trygghet. Høy kvalitet er vesentlig for kirken i konkurransen om arbeidstakere. Modell 2 vil med felles arbeidsgiveransvar gi et solid fundament for videreutviklingen av kirken som en forutsigbar og profesjonell arbeidsgiver.

Mindretallet mener at modellen vil bidra til mer effektiv ressursutnyttelse til beste for det lokale menighetsarbeidet og soknets oppdrag om å vekke og nære det kristne liv. Modellen vil være mindre avhengig av sammenslåing av fellelråd. Den vil bygge videre på eksisterende organer, der det er hensiktsmessig og aktuelt, noe som gir både kontinuitet og fornyelse. Den vil kunne innføres

samtidig over hele landet, noe som er en klar fordel.

Dette mindretallet viser til endringsforslaget fra Norbye om en modell der alle er ansatt i rettssubjektet Den norske kirke. Mindretallet mener det er mer hensiktsmessig å legge til grunn Kirkerådets forslag til modell 2, og fremmer derfor følgende forslag:

Kirkemøtet går inn for modell 2 med forankring i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og med delegering av arbeidsgiverfunksjoner.

Forslag fra et annet mindretall

22. ~~(18)~~ Et annet mindretall (1 stemme) går inn for modell 1 med forankring i soknet som arbeidsgiver.

Dette mindretallet mener det er viktig at denne modellen best innfrir målsetningen om én arbeidsgiver, og slik sikrer grunnprinsippene i den norske arbeidslivsmodellen.

Dette mindretallet legger vekt på at en lokal forankring av arbeidsgiveransvaret er viktig for å ivareta lokalt engasjement og myndighet til de demokratisk valgte organene. Videre tilsier den delte finansieringsordningen et godt samvirke mellom kirke og kommune. Etter dette mindretallets syn vil denne modellen best ivareta kirkens relasjon til kommunen og sikre nivå på kommunens økonomiske bidrag.

Dette mindretallet vil peke på at denne modellen ikke setter i spill det kirkelige ansvaret for gravplassforvaltningen, som er viktig for å opprettholde stillinger med delte funksjoner.

Dette mindretallet mener at det noen oppfatter som ulemper ved de ulike modellene enklere vil kunne motvirkes gjennom kompensierende tiltak i denne modellen enn i andre modeller.

Modelluavhengige elementer

23. ~~(19)~~ Komiteen understreker at en må bygge videre på eksisterende organer i kirken, uansett valg av modell for arbeidsgiverorganisering. Videre legger komiteen til grunn at kirkelig fellesråd blir hovedenheten for utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner for alle ansatte som arbeider i lokalkirken, uavhengig av modell. Fellesrådene har gjennom årene blitt profesjonalisert som arbeidsgiverorganer. Alle modellene forutsetter den arbeidsgiverstrukturen og kompetansen som er utviklet etter reformen i lokalkirken fra 1997. Andre kirkelige organer vil kunne støtte opp om kirkelig fellesråd, der de har behov for det.
24. Komiteen understreker at samvirkeprinsippet mellom valgte representanter for og blant kirkens medlemmer og representanter for tjenesten med Ord og sakrament («Embete og råd») på alle rådsnivåer, ligger fast.
25. ~~(20)~~ Komiteen støtter at menighetsrådets rolle skal styrkes. Menighetsrådet må ha en sterkere innflytelse i tilsettinger. Alle som arbeider i soknet, skal være forpliktet på menighetsrådets planer.
26. ~~(21)~~ Komiteen legger vekt på at biskopen må ha tilstrekkelige virkemidler i tilsynet. Tilsynet med alle ansatte og råd bør styrkes, for eksempel gjennom biskopens rolle i etter- og videreutdanning, ved at biskopen får en tydelig rolle i tilsettinger, og ved klare forpliktelser for den enkelte ansatte og ev. arbeidsgivere til å følge opp bindende pålegg, veiledning og andre konkrete utslag av tilsynet. Det bør utredes nærmere ~~om~~ hvordan tilsynet skal bør rammes inn av saksbehandlingsregler for å ivareta hensyn til rettssikkerhet. Biskopens tilsynsmyndighet er forankret i Kirkemøtet. Biskopen kan bruke prosten som sin medhjelper og tilrettelegger i utøvelsen av tilsynet. Komiteen mener at biskopen ikke skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag.
27. ~~(22)~~ Komiteen vil understreke betydningen av at arbeidet med å styrke og utvikle kirkedemokratiet blir godt ivaretatt gjennom hele prosessen med ny organisering av kirken. Komiteen mener at

punktet om ansvaret til folkevalgte styringsorganer, som for eksempel bispedømmeråd og menighetsråd, må ses i sammenheng med oppfølgingen av demokrati- og folkevalgtutredningen.

28. ~~(23)~~ Komiteen støtter Kirkerådets forslag om at partssammensatte tilsettingsutvalg normalt tilsetter kirkelig ansatte som arbeider lokalt. Dette ligger til grunn, uavhengig av modellene. Den nærmere sammensetningen og regler for dette må vurderes nærmere.

- ~~(24) Komiteen mener det må utredes modeller for hvordan ledelse skal utøves for alle som arbeider lokalt, herunder delt ledelse, som ivaretar både faglig og administrativ ledelse. Det må blant annet utredes hvordan prestens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen, fellesrådet og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.~~

29. Komiteen har tatt endringsforslaget fra Skjelbred om daglig ledelse til følge. Forslaget innebærer at den daglige ledelsen gjennomgående skal være todelt, og kirkefaglig og administrativ leder skal være sidestilt. Løsningen er gjenkjennelig fra andre nivå i kirken, og den har vært utredet og foreslått tidligere i prosessen.

Arbeidsgiveransvaret forankres i demokratiske organer. I alle de tre modellene for arbeidsgiverorganisering skal utøvelsen av arbeidsgiverfunksjoner for alle som arbeider lokalt, samles i fellesrådet. Det betyr at arbeidsgivers styringsrett, herunder den daglige ledelsen, vil være demokratisk forankret. Foreløpig er det imidlertid ikke avklart hvem som i praksis skal utøve den daglige ledelsen. Den todelte ledelsen skal bidra til god kirkefaglig ledelse på de ulike nivåene. Det omfatter både vigslede og ikke-vigslede medarbeidere i kirkefaglige stillinger. De lokale forholdene, både med hensyn til blant annet geografisk inndeling og størrelse, antall ansatte og kompetanse, vil variere, og det må utredes nærmere hvordan ordningen skal utformes og kunne tilpasses til ulike rammebetingelser. Rådsleders rolle overfor daglig ledelse må klargjøres.

30. ~~(25)~~ Komiteen viser til at Kirkemøtet, med hjemmel i organiseringsmyndigheten og på andre grunnlag, kan vedta ulike typer felles ordninger for hele trossamfunnet. Komiteen foreslår at Kirkemøtet skal vedta blant annet felles personalreglement og system for konflikthåndtering. Komiteen mener dette vil bidra til helhet og sammenheng i trossamfunnet.
31. ~~(26)~~ Komiteen mener det må utredes nærmere hvordan en ny modell skal innføres.
32. ~~(27)~~ Komiteen legger til grunn at det ikke trenger å være sammenfall mellom prestenes tjenestedistrikt og fellesrådsområdene.
33. Komiteen støtter at samisk kirkeliv skal styrkes, og mener at dette også må gjelde kvensk kirkeliv.
34. ~~(28)~~ Komiteen viser til forsøket med «Enhetlig ledelse i Døvekirken». Komiteen mener at organiseringen av Døvekirken ikke må følge premissene som legges i denne saken, men må vurderes særskilt, blant annet ut fra erfaringene fra forsøket. Også organiseringen av andre kategorialemenigheter og spesialpresttjenester må vurderes særskilt.
35. ~~(29)~~ Komiteen har diskutert forslaget om at lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg, og eventuelt de tre andre representantene fra Ungdommens kirkemøte til Kirkemøtet, bør bli medlemmer av Kirkemøtet. Det er reist spørsmål om dette hører med i denne saken om kirkelig organisering, når saken ikke ellers handler om valgordninger. Samtidig ser komiteen at dette er en oppfølging av et av forslagene fra Müller-Nilssen-utvalget. Forslaget om at lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skulle bli medlem av Kirkemøtet, fikk støtte i høringen. Komiteen støtter Kirkerådets forslag til vedtak. Komiteen foreslår samtidig at Kirkemøtet ber Kirkerådet om å utrede tiltak for å øke ungdomsrepresentasjonen i Kirkemøtet.
36. ~~(30)~~ Komiteen vil presisere at det ikke skal være noe krav om sammenslåing av kirkelige fellesråd. Eventuelt samarbeid må vokse frem nedenfra og ut fra lokale forutsetninger.

~~37. (31)~~ Komiteen mener at det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellesråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner.

~~(32) Komiteen understreker at soknets organer må involveres i det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets prinsippbeslutning.~~

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet fremme en eller flere saker til Kirkemøtet om konkrete endringer i kirkeordningen eller øvrig regelverk, som bygger på følgende modelluavhengige elementer eller føringer:
 - a. Menighetsrådets rolle skal styrkes, herunder ved tilsettinger og ved at ansatte som arbeider i soknet, er forpliktet på menighetsrådets planer.
 - b. Biskopens tilsyn skal styrkes og ledelsen tydeliggjøres, uten at biskopen skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag.
 - c. Ansvar til folkevalgte styringsorganer og deres valgte ledere i Den norske kirke tydeliggjøres og rammevilkårene styrkes.
 - d. Bispedømmerådets rolle som strategisk lederorgan i bispedømmet skal styrkes.
 - e. ~~Det må utredes modeller for hvordan ledelse skal utøves for alle som arbeider lokalt, herunder delt ledelse, som ivaretar både faglig og administrativ ledelse. Den daglige ledelsen skal gjennomgående være todelt, og kirkefaglig og administrativ leder skal være sidestilt. Den konkrete utformingen av ledelse i kirken utredes nærmere og høres for ny behandling i Kirkemøtet.~~ Det må blant annet utredes hvordan prostens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen, fellesrådet og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.
 - f. I det videre arbeidet skal det utarbeides felles rammeverk, strategier, politikk og systemer for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet. Dette omfatter blant annet felles personalreglement for hele trossamfunnet, et system for konflikthåndtering og system for HMS.
 - g. Prestetjenesten må fortsatt organiseres under prostens ledelse, og i mange tilfeller i geografiske områder som er større enn dagens fellesrådsområder.
 - h. ~~Det skal ikke være noe krav om sammen slåing av kirkelige fellesråd. Eventuelt samarbeid må vokse frem nedenfra og ut fra lokale forutsetninger. Det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellesråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner.~~
 - i. Samisk ~~og kvensk~~ kirkeliv skal styrkes.
 - j. ~~(+) Kvensk kirkeliv skal styrkes.~~
 - k. ~~Organiseringen av Døvekirken, andre kategorialmenigheter og spesialpresttjenester må vurderes særskilt, og kan følge andre prinsipper enn organiseringen av den alminnelige kirkelige virksomheten.~~
 - l. ~~(+)~~ Lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skal være medlem av Kirkemøtet. Det må samtidig utredes tiltak for å øke ungdomsrepresentasjonen i Kirkemøtet.
2. Kirkemøtet går inn for en videreutviklet modell 3 med samlet og samordnet utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner, men der rettssubjektet Den norske kirke fortsatt er arbeidsgiver for prestene og soknene ved fellesrådet fortsatt er arbeidsgiver for de andre ansatte som arbeider i soknene. Modellen skal ivareta lokal forankring og sammenheng i kirkeorganisasjonen.

3. (2) Kirkemøtet understreker at soknets organer må involveres i det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets prinsippbeslutning. Ansattes organisasjoner involveres i tråd med gjeldende regler og avtaleverk.

Plenumsbehandling 3

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Agnes Sofie Gjeset

Disse hadde ordet:

Agnes Sofie Gjeset, Daniel Kydland, Odd Einar Dørum, Ingeborg Midttømme, Arve Otter Juritzen, Markus Westermoen, Jostein Ådna, Kjersti Ngozi Furuseth, Harald Hegstad, Marius Storvik, Erik Sverresson Seem, Marius Berge Eide, Rolf Steffensen, Tove Karoline Knutsen, Thomas Tinglum, Olav Fykse Tveit, Gaute Nordbye, Marta Bjørnøy Lalim, Karin-Elin Berg, Olav Rønneberg, Tore Christiansen, Kathrine Tallaksen Skjerdal, Kristin Gunleiksrud Raaum, Sevat Lappegard, Karl Johan Kirkebø, John Henrik Gulbrandsen, Turid Torland Håland, Kjersti Gautestad Norheim, Aud Valborg Tønnessen, Karl Johan Kirkebø, Dag Tormod Milje, Thor Magne Seland, Anita Patel, Brit Skjelbred, Randi Sollie Denstad, Per Gunnar Pedersen, Odd-Inge Rønning Uleberg, Erling Birkedal, Arve Otter Juritzen, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Finn Ragnvald Huseby, Inga Stoveland Dekko, Brooke Bakken, Jo Hedberg, Halvor Nordhaug, Gunnstein Endal, Alex Ramstad Døsvik, Gard Realf Haugerud Sandaker-Nielsen

Komiteens behandling av endringsforslag fremmet ved 1.innstilling

- Endringsforslag 1 ved Dennis Lund: Komité – Avvist, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 2 ved Marius Berge Eide: Komité: avvist, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 3 ved Daniel Kydland: Komité - Ansees ivaretatt, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 4 ved Gaute Norbye: Fremmet, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 5 ved Lill Tone Grahl-Jacobsen: Komité - Delvis innarbeidet, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 6 ved Jo Hedberg: Komité – Avvist, opprettholdes ikke

Komiteens behandling av endringsforslag fremmet ved 2.innstilling

- Endringsforslag 7 ved Lill Tone Grahl-Jacobsen - Komité – Avvist, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 8 ved 27 Marta Bjørnøy Lalim - Komité – Avvist, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 9 ved Marius Berge Eide - Komité - Ansees ivaretatt, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 10 ved Brit Skjelbred - Komité – Innarbeidet, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 11 ved Karin-Elin Berg - Komité – Avvist, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 13 ved Brooke Bakken - Komité - Ansees ivaretatt, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 14 ved Jo Hedberg - Komité – Avvist, opprettholdes ikke
- Endringsforslag 15 ved Therese Egebakken - Komité – Avvist, Opprettholder
- Endringsforslag 16 ved Alex Ramstad Døsvik - Komité - Ansees ivaretatt, opprettholdes ikke

Punktene nedenfor er en følge av punkt 17 i behandlingen

- Forslag til dagsorden 17 ved Marius Berge Eide – Fremmet
- Til dagsorden 18: Prøvevotering ved Marius Berge Eide – prøvevotering gjennomført.
- Endringsforslag 19: Therese Egebakken - Komité – Avvist, Opprettholder
- Forslag til dagsorden 20: Tore Christiansen - fremmet

3.innstilling: Gjennomgang av endringsforslag og komiteens behandling av disse:

- **Endringsforslag 21 Jo Hedberg: Komité – Avvist, opprettholdes ikke.** Ordet «fellesrådet» erstattes med ordet «arbeidsgiver».
- **Endringsforslag 22 ved Jo Hedberg: Komité – Avvist, opprettholdes ikke**
g) erstattes med: Vigslede stillinger organiseres lokalt etter behov. Et samarbeid mellom soknene forutsettes for å kunne løse midlertidige utfordringer som sykdom, permisjon og ferie. Prosten kobles inn hvis soknene ikke klarer å løse sine lokale bemanningsutfordringer.
- **Endringsforslag 23 ved Jo Hedberg: Komité – Avvist, opprettholdes ikke**
Nytt 1. j) Ansettelse i soknene gjøres av MR etter innstilling fra partssammensatt utvalg.
- **Endringsforslag 24 ved Jo Hedberg: Komité – Avvist, opprettholdes ikke**
Nytt 1. k) Menighetene kan bare bygges nedenfra. Derfor er det viktig at kirken må organiseres slik at en oppfordrer til, åpner for og styrker frivillig innsats i menighetene.
- **Endringsforslag 27 ved Karin-Elin Berg: Komité – Avvist, Opprettholdes**
Kirkemøtet ber Kirkerådet utrede en ordning der stillinger i kirkelig fellesråd som helt eller delvis er finansiert av midler fra rDnk, i fremtiden blir ansatt i rDnk, med tilskudd fra kirkelig fellesråd.
- **Endringsforslag 28 ved Jo Hedberg: Komité – Avvist, opprettholdes ikke**
Ungdomsrepresentasjon hører til valgreglene.
- **Endringsforslag 29 ved Jo Hedberg: Komité – Avvist**
Kirken er en åndelig organisme, levende steiner, Jesu kropp på jorden. Derfor må kirken ha en ledelse som har åndelig kompetanse, fremfor administrativ kompetanse.

Endelig i Innstilling fra komité D

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet har bedt Kirkerådet om å fremme et forslag til Kirkemøtet om fremtidig arbeidsgiverorganisering og den øvrige kirkeordning. Som ledd i å forberede et slikt forslag ga Kirkerådet det såkalte Müller-Nilssen-utvalget oppdraget med å utrede en del aktuelle problemstillinger. Høringene som ble gjennomført med grunnlag i utvalgets sluttrapport, viste at det ikke var oppslutning om utvalgets forslag om å opprette et obligatorisk prostifellesråd for alle som arbeider sammen lokalt. Det store flertallet i den kirkelige høringen mener det er behov for en organisering som gir samme arbeidsgiver for alle som arbeider lokalt i Den norske kirke. Det foreligger et omfattende høringsmateriale som gir viktige bidrag til det videre arbeidet med ny organisering av arbeidsgiveransvaret, også når det gjelder det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets vedtak. Fire arbeidsgrupper har parallelt med høringen sett nærmere på enkelte problemstillinger som utvalget anbefalte videre utredning av. De fire delutredningene inneholder vurderinger og forslag som vil kunne gi viktige bidrag ved den nærmere utforming av en valgt modell for arbeidsgiverorganisering.

Kirkerådet har tegnet ut og vurdert tre modeller for organisering av arbeidsgiveransvaret for alle som jobber lokalt – én modell med utgangspunkt i soknet som arbeidsgiver, én modell med utgangspunkt i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og én modell som viderefører både rettssubjektet Den norske kirke og soknene som arbeidsgivere, men samler utøvelsen av en del arbeidsgiverfunksjoner. Modellene har hver sine styrker og svakheter, og de er utformet med kompenserende tiltak som vil

kunne bøte på det som vurderes som negative aspekter, og forsterke det som oppfattes som positive elementer. Saken redegjør også for enkelte elementer i den kirkelige organiseringen som vurderes å være uavhengige av et slikt modellvalg. Formålet må, enten en starter med det ene eller andre rettslige utgangspunktet for arbeidsgiverorganisering, være å styrke virksomheten i soknene.

Det er viktig å understreke at Kirkerådet har lagt opp til at Kirkemøtet i 2022 skal fatte en prinsippbeslutning, altså en beslutning på et overordnet nivå. En prinsippbeslutning bør som et minimum ta stilling til overordnet modell for arbeidsgiverorganisering. Ulike alternativer må detaljeres så langt det er nødvendig, men ikke lengre, for at Kirkemøtet skal kunne ta stilling. Kirkemøtet vil naturligvis stå fritt til å knytte vilkår eller forutsetninger til modellvalg eller på andre måter legge føringer for det videre arbeidet. På grunnlag av Kirkemøtets prinsippbeslutning vil valgte modell for arbeidsgiverorganisering bli nærmere utredet og sendt på høring, før Kirkemøtet i 2023 etter planen fastsetter nødvendige bestemmelser om ordningen og innføringen.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkemøtet kan beslutte at arbeidsgiveransvaret skal samles på tvers av rettssubjekter og finansierungsordning. Etter Kirkerådets vurdering har Kirkemøtet rettslig grunnlag til å velge mellom de nevnte tre hovedmodellene: arbeidsgiveransvaret kan samles og forankres i soknet, det kan samles og forankres i det nasjonale rettssubjektet eller en kan videreføre både rettssubjektet Den norske kirke og soknene som arbeidsgivere, men samle utøvelsen av arbeidsgiverfunksjoner. Kirkemøtet har også frihet til å konkretisere den modellen som velges. Kirkerådet har merket seg at rekkevidden av Kirkemøtets organiseringsmyndighet er omtvistet.

Kirkemøtet har et helhetsansvar i trossamfunnet. Det innebærer at Kirkemøtet har en særlig forpliktelse til å arbeide for løsninger som i størst mulig grad kan virke samlende. Når Kirkemøtet utøver organiseringsmyndigheten, opptre møtet på vegne av trossamfunnet, ikke som øverste arbeidsgivermyndighet i rettssubjektet Den norske kirke. Det innebærer blant annet at Kirkemøtet skal ivareta helhet og tydelig må ha både arbeidstakernes og ulike arbeidsgiveres behov og interesser innenfor sitt synsfelt.

Det må planlegges en mest mulig forutsigbar prosess for gradvis innføring av en ny modell, og det må legges godt til rette for trygghet i en omstillingsprosess.

Alle modellene vil på ulike vis og i ulik grad ha større økonomiske og administrative konsekvenser. Kirkemøtet skal i 2022 treffe vedtak på prinsippnivå, mens de nærmere ordningene og regelendringene etter planen vil bli konkretisert til behandling på Kirkemøtet i 2023. At beslutningen skal være på prinsippnivå, vil ikke bare begrense hvor langt en kan beskrive modellene, men også ulike typer konsekvenser. Kirkerådet må komme tilbake til mer detaljerte vurderinger og anslag i forbindelse med oppfølgingen av Kirkemøtets prinsippbeslutning. En ny kirkelig organisering har heller ikke som primærformål å spare midler, men å legge til rette for bedre kvalitet i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret, bedre arbeidsmiljø og mer effektiv bruk av de samlede ressursene. Gevinster vil trolig kunne realiseres på sikt, og det vil kreve god dialog og godt samarbeid med blant andre kommunene.

Komiteens merknader

Innledende merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. For ordens skyld vil komiteen peke på at saksorienteringen på side 58, nest siste avsnitt, siste setning synes å inneholde en inkurie ved at den forutsetter et delt lederansvar. Denne føringen finnes ikke i dokumentet ellers. Komiteen har ut over dette følgende merknader:

1. Komiteen viser til at kirkelig organisering har vært på Kirkemøtets dagsorden over lang tid, og at mange organer og instanser har lagt ned et betydelig arbeid i saken.
2. Komiteen legger vekt på at ny kirkelig organisering skal legge til rette for at kirken utfører oppgavene effektivt og med enda bedre kvalitet for å ivareta kirkens grunnleggende oppdrag. Også kirkelig organisering skal bidra til at Den norske kirkes strategi om *Mer himmel på jord* virkeliggjøres.

Komiteens medlemmer anerkjenner at alle, uavhengig av modellpreferanse, har som ønske å styrke arbeidet med å vekke og nære det kristelige livet i soknene.

3. Komiteen har i tråd med Kirkemøtets forretningsorden § 5-4 fjerde ledd avholdt møte én dag før Kirkemøtets åpning. I den forbindelse har komiteen gjennomført en høring med bidrag fra KA, Norges Kirkevergelag, Delta, Presteforeningen, KUFO – Kirkelig Undervisningsforbund, Creo – forbundet for kunst og kultur, Fagforbundet, Nettverk for fellesrådsledere og Hemsedal kirkelige fellesråd. Disse instansene hadde på forhånd søkt om å få møte komiteen.
4. Komiteen vil innledningsvis peke på at begrepet ledelse er flertydig, og det er viktig at det defineres nærmere i de sammenhengene det benyttes. Ledelse omfatter mer enn det som ligger i begrepet arbeidsgivers styringsrett. Komiteen finner det også hensiktsmessig å vise til sentrale arbeidsrettslige definisjoner. Arbeidsgivers styringsrett omfatter retten til å lede, fordele og kontrollere arbeidet i virksomheten, samt ansette og avslutte arbeidsforhold. Arbeidsmiljøloven definerer i § 1-8 begrepet «arbeidsgiver» til å være «enhver som har ansatt arbeidstaker for å utføre arbeid i sin tjeneste». En arbeidsgiver kan delegerer arbeidsgiverfunksjoner til andre rettssubjekter, for eksempel tilsetting. Den som delegerer, beholder imidlertid ansvaret.

Modell for arbeidsgiverorganisering

5. Komiteen hadde en første drøfting av valget av modell for arbeidsgiverorganisering før første plenum. I en prøveavstemning før komiteens første innstilling gikk et flertall på ni medlemmer inn for modell 3 slik den forelå i saksorienteringen fra Kirkerådet, mens sju medlemmer gikk inn for modell 2, og fem medlemmer gikk inn for modell 1. Etter plenumsbehandlingen har komiteen konsentrert seg om å videreutvikle modell 3. Formålet med dette har vært å utvikle og forbedre modell 3, og innarbeide viktige elementer fra modell 1 og 2. Arbeidet i komiteen har ført til at et stort flertall (18 medlemmer) i komiteen nå kan anbefale modell 3. Et mindretall i komiteen (2 medlemmer) anbefaler fortsatt modell 2, og et annet mindretall (1 medlem) går fortsatt inn for modell 1.

Flertallets forslag

6. Flertallet i komiteen (18 stemmer) anbefaler modell 3 med samlet og samordnet utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner, men der rettssubjektet Den norske kirke fortsatt er arbeidsgiver for prestene og soknene ved fellesrådet fortsatt er arbeidsgiver for de andre ansatte som arbeider i soknene.
7. Flertallet legger særlig vekt på behovet for å finne en løsning som er mest mulig samlende for kirken og mener at den gis ved å utvikle modell 3. Gjennom modell 3 oppnås samhandling på tvers av arbeidsgivere og faggrupper. Flertallet mener det knytter seg minst gjennomføringsrisiko til modell 3. Modellen forutsetter ikke overføring av ansatte mellom rettssubjekter.
8. Flertallet mener at modell 3 tar opp i seg vesentlige elementer fra de to andre modellene, og at den framstår som et godt kompromiss og en realistisk vei videre. Denne modellen er den som i størst grad bygger videre på fordelene ved dagens ordning. Modellen gir en plattform å gå videre på, og den er fleksibel.
9. Samtidig mener flertallet at modell 3 utgjør en selvstendig modell som svarer på utfordringer som er identifisert i arbeidet med å utvikle ny kirkelig organisering. Situasjonen i dag er en annen enn i 2005, da Kirkemøtet for første gang vedtok en intensjon om «felles arbeidsgiveransvar i en framtidig kirkeordning». I 2005 var det ikke klart hvilke økonomiske og rettslige rammer et framtidig «felles arbeidsgiveransvar» skulle etableres innenfor. Den nye trossamfunnsloven innebærer at samling av arbeidsgiveransvaret i trossamfunnet Den norske kirke må skje på tvers av to typer rettssubjekter – soknene og rettssubjektet Den norske kirke – og på tvers av to offentlige finansieringskilder – stat og kommune. Det betyr i en viss forstand at alle tre modellene blir hybrider som skal binde sammen på tvers av grunnleggende rettslige og finansielle skiller. En ny modell må organisere arbeidsgiveransvaret slik at den får det beste ut av de økonomiske og menneskelige ressursene. Modell 3 bygger på og forholder seg til rammebetingelsene, og den kan bidra til å utnytte dem på en

god måte. Den er utformet for å utnytte mulighetene til samling og samordning av de totale ressursene.

10. Etter flertallets oppfatning er det ikke avgjørende at arbeidsgiveransvaret formelt samles hos én arbeidsgiver, men at de grunnleggende målene for organiseringsarbeidet realiseres. Det oppnås ved å samle utøvelsen av arbeidsgiveransvaret.
11. Flertallet understreker at modell 3 er videreutviklet sammenlignet med Kirkerådets saksorientering og må ytterligere tydeliggjøres. Modellen tar opp i seg og balanserer viktige elementer og hensyn fra modellene 1 og 2. Mange av de modelluavhengige tiltakene vil være viktige for å tydeliggjøre og styrke modell 3.
12. I likhet med modell 1 vil modell 3 videreføre soknene ved fellesrådet som formell arbeidsgiver for dem som i dag er tilsatt i soknene. Flertallet viser til at det gir soknets organer myndighet, og det legger til rette for god dialog med kommunen. Relasjonen til kommunen er viktig for samskaping, for finansiering og for kirkelig gravplassforvaltning. Fellesrådets selvstendige arbeidsgiveransvar på vegne av soknene skal i modell 3 utøves sammen med ledelsen av prestene. Det vil kunne være en fordel på flere måter, blant annet i dialogen med kommunen om felles oppgaveløsning og finansiering. Det er viktig at menighetsrådets rolle skal styrkes, slik det er skissert nedenfor i omtalen av modelluavhengige elementer. Menighetsrådet må ha innflytelse både i tilsetting av prester i rettssubjektet og når kirkelig fellesråd tilsetter, i begge tilfeller gjennom partssammensatte utvalg.
13. Videre må modell 3 etter flertallets syn utvikles for å ivareta sentrale anliggender i modell 2, i første rekke behovet for sammenheng og helhet. De følgende merknadene bidrar til dette.
14. Flertallet mener at innenfor modell 3 vil biskopens tilsyn og ledelse være viktig for å binde sammen lokalnivået med resten av kirkeorganisasjonen. Biskopens tilsyn og ledelse kan gripe inn i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret på flere områder, for eksempel når det gjelder etter- og videreutdanning. Flertallet understreker at den foreslåtte modellen legger til grunn at biskopens tilsyn og ledelse skal ha tilstrekkelige virkemidler, for eksempel muligheten til å innkalle alle kirkelig ansatte til fagsamlinger. Dette må ytterligere konkretiseres og ses i sammenheng med de modelluavhengige punktene om biskopens tilsyn og ledelse.
15. Videre legger flertallet til grunn at kontakten mellom bispedømmet og soknets organer må styrkes. Bispedømmerrådet skal utvikles som strategisk organ, for eksempel innenfor fag- og kompetanseutvikling, tilskuddsforvaltning og gjennom strukturert kontakt, faste møter og samarbeid med lokalt folkevalgte og ansatte. Bispedømmerrådet kan også ivareta noen arbeidsgiverfunksjoner for prestene og gi støtte til fellesrådene i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret. Delegeringen av arbeidsgiverfunksjoner skaper en linje som binder sammen det nasjonale nivået, det regionale nivået og fellesrådsnivået. I forlengelse av dette må det utvikles et systematisk samarbeid mellom arbeidsgiverinstanser på tvers av rettssubjektene. For eksempel kan bispedømmet bistå med HR-ressurser og bidra til faglig kontakt og utvikling mellom ansatte i hele bispedømmet.
16. Flertallet understreker at det er en forutsetning i modell 3 at det etableres felles ordninger i trossamfunnet. Kirkemøtets organiseringsmyndighet kan gripe inn i soknets virksomhet og i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret. Krav og føringer kan også knyttes til tilskudd som overføres til lokalnivået. Dessuten kan tariffavtaler gi vesentlige bidrag til felles ordninger på tvers av arbeidsgiverforhold. I modell 3 må slike ordninger på mange områder bidra til likebehandling mellom ansattgrupper og mellom ulike arbeidsgivere, blant annet for å oppfylle likestillings- og diskrimineringsregelverket. Flertallet er særlig opptatt av et felles personalreglement for alle arbeidsgivere i trossamfunnet, behovet for et system for konflikthåndtering og et system for HMS. I arbeidet med slike felles ordninger må berørte instanser involveres, blant annet soknenes organer og de ansattes organisasjoner.
17. Flertallet understreker at ledelse på soknenivå og fellesrådsnivå må utredes og klargjøres. Komiteens forslag er nærmere utdypet i den modelluavhengige merknaden om ledelse, men en klar

og god ordning for daglig ledelse er særlig viktig i modell 3 når hovedgrepet er at utøvelsen av arbeidsgiveransvar skal samles og samordnes.

18. Flertallet viser til endringsforslaget fra Berg om å utrede en ordning der fellelråd/sokn på eget initiativ kan be rettssubjektet Den norske kirke om å overta arbeidsgiveransvaret. Det er allerede mulig å inngå avtaler om å overføre arbeidsgiverfunksjoner fra soknet til rettssubjektet Den norske kirke ved bispedømmerrådet i dag. Kirkemøtet har lagt enkelte rammer for dette i sitt vedtak om forsøk med ulike måter å organisere oppgaver og ansvar mellom bispedømmerråd og fellelråd i 2017, men det har fortsatt ikke blitt igangsatt noen konkrete forsøk siden den gang, noe det er åpning for. På dette grunnlag kan komiteens flertall ikke se behovet for en videre utredning nå. To medlemmer av flertallet støtter Bergs forslag om utredning.
19. Flertallet viser til endringsforslaget fra Bjørnøy Lalim om at det utredes å definere kirkelig fellelråd som organ både for soknene i fellelrådsområdet og rettssubjektet Den norske kirke. Et slikt forslag kan åpne muligheter for ytterligere å styrke sammenheng og samvirke mellom fellelråd, bispedømmerråd og kirken nasjonalt. Samtidig reiser det noen rettslige spørsmål. Flertallet mener forslaget på sikt bør vurderes nærmere, men andre oppfølgingspunkter fra Kirkemøtets prinsippvedtak må prioriteres i første omgang.
20. Flertallet støtter ikke endringsforslaget fra Berg om å utrede en ordning der stillinger i kirkelig fellelråd som helt eller delvis er finansiert av midler fra rettssubjektet Den norske kirke, i fremtiden blir ansatt i det nasjonale rettssubjektet, med tilskudd fra kirkelige fellelråd. Dette vil komplisere modell 3 ved behov for overføring av ansatte mellom rettssubjekter og splitte faggrupper som er finansiert av ulike midler. Det vil også kunne påvirke nivået på finansiering, herunder innsamlede midler. Ett medlem av flertallet ønsker å støtte Bergs forslag om utredning.

Forslag fra et mindretall

21. Et mindretall i komiteen (2 stemmer) går inn for modell 2 med forankring i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og med delegering av arbeidsgiverfunksjoner.

Modellen vil innfri målet om at alle som arbeider i kirken, får den samme arbeidsgiveren. Det var utgangspunktet for det store utrednings- og høringsarbeidet som ligger til grunn for saken i dag. Dette mindretallet legger særlig vekt på at denne modellen best vil sikre en sammenhengende kirke, der arbeidsgiverfunksjoner kan fordeles mellom ulike nivåer. Det vil på samme tid gi fleksibilitet og tydelighet i organiseringen av arbeidsgiverfunksjonene, da disse kan utøves av organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke. Det forutsettes at arbeidsgiverfunksjoner delegeres til kirkelig fellelråd, noe som vil sikre lokal forankring innenfor en nasjonal og sammenhengende kirke. Modell 2 vil dermed på samme tid kunne ivareta sammenheng på nasjonalt nivå og gi rom for hensiktsmessige lokale variasjoner.

Ordningen med én felles arbeidsgiver, som delegerer myndighet, vil etter dette mindretallets vurdering best legge til rette for likebehandling og godt arbeidsmiljø. Den vil gi forutsigbarhet i utøvelsen av arbeidsgiverfunksjonene og slik bidra til bedre konfliktløsning. Det forutsettes gjennomgående todelt ledelse, med sidestilt kirkefaglig og administrativ ledelse.

Dette mindretallet mener modellen gjør Den norske kirke til en mer attraktiv arbeidsgiver. Det vil være positivt for rekruttering at rammene for kirken som arbeidsgiver er de samme i hele landet, noe som vil gi gjenkjennelse, stabilitet og trygghet. Høy kvalitet er vesentlig for kirken i konkurransen om arbeidstakere. Modell 2 vil med felles arbeidsgiveransvar gi et solid fundament for videreutviklingen av kirken som en forutsigbar og profesjonell arbeidsgiver.

Mindretallet mener at modellen vil bidra til mer effektiv ressursutnyttelse til beste for det lokale menighetsarbeidet og soknets oppdrag om å vekke og nære det kristne liv. Modellen vil være mindre avhengig av sammenslåing av fellelråd. Den vil bygge videre på eksisterende organer, der det er hensiktsmessig og aktuelt, noe som gir både kontinuitet og fornyelse. Den vil kunne innføres samtidig over hele landet, noe som er en klar fordel.

Dette mindretallet viser til endringsforslaget fra Norbye om en modell der alle er ansatt i rettssubjektet Den norske kirke. Mindretallet mener det er mer hensiktsmessig å legge til grunn Kirkerådets forslag til modell 2, og fremmer derfor følgende forslag:

Kirkemøtet går inn for modell 2 med forankring i rettssubjektet Den norske kirke som arbeidsgiver og med delegering av arbeidsgiverfunksjoner.

Forslag fra et annet mindretall

22. Et annet mindretall (1 stemme) går inn for modell 1 med forankring i soknet som arbeidsgiver.

Dette mindretallet mener det er viktig at denne modellen best innfrir målsetningen om én arbeidsgiver, og slik sikrer grunnprinsippene i den norske arbeidslivsmodellen.

Dette mindretallet legger vekt på at en lokal forankring av arbeidsgiveransvaret er viktig for å ivareta lokalt engasjement og myndighet til de demokratisk valgte organene. Videre tilsier den delte finansieringsordningen et godt samvirke mellom kirke og kommune. Etter dette mindretallets syn vil denne modellen best ivareta kirkens relasjon til kommunen og sikre nivå på kommunens økonomiske bidrag.

Dette mindretallet vil peke på at denne modellen ikke setter i spill det kirkelige ansvaret for gravplassforvaltningen, som er viktig for å opprettholde stillinger med delte funksjoner.

Dette mindretallet mener at det noen oppfatter som ulemper ved de ulike modellene enklere vil kunne motvirkes gjennom kompensierende tiltak i denne modellen enn i andre modeller.

Modelluavhengige elementer

23. Komiteen understreker at en må bygge videre på eksisterende organer i kirken, uansett valg av modell for arbeidsgiverorganisering. Videre legger komiteen til grunn at kirkelig fellesråd blir hovedenheten for utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner for alle ansatte som arbeider i lokalkirken, uavhengig av modell. Fellesrådene har gjennom årene blitt profesjonalisert som arbeidsgiverorganer. Alle modellene forutsetter den arbeidsgiverstrukturen og kompetansen som er utviklet etter reformen i lokalkirken fra 1997. Andre kirkelige organer vil kunne støtte opp om kirkelig fellesråd, der de har behov for det.
24. Komiteen understreker at samvirkeprinsippet mellom valgte representanter for og blant kirkens medlemmer og representanter for tjenesten med Ord og sakrament («Embete og råd») på alle rådsnivåer, ligger fast.
25. Komiteen støtter at menighetsrådets rolle skal styrkes. Menighetsrådet må ha en sterkere innflytelse i tilsettinger. Alle som arbeider i soknet, skal være forpliktet på menighetsrådets planer.
26. Komiteen legger vekt på at biskopen må ha tilstrekkelige virkemidler i tilsynet. Tilsynet med alle ansatte og råd bør styrkes, for eksempel gjennom biskopens rolle i etter- og videreutdanning, ved at biskopen får en tydelig rolle i tilsettinger, og ved klare forpliktelser for den enkelte ansatte og ev. arbeidsgivere til å følge opp bindende pålegg, veiledning og andre konkrete utslag av tilsynet. Det bør utredes nærmere hvordan tilsynet skal rammes inn av saksbehandlingsregler for å ivareta hensyn til rettssikkerhet. Biskopens tilsynsmyndighet er forankret i Kirkemøtet. Biskopen kan bruke prostens som sin medhjelper og tilrettelegger i utøvelsen av tilsynet. Komiteen mener at biskopen ikke skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag.
27. Komiteen vil understreke betydningen av at arbeidet med å styrke og utvikle kirkedemokratiet blir godt ivaretatt gjennom hele prosessen med ny organisering av kirken. Komiteen mener at punktet om ansvaret til folkevalgte styringsorganer, som for eksempel bispedømmeråd og menighetsråd, må ses i sammenheng med oppfølgingen av demokrati- og folkevalgtutredningen.

28. Komiteen støtter Kirkerådets forslag om at partssammensatte tilsettingsutvalg normalt tilsetter kirkelig ansatte som arbeider lokalt. Dette ligger til grunn, uavhengig av modellene. Den nærmere sammensetningen og regler for dette må vurderes nærmere.
29. Komiteen har tatt endringsforslaget fra Skjelbred om daglig ledelse til følge. Forslaget innebærer at den daglige ledelsen gjennomgående skal være todelt, og kirkefaglig og administrativ leder skal være sidestilt. Løsningen er gjenkjennelig fra andre nivå i kirken, og den har vært utredet og foreslått tidligere i prosessen.

Arbeidsgiveransvaret forankres i demokratiske organer. I alle de tre modellene for arbeidsgiverorganisering skal utøvelsen av arbeidsgiverfunksjoner for alle som arbeider lokalt, samles i fellesrådet. Det betyr at arbeidsgivers styringsrett, herunder den daglige ledelsen, vil være demokratisk forankret. Foreløpig er det imidlertid ikke avklart hvem som i praksis skal utøve den daglige ledelsen. Den todelte ledelsen skal bidra til god kirkefaglig ledelse på de ulike nivåene. Det omfatter både vigslede og ikke-vigslede medarbeidere i kirkefaglige stillinger. De lokale forholdene, både med hensyn til blant annet geografisk inndeling og størrelse, antall ansatte og kompetanse, vil variere, og det må utredes nærmere hvordan ordningen skal utformes og kunne tilpasses til ulike rammebetingelser. Rådsleders rolle overfor daglig ledelse må klargjøres.

30. Komiteen viser til at Kirkemøtet, med hjemmel i organiseringsmyndigheten og på andre grunnlag, kan vedta ulike typer felles ordninger for hele trossamfunnet. Komiteen foreslår at Kirkemøtet skal vedta blant annet felles personalreglement og system for konflikthåndtering. Komiteen mener dette vil bidra til helhet og sammenheng i trossamfunnet.
31. Komiteen mener det må utredes nærmere hvordan en ny modell skal innføres.
32. Komiteen legger til grunn at det ikke trenger å være sammenfall mellom prestenes tjenestedistrikt og fellesrådsområdene.
33. Komiteen støtter at samisk kirkeliv skal styrkes, og mener at dette også må gjelde kvensk kirkeliv.
34. Komiteen viser til forsøket med «Enhetlig ledelse i Døvekirken». Komiteen mener at organiseringen av Døvekirken ikke må følge premissene som legges i denne saken, men må vurderes særskilt, blant annet ut fra erfaringene fra forsøket. Også organiseringen av andre kategorialmenigheter og spesialpresttjenester må vurderes særskilt.
35. Komiteen har diskutert forslaget om at lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg, og eventuelt de tre andre representantene fra Ungdommens kirkemøte til Kirkemøtet, bør bli medlemmer av Kirkemøtet. Det er reist spørsmål om dette hører med i denne saken om kirkelig organisering, når saken ikke ellers handler om valgordninger. Samtidig ser komiteen at dette er en oppfølging av et av forslagene fra Müller-Nilssen-utvalget. Forslaget om at lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skulle bli medlem av Kirkemøtet, fikk støtte i høringen. Komiteen støtter Kirkerådets forslag til vedtak. Komiteen foreslår samtidig at Kirkemøtet ber Kirkerådet om å utrede tiltak for å øke ungdomsrepresentasjonen i Kirkemøtet.
36. Komiteen vil presisere at det ikke skal være noe krav om sammenslåing av kirkelige fellesråd. Eventuelt samarbeid må vokse frem nedenfra og ut fra lokale forutsetninger.
37. Komiteen mener at det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellesråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner.

VOTERING:

Votering over forslag om en samlende votering avslutningsvis.

Forslaget falt med 30 stemmer.

Votering over endringsforslagene som ble opprettholdt:

- Endringsforslag 15 ved Therese Egebakken
Komité – Avvist, Delegat opprettholder
Votering:
For: 7 stemmer
Forslaget falt
- Endringsforslag 19: Therese Egebakken
Komité – Avvist, Delegat opprettholder
Votering:
For: 9 stemmer
Forslaget falt.
- Endringsforslag 27 ved Karin-Elin Berg
Komité – Avvist, Delegat opprettholder
Votering:
Forslaget vedtatt med 53 stemmer.
105 stemmeberettigede

Votering over innstillingen.

Votering punkt 1: Modelluavhengige elementer
Enstemmig vedtatt

Votering punkt 2: Modellvalg

De som støtter modell 2 viser ved stemmetegn.
52 stemmer og falt.
105 Stemmeberettigede.

De som støtter modell 3 og flertallsinnstillingen
53 stemmer og vedtatt.
105 Stemmeberettigede

Votering punkt 3:
Enstemmig vedtatt

Forslag til dagsorden (32) ved Daniel Kydland

Kirkemøtets vedtak:

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet fremme en eller flere saker til Kirkemøtet om konkrete endringer i kirkeordningen eller øvrig regelverk, som bygger på følgende modelluavhengige elementer eller føringer:
 - a) Menighetsrådets rolle skal styrkes, herunder ved tilsetninger og ved at ansatte som arbeider i soknet, er forpliktet på menighetsrådets planer.
 - b) Biskopens tilsyn skal styrkes og ledelsen tydeliggjøres, uten at biskopen skal utøve arbeidsgivers styringsrett på samme måte som i dag.

- c) Ansvar til folkevalgte styringsorganer og deres valgte ledere i Den norske kirke tydeliggjøres og rammevilkårene styrkes.
 - d) Bispedømmerådets rolle som strategisk lederorgan i bispedømmet skal styrkes.
 - e) Den daglige ledelsen skal gjennomgående være todelt, og kirkefaglig og administrativ leder skal være sidestilt. Den konkrete utformingen av ledelse i kirken utredes nærmere og høres for ny behandling i Kirkemøtet. Det må blant annet utredes hvordan prostens kirkefaglige ledelse utøves i samarbeid med biskopen, fellesrådet og i forhold til kirkefaglig ledelse i soknet.
 - f) I det videre arbeidet skal det utarbeides felles rammeverk, strategier, politikk og systemer for å legge til rette for enhetlig og effektiv forvaltning og sammenheng i hele trossamfunnet. Dette omfatter blant annet felles personalreglement for hele trossamfunnet, et system for konflikthåndtering og system for HMS.
 - g) Prestetjenesten må fortsatt organiseres under prostens ledelse, og i mange tilfeller i geografiske områder som er større enn dagens fellesrådsområder.
 - h) Det skal ikke være noe krav om sammenslåing av kirkelige fellesråd. Eventuelt samarbeid må vokse frem nedenfra og ut fra lokale forutsetninger. Det bør stimuleres til etablering av samarbeid mellom fellesråd som ønsker det, i tett kontakt med de berørte kommuner.
 - i) Samisk kirkeliv skal styrkes.
 - j) Kvensk kirkeliv skal styrkes.
 - k) Organiseringen av Døvekirken, andre katekismemenigheter og spesialprestetjenester må vurderes særskilt, og kan følge andre prinsipper enn organiseringen av den alminnelige kirkelige virksomheten.
 - l) Lederen av Den norske kirkes ungdomsutvalg skal være medlem av Kirkemøtet. Det må samtidig utredes tiltak for å øke ungdomsrepresentasjonen i Kirkemøtet.
2. Kirkemøtet går inn for en videreutviklet modell 3 med samlet og samordnet utøvelse av arbeidsgiverfunksjoner, men der rettssubjektet Den norske kirke fortsatt er arbeidsgiver for prestene og soknene ved fellesrådet fortsatt er arbeidsgiver for de andre ansatte som arbeider i soknene. Modellen skal ivareta lokal forankring og sammenheng i kirkeorganisasjonen. Kirkemøtet ber Kirkerådet utrede en ordning der stillinger i kirkelig fellesråd som helt eller delvis er finansiert av midler fra rettssubjektet Den norske kirke i framtiden blir ansatt i rettssubjektet Den norske kirke, med tilskudd fra kirkelig fellesråd.
3. Kirkemøtet understreker at soknets organer må involveres i det videre arbeidet med å følge opp Kirkemøtets prinsippbeslutning. Ansattes organisasjoner involveres i tråd med gjeldende regler og avtaleverk.

KM 11/22 Kirkelige valgeregler og tilhørende endringer i kirkeordningen

Saksdokumenter:

KM 11.0/22 Kirkelige valgeregler og tilhørende endringer i kirkeordningen

KM 11.1/22 Forslag til regelverk

Første innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet 2021 avklarte noen overordnede problemstillinger ved endring av kirkevalgreglene. I denne saken følges dette opp med forslag til konkrete bestemmelser. Det foreslås også enkelte andre endringer i regelverk for kirkelige valg. Forslagene til endringer i regler for de forskjellige valgene har vært på høring.

Regelverk i saken:

1. Endring i kirkeordningen
2. Kirkevalgreglene
3. Valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet
4. Valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet
5. Endring i regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet
6. Forskrift om Samisk kirkelig valg møte
7. Endring i ordning for Saemien Åålmege

Denne saken har blitt utredet parallelt med arbeidet med kirkelig organisering, hvor utredningen Samhandling i en selvstendig folkekirke – ny kirkelig organisering fra Müller-Nilsen-utvalget inneholdt forslag til endringer i valgordningene, som ville kunne få virkning fra kirkevalget i 2027. I denne saken har Kirkerådet derfor kun lagt opp til å foreta noen mindre endringer i valgreglene.

I kirkeordningen foreslås det et tillegg i paragrafen om overføring av stemmerett til et annet sokn enn der man er bosatt. Dette skal gi mulighet for at personer som allerede er valgt inn i et råd, kan sitte i rådet ut perioden og samtidig være valgbar i et nytt råd i neste periode. Det foreslås også en endring i hvor mange varamedlemmer det må være i et menighetsråd, for å gi mer fleksibilitet til små menighetsråd.

I kirkevalgreglene foreslås det noen endringer, blant annet som oppfølging av Kirkemøtets vedtak om å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer. Det foreslås å åpne for at valg av nominasjonskomite kan gjennomføres i digitalt møte, noen presiseringer om nominasjonskomiteens arbeid og forholdet mellom nominasjonskomiteen og Nominasjonskomiteens liste, og det diskuteres ulike ordninger for listestøtte til Nominasjonskomiteens liste.

Kirkemøtet i 2021 vedtok overordnede føringer for forhåndsstemmingen. Denne saken følger opp dette med forslag om å fastsette ett, felles nasjonalt tidspunkt for forhåndsstemming, at det skal være forhåndsstemming i forbindelse med en gudstjeneste og at det i tillegg skal være forhåndsstemming minst to timer i uka. Paragrafen om at det bør være forhåndsstemming på institusjoner og på arrangementer rettet mot unge, foreslås videreført.

Kirkemøtets vedtak om supplerende nominasjon ved menighetsrådsvalg og kommunikasjon om lister og kandidater følges opp i saken, og det foreslås noen andre endringer i kirkevalgreglene. Dette gjelder blant annet tilkjenning av medlemskap, manntall og valgpresentasjon ved valg av menighetsråd. Det foreslås også en forenkling i reglene for nytt valgoppgjør i perioden, og det foreslås å ta inn en ny paragraf om omvalg ved ekstraordinære hendelser.

Ved valg i døvemenighetene foreslås det en kombinasjon av

digital forhåndsstemming, forhåndsstemming på papir og valgting i døvemenighetene. Ved valg i sørsamisk menighet foreslås det en kombinasjon av digitalt valg og postvalg. Det foreslås også mindre andre endringer i reglene for disse valgene.

Noen forslag til endringer gjelder gjennomgående for alle regelverkene for kirkelige valg, blant annet når det gjelder frister. Det foreslås at fristen for å levere listeforslag flyttes fra 30. april til 31. mars for alle valg, og at de andre fristene justeres for å tilpasses dette.

I forskrift om Samisk kirkelig valg møte foreslås det noen små endringer, og det foreslås noen mindre endringer i regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt som ble vedtatt av Kirkemøtet i 2021.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har i tillegg følgende merknader:

1. Komiteen vil peke på at det er viktig at valget gjennomføres i tråd med reglene. Det er valgstyret, altså menighetsrådet, som er ansvarlig for valg gjennomføringen lokalt, både for valg av menighetsråd og valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valgrådet har tilsvarende ansvar i bispedømmet. I forslag til regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet §§ 9-6 og 10-3 er det bestemmelser om at valgagitasjon ikke er tillatt i valglokalene. Hvis det blir gjort feil i forbindelse med forberedelse eller gjennomføring av valg, kan det klages på, jf. forslag til kirkevalgreglene §§ 12-1 og 12-2. Det aktuelle klageorganet vil da vurdere om feilen antas å ha hatt innflytelse på valget, og om valget i det aktuelle soknet eller bispedømmet skal kjennes ugyldig. Bestemmelsene om valgagitasjon og klage bygger på samme logikk som tilsvarende bestemmelser ved offentlige valg.
2. Komiteen ønsker å løfte frem at det er viktig å få med unge i kirkedemokratiet. Noen steder har det vært utfordrende å skaffe unge kandidater på listene, men det er viktig at alle som rekrutterer kandidater tar jobben med å spørre unge om å stille til valg. Her kan også studenter være en aktuell gruppe å rekruttere fra.
3. Komiteen foreslår en endring i kirkeordningen i tillegg til de som er foreslått i saksorienteringen. Det foreslås å endre bestemmelsen om varamedlemmer ved forholdstallsvalg i kirkeordningen § 24. I dag får hver liste ett varamedlem mer enn de får medlemmer. Det betyr at der en liste får valgt inn ett medlem i bispedømmeråd og Kirkemøtet, skal det velges to varamedlemmer. Dette har vist seg å være sårbart ved forfall. For å sikre å ha nok varamedlemmer, foreslås det å endre så det blir et tillegg av tre heller enn et tillegg av én. Det betyr at en liste som får valgt inn ett medlem i bispedømmeråd og Kirkemøtet skal tildeles fire varamedlemmer. En liste som får valgt inn tre medlemmer skal tildeles seks varamedlemmer. Kirkeordningen § 24 annet ledd skal da lyde som følger:

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av *tre*. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Denne paragrafen er gjengitt i kirkevalgreglene § 7-10 av pedagogiske hensyn og endringen er også gjort der.

4. Komiteen foreslår noen endringer i forslag til kirkevalgreglene § 5-3. I stedet for at valgrådet skal sende oppfordring til menighetsråd og ungdomsråd om å foreslå kandidater til både Nominasjonskomiteens liste og nomineringsgruppene valgliste, foreslås det at det tas inn en egen setning om at nomineringsgruppene kan henvende seg til menighetsråd og ungdomsråd. Siden henvendelsen til menighetsrådene og menighetsrådenes forslag til kandidater da vil gå til de ulike gruppene separat, kan man også ta ut formuleringen om at menighetsrådene ikke trenger å ta stilling til hvilken kandidat som er aktuell for hvilken valgliste. Forslaget til kirkevalgreglene § 5-3 lyder da:

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste. Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte. Forslag til kandidater kan komme fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 6-2 og alle nomineringsgruppene.

5. Komiteen foreslår to endringer i forslag til kirkevalgreglene § 6-2. Kirkerådet hadde foreslått at man skulle fjerne begrensingen på hvor mange kandidater hvert medlem i nominasjonskomiteen kan foreslå. Komiteen ønsker å gå tilbake til dagens regel om at hvert medlem i nominasjonskomiteen kan foreslå én kandidat. Komiteens begrunnelse for dette er at nominasjonskomiteen ikke skal få karakter av en listekomité. For å presisere hva som menes med å foreslå en kandidat, foreslås det å legge til «villig» før kandidat. Dette for å peke på at hvert medlem av nominasjonskomiteen kan spørre flere enn én, men formelt foreslå én kandidat som har sagt seg villig til å stille til valg. Kirkevalgreglene § 6-2 annet ledd skal da lyde:

(2) I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag om én *villig* kandidat hver. De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.

6. Komiteen foreslår endring i bestemmelsen om tillitsvalgte for Nominasjonskomiteens liste. Komiteen mener at det naturlige er at det er nominasjonskomiteen som forhandler med valgrådet om å bringe listen i samsvar med reglene. Dette er det som er beskrevet som et tredje alternativ i saksdokumentet. Kirkevalgreglene § 6-2 femte og sjette ledd skal da lyde som følger:

(5) *Listetoppen på Nominasjonskomiteens liste skal fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering.*

(6) *Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgt ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 7-5 tredje ledd.*

7. Komiteen har diskutert spørsmålet om listesamarbeid mellom nomineringsgrupper. Kirkevalgreglene har ikke egne regler som regulerer listesamarbeid mellom nomineringsgrupper, men Kirkerådet har lagt til grunn at det vil være adgang til å stille felleslister for nomineringsgrupper ut fra de generelle kravene til listeforslag. Dette følger ordningen ved offentlige valg. Hvis registrerte nomineringsgrupper stiller liste sammen, må alle gruppene navn være med i listeoverskriften.

8. Komiteen har blitt gjort oppmerksom på en inkurie i forslag til kirkevalgreglene § 11-4 sjette ledd bokstav f) der det var referanse til feil bokstav i leddet før. Det riktige skal være «jf. femte ledd bokstav d siste punktum». Dette foreslås rettet.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke.

Forskrift om endring i kirkeordning 30. mars 2019 for Den norske kirke

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd.

I kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 6 annet ledd skal lyde:

Biskopen kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. *Biskopen kan samtykke i at et medlem beholder valgbarheten i et sokn ut valgperioden, selv om vedkommende flytter eller får sin tilknytning overført.*

§ 9 første ledd skal lyde:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer *og et antall varamedlemmer* som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

§ 24 annet ledd skal lyde:

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av *tre*. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

II

Endringene trer i kraft straks.

2. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene).

Forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 9 første ledd, § 24 annet ledd og § 27.

Kapittel 1. Reglens formål og virkeområde

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene av Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

(1) Disse reglene gjelder ved valg av medlemmer av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Det fremgår av det enkelte kapittel eller den enkelte bestemmelse hvilket virkeområde reglene har.

Kapittel 2. Stemmerett og manntall

§ 2-1. Stemmerett ved valg av menighetsråd

(1) Stemmerett ved menighetsrådsvalg har medlemmer av Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende vil ha fylt 15 år innen utgangen av valgåret og
- b. vedkommende er folkeregisterført som bosatt i soknet eller *innført i manntallet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.*

(2) Etter søknad fra et medlem kan biskopen etter kirkeordningen § 6 annet ledd samtykke i at medlemmet får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Medlemmet har da stemmerett i det sokn vedkommende har fått overført sin tilknytning til, jf. kirkeordningen § 7 første ledd.

(3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen. *Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.*

§ 2-2. Stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet har medlemmer av Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende vil ha fylt 15 år innen utgangen av valgåret
- b. vedkommende er folkeregisterført som bosatt i bispedømmet og
- c. vedkommende har ikke stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt etter forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-1 eller § 2-2.

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen. *Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.*

§ 2-3. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett.

§ 2-4. I hvilke sokn velgerne skal manntallsføres

Stemmeberettigede som er registret med bostedsadresse i Norge, skal føres inn i manntallet i det soknet der de var folkeregisterført som bosatt den 30. juni i valgåret.

§ 2-5. Ansvar for å opprette og oppdatere manntall. Utsendelse av valgkort

(1) Kirkerådet er ansvarlig for at manntallet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra Den norske kirkes medlemsregister. Kirkerådet sørger for at alle sokn får et manntall over personer med stemmerett i soknet. Det skal føres et felles manntall for valg til menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Oppdateringer i manntallet etter 30. juni kan bare skje på bakgrunn av følgende forhold:

- a. Krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage.
- b. Ved flyttemelding som ikke ble registrert før manntallsutkastet ble skrevet ut, men som er mottatt av folkeregistermyndigheten innen skjæringsdatoen 30. juni. Vedkommende manntallsføres i tilflyttingssoknet og strykes fra manntallet i fraflyttingssoknet.
- c. Når utenlandsboende flytter tilbake til Norge. Vedkommende føres inn i manntallet i tilflyttingssoknet. Dersom vedkommende allerede er manntallsført i et annet sokn, strykes vedkommende fra manntallet i tidligere bostedssokn. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
- d. Ved erverv av medlemskap. Dersom medlemskapet medfører at vedkommende får stemmerett ved valget, føres vedkommende inn i manntallet i bostedssoknet. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
- e. Ved dødsfall. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.
- f. *Ved utmelding. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.*
- g. *Ved overført tilknytning etter kirkeordningen § 6 annet ledd.*

(3) Det skal ikke føres noen inn i eller ut av manntallet hvis vedkommende derved blir manntallsført i mer enn ett sokn, eller ikke blir manntallsført i noen sokn. I slike tilfeller skal ikke manntallet oppdateres uten at manntallet i det andre soknet blir oppdatert tilsvarende.

(4) Velger skal ikke føres inn i manntallet dersom vedkommende er manntallsført i et annet sokn og har avgitt forhåndsstemme til dette soknet.

(5) Kirkerådet kan sørge for at det blir sendt ut valgkort til alle stemmeberettigede som er innført i manntallet i soknet.

§ 2-6. Kontroll av manntallsopplysninger

(1) Den enkelte person skal fra senest 10. august få anledning til å gjøre seg kjent med opplysninger i soknets manntall om seg selv eller en annen person som en har fått fullmakt fra.

(2) Manntallsopplysningene som tilgjengeliggjøres etter første ledd, skal kun inneholde navn, adresse, fødselsdato, *hvilke valg vedkommende har stemmerett i* og eventuelt manntallsnummer og kretsopplysninger til de manntallsførte.

§ 2-7. Krav om retting

Alle som mener at de selv eller andre feilaktig er innført eller utelatt fra manntallet, kan kreve at valgstyret retter feilen.

§ 2-8. Underretning om endringer i manntallet

Valgstyret skal snarest sende melding til den som berøres av oppdateringer i manntallet som er foretatt på grunnlag av søknad om innføring og krav om retting.

Kapittel 3. Valgbarhet

§ 3-1. Valgbarhet og plikt til å ta imot valg ved valg av medlemmer til menighetsråd

En person er valgbar og plikter å ta imot valg til menighetsrådet hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er fritatt.

§ 3-2. Valgbarhet ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) En person er valgbar som lekt medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet og plikter å ta imot valget hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og som ikke er utelukket eller fritatt.

(2) Utelukket fra valg som lekt medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 3-3
- b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatte, jf. regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 3-4
- c. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- d. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerrådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 3-3. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.

(2) Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet eller bispedømmerrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller bispedømmerrådets frist må senest være 15. april i valgåret. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

§ 3-3. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person er valgbar.

§ 3-4. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.

(2) Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet eller bispedømmerrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller bispedømmerrådets frist må senest være 15. april i valgåret. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Kapittel 4. Valgorganene

§ 4-1. Valgstyre

(1) Menighetsrådet utgjør valgstyret i hvert sokn. Valgstyret har ansvar for forberedelse og ledelse av valget. Med valgstyre menes det i disse regler menighetsrådet som valgstyre.

(2) Valgstyret har ansvar for at informasjon om valget er tilgjengelig for velgerne, herunder informasjon om tid og sted for valget, valgform, krav til *listeforslag* samt forhåndsstemming. Denne informasjonen skal kunngjøres i kirken, i lokalavis og/eller menighetsblad, på menighetens nettside dersom dette eksisterer, og for øvrig på den måte valgstyret bestemmer.

(3) Valgstyret har ansvar for å sette i gang nominasjonsarbeidet.

(4) Valgstyret plikter, på den måte Kirkerådet fastsetter og innen 1. juni i valgåret, å opplyse om følgende:

- a) tid og sted for forhåndsvalg
- b) valglokales navn, adresse og åpningstid på valgdagen(e)
- c) godkjente valglistene og kandidatene på disse.

§ 4-2. Stemmestyre

Foregår stemmegivningen på flere steder i soknet, skal et stemmestyre med minst tre medlemmer administrere stemmegivningen på hvert sted. Stemmestyret oppnevnes av valgstyret. Valgstyret oppnevner ett av medlemmene, fortrinnsvis blant sine egne medlemmer, til leder av stemmestyret. Der det er felles stemmested for flere sokn, oppnevner de berørte valgstyrene i felleskap et felles stemmestyre for det felles stemmestedet. Medlemmer av stemmestyret må være medlem av Den norske kirke.

§ 4-3. Valgrådet i bispedømmet

Bispedømmerrådet skal i god tid før valget oppnevne et valgråd på fem medlemmer og to varamedlemmer til å styre valget. Det bør tilstrebes god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde ved oppnevningen. Daglig leder av bispedømmerrådets virksomhet eller den vedkommende utpeker, er sekretær for valgrådet.

§ 4-4. Bispedømmerrådet

Bispedømmerrådet er klageinstans ved klager over gjennomføringen av valg til menighetsrådet.

§4-5. Internettvalgstyret

Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og opptelling av internettstemmene ved kirkelige valg som gjennomføres digitalt, skjer i henhold til regelverket.

§ 4-6. Kirkerådet

Kirkerådet er klageinstans ved klager over gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 5. Valgform

§ 5-1. Forholdstallsvalg eller flertallsvalg ved valg av menighetsråd

Dersom det bare foreligger ett godkjent listeforslag, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente listeforslag, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

§ 5-2. Forholdstallsvalg eller flertallsvalg ved valg av bispedømmeråd

(1) Valgrådet skal innen 15. desember året før valgåret kunngjøre offentlig en oppfordring om å stille liste ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Dersom det bare foreligger ett godkjent listeforslag, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente listeforslag, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste.

Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte.

Forslag til kandidater kan komme fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 6-2 og alle nomineringsgruppene.

Kapittel 6. Nominasjonskomité, registrering av nomineringsgrupper, støtte m.m.

§ 6-1. Nominasjonskomité ved valg av menighetsråd

(1) Valgstyret skal oppnevne en nominasjonskomité på minimum tre medlemmer som forestår arbeidet med å skaffe frem kandidater til menighetsrådet. Nominasjonskomiteen skal også skaffe frem ytterligere forslagsstillere slik at det blir ti forslagsstillere, inkludert nominasjonskomiteens medlemmer.

Forslagsstillerne skal sette kandidatene opp i prioritert rekkefølge.

(2) Nominasjonskomiteens leder skal fungere som listens tillitsvalgte og nominasjonskomiteens medlemmer skal fungere som tillitsutvalg, med mindre nominasjonskomiteen bestemmer noe annet.

§ 6-2. Nominasjonskomité ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgrådet har ansvaret for at det blir valgt en nominasjonskomité etter følgende prosedyre:

- a. Et lekt medlem og et lekt varamedlem valgt fra hvert prosti i bispedømmet. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valg møte. *Valgmøtet kan gjennomføres digitalt.* Møtet finner sted innen 1. februar i valgåret. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme. Valget avgjøres ved simpelt flertall.
- b. Et lekt medlem og et lekt varamedlem under 30 år oppnevnt av ungdomsrådet i bispedømmet innen 1. februar i valgåret.
- c. I de tre nordligste bispedømmene skal bispedømmerådet oppnevne en samisk representant og en samisk vararepresentant etter forslag fra Samisk kirkeråd, som lekt medlem av nominasjonskomiteen innen 1. februar i valgåret.
- d. Begge kjønn skal være representert i nominasjonskomiteen med minst 40 prosent. Dersom nominasjonskomiteen etter valg og oppnevninger etter bokstav a til c ikke får representasjon av minst 40 prosent av begge kjønn, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn ved valgene etter bokstav a opp på de respektive lister i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse.
- e. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
- f. Komiteen velger selv sin leder.

(2) I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer *fremme forslag om én villig kandidat hver..* De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen innkalles til ett eller flere møter der en setter opp et listeforslag.

Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Nominasjonskomiteen fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om

kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge spørsmålene til grunn for nominasjonsprosessen samt gjøre dem tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listeforslaget.

(4) En tilsatt i bispedømmerådet utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteen. Den personen som utpekes kan være den samme som er sekretær for valgrådet.

(5) Listetoppen på Nominasjonskomiteens liste skal fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering.

(6) Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgt ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 7-5 tredje ledd.

§ 6-3. Registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet.

(2) Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglister under det registrerte navnet i kirkelige valg.

(3) For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet.

(4) Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også ellers nekte å registrere gruppenavn.

(5) Før nomineringsgruppen kan bli registrert av Kirkerådet, må den registreres i Enhetsregisteret og tildeles et eget organisasjonsnummer.

(6) Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon:

- a. opplysninger om organisasjonsnummer
- b. opplysninger om hvem som er valgt til medlemmer i nomineringsgruppens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere gruppen sentralt i saker etter disse regler
- c. vedtekt som fastsetter hvilket organ i nomineringsgruppen som velger gruppens utøvende organ og
- d. erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet om at de ønsker gruppenavnet registrert. *Erklæringene skal være underskrevet. Underskriftene kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.*

(7) Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget.

(8) Listen fra nominasjonskomiteen skal benytte betegnelsen Nominasjonskomiteens liste.

(9) Virkningen av registreringen opphører og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende bispedømmeråds- og kirkemøtevalg. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret. Det samme gjelder fire år etter at gruppen er oppløst eller har skiftet navn.

§ 6-4. Intensjonsstøtte og listestøtte

(1) Kirkerådet skal gi støtte til registrerte nomineringsgrupper etter § 6-3 i form av intensjonsstøtte og listestøtte.

(2) Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(3) Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål.

(4) De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:

- a. Gruppen må være registrert som en nomineringsgruppe etter § 6-3.
- b. For intensjonsstøtte er det et krav om at søknaden om registrering fra nomineringsgruppen er journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, jf. § 6-3 (7).
- c. For listestøtte er det et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.
- d. Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet. Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.

- e. Kirkerådet kan fastsette andre vilkår, herunder vilkår i tråd med økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke.

(5) Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. *Formålet med støtten er å sette kandidater på Nominasjonskomiteens liste i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen. De enkelte kandidater på Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer.*

Kapittel 7. Nærmere bestemmelser ved forholdstallsvalg

§ 7-1. Krav til listeforslag

(1) Fristen for innlevering av listeforslag ved valg til menighetsråd er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til menighetsrådet. Samme gruppe kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.

(2) Fristen for innlevering av listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet. Samme gruppe kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.

(3) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- b. Det må ha en overskrift som angir den nomineringsgruppe som har fremsatt forslaget. Hvis listeforslaget er satt frem av en registrert nomineringsgruppe, skal overskriften være enslydende med nomineringsgruppens registrerte navn. Overskriften må ellers ikke kunne forveksles med navnet på en registrert nomineringsgruppe eller med overskriften på andre listeforslag i valgdistriktet. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal ha overskriften Nominasjonskomiteens liste.
- c. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Kandidatene må ikke være felles med kandidater på andre listeforslag som gjelder samme valg i samme valgdistrikt. Antallet kandidater skal oppfylle kravene i § 7-2. Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn og fødselsår. Opplysning om kandidatenes stilling eller bosted kan påføres. Dette skal gjøres hvis det er nødvendig for å unngå forveksling av kandidatene på listen.
- d. Listeforslaget må være underskrevet av et visst antall personer, jf. § 7-3.
- e. Det må inneholde navn på en tillitsvalgt og en vararepresentant blant dem som har skrevet under på listeforslaget. Disse skal ha myndighet til å forhandle med valgstyret eller valgrådet om endringer på listeforslaget. Det bør også angis navn på et visst antall personer blant dem som har underskrevet på listeforslaget, som skal fungere som tillitsutvalg.
- f. Listeforslag ved valg av menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år. *Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.*
- g. Listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år samt kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. *Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.*

(4) Listeforslaget må ha vedlegg som nevnt i § 7-4.

(5) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.

§ 7-2. Antall kandidatnavn på listeforslaget

(1) Ved valg av menighetsråd skal listeforslaget være utfyllt i prioritert rekkefølge med navnet på minst så mange kandidater som det skal velges faste medlemmer til menighetsrådet. Nominasjonskomiteens liste skal inneholde minst så mange kandidater som det skal velges medlemmer og varamedlemmer. Ingen lister skal inneholde mer enn dobbelt så mange navn som antallet medlemmer og varamedlemmer som skal velges.

(2) Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være utfyllt i rekkefølge med navnet på så mange kandidater som det skal velges som medlemmer i bispedømmerådet. Forslaget kan maksimalt inneholde 18 kandidatnavn.

(3) Ved valg av menighetsråd og ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet kan inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg, med unntak av kandidatene på Nominasjonskomiteens liste. Kandidatene får i så fall et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antall stemmesedler som kommer listen til del ved valget. Disse kandidatnavnene skal stå først på listeforslaget og med uthevet skrift.

§ 7-3. Antall underskrifter på listeforslaget

(1) For nomineringsgrupper som er registrert av Kirkerådet etter § 6-3, er det tilstrekkelig at listeforslaget er underskrevet av minst to av styremedlemmene i nomineringsgruppens lokalavdeling i det bispedømmet eller det soknet listen gjelder. Underskriverne må ha stemmerett i valgdistriktet.

(2) For øvrige forslagsstillere gjelder følgende regler:

- a. Ved valg til menighetsråd skal listeforslaget være underskrevet av minst ti personer med stemmerett i soknet.
- b. Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være underskrevet av minst 100 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer i bispedømmet, der maksimalt 50 prosent av underskriverne kommer fra ett og samme sokn. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal kun være underskrevet av nominasjonskomiteens medlemmer.

(3) Underskrifter på listeforslag kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.

§ 7-4. Vedlegg til listeforslaget

Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. En oversikt over fødselsdato og bostedsadresse til dem som har underskrevet på listeforslaget.
- c. *Opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 7-8 annet ledd.*
- d. Dersom en kandidat til bispedømmeråds- og kirkemøtevalg eller menighetsrådsvalg ikke er innført i folkeregisteret som bosatt i bispedømmet eller i soknet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
- e. Dersom en kandidat ikke er valgbar på grunn av sin stilling, må det legges ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil ha fratrudd stillingen når bispedømmeråd og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 7-5. Valgmyndighetenes behandling av listeforslagene

(1) Listeforslagene skal legges ut til ettersyn etter hvert som de kommer inn.

(2) Vedkommende valgmyndighet avgjør innen 30. april i valgåret om forslag til valglistene kan godkjennes.

(3) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgmyndighetene gjennom forhandlinger med listeforslagets tillitsvalgte forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene. Tilsvarende gjelder for et forslag om supplerende nominasjon.

(4) En underskriver eller en kandidat som står på flere listeforslag for samme valg, skal av valgmyndighetene gis pålegg om å melde fra innen en bestemt frist hvilket forslag vedkommende vil stå på. Ellers settes vedkommende opp på det listeforslaget som ble innlevert først.

§ 7-6. Offentliggjøring av godkjente valglistene

Når listeforslagene er godkjent, skal valgmyndighetene legge de offisielle valglistene ut til gjennomsyn. Valgmyndighetene kunngjør overskriftene på de godkjente valglistene og opplyser om hvor de er lagt ut.

§ 7-7. Klage

Klage med krav om endring av valgstyrets eller valgrådets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag eller forslag om supplerende nominasjon, må fremsettes innen sju dager etter offentliggjøringen av overskriftene på de godkjente valglistene. Dersom klagen er begrunnet i at enerett til gruppenavn er krenket, har også en registrert nomineringsgruppe klagerett. For øvrig gjelder bestemmelsene om klage i kapittel 12.

§ 7-8. Valgpresentasjon ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater.

(2) Valgrådet utarbeider en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje

ledd bokstav c, opplysninger om utdanning, yrke og verv i offentlig, kirkelig og organisasjonsmessig sammenheng. Kandidatene presenteres også med bilde. Valgrådet skal også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen.

§ 7-9. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmesedler

(1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming ved valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Trykking av stemmesedler:

- a. Ved valg av menighetsråd sørger valgstyret for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglistene i soknet *og blanke stemmesedler* før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.
- b. Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sørger *Kirkerådet* for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglistene *og blanke stemmesedler* i bispedømmet før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.

(3) Endringer på stemmeseddelen:

- a. Velgeren kan ved menighetsrådsvalg og bispedømmeråds- og kirkemøtevalg gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én personstemme. Dette gjøres ved å sette et merke ved kandidatens navn.
- b. Velgeren kan ved menighetsrådsvalg og bispedømmeråds- og kirkemøtevalg også gi en personstemme til kandidater på andre valglistene. Dette gjøres ved å føre disse kandidatnavnene opp på stemmeseddelen. Slik personstemme kan gis til inntil tre kandidater. Når velgeren gir personstemme til valgbare kandidater på andre lister, overføres et tilsvarende antall listestemmer til den eller de listene disse kandidatene står oppført på.
- c. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

§ 7-10. Mandatfordelingen og kandidatkåringen

(1) Valgstyret ved menighetsrådsvalg og valgrådet ved bispedømmeråds- og kirkemøtevalg skal foreta valgoppgjør og fordele valgdistriktets mandater mellom listene. Listestemmetallet skal legges til grunn for mandatfordelingen som skjer i henhold til St. Laguës metode.

(2) St. Laguës metode innebærer at hver listes listestemmetall divideres med 1–3–5–7 osv. Hvert listestemmetall skal divideres så mange ganger som det er nødvendig for å finne det antall mandater listen skal ha. Det første mandatet tilfaller den listen som har den største kvotienten. Det andre mandatet tilfaller den listen som har den nest største kvotienten osv. Hvis flere lister har samme kvotient, tilfaller mandatet den av listene som har størst listestemmetall. Har de samme listestemmetall, avgjøres det ved loddtrekning hvilken liste mandatet skal tilfalle.

(3) Når det er avgjort hvor mange mandater en valgliste skal ha, fordeler valgstyret og valgrådet representantplassene til kandidatene på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning.

- a. For valglistene utenom Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Har flere kandidater fått like mange stemmer, eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
- b. For Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Har flere kandidater fått like mange stemmer, eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

(4) *Ved menighetsrådsvalg med flere valglistene, skal hver liste så vidt mulig tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.*

(5) *Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet med flere valglistene, skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.*

(6) Valgstyret skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av menighetsrådet om utfallet av valget.

(7) Valgrådet i bispedømmet skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av bispedømmerådet og Kirkemøtet om utfallet av valget.

Kapittel 8. Nærmere bestemmelser ved flertallsvalg

§ 8-1. Supplerende nominasjon

(1) Dersom nominasjonskomiteen ved valg av menighetsråd ikke lykkes med å fremskaffe et tilstrekkelig antall kandidater innen listefristen, kan valgstyret godkjenne en liste med færre kandidater enn angitt i § 7-2 første ledd.

(2) Dersom det ved valg av menighetsråd bare er godkjent listeforslag fra nominasjonskomiteen, skal det åpnes for supplerende nominasjon, uavhengig av hvor mange kandidater det er på valglisten. Det skal også åpnes for supplerende nominasjon dersom det ikke er godkjent noen listeforslag. Dette kunngjøres innen 30. april i valgåret, med frist til kl. 12 den 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av menighetsråd gjelder følgende:

- a. Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal være underskrevet av fem stemmeberettigede forslagsstillere. Underskrifter kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.
- b. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

(3) Valgrådet i bispedømmet skal kunngjøre muligheten for supplerende nominasjon dersom det blir klart at valget gjennomføres som flertallsvalg med Nominasjonskomiteens liste. Fristen for supplerende nominasjon er 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjelder følgende:

- a. Et antall stemmeberettigede kirkemedlemmer i et bispedømme, minimum 75 fra minst tre ulike sokn, hvorav maksimum 50 prosent av forslagsstillerne kan komme fra ett og samme sokn, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonsrunden.
- b. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne.
- c. Forslagsstillerne må oppgi en tillitsvalgt for forslagsstillerne.
- d. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- e. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

(4) Vedkommende valgmyndighet skal innen 20. mai i valgåret avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes. Godkjent forslag settes nederst på den endelige valglisten. Rekkefølgen på de supplerte kandidater avgjøres ved loddrekning. Det må tydelig fremgå at de supplerte kandidater ikke er nominasjonskomiteens nederst prioriterte kandidater.

§ 8-2. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmesedler

Ved flertallsvalg gjelder bestemmelsene i § 7-9 tilsvarende med følgende særregel: Ved flertallsvalg med én valgliste ved valg til menighetsråd, kan velgeren tilføye navnet på inntil tre valgbare personer på valglisten. Et navn kan bare føres opp én gang på hver stemmeseddel.

§ 8-3. Valgpresentasjon ved valg av menighetsråd

Valgstyret utarbeider en presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c. Presentasjonen bør også inneholde opplysninger om utdanning, yrke, verv i kirkelig, offentlig og organisasjonsmessig sammenheng, satsningsområder og bilde.

§ 8-4. Kandidatkåringen

(1) Dersom den eneste godkjente valglisten er Nominasjonskomiteens liste, gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. *Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddrekning.*

(2) Dersom den eneste godkjente valglisten er fra en annen gruppe enn nominasjonskomiteen, gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er

rekkefølgen på listen avgjørende. *Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddtrekning.*

(3) Ved valg av menighetsråd gjelder følgende: Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som medlemmene etter henholdsvis første eller annet ledd.

Kapittel 9. Forhåndsstemmegivningen

§ 9-1. Kapitlets formål

Formålet med bestemmelsene om forhåndsstemmegivning er å legge til rette for at flest mulig velgere får avgitt stemme ved valg av menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 9-2. Perioden for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) Velgere som ønsker det, kan avgi ordinær forhåndsstemme på papir fra 10. august frem til fredagen før valgdagen innenfor de fastsatte åpningstider. Velgere som midlertidig oppholder seg i et annet sokn enn der de er manntallsført, kan avgi forhåndsstemme på papir frem til 1. september i valgåret i det soknet de midlertidig oppholder seg. Tilsvarende gjelder for velgere i døvemenighetene.

(2) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at forhåndsstemmegivningen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.

§ 9-3. Tid og sted for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning den siste torsdagen i august i valgåret i tidsrommet 15:00 til 20:00.

(2) Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning etter en gudstjeneste minst én søndag i perioden for forhåndsstemmegivningen.

(3) Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning minst to timer i uken, ut over tidspunktene fastsatt i første og annet ledd.

(4) Valgstyret bør også legge til rette for at forhåndsstemmegivning på de institusjoner som geografisk hører til det enkelte sokn og i tilknytning til minst ett arrangement for unge.

(5) Valgstyrene innenfor et fellesrådsområde kan gå sammen om en ordning for felles forhåndsstemmegivning, ett eller flere steder, etter første til fjerde ledd. I fellesrådsområder som omfatter flere prostier, gjelder ikke første punktum. I stedet kan valgstyrene innenfor hvert prosti gå sammen om felles forhåndsstemmegivning, ett eller flere steder, etter første til fjerde ledd.

(6) Dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for forhåndsstemmegivningen, kan bispedømmerådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 15. mai i valgåret.

(7) Valgstyret kunngjør forhåndsstemmegivning med tid og sted.

(8) Forhåndsstemmegivningen skal foregå i egnet og allment tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger.

(9) Velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan avgi ordinær forhåndsstemme, kan etter søknad til valgstyret avgi forhåndsstemme der de oppholder seg dersom valgstyret velger å legge til rette for det. Valgstyret fastsetter selv fristen for når søknaden må være kommet inn til valgstyret. Fristen må fastsettes til et tidspunkt innenfor perioden mellom tirsdag og fredag siste uke før valget. Dersom valgstyret velger å legge til rette for slik stemmegivning, skal søknadsfristen kunngjøres.

§ 9-4. Hvem kan motta forhåndsstemmer

(1) Stemmemottakere oppnevnes av valgstyret. Det skal være minst to stemmemottakere til stede ved mottak av forhåndsstemmer.

(2) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

§ 9-5. Fremgangsmåten ved ordinær stemmegivning på papir

(1) Velger skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på.

(2) Når stemme mottas fra velger som er manntallsført i soknet, skal følgende prosedyre følges: Etter at stemmeseddelen er stemplet, legger velgeren denne selv i en stemmeseddelkonvolutt og limer denne igjen. Stemmemottaker legger stemmeseddelkonvolutt sammen med eventuelt valgkort i en omslagskonvolutt som legges i en valgurne. Dersom det ikke er utstedt et valgkort eller velgeren ikke har valgkortet med seg, skal velgeren selv påføre navn, fødselsdato og adresse på omslagskonvolutt.

(3) Når stemme mottas fra velger som er manntallsført i et annet sokn, skal følgende prosedyre følges: Etter at stemmeseddelen er stemplet, legger velgeren denne selv i en stemmeseddelkonvolutt og limer denne igjen. Stemmemottaker legger stemmeseddelkonvolutt sammen med eventuelt valgkort i en omslagskonvolutt. Dersom det ikke er utstedt et valgkort eller velgeren ikke har valgkortet med seg, skal velgeren selv påføre navn, fødselsdato og adresse på omslagskonvolutt. Omslagskonvolutt skal sendes det soknet velgeren er manntallsført i.

(4) Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg. Velgers identitet kan ved stemmegivning på institusjon i stedet bekreftes av en ansatt som legitimerer seg.

(5) Stempel som brukes ved forhåndsstemmegivningen kan være det samme stempel som brukes på valgtinget.

(6) *En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren selv peker ut. En stemmemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt. En stemmemottaker avgjør om velgeren oppfyller kravene til å motta hjelp.*

(7) Valgurner som brukes ved forhåndsstemmegivningen, skal være forseglet.

§ 9-6. Valgagitasjon m.m.

(1) Valgagitasjon er ikke tillatt i det rommet der forhåndsstemmegivningen foregår.

(2) Uvedkommende må ikke få kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.

§ 9-7. Særskilte regler

(1) Kirkerådet kan gi særskilte regler for forhåndsstemmegivning i Svalbard kirke og Sjømannskirken.

(2) Kirkerådet kan gi særskilte regler om internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen.

Kapittel 10. Tidspunktet for valg. Stemmegivningen på valgtinget

§ 10-1. Tidspunktet for valg

(1) Valg av medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet skal holdes i alle menigheter samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre. Kirkemøtet fastsetter valgår.

(2) Hoveddelen av valgtinget må holdes på den offisielle valgdagen. I de kommuner det holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen, skal det også holdes valg til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet samtidig. Tid for stemmegivningen skal følge tid for stemmegivning for det samtidig pågående offentlige valget. Valgstyret kan bestemme at valg i kirken i tilknytning til gudstjeneste søndagen før den offisielle valgdagen avholdes som en del av selve valgtinget.

§ 10-2. Tid og sted for stemmegivningen. Organisering

(1) Valgstyret bestemmer etter § 10-1 hvor stemmegivningen skal foregå. Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger. Det skal ikke benyttes samme rom som det samtidig pågående offentlige valget benytter. Kommunens stemmekretser skal følges. Der disse ikke samsvarer med soknegrensene, skal valgstyrene i de berørte sokn inngå samarbeid om avviklingen av valget i en stemmekrets. *Hver stemmekrets har ett stemmested.* På hvert stemmested foregår stemmegivningen for *den delen* av manntallet som inneholder velgerne som hører til stemmekretsen.

(2) Valgstyrene i et fellesrådsområde kan i fellesskap bestemme at det skal bli adgang til at velgerne kan avgi stemme i alle soknene innenfor *fellesrådsområdet*. Dersom et flertall av valgstyrene i fellesrådsområdet går inn for slik tilrettelegging, skal alle valgstyrene i fellesrådsområde tilrettelegge for dette. Velgere som avgir stemme i et sokn de ikke er manntallsført i, avgir stemme i stemmeseddelkonvolutt etter prosedyren for forhåndsstemmegivning i § 9-5. Valgstyret plikter i så tilfelle å sørge for at omslagskonvoluttene *uten opphold* blir overlevert til vedkommende sokn.

(3) Dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for stemmegivningen, kan bispedømmerådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 15. mai i valgåret.

(4) Valgstyret kunngjør tid og sted for stemmegivningen, senest innen forhåndsstemmegivningen starter 10. august. I kunngjøringen skal det gjøres rede for når og hvor valgtinget skal holdes, når stemmegivningen skal være avsluttet, hvor og når forhåndsstemmegivningen skal foregå, og hvor mange medlemmer og varamedlemmer som skal velges. Når stemmegivningen foregår på flere steder, skal det i kunngjøringen dessuten gjøres rede for hvem som skal stemme på de forskjellige steder, og når valget skal holdes på hvert sted. Valget bør kunngjøres flere ganger.

(5) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

§ 10-3. Ordensregler

(1) I valglokalet og i de rom som velgeren må passere for å komme frem til valglokalet, er det ikke tillatt å drive valgagitasjon eller å utføre handlinger som kan forstyrre eller hindre en normal gjennomføring av valghandlingen. Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som møter frem og avgir stemme, eller å foreta velgerundersøkelser eller liknende utspørring av velgerne.

(2) Uvedkommende må ikke få kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.

(3) Stemmestyrets leder kan om nødvendig bortvise den som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen.

§ 10-4. Stemmegivning i valglokalet

(1) Når valgtinget åpner, skal velgere som er innført i manntallet i soknet, gis adgang til å avgi stemme etter hvert som de møter frem.

(2) Stemmestyret setter et kryss i manntallet ved velgerens navn. Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg.

(3) Velgeren skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på. Velgeren leverer stemmeseddelen til stemmestyret, som stempler den med et offisielt stempel. Velgeren legger selv stemmeseddelen ned i en urne.

(4) Velgere som ikke er innført i vedkommende del av manntallet, skal ikke legge stemmeseddelen i urnen. Etter at stemmeseddelen er blitt stemplet, skal velgeren selv legge den i en stemmeseddelkonvolutt og gi denne til stemmestyret. Stemmestyret legger stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt, kleber den igjen og påfører den velgerens navn, bostedsadresse og fødselsdato.

(5) *En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren selv peker ut. En stemmemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt. Hvis et stemmestyremedlem eller en valgfunksjonær på valgtinget mener at velgeren ikke oppfyller kravene til å motta hjelp, avgjør stemmestyret om velgeren oppfyller kravene.*

(6) Valgurner som brukes ved stemmegivningen på valgdagen, skal være forseglet.

§ 10-5. Stemmegivning utenfor valglokalet

Er velgeren ikke i stand til å bevege seg inn i valglokalet, kan vedkommende avgi stemme til to stemmemottakere umiddelbart utenfor valglokalet.

§ 10-6. Avslutning av stemmegivningen

Stemmelokalet stenges på det tidspunkt som er fastsatt. Velgere som da har møtt frem ved valglokalet, skal få avgi stemme.

§ 10-7. Oppbevaring og transport av valgmateriell

Alt valgmateriell skal oppbevares og transporteres på betryggende måte.

Kapittel 11. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, optelling, protokollering, m.m.

§ 11-1. Valgstyrets godkjenning av ordinær forhåndsstemmegivning på papir avgitt i stemmeseddelkonvolutt

(1) En forhåndsstemmegivning skal godkjennes dersom

- a. velgeren er innført i manntallet i soknet *eller har særskilt dokumentasjon om tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet*
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
 - e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
 - g. stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.
- (3) Forhåndsstemmegivningene skal godkjennes før valgdagen i den utstrekning det er mulig.

§ 11-2. Godkjenning av stemmegivning gitt på valgtinget

- (1) En stemmegivning avgitt på valgtinget skal godkjennes dersom
- a. velgeren er innført i manntallet i soknet
 - b. velgeren har fått anledning til å avgi stemme og
 - c. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 11-3. Godkjenning av ordinære stemmesedler på papir

- (1) En testemmeseddel skal godkjennes dersom
- a. den har offisielt stempel
 - b. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - c. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på og
 - d. gruppen stiller liste i valgkretsen. Stemmeseddel beregnet på en annen valgkrets kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
- (2) En avgitt stemmeseddel anses å være enslydende med den offisielle valglisten.
- (3) Dersom velgeren har benyttet en trykt stemmeseddel som ikke er enslydende med den offisielle valglisten, skal det ses bort fra eventuelle endringer foretatt av velgeren.

§ 11-4. Opptelling av stemmesedler

- (1) Valgstyret er ansvarlig for opptelling av stemmesedler til menighetsrådsvalget. Valgstyret og valgrådet har hver sine ansvarsområder knyttet til opptelling av stemmesedler til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valgrådet er ansvarlig for den endelige opptellingen av stemmesedler til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgstyret og valgrådet har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene. Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.
- (2) Stemmesedler avgitt på forhånd og stemmesedler avgitt på valgtinget skal telles sammen.
- (3) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.
- (4) *Hvis Kirkerådet har åpnet opp for internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen etter § 9-7 annet ledd, skal tellingen av de digitale stemmene legges til de fysiske stemmene.*
- (5) Foreløpig opptelling:
- a. Forhåndsstemmegivninger samt valgtingsstemmegivninger avgitt ved andre stemmesteder i fellesrådsområdet enn der velgeren er manntallsført, skal behandles før den foreløpige opptellingen starter.
 - b. Foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på valgtinget skal starte så snart som mulig etter at stemmegivningen på valgtinget er avsluttet.
 - c. Stemmesedler til menighetsrådsvalget som det er tvil om kan godkjennes, legges til side og holdes utenfor opptellingen.
 - d. Hver listes foreløpige stemmetall finnes ved å telle hvor mange stemmesedler som er avgitt til hver liste. Det registreres også antallet rettede og urettede stemmesedler avgitt til hver liste. Stemmesedler til bispedømmeråds- og kirkemøtevalget som det er tvil om kan godkjennes, telles for seg.
 - e. Ved menighetsrådsvalg gjennomført som flertallsvalg telles også personstemmer i den foreløpige opptellingen etter følgende prosedyre:
 - i. Hver kandidat gis én stemme per urettet stemmeseddel.

- ii. Ved opptellingen av de rettede stemmesedlene registreres alle endringer velgerne har gjort på stemmesedlene. Kandidater som har fått tilleggsstemmer, får to stemmer hver. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.
- iii. Tilføyde navn får én stemme hver. Dersom det er tilføyd mer enn tre navn, tas det kun hensyn til de tre øverste navnene.
- iv. Øvrige kandidater får én stemme hver. Det tas ikke hensyn til strykninger.

(6) Endelig opptelling. Registrering av rettinger på stemmesedlene for alle valgene:

- a. Endelig opptelling av stemmesedler til valg av menighetsråd tar til umiddelbart etter at foreløpig opptelling er avsluttet og alle stemmene er kommet inn til valgstyret. Den endelige opptellingen skal foretas under valgstyrets tilsyn.
- b. Stemmesedlene fra den foreløpige opptellingen skal telles på nytt. Valgstyret avgjør om stemmesedler som ikke ble tatt med i den foreløpige opptellingen, skal godkjennes. Godkjente stemmesedler blant disse skal telles sammen med de øvrige stemmesedlene.
- c. Dersom menighetsrådsvalget gjennomføres som flertallsvalg, følges tilsvarende prosedyre for opptelling som i femte ledd bokstav e for å telle personstemmer.
- d. Dersom menighetsrådsvalget gjennomføres som forholdstallsvalg, følges følgende prosedyre:
 - i. Først telles personstemmer tilsvarende femte ledd bokstav e.
 - ii. Deretter finner valgstyret de enkelte listenes endelige listestemmetall. Hver stemmeseddel teller like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til menighetsrådet. Tallet korrigeres for listestemmer avgitt til og mottatt fra andre lister.
- e. Ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal valgrådet gjennomføre endelig opptelling innen ti dager etter valgdagen. Den endelige opptellingen skal foretas under valgrådets tilsyn.
- f. Før endelig opptelling begynner, skal valgrådet ta stilling til de stemmesedler til bispedømmeråds- og kirkemøtevalget som valgstyrene hadde tvil om kunne godkjennes, jf. femte ledd bokstav d siste punktum.
- g. Dersom valget gjennomføres som forholdstallsvalg, følges følgende prosedyrer:
 - i. Først gjennomføres prosedyre tilsvarende femte ledd bokstav e for å telle personstemmer.
 - ii. Deretter gjennomføres prosedyre tilsvarende sjette ledd bokstav d punkt ii for å finne listenes endelige stemmetall sammenlagt for alle soknene i bispedømmet.
 - h. Dersom valget gjennomføres som flertallsvalg, følges prosedyre tilsvarende femte ledd bokstav e, men på en slik måte at alle personstemmer også blir kontrollert av annen person enn den som gjør hovedtellingen.

(7) Ved forholdstallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 7-11. Ved flertallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 8-4.

§ 11-5. Protokollering av valg

(1) Stemmestyret skal føre protokoll i forbindelse med gjennomføringen av valgtinget.

(2) Valgstyret skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg.

Valgprotokollen skal tas inn som vedlegg til menighetsrådets møtebok og underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer av valgstyret.

(3) Valgstyret skal innberette elektronisk resultatet av valget, det samlede antall stemmeberettigede som har avgitt stemme samt andre relevante data om valget, på den måten Kirkerådet fastsetter. Valgstyret skal ta utskrift av rapport fra elektronisk verktøy inn i *valgboken*.

(4) Valgrådet i bispedømmet skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg. Bekreftet kopi av valgrådets protokoll ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sendes bispedømmerådet og Kirkerådet. Valgrådet skal meddele utfallet av stemmegivningen til bispedømmerådet og Kirkerådet. Bispedømmerådet fører resultatet inn i sin møtebok og kunngjør resultatet omgående.

§ 11-6. Oversending av materiell ved valg

(1) Valgstyret skal så snart som mulig sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:

- a. alle stemmesedler fra valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet, sortert på urettede og rettede og på lister og
- b. alle stemmegivninger valgstyret har forkastet

(2) Valgstyret skal også sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:

- a. det som er protokollert i forbindelse med valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet og

b. *innkomne klager.*

(3) Materiellet skal pakkes i god orden i forsvarlig forseglet emballasje og sendes på hurtigst betryggende måte. *Materiell nevnt i annet ledd kan sendes på betryggende måte elektronisk.*

Kapittel 12. Prøving av valgets gyldighet. Klage

§ 12-1. Klage ved valg av menighetsråd

(1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av menighetsrådsvalget i det soknet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.

(2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.

(3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten.

(4) Bispedømmerådet er klageinstans. Bispedømmerådet skal kjenne menighetsrådsvalget i et sokn ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.

(5) Hvis bispedømmerådet kjenner et valg ugyldig, skal det sendes melding til Kirkerådet, som påbyr omvalg.

§ 12-2. Klage ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet i det bispedømmet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.

(2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.

(3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten, valgrådet i bispedømmet eller Kirkerådet.

(4) Kirkerådet er klageinstans. Kirkerådet skal kjenne valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet i et sokn eller i hele bispedømmet ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.

(5) Når valget i et sokn eller i et bispedømme er kjent ugyldig, påbyr Kirkerådet omvalg. Kirkerådet kan i særlige tilfeller påby omvalg i hele bispedømmet selv om feilen ikke gjelder alle soknene i bispedømmet.

§ 12-3. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

(1) *Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet selv bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.*

(2) *Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd.*

(3) *Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, før det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, etter at det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.*

§ 12-4. Gjennomføring av omvalg

(1) Ved omvalg benyttes manntallet fra det opprinnelige valget. Manntallet skal oppdateres og feil rettes.

(2) *Kirkerådet fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av omvalget. Dersom det er nødvendig av hensyn til en hensiktsmessig gjennomføring av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.*

Kapittel 13. Nytt valgoppgjør i perioden. Suppleringsvalg

§ 13-1. Nytt valgoppgjør til valg av menighetsråd

Lederen i menighetsrådet skal underrette menighetsrådet hvis plassen til et medlem i menighetsrådet blir stående ubesatt. Menighetsrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i menighetsrådet mener det er nødvendig, skal menighetsrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Menighetsrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og bispedømmerrådet om valget.

§ 13-2. Nytt valgoppgjør til valg av bispedømmerråd og Kirkemøtet

Lederen i bispedømmerrådet skal underrette bispedømmerrådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerrådet blir stående ubesatt. Bispedømmerrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i bispedømmerrådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Bispedømmerrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

§ 13-3. Suppleringsvalg til menighetsråd i valgperioden

Er antallet medlemmer av menighetsrådet utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpest ved nytt valgoppgjør, kan bispedømmerrådet samtykke i at det holdes suppleringsvalg etter nærmere bestemmelser som bispedømmerrådet fastsetter. Tilsvarende gjelder dersom en valgliste ikke har nok personer til å fylle sine mandater.

§ 13-4. Suppleringsvalg til bispedømmerråd i valgperioden

(1) Er antallet av vararepresentanter eller av en gruppes vararepresentanter blitt utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpest ved nytt valgoppgjør, kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige vararepresentantplassen. Gruppen underretter deretter bispedømmerrådet, som velger vedkommende som vararepresentant dersom valgbarhetsvilkårene er oppfylt.

(2) Er valget holdt som flertallsvalg *eller preferansevalg*, utpekes kandidaten til den ledige plassen av bispedømmerrådet.

Kapittel 14. Forskjellige bestemmelser

§ 14-1. Oppbevaring, avhending og tilintetgjøring av valgmateriell

Oppbevaring, avhending og tilintetgjøring av valgmateriell etter at valget er over, skal skje i henhold til arkivlovens bestemmelser og forskrift gitt i medhold av denne.

§ 14-2. Beregning av frister

(1) Hvis en dato som er utgangspunktet for en frist faller på en lørdag eller en helligdag, begynner fristen å løpe nærmest påfølgende hverdag.

(2) Hvis en dato for avslutningen av en frist faller på en lørdag eller en helligdag, løper fristen ut den nærmest påfølgende hverdag.

(3) Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder tilsvarende i de tilfeller hvor en dato som er det tidligste eller seneste tidspunktet for noen handling etter disse regler, faller på en lørdag eller en helligdag.

§ 14-3. Taushetsplikt

(1) Forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt gjelder tilsvarende ved kirkelige valg.

(2) En person som assisterer en velger ved stemmegivningen og får kjennskap til hvordan vedkommende har stemt, har taushetsplikt om dette.

§ 14-4. Mindre endringer, utfyllende bestemmelser og forsøk

(1) Kirkerådet kan fastsette mindre endringer i reglene.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

(3) Kirkerådet kan gjennomføre begrensede forsøk med ulike valgordninger ved valg av menighetsråd.

§ 14-5. Kategorialmenigheter

(1) Reglens bestemmelser om valg av menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.

(2) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerrådet og Saemien Åålmege, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av Saemien Åålmege og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmerråd og Kirkemøtet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerrådet og Saemien Åålmege. § 2-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.

(3) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerrådet og døvemenighetene, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmerråd og Kirkemøtet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerrådet og Døvekirkenes fellesråd. § 2-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.

(4) Kirkerådet kan bestemme at menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter kan gjennomføres som heldigitale valg eller som en kombinasjon av digital stemmegiving og postvalg. Særskilte regler om digital forhåndsstemming gjelder da så langt de passer for den digitale stemmegivingen. Reglene for postvalg i forskrift om regler for valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmerråd og Kirkemøtet gjelder så langt de passer for postvalget.

§ 14-6. Bispedømmerrådets funksjonstid

Det nyvalgte bispedømmerrådet trer i funksjon 1. januar året etter valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. desember i valgperiodens siste år.

§ 14-7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves regler 16. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmerråd og Kirkemøtet.

3. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmerråd og Kirkemøtet.

Forskrift om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmerråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene i døvemenighetene i Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til bispedømmerråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

Disse reglene gjelder ved valg av døvemenighetenes representant til medlem av bispedømmerråd og Kirkemøtet.

§ 1-3. Definisjoner

Ved valg av døvemenighetenes representant legges følgende definisjoner til grunn:

- a. Stemmeseddel: med stemmeseddel menes også elektronisk stemmeseddel.
- b. Digitalt valgsystem: systemet som brukes til internettstemmegiving.
- c. Autentisering: verifisering av identitet, slik at velgeren kan logge seg inn på digitalt valgsystem.
- d. Kryptering: å gjøre informasjon uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel.
- e. Dekryptering: å gjøre kryptert informasjon leselig ved bruk av en dekrypteringsnøkkel.
- f. Valgdagen: med valgdagen menes valgdagen for leke.

§ 1-4. Valgorganer

(1) Valgrådet i Oslo bispedømme styrer valget av døvemenighetenes representant.

(2) Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivingen og opptelling av internettstemmene skjer i henhold til regelverket.

(3) Valgstyrene i døvemenighetene er ansvarlig for å tilrettelegge for fysisk forhåndsstemmegiving og stemmegiving på valgting og for prøving av stemmegivinger ved valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmerråd og Kirkemøtet.

Kapittel 2. Stemmerett, manntall og valgbarhet

§ 2-1. Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet har leke medlemmer som har stemmerett ved valg av døves menighetsråd.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet på valgdagen.

§ 2-2. Manntall

Kirkerådet sørger for at det blir utarbeidet et elektronisk manntall til bruk ved den elektroniske stemmegivningen. Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valsystemet.

§ 2-3. Valgbarhet ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgbar som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende er valgbar som lek, jf. kirkevalgreglene § 3-2, og
 - b. vedkommende er registrert som medlem av en døvemenighet på valgdagen.
- (2) Utelukket fra valg som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:
- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
 - b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-5,
 - c. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
 - d. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 2-4. Tvilstilfelle. Rett til å kreve fritak fra valg

Kirkevalgreglene §§ 3-3 og 3-4 gjelder tilsvarende ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 3. Nominasjon og behandling av listeforslag

§ 3-1. Nominasjon

- (1) De leke medlemmene i Døvekirkenes fellesråd, med unntak av kirkelige tilsatte, er nominasjonskomité for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å sitte i nominasjonskomiteen.
- (2) Valgrådet skal i god tid, senest innen 15. desember året før valgåret, sende en oppfordring til samtlige døves menighetsråd om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag på minst tre leke medlemmer til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.
- (3) Nominasjonskomiteen velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den setter opp et listeforslag på fem kandidater. Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag om kandidater.
- (4) Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatens syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatens syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 3-2. Krav til og behandling av listen

- (1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.
- (2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:
- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.

- b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og fødselsår.
 - c. Listeforslaget må inneholde
 - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn
 - ii. kandidater fra forskjellige døvemenigheter og
 - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.
 - d. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.
- (3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.
- (4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:
- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
 - b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstillt krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar når bispedømmerrådet og Kirkemøtet trer i funksjon.
 - c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.
- (5) Valgrådet avgjør innen 30. april i valgåret om listeforslag fra nominasjonskomiteen kan godkjennes.
- (6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene. Valgrådet kan etter slike forhandlinger godkjenne en valgliste med færre kandidater enn foreskrevet.
- (7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforslaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 3-3. Supplerende nominasjon

- (1) Stemmeberettigede, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to døvemenigheter, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. Fristen er kl. 12 den 15. mai i valgåret. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- (2) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 20. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 20. mai i valgåret.

§ 3-4. Valgpresentasjon

Valgrådet utarbeider presentasjon av kandidatene. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter § 3-2 fjerde ledd bokstav c.

§ 3-5. Stemmesedler. Konfigurasjon. Velgernes adgang til å endre på stemmeseddelen

- (1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming.
- (2) Kirkerådet skal innen utgangen av juli i valgåret sørge for at installasjon og basiskonfigurasjon av det digitale valgsystemet er gjennomført korrekt.
- (3) Kirkerådet skal i det digitale valgsystemet utarbeide elektroniske stemmesedler før forhåndsstemmegivningen starter. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.
- (4) Velgeren avgir stemme ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.
- (5) Ved valg av døvemenighetenes representant sørger valgstyret for at det blir trykt stemmesedler før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.

Kapittel 4. Stemmegivningen

§ 4-1. Digital forhåndsstemmegiving

- (1) Velgere kan avgi stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 09:00 til og med utgangen av onsdag før valgdagen.
- (2) Velgeren skal legitimere seg overfor det digitale valgsystemet gjennom autentiseringsløsningen.
- (3) Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.
- (4) Etter autentisering får velgeren tilgang til å avgi elektronisk stemme.
- (5) En velger som har avgitt elektronisk stemme tidligere, kan stemme på nytt elektronisk over internett.
- (6) Dersom velgeren har avgitt flere elektroniske stemmegivninger, er det den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

§ 4-2. Tid og sted for stemmegivningen

Valg av representant for døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd skjer samtidig og ved samme sted som ved valg av døves menighetsråd.

§ 4-3. Forhåndsstemmegiving på papir

Ved forhåndsstemmegiving skal prosedyrene for forhåndsstemmegiving i annet sokn enn bostedssoknet etter § 9-5 tredje ledd følges tilsvarende. Omslagskonvolutten skal sendes til den aktuelle døvemenigheten.

§ 4-4. Stemmegiving på valgting i døvemenigheten

Ved stemmegiving på valgtinget i døvemenigheten skal prosedyrene for stemmegiving på valgting etter kirkevalgreglene § 10-4 følges tilsvarende.

Kapittel 5. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, kandidat kåring, protokollering, m.m.

§ 5-1. Dekryptering. Prøving av digitale forhåndsstemmegivninger.

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.
- (2) Dekryptering
 - a. Internettvalgstyret skal forestå dekryptering av de digitale stemmene.
 - b. For å sikre at ingen enkeltperson er i posisjon til å dekryptere stemmer, skal hver av medlemmene tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.
 - c. Minimum tre medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.
- (3) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 5 (1).
- (4) En digital stemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er og
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.
- (5) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-2. Prøving av stemmegivninger på papir

- (1) En forhåndsstemmegiving ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
 - e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
 - g. stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.

(2) En stemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant gitt på valgtinget i døvemenigheten skal godkjennes dersom

- a. velgeren er innført i manntallet
- b. velgeren har fått anledning til å avgi stemme og
- c. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.

(3) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-3. Prøving av stemmesedler

En stemmeseddel ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom

- a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og
- b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 5-4. Opptelling av stemmesedler

(1) Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av digitale stemmesedler til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Valgrådet er ansvarlig for opptellingen av stemmesedler på papir til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt.

(3) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta ved opptellingen av vedkommende valg.

(4) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

§ 5-5. Kandidatkåring

(1) Valgrådet er ansvarlig for å foreta valgoppgjøret. De digitale stemmesedlene skal legges til stemmesedlene på papir.

(2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, skal kåres til medlem. Tilsvarende gjelder ved kåring av varamedlemmer.

(3) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

§ 5-6. Protokollering av valg

(1) Kirkevalgreglene § 11-5 gjelder tilsvarende ved valg av døvemenighetenes representant.

(2) Internettvalgstyret skal protokollere resultatet fra opptellingen av internettstemmene. Protokollen skal underskrives av medlemmene i internettvalgstyret, sendes til valgrådet og gjøres tilgjengelig på kirkevalget.no.

(3) Kirkerådet skal sørge for at resultatene fra internettstemmegivningen blir tilgjengelige for allmennheten.

(4) Publisering av foreløpige resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivningen er avsluttet på valgdagen.

§ 5-7. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 6. Beredskap

§ 6-1. Postvalg

(1) Hvis digital stemmegiving ikke lar seg gjennomføre, eller det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret med alminnelig flertall vedta å åpne for postvalg.

(2) Dersom det treffes vedtak etter første ledd, og det på dette tidspunktet er avgitt internettstemmer, tar internettvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

(3) Internettvalgstyret avgjør om postvalget skal være et supplement til det digitale valget, eller om det kommer i stedet for det digitale valget.

(4) Vedtak om postvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme. Internettvalgstyret fastsetter frist for når stemmen skal ha kommet inn til valgstyret. Denne fristen kan senest være 15. oktober.

§ 6-2. Gjennomføring av postvalg.

Bestemmelsene i forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet §§ 6-2, 6-3 og 6-4 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Kapittel 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 7-2. Mindre endringer og utfyllende bestemmelser

(1) Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

4. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Forskrift om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene i Saemien Åålmege i Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

Disse reglene gjelder ved valg av sørsamisk representant til medlem av Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-3. Definisjoner

Ved valg av sørsamisk representant legges følgende definisjoner til grunn:

- a. Stemmeseddel: med stemmeseddel menes også elektronisk stemmeseddel.
- b. Digitalt valgsystem: systemet som brukes til internettstemmegivning.
- c. Autentisering: verifisering av identitet, slik at velgeren kan logge seg inn på digitalt valgsystem.
- d. Kryptering: å gjøre informasjon uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel.
- e. Dekryptering: å gjøre kryptert informasjon leselig ved bruk av en dekrypteringsnøkkel.
- f. Valgdagen: med valgdagen menes valgdagen for valg av menighetsråd og leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-4. Valgorganer

(1) Valgrådet i Nidaros bispedømme styrer valget av sørsamisk representant.

(2) Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og optelling av internettstemmene skjer i henhold til regelverket.

(3) Valgstyret i Saemien Åålmege er ansvarlig for prøving av fysiske stemmegivninger ved valg av Saemien Åålmegeaerie og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 2. Stemmerett, manntall og valgbarhet

§ 2-1. Stemmerett

(1) Stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet har medlemmer av Saemien Áálmege (den samiske menigheten i sørsamisk språkområde).

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for Saemien Áálmege på valgdagen.

§ 2-2. Manntall

Kirkerådet sørger for at det blir utarbeidet et elektronisk manntall til bruk ved den elektroniske stemmegivningen. Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valgsystemet.

§ 2-3. Valgbarhet

(1) Valgbar som sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-1 som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år og ikke er utelukket eller fritatt.

(2) Utelukket fra valg som samisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- c. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 2-4. Tvilstilfelle. Rett til å kreve fritak fra valg

Kirkevalgreglene §§ 3-3 og 3-4 gjelder tilsvarende ved valg av sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 3. Nominasjon og behandling av listeforslag

§ 3-1. Nominasjon

(1) Nidaros bispedømmeråd oppnevner en egen nominasjonskomité med tre medlemmer for valget av sørsamisk representant etter forslag fra de leke medlemmene i Saemien Áálmegeeraerie. Saemien Áálmegeeraerie innhenter forslag til representanter til nominasjonskomiteen fra Saemien Áálmege, fra alle menighetsrådene i sørsamisk språkområde samt alle andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.

(2) Valgrådet skal i god tid, senest innen 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til Saemien Áálmegeeraerie, til alle menighetsråd i sørsamisk språkområde samt til andre menighetsråd i Nidaros bispedømme om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag på minst tre sørsamiske kandidater. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den setter opp et listeforslag på fem kandidater. Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag til kandidater.

(4) Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 3-2. Krav til og behandling av listen

(1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12:00 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

(2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og fødselsår.
- c. Listeforslaget må inneholde
 - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn

- ii. kandidater fra forskjellige distrikter og
 - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.
 - iv. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.
- (3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av annet ledd bokstav a og b.
- (4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:
- a. En oversikt over kandidatens fødselsdato.
 - b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstiller krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar når bispedømmerrådet og Kirkemøtet trer i funksjon.
 - c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatens syn på aktuelle kirkelige spørsmål.
- (5) Valgrådet avgjør innen 30. april i valgåret om listeforslaget fra nominasjonskomiteen kan godkjennes.
- (6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene.
- (7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforslaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 3-3. Supplerende nominasjon

- (1) Stemmeberettigede, minst ti i antallet, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. Fristen er kl. 12:00 den 15. mai i valgåret. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne, og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- (2) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 20. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 20. mai i valgåret.

§ 3-4. Valgpresentasjon

Valgrådet utarbeider presentasjoner av kandidatene. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter § 3-2 fjerde ledd.

§ 3-5. Stemmesedler. Konfigurasjon. Velgernes adgang til å endre på stemmeseddelen

- (1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming.
- (2) Kirkerådet skal innen utgangen av juli i valgåret sørge for at installasjon og basiskonfigurasjon av det digitale valgsystemet er gjennomført korrekt.
- (3) Kirkerådet skal i det digitale valgsystemet utarbeide elektroniske stemmesedler før stemmegivningen starter. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.
- (4) Velgeren avgir stemme ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppjøret.

Kapittel 4. Stemmegivningen

§ 4-1. Digital stemmegiving

- (1) Velgere kan avgi stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 09:00 til og med utgangen av onsdag før valgdagen.
- (2) Velgeren skal legitimere seg overfor det digitale valgsystemet gjennom autentiseringsløsningen.
- (3) Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.
- (4) Etter autentisering får velgeren tilgang til å avgi elektronisk stemme.

- (5) En velger som har avgitt elektronisk stemme tidligere, kan stemme på nytt elektronisk over internett.
- (6) Dersom velgeren har avgitt flere elektroniske stemmegivninger, er det den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

§ 4-2 Postvalg

- (1) Valgrådet skal sørge for at postvalget blir kunngjort og at stemmesedlene blir gjort tilgjengelig.
- (2) Stemmeseddelen legges i nøytral stemmeseddelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i nøytral omslagskonvolutt direkte til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (3) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi stemme på et tidspunkt som gjør at stemmen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.
- (4) Hvis en velger som har avgitt digital stemme også avgir poststemme på papir er det den digitale stemmen som teller.

Kapittel 5. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, kandidatkåring, protokollering, m.m.

§ 5-1. Dekryptering. Prøving av digitale stemmegivninger.

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.
- (2) Dekryptering
- Internettvalgstyret skal forestå dekryptering av de digitale stemmene.
 - For å sikre at ingen enkeltperson er i posisjon til å dekryptere stemmer, skal hver av medlemmene tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.
 - Minimum tre medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.
- (3) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 5 (1).
- (4) En digital stemmegivning ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom:
- velgeren er innført i manntallet
 - stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er og
 - stemmegivningen er avgitt til rett tid.
- (5) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-2. Prøving av stemmegivninger på papir

- (1) En stemmegivning på papir ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom
- velgeren er innført i manntallet
 - stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - omslagskonvoluttet ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
 - stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-3. Prøving av stemmesedler

- En stemmeseddel ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom
- det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og
 - det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 5-4. Opptelling av stemmesedler

- (1) Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av digitale stemmesedler til valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) Valgrådet er ansvarlig for opptelling av stemmesedler på papir til valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt.
- (3) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.

(4) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

§ 5-5. Kandidatkåring

(1) Valgrådet er ansvarlig for å foreta valgoppgjøret.

(2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, skal kåres til medlem. Tilsvarende gjelder ved kåring av varamedlemmer.

(3) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

§ 5-6. Protokollering av valg

(1) Kirkevalgreglene § 11-5 gjelder tilsvarende ved valg av sørsamisk representant.

(2) Internettvalgstyret skal protokollere resultatet fra opptellingen av internettstemmene. Protokollen skal underskrives av medlemmene i internettvalgstyret og gjøres tilgjengelig på kirkevalget.no.

(3) Kirkerådet skal sørge for at resultatene fra internettstemmegivningen blir tilgjengelige for allmennheten.

(4) Publisering av foreløpige resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivningen er avsluttet på valgdagen.

§ 5-7. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 6. Beredskap

§ 6-1. Utsatt frist

(1) Hvis digital stemmegiving ikke lar seg gjennomføre eller det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret med alminnelig flertall vedta utsette fristen for når poststemmer skal være kommet inn til valgstyret. Denne fristen kan senest være 15. oktober.

(2) Dersom det treffes vedtak etter første ledd, og det på dette tidspunktet er avgitt internettstemmer, tar internettvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

Kapittel 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 7-2. Mindre endringer og utfyllende bestemmelser

(1) Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

5. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Forskrift om endring i forskrift om 14. november 2021 om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 20. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

I

I forskrift 14. november 2021 nr. om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 3-1 skal lyde:

Nominasjon

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12:00 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

§ 3-2 annet ledd bokstav b skal lyde:

Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og *fødselsår*.

§ 5-3 første ledd skal lyde:

Valget finner sted som preferansevalg. *Valgrådet er ansvarlig for valgoppgjøret.*

§ 5-5 skal lyde:

§ 5-5. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 6-5 oppheves.

§ 7-1 skal lyde:

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

II

Endringene trer i kraft straks.

6. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om Samisk kirkelig valgmøte.

Forskrift om Samisk kirkelig valgmøte

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd og § 27.

Kapittel 1. Formål, oppgaver, sammensetning mv.

§ 1-1. Valgmøtets formål

Samisk kirkelig valgmøte er et representativt organ for samisk kirkeliv i Den norske kirke som skal bidra til å verne og fremme samisk kirkeliv.

§ 1-2. Valgmøtets oppgaver

Valgmøtet skal nominere følgende kandidater til Samisk kirkeråd:

- a. Samisk kirkeråds leder med vararepresentant,
- b. en nordsamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- c. en lulesamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- d. en sørsamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- e. en representant fra de andre bispedømmene til Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant.

Kirkemøtet foretar endelig valg av Samisk kirkeråd på bakgrunn av valgmøtets nominasjon.

Valgmøtet skal velge følgende samiske representanter til de to nordligste bispedømmerådene:

- a. En nordsamisk representant med to vararepresentanter til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

- b. En lulesamisk representant med to vararepresentanter til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

For øvrig gir valgmøtet uttalelse når kirkelig myndighet ber om det eller når valgmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

§ 1-3. Valgmøtets sammensetning

Samisk kirkelig valg møte består av:

- a. Samisk kirkeråds representanter,
- b. nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd,
- c. to delegater oppnevnt av Samisk kirkeråds ungdomsutvalg,
- d. fem delegater oppnevnt av Saemien Åålmege/Samisk menighet i sørsamisk språkområde,
- e. en delegat oppnevnt av menighetsråd i hver forvaltningskommune for samisk språk i sørsamisk språkområde, og to delegater oppnevnt fra menighetsråd i hver forvaltningskommune for samisk språk i lule- og nordsamisk språkområde,
- f. to delegater oppnevnt av henholdsvis Nord-Hålogaland bispedømmeråd, Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Nidaros bispedømmeråd.

Bispedømmerådene bør ta hensyn til at også samer bosatt utenfor forvaltningsområdet for samisk språk blir representert.

- g. en delegat oppnevnt av henholdsvis Møre bispedømmeråd, Hamar bispedømmeråd, Bjørgvin bispedømmeråd, Agder og Telemark bispedømmeråd, Oslo bispedømmeråd, Stavanger bispedømmeråd, Borg bispedømmeråd og Tunsberg bispedømmeråd.

Det skal være kjønnsbalanse når det oppnevnes to eller flere delegater.

Dersom det er under ti delegater fra et av de tre språkområdene etter bokstav e), skal vedkommende bispedømmeråd oppnevne flere delegater slik at antallet fra hvert språkområde blir ti delegater.

Valgbar etter bokstav c)–g) er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett og
- b. oppfatter seg selv som same og som enten har samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller
- c. har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av Samisk kirkeråd.

Samisk kirkeråd avgjør i tvilstilfeller om en person oppfyller vilkårene for å være valgbar.

§ 1-4. Representasjon ved valg av samisk medlem til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Ved valg av samisk medlem til Nord-Hålogaland bispedømmeråd deltar kun delegatene fra Nord-Hålogaland bispedømme:

- a. nordsamisk representant i Samisk kirkeråd,
- b. samisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd,
- c. delegater fra menighetsråd i forvaltningsområdet for samisk språk i Nord-Hålogaland bispedømme,
- d. delegater oppnevnt av Nord-Hålogaland bispedømmeråd,
- e. andre delegater i valgmøtet som er bosatt i Nord-Hålogaland bispedømme.

Ved valg av samisk medlem til Sør-Hålogaland bispedømmeråd deltar kun delegatene fra Sør-Hålogaland bispedømme:

- a. lulesamisk representant i Samisk kirkeråd,
- b. samisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd,
- c. delegater fra menighetsråd i forvaltningsområdet for samisk språk i Sør-Hålogaland bispedømme,
- d. delegater oppnevnt av Sør-Hålogaland bispedømmeråd,
- e. andre delegater i valgmøtet som er bosatt i Sør-Hålogaland bispedømme.

§ 1-5. Forberedelse og møteinnkalling

Samisk kirkeråd forbereder de saker som skal behandles av Samisk kirkelig valg møte. Valgmøtet avholdes innen 1. november i valgåret for kirkelige valg. Tid og sted fastsettes av Samisk kirkeråd.

Samisk kirkeråd ved leder innkaller delegatene til Samisk kirkelig valg møte senest *fem* uker før møtet. Saksliste og saksdokumenter skal følge med innkallingen. *I særlige tilfeller kan saksdokumenter ettersendes.* Samisk kirkeråd har det praktiske ansvaret for gjennomføring av møtet.

§ 1-6. Nominasjonskomité

Samisk kirkelig valg møte velger en nominasjonskomité med fem medlemmer og tilsvarende antall varamedlemmer blant møtets delegater med funksjonstid på fire år.

Nominasjonskomiteen foreslår kandidater til de valg og nominasjoner valg møtet skal foreta. Kandidatlistene skal settes opp i alfabetisk rekkefølge.

Kapittel 2. Forslag til kandidater

§ 2-1. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråds leder

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Den norske kirke om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråds leder.

§ 2-2. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra nordsamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Nord-Hålogaland bispedømme om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra nordsamisk språkområde.

§ 2-3. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra lulesamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Sør-Hålogaland bispedømme med unntak av menigheter i sørsamisk språkområde om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra lulesamisk språkområde.

§ 2-4. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra sørsamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Nidaros bispedømme, inkludert Saemien Åålmegeeraerie, og menighetsråd i de prostier i Sør-Hålogaland, Hamar og Møre bispedømmer som omfattes av sørsamisk språkområde om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra sørsamisk språkområde.

§ 2-5. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra øvrige bispedømmer

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til alle menighetsråd i Oslo bispedømme, Bjørgvin bispedømme, Agder og Telemark bispedømme, Borg bispedømme, Stavanger bispedømme og Tunsberg bispedømme, Møre bispedømme, med unntak av sørsamisk språkområde, og Hamar bispedømme, med unntak av sørsamisk språkområde, om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra øvrige bispedømmer.

§ 2-6. Forslag til kandidater til samiske representanter i Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd om å komme med forslag på henholdsvis nordsamiske kandidater og lulesamiske kandidater til bispedømmerådet.

Kapittel 3. Nominasjon av kandidater til Samisk kirkeråd

§ 3-1. Nominasjonskomiteens forslag til nominasjon av kandidater til Samisk kirkeråd

Valgmøtets nominasjonskomité skal lage en alfabetisk liste med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd som fremmes for valg møtet. Listen skal inneholde følgende:

- a. forslag til en til tre kandidater til Samisk kirkeråds leder,
- b. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra nordsamisk språkområde,
- c. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra lulesamisk språkområde,
- d. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra sørsamisk språkområde,
- e. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra andre bispedømmer,
- f. forslag til en til to kandidater til vararepresentant for Samisk kirkeråds leder.

§ 3-2. Andre forslag fra valgmøtets delegater

Valgmøtets delegater kan fremme andre forslag til kandidater til Samisk kirkeråd.

§ 3-3. Nominasjon

Valgmøtet nominerer følgende kandidater til Samisk kirkeråd:

- a. en kandidat til Samisk kirkeråds leder,
- b. en kandidat til representant fra nordsamisk språkområde,
- c. en kandidat til representant fra lulesamisk språkområde,
- d. en kandidat fra sørsamisk språkområde,
- e. en kandidat fra Møre, Hamar, Bjørgvin, Agder og Telemark, Oslo, Borg, Stavanger eller Tunsberg bispedømme.

For bokstavene a) til e) nominerer valgmøtet et tilsvarende antall kandidater til personlige vararepresentanter.

Nominasjonen fattes ved alminnelig flertall og oversendes Kirkemøtet.

Kapittel 4. Valg av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet og lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 4-1. Nominasjon av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets nominasjonskomité legger på bakgrunn av innkomne forslag frem fem kandidater til nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd i alfabetisk rekkefølge.

Valgmøtets delegater fra nordsamisk språkområde, jf. § 1-4 første ledd, kan fremme forslag på andre kandidater i møtet.

Valgbar som nordsamisk representant er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett,
- b. senest i det år det stemmes, vil ha fylt 18 år,
- c. er bosatt i Nord-Hålogaland bispedømme,
- d. oppfatter seg selv som same og har enten samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av Samisk kirkeråd, og
- e. ikke er utelukket eller fritatt.

Utelukket fra valg er:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken
- c. tilsatte i Kirkerådet.

Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon*.

§ 4-2. Valg av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets delegater fra nordsamisk språkområde, jf. § 1-4 første ledd, velger med alminnelig flertall nordsamisk representant og to nordsamiske vararepresentanter til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 4-3. Nominasjon av lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets nominasjonskomité legger på bakgrunn av innkomne forslag frem fem kandidater til lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd i alfabetisk rekkefølge.

Valgmøtets delegater fra lulesamisk språkområde, jf. § 1-4 annet ledd, kan fremme forslag på andre kandidater i møtet.

Valgbar som lulesamisk representant er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett,
- b. senest i det år det stemmes, vil ha fylt 18 år,
- c. er bosatt i Sør-Hålogaland bispedømme,
- d. oppfatter seg selv som same og har enten samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av samisk kirkeråd, og

e. ikke er utelukket eller fritatt.

Utelukket fra valg er:

a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,

b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken

c. tilsatte i Kirkerådet.

Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon*.

§ 4-4. Valg av lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets delegater fra lulesamisk språkområde, jf. § 1-4 annet ledd, velger med alminnelig flertall lulesamisk representant og to lulesamiske vararepresentanter til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 5. Forskjellige bestemmelser

§ 5-1. Språk

Samisk kirkelig valgmøtes språk er samisk og norsk. Med samisk menes nord-, lule- og sørsamisk.

§ 5-2. Mindre endringer, utfyllende bestemmelser og forretningsorden

Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene. Samisk kirkeråd skal gis anledning til å uttale seg før endringene vedtas.

Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om utfylling av reglene. Samisk kirkeråd skal gis anledning til å uttale seg om eventuelle utfyllende bestemmelser.

Valgmøtet fastsetter sin egen forretningsorden etter forslag fra Samisk kirkeråd.

§ 5-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves regler 16. april 2018 nr. 585 for Samisk kirkelig valgmøte.

7. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege.

Forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege

I

I forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege gjøres følgende endringer:

§ 7 annet ledd skal lyde:

Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og § 10 og regler for valg av menighetsråd *i kirkevalgreglene* gjelder så langt de *passer*.

II

Endringen trer i kraft straks.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Liv Hedrun S. Heskestad

Saksordfører: Frode Rabbevåg

Disse hadde ordet:

Frode Rabbevåg, Thomas Raadin Iversen, Therese Kristin Utgård Aas, Inga Stoveland Dekko, Erling Birkedal, Thor Magne Seland, Therese Egebakken, Gard Realf Haugerud Sandaker-Nielsen, Daniel Kydland, Olav Myklebust, Arve Otter Juritzen, Karl Johan Kirkebø, Markus Westermoen, Oddgeir Sølvsæstesen, Tore Christiansen, Daniel Kydland, Kristin Gunleiksrud Raam

Forslag fremmet:

Endringsforslag 1 ved Thomas Raadin Iversen:

Omformuleringsforslag til Kapittel 7, § 7-1, pkt. 3, bokstav f

"Listeforslag ved valg av menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år, hvor minst 1 plasseres på topp 5. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år."

Endringsforslag 2 ved Erling Birkedal:

Kirkerådets sammensetning og regler for valg til KR utredes og legges frem som sak til Kirkemøtet i 2023.

Endringsforslag (3) ved Thor Magne Seland:

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet
Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste og nomineringsgruppene valgliste. Forslag til kandidater kan komme fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 6-2 og alle nomineringsgruppene, uten at menighetsrådene trenger å ta stilling til hvilken kandidat som er aktuell for hvilken valgliste.

Endringsforslag 4 ved Thomas Raadin Iversen:

Omformuleringsforslag til Kapittel 7, § 7-1, pkt. 3, bokstav g

"Listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år, hvor minst én plasseres på topp 3 samt kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år."

Saken sendes tilbake til komitéen.

Andre innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet 2021 avklarte noen overordnede problemstillinger ved endring av kirkevalgreglene. I denne saken følges dette opp med forslag til konkrete bestemmelser. Det foreslås også enkelte andre endringer i regelverk for kirkelige valg. Forslagene til endringer i regler for de forskjellige valgene har vært på høring.

Regelverk i saken:

1. Endring i kirkeordningen
2. Kirkevalgreglene
3. Valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet
4. Valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet
5. Endring i regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet
6. Forskrift om Samisk kirkelig valg møte

7. Endring i ordning for Saemien Áálmege

Denne saken har blitt utredet parallelt med arbeidet med kirkelig organisering, hvor utredningen *Samhandling i en selvstendig folkekirke – ny kirkelig organisering* fra Müller-Nilsen-utvalget inneholdt forslag til endringer i valgordningene, som ville kunne få virkning fra kirkevalget i 2027. I denne saken har Kirkerådet derfor kun lagt opp til å foreta noen mindre endringer i valgreglene.

I kirkeordningen foreslås det et tillegg i paragrafen om overføring av stemmerett til et annet sokn enn der man er bosatt. Dette skal gi mulighet for at personer som allerede er valgt inn i et råd, kan sitte i rådet ut perioden og samtidig være valgbar i et nytt råd i neste periode. Det foreslås også en endring i hvor mange varamedlemmer det må være i et menighetsråd, for å gi mer fleksibilitet til små menighetsråd.

I kirkevalgreglene foreslås det noen endringer, blant annet som oppfølging av Kirkemøtets vedtak om å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer. Det foreslås å åpne for at valg av nominasjonskomite kan gjennomføres i digitalt møte, noen presiseringer om nominasjonskomiteens arbeid og forholdet mellom nominasjonskomiteen og Nominasjonskomiteens liste, og det diskuteres ulike ordninger for listestøtte til Nominasjonskomiteens liste.

Kirkemøtet i 2021 vedtok overordnede føringer for forhåndsstemmingen. Denne saken følger opp dette med forslag om å fastsette ett, felles nasjonalt tidspunkt for forhåndsstemming, at det skal være forhåndsstemming i forbindelse med en gudstjeneste og at det i tillegg skal være forhåndsstemming minst to timer i uka. Paragrafen om at det bør være forhåndsstemming på institusjoner og på arrangementer rettet mot unge, foreslås videreført.

Kirkemøtets vedtak om supplerende nominasjon ved menighetsrådsvalg og kommunikasjon om lister og kandidater følges opp i saken, og det foreslås noen andre endringer i kirkevalgreglene. Dette gjelder blant annet tilkjenning av medlemskap, manntall og valgpresentasjon ved valg av menighetsråd. Det foreslås også en forenkling i reglene for nytt valgoppgjør i perioden, og det foreslås å ta inn en ny paragraf om omvalg ved ekstraordinære hendelser.

Ved valg i døvemenighetene foreslås det en kombinasjon av digital forhåndsstemming, forhåndsstemming på papir og valgting i døvemenighetene. Ved valg i sørsamisk menighet foreslås det en kombinasjon av digitalt valg og postvalg. Det foreslås også mindre andre endringer i reglene for disse valgene.

Noen forslag til endringer gjelder gjennomgående for alle regelverkene for kirkelige valg, blant annet når det gjelder frister. Det foreslås at fristen for å levere listeforslag flyttes fra 30. april til 31. mars for alle valg, og at de andre fristene justeres for å tilpasses dette.

I forskrift om Samisk kirkelig valg møte foreslås det noen små endringer, og det foreslås noen mindre endringer i regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt som ble vedtatt av Kirkemøtet i 2021.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har i tillegg følgende merknader:

1. Komiteen vil peke på at det er viktig at valget gjennomføres i tråd med reglene. Det er valgstyret, altså menighetsrådet, som er ansvarlig for valg gjennomføringen lokalt, både for valg av menighetsråd og valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valgrådet har tilsvarende ansvar i bispedømmet. I forslag til regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet §§ 9-6 og 10-3 er det bestemmelser om at valgagitasjon ikke er tillatt i valglokalene. Hvis det blir gjort feil i forbindelse med forberedelse eller gjennomføring av valg, kan det klages på, jf. forslag til kirkevalgreglene §§ 12-1 og 12-2. Det aktuelle klageorganet vil da vurdere om feilen antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet, og om valget i det aktuelle soknet eller bispedømmet skal kjennes ugyldig. Bestemmelsene om valgagitasjon og klage bygger på samme logikk som tilsvarende bestemmelser ved offentlige valg.

2. Komiteen ønsker å løfte frem at det er viktig å få med unge i kirkedemokratiet. Noen steder har det vært utfordrende å skaffe unge kandidater på listene, men det er viktig at alle som rekrutterer kandidater tar jobben med å spørre unge om å stille til valg. Her kan også studenter være en aktuell gruppe å rekruttere fra.
3. Komiteen foreslår en endring i kirkeordningen i tillegg til de som er foreslått i saksorienteringen. Det foreslås å endre bestemmelsen om varamedlemmer ved forholdstallsvalg i kirkeordningen § 24. I dag får hver liste ett varamedlem mer enn de får medlemmer. Det betyr at der en liste får valgt inn ett medlem i bispedømmeråd og Kirkemøtet, skal det velges to varamedlemmer. Dette har vist seg å være sårbart ved forfall. For å sikre å ha nok varamedlemmer, foreslås det å endre så det blir et tillegg av tre heller enn et tillegg av én. Det betyr at en liste som får valgt inn ett medlem i bispedømmeråd og Kirkemøtet skal tildeles fire varamedlemmer. En liste som får valgt inn tre medlemmer skal tildeles seks varamedlemmer. Kirkeordningen § 24 annet ledd skal da lyde som følger:

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av *tre*. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Denne paragrafen er gjengitt i kirkevalgreglene § 7-10 av pedagogiske hensyn og endringen er også gjort der.

4. Komiteen er opptatt av at menighetsrådene skal kunne foreslå kandidater til alle lister. Komiteen foreslår noen endringer i forslag til kirkevalgreglene § 5-3. I stedet for at valgrådet skal sende oppfordring til menighetsråd og ungdomsråd om å foreslå kandidater til både Nominasjonskomiteens liste og nomineringsgruppens valglister, foreslås det at det tas inn en egen setning om at nomineringsgruppene kan henvende seg til menighetsråd og ungdomsråd. Siden henvendelsen til menighetsrådene og menighetsrådenes forslag til kandidater da vil gå til de ulike gruppene separat, kan man også ta ut formuleringen om at menighetsrådene ikke trenger å ta stilling til hvilken kandidat som er aktuell for hvilken valgliste. Forslaget til kirkevalgreglene § 5-3 lyder da:

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste. Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte. Menighetsrådene og ungdomsrådet oppfordres til å sende forslag til kandidater til både nominasjonskomiteen og nomineringsgruppene. Menighetsrådet og ungdomsrådet kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 6-2 og alle nomineringsgruppene.

5. Komiteen foreslår to endringer i forslag til kirkevalgreglene § 6-2. Kirkerådet hadde foreslått at man skulle fjerne begrensingen på hvor mange kandidater hvert medlem i nominasjonskomiteen kan foreslå. Komiteen ønsker å gå tilbake til dagens regel om at hvert medlem i nominasjonskomiteen kan foreslå én kandidat. Komiteens begrunnelse for dette er at nominasjonskomiteen ikke skal få karakter av en listekomité. For å presisere hva som menes med å foreslå en kandidat, foreslås det å legge til «villig» før kandidat. Dette for å peke på at hvert medlem av nominasjonskomiteen kan spørre flere enn én, men formelt foreslå én kandidat som har sagt seg villig til å stille til valg. Kirkevalgreglene § 6-2 annet ledd skal da lyde:

(2) I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag om én *villig* kandidat hver. De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.

6. Komiteen foreslår endring i bestemmelsen om tillitsvalgte for Nominasjonskomiteens liste. Komiteen mener at det naturlige er at det er nominasjonskomiteen som forhandler med valgrådet om å bringe listen i samsvar med reglene. Dette er det som er beskrevet som et tredje alternativ i saksdokumentet. Kirkevalgreglene § 6-2 femte og sjette ledd skal da lyde som følger:

(5) Listetoppen på Nominasjonskomiteens liste skal fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering.

(6) Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgt ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 7-5 tredje ledd.

7. Komiteen har diskutert spørsmålet om listesamarbeid mellom nomineringsgrupper. Kirkevalgreglene har ikke egne regler som regulerer listesamarbeid mellom nomineringsgrupper, men Kirkerådet har lagt til grunn at det vil være adgang til å stille felleslister for nomineringsgrupper ut fra de generelle kravene til listeforslag. Dette følger ordningen ved offentlige valg. Hvis registrerte nomineringsgrupper stiller liste sammen, må alle grupperens navn være med i listeoverskriften.
8. Komiteen har drøftet forslaget om å oppheve ordningen med nominasjonskomiteens liste på dette tidspunkt. Dette spørsmålet ble avklart på Kirkemøtet i fjor, og komiteen mener at det ikke er vesentlige nye momenter som foranledninger en ny behandling. Komiteen viser til at aktørene har forberedt seg på den ordningen som nå er vedtatt, og det vil skape store utfordringer å forholde seg til en ny ordning så kort tid før valget.
9. Komiteen har blitt gjort oppmerksom på en inkurie i forslag til kirkevalgreglene § 11-4 sjette ledd bokstav f) der det var referanse til feil bokstav i leddet før. Det riktige skal være «jf. femte ledd bokstav d siste punktum». Dette foreslås rettet.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke.

Forskrift om endring i kirkeordning 30. mars 2019 for Den norske kirke

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd.

I

I kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 6 annet ledd skal lyde:

Biskopen kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. *Biskopen kan samtykke i at et medlem beholder valgbarheten i et sokn ut valgperioden, selv om vedkommende flytter eller får sin tilknytning overført.*

§ 9 første ledd skal lyde:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer *og et antall varamedlemmer* som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

§ 24 annet ledd skal lyde:

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av *tre*. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

II

Endringene trer i kraft straks.

2. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene).

Forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 9 første ledd, § 24 annet ledd og § 27.

Kapittel 1. Reglens formål og virkeområde

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene av Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

(1) Disse reglene gjelder ved valg av medlemmer av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Det fremgår av det enkelte kapittel eller den enkelte bestemmelse hvilket virkeområde reglene har.

Kapittel 2. Stemmerett og manntall

§ 2-1. Stemmerett ved valg av menighetsråd

(1) Stemmerett ved menighetsrådsvalg har medlemmer av Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende vil ha fylt 15 år innen utgangen av valgåret og
- b. vedkommende er folkeregisterført som bosatt i soknet eller *innført i manntallet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.*

(2) Etter søknad fra et medlem kan biskopen etter kirkeordningen § 6 annet ledd samtykke i at medlemmet får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Medlemmet har da stemmerett i det sokn vedkommende har fått overført sin tilknytning til, jf. kirkeordningen § 7 første ledd.

(3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen. *Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.*

§ 2-2. Stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet har medlemmer av Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende vil ha fylt 15 år innen utgangen av valgåret

- b. vedkommende er folkeregisterført som bosatt i bispedømmet og
- c. vedkommende har ikke stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt etter forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-1 eller § 2-2.

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen. *Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.*

§ 2-3. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett.

§ 2-4. I hvilke sokn velgerne skal manntallsføres

Stemmeberettigede som er registret med bostedsadresse i Norge, skal føres inn i manntallet i det soknet der de var folkeregisterført som bosatt den 30. juni i valgåret.

§ 2-5. Ansvar for å opprette og oppdatere manntall. Utsendelse av valgkort

(1) Kirkerådet er ansvarlig for at manntallet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra Den norske kirkes medlemsregister. Kirkerådet sørger for at alle sokn får et manntall over personer med stemmerett i soknet. Det skal føres et felles manntall for valg til menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Oppdateringer i manntallet etter 30. juni kan bare skje på bakgrunn av følgende forhold:

- a. Krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage.
- b. Ved flyttemelding som ikke ble registrert før manntallsutkastet ble skrevet ut, men som er mottatt av folkeregistermyndigheten innen skjæringsdatoen 30. juni. Vedkommende manntallsføres i tilflyttingssoknet og strykes fra manntallet i fraflyttingssoknet.
- c. Når utenlandsboende flytter tilbake til Norge. Vedkommende føres inn i manntallet i tilflyttingssoknet. Dersom vedkommende allerede er manntallsført i et annet sokn, strykes vedkommende fra manntallet i tidligere bostedssokn. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
- d. Ved erverv av medlemskap. Dersom medlemskapet medfører at vedkommende får stemmerett ved valget, føres vedkommende inn i manntallet i bostedssoknet. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
- e. Ved dødsfall. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.
- f. *Ved utmelding. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.*
- g. *Ved overført tilknytning etter kirkeordningen § 6 annet ledd.*

(3) Det skal ikke føres noen inn i eller ut av manntallet hvis vedkommende derved blir manntallsført i mer enn ett sokn, eller ikke blir manntallsført i noen sokn. I slike tilfeller skal ikke manntallet oppdateres uten at manntallet i det andre soknet blir oppdatert tilsvarende.

(4) Velger skal ikke føres inn i manntallet dersom vedkommende er manntallsført i et annet sokn og har avgitt forhåndsstemme til dette soknet.

(5) Kirkerådet kan sørge for at det blir sendt ut valgkort til alle stemmeberettigede som er innført i manntallet i soknet.

§ 2-6. Kontroll av manntallsopplysninger

(1) Den enkelte person skal fra senest 10. august få anledning til å gjøre seg kjent med opplysninger i soknets manntall om seg selv eller en annen person som en har fått fullmakt fra.

(2) Manntallsopplysningene som tilgjengeliggjøres etter første ledd, skal kun inneholde navn, adresse, fødselsdato, *hvilke valg vedkommende har stemmerett i* og eventuelt manntallsnummer og kretsopplysninger til de manntallsførte.

§ 2-7. Krav om retting

Alle som mener at de selv eller andre feilaktig er innført eller utelatt fra manntallet, kan kreve at valgstyret retter feilen.

§ 2-8. Underretning om endringer i manntallet

Valgstyret skal snarest sende melding til den som berøres av oppdateringer i manntallet som er foretatt på grunnlag av søknad om innføring og krav om retting.

Kapittel 3. Valgbarhet

§ 3-1. Valgbarhet og plikt til å ta imot valg ved valg av medlemmer til menighetsråd

En person er valgbar og plikter å ta imot valg til menighetsrådet hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er fritatt.

§ 3-2. Valgbarhet ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) En person er valgbar som lekt medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet og plikter å ta imot valget hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og som ikke er utelukket eller fritatt.

(2) Utelukket fra valg som lekt medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 3-3
- b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatte, jf. regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 3-4
- c. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- d. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.*

§ 3-3. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) *Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.*

(2) *Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet eller bispedømmerådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller bispedømmerådets frist må senest være 15. april i valgåret. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.*

§ 3-3. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person er valgbar.

§ 3-4. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) *Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.*

(2) *Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet eller bispedømmerådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller bispedømmerådets frist må senest være 15. april i valgåret. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.*

Kapittel 4. Valgorganene

§ 4-1. Valgstyre

(1) Menighetsrådet utgjør valgstyret i hvert sokn. Valgstyret har ansvar for forberedelse og ledelse av valget. Med valgstyre menes det i disse regler menighetsrådet som valgstyre.

(2) Valgstyret har ansvar for at informasjon om valget er tilgjengelig for velgerne, herunder informasjon om tid og sted for valget, valgform, krav til *listeforslag* samt forhåndsstemming. Denne informasjonen skal kunngjøres i kirken, i lokalavis og/eller menighetsblad, på menighetens nettside dersom dette eksisterer, og for øvrig på den måte valgstyret bestemmer.

(3) Valgstyret har ansvar for å sette i gang nominasjonsarbeidet.

(4) *Valgstyret plikter, på den måte Kirkerådet fastsetter og innen 1. juni i valgåret, å opplyse om følgende:*

- a) *tid og sted for forhåndsvalg*
- b) *valglokales navn, adresse og åpningstid på valgdagen(e)*
- c) *godkjente valglistor og kandidatene på disse.*

§ 4-2. Stemmestyre

Foregår stemmegivningen på flere steder i soknet, skal et stemmestyre med minst tre medlemmer administrere stemmegivningen på hvert sted. Stemmestyret oppnevnes av valgstyret. Valgstyret oppnevner ett av medlemmene, fortrinnsvis blant sine egne medlemmer, til leder av stemmestyret. *Der det er felles stemmested for flere sokn, oppnevner de berørte valgstyrene i felleskap et felles stemmestyre for det felles stemmestedet. Medlemmer av stemmestyret må være medlem av Den norske kirke.*

§ 4-3. Valgrådet i bispedømmet

Bispedømmerådet skal i god tid før valget oppnevne et valgråd på fem medlemmer og to varamedlemmer til å styre valget. Det bør tilstrebes god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde ved oppnevningen. Daglig leder av bispedømmerådets virksomhet eller den vedkommende utpeker, er sekretær for valgrådet.

§ 4-4. Bispedømmerådet

Bispedømmerådet er klageinstans ved klager over gjennomføringen av valg til menighetsrådet.

§4-5. Internettvalgstyret

Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og opptelling av internettstemmene ved kirkelige valg som gjennomføres digitalt, skjer i henhold til regelverket.

§ 4-6. Kirkerådet

Kirkerådet er klageinstans ved klager over gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 5. Valgform

§ 5-1. Forholdstallsvalg eller flertallsvalg ved valg av menighetsråd

Dersom det bare foreligger ett godkjent listeforslag, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente listeforslag, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

§ 5-2. Forholdstallsvalg eller flertallsvalg ved valg av bispedømmeråd

(1) Valgrådet skal innen 15. desember året før valgåret kunngjøre offentlig en oppfordring om å stille liste ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Dersom det bare foreligger ett godkjent listeforslag, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente listeforslag, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste.

Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte.

Menighetsrådene og ungdomsrådet oppfordres til å sende forslag til kandidater til både nominasjonskomiteen og nomineringsgruppene. Menighetsrådet og ungdomsrådet kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 6-2 og alle nomineringsgruppene.

Kapittel 6. Nominasjonskomité, registrering av nomineringsgrupper, støtte m.m.

§ 6-1. Nominasjonskomité ved valg av menighetsråd

(1) Valgstyret skal oppnevne en nominasjonskomité på minimum tre medlemmer som forestår arbeidet med å skaffe frem kandidater til menighetsrådet. Nominasjonskomiteen skal også skaffe frem ytterligere forslagsstillere slik at det blir ti forslagsstillere, inkludert nominasjonskomiteens medlemmer.

Forslagsstillerne skal sette kandidatene opp i prioritert rekkefølge.

(2) Nominasjonskomiteens leder skal fungere som listens tillitsvalgte og nominasjonskomiteens medlemmer skal fungere som tillitsutvalg, med mindre nominasjonskomiteen bestemmer noe annet.

§ 6-2. Nominasjonskomité ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgrådet har ansvaret for at det blir valgt en nominasjonskomité etter følgende prosedyre:

- a. Et lekt medlem og et lekt varamedlem valgt fra hvert prosti i bispedømmet. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valgmøte. *Valgmøtet kan gjennomføres digitalt.* Møtet finner sted innen 1. februar i valgåret. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme. Valget avgjøres ved simpelt flertall.
- b. Et lekt medlem og et lekt varamedlem under 30 år oppnevnt av ungdomsrådet i bispedømmet innen 1. februar i valgåret.
- c. I de tre nordligste bispedømmene skal bispedømmerådet oppnevne en samisk representant og en samisk vararepresentant etter forslag fra Samisk kirkeråd, som lekt medlem av nominasjonskomiteen innen 1. februar i valgåret.
- d. Begge kjønn skal være representert i nominasjonskomiteen med minst 40 prosent. Dersom nominasjonskomiteen etter valg og oppnevninger etter bokstav a til c ikke får representasjon av minst 40 prosent av begge kjønn, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn ved valgene etter bokstav a opp på de respektive lister i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse.
- e. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
- f. Komiteen velger selv sin leder.

(2) I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer *fremme forslag om én villig kandidat hver..* De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen innkalles til ett eller flere møter der en setter opp et listeforslag.

Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Nominasjonskomiteen fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge spørsmålene til grunn for nominasjonsprosessen samt gjøre dem tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listeforslaget.

(4) *En tilsatt i bispedømmerådet utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteen. Den personen som utpekes kan være den samme som er sekretær for valgrådet.*

(5) *Listetoppen på Nominasjonskomiteens liste skal fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverste rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering.*

(6) *Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgt ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 7-5 tredje ledd.*

§ 6-3. Registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet.

(2) Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglister under det registrerte navnet i kirkelige valg.

(3) For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet.

(4) Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også ellers nekte å registrere gruppenavn.

(5) Før nomineringsgruppen kan bli registrert av Kirkerådet, må den registreres i Enhetsregisteret og tildeles et eget organisasjonsnummer.

(6) Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon:

- a. opplysninger om organisasjonsnummer
- b. opplysninger om hvem som er valgt til medlemmer i nomineringsgruppens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere gruppen sentralt i saker etter disse regler
- c. vedtekt som fastsetter hvilket organ i nomineringsgruppen som velger gruppens utøvende organ og
- d. erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet om at de ønsker gruppenavnet registrert. *Erklæringene skal være underskrevet. Underskriftene kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.*

(7) Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget.

- (8) Listen fra nominasjonskomiteen skal benytte betegnelsen Nominasjonskomiteens liste.
- (9) Virkningen av registreringen opphører og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende bispedømmeråds- og kirkemøtevalg. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret. Det samme gjelder fire år etter at gruppen er oppløst eller har skiftet navn.

§ 6-4. Intensjonsstøtte og listestøtte

- (1) Kirkerådet skal gi støtte til registrerte nomineringsgrupper etter § 6-3 i form av intensjonsstøtte og listestøtte.
- (2) Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (3) Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål.
- (4) De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:
- Gruppen må være registrert som en nomineringsgruppe etter § 6-3.
 - For intensjonsstøtte er det et krav om at søknaden om registrering fra nomineringsgruppen er journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, jf. § 6-3 (7).
 - For listestøtte er det et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.
 - Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet. Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.
 - Kirkerådet kan fastsette andre vilkår, herunder vilkår i tråd med økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke.
- (5) Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. *Formålet med støtten er å sette kandidater på Nominasjonskomiteens liste i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen. De enkelte kandidater på Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer.*

Kapittel 7. Nærmere bestemmelser ved forholdstallsvalg

§ 7-1. Krav til listeforslag

- (1) Fristen for innlevering av listeforslag ved valg til menighetsråd er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til menighetsrådet. Samme gruppe kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.
- (2) Fristen for innlevering av listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet. Samme gruppe kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.
- (3) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:
- Det må angi hvilket valg det gjelder.
 - Det må ha en overskrift som angir den nomineringsgruppe som har fremsatt forslaget. Hvis listeforslaget er satt frem av en registrert nomineringsgruppe, skal overskriften være enslydende med nomineringsgruppens registrerte navn. Overskriften må ellers ikke kunne forveksles med navnet på en registrert nomineringsgruppe eller med overskriften på andre listeforslag i valgdistriktet. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal ha overskriften Nominasjonskomiteens liste.
 - Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Kandidatene må ikke være felles med kandidater på andre listeforslag som gjelder samme valg i samme valgdistrikt. Antallet kandidater skal oppfylle kravene i § 7-2. Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn og fødselsår. Opplysning om kandidatenes stilling eller bosted kan påføres. Dette skal gjøres hvis det er nødvendig for å unngå forveksling av kandidatene på listen.
 - Listeforslaget må være underskrevet av et visst antall personer, jf. § 7-3.
 - Det må inneholde navn på en tillitsvalgt og en vararepresentant blant dem som har skrevet under på listeforslaget. Disse skal ha myndighet til å forhandle med valgstyret eller valgrådet om

endringer på listeforslaget. Det bør også angis navn på et visst antall personer blant dem som har underskrevet på listeforslaget, som skal fungere som tillitsutvalg.

- f. Listeforslag ved valg av menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år. *Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.*
- g. Listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater *som er under 30 år* samt kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. *Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.*

(4) Listeforslaget må ha vedlegg som nevnt i § 7-4.

(5) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.

§ 7-2. Antall kandidatnavn på listeforslaget

(1) Ved valg av menighetsråd skal listeforslaget være utfyllt i prioritert rekkefølge med navnet på minst så mange kandidater som det skal velges faste medlemmer til menighetsrådet. Nominasjonskomiteens liste skal inneholde minst så mange kandidater som det skal velges medlemmer og varamedlemmer. Ingen lister skal inneholde mer enn dobbelt så mange navn som antallet medlemmer og varamedlemmer som skal velges.

(2) Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være utfyllt i rekkefølge med navnet på så mange kandidater som det skal velges som medlemmer i bispedømmerådet. Forslaget kan maksimalt inneholde 18 kandidatnavn.

(3) Ved valg av menighetsråd og ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet kan inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg, med unntak av kandidatene på Nominasjonskomiteens liste. Kandidatene får i så fall et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antall stemmesedler som kommer listen til del ved valget. Disse kandidatnavnene skal stå først på listeforslaget og med uthevet skrift.

§ 7-3. Antall underskrifter på listeforslaget

(1) For nomineringsgrupper som er registrert av Kirkerådet etter § 6-3, er det tilstrekkelig at listeforslaget er underskrevet av minst to av styremedlemmene i nomineringsgruppens lokalavdeling i det bispedømmet eller det soknet listen gjelder. Underskriverne må ha stemmerett i valgdistriktet.

(2) For øvrige forslagsstillere gjelder følgende regler:

- a. Ved valg til menighetsråd skal listeforslaget være underskrevet av minst ti personer med stemmerett i soknet.
- b. Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være underskrevet av minst 100 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer i bispedømmet, der maksimalt 50 prosent av underskriverne kommer fra ett og samme sokn. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal kun være underskrevet av nominasjonskomiteens medlemmer.

(3) Underskrifter på listeforslag kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.

§ 7-4. Vedlegg til listeforslaget

Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. En oversikt over fødselsdato og bostedsadresse til dem som har underskrevet på listeforslaget.
- c. *Opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 7-8 annet ledd.*
- d. Dersom en kandidat til bispedømmeråds- og kirkemøtevalg eller menighetsrådsvalg ikke er innført i folkeregisteret som bosatt i bispedømmet eller i soknet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
- e. Dersom en kandidat ikke er valgbar på grunn av sin stilling, må det legges ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil ha fratrudd stillingen når bispedømmeråd og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 7-5. Valgmyndighetenes behandling av listeforslagene

(1) Listeforslagene skal legges ut til ettersyn etter hvert som de kommer inn.

(2) Vedkommende valgmyndighet avgjør innen *30. april* i valgåret om forslag til valglistene kan godkjennes.

(3) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglernes krav, skal valgmyndighetene gjennom forhandlinger med listeforslagets tillitsvalgte forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene. Tilsvarende gjelder for et forslag om supplerende nominasjon.

(4) En underskriver eller en kandidat som står på flere listeforslag for samme valg, skal av valgmyndighetene gis pålegg om å melde fra innen en bestemt frist hvilket forslag vedkommende vil stå på. Ellers settes vedkommende opp på det listeforslaget som ble innlevert først.

§ 7-6. Offentliggjøring av godkjente valglister

Når listeforslagene er godkjent, skal valgmyndighetene legge de offisielle valglistene ut til gjennomsyn. Valgmyndighetene kunngjør overskriftene på de godkjente valglistene og opplyser om hvor de er lagt ut.

§ 7-7. Klage

Klage med krav om endring av valgstyrets eller valgrådet vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag eller forslag om supplerende nominasjon, må fremsettes innen sju dager etter offentliggjøringen av overskriftene på de godkjente valglistene. Dersom klagen er begrunnet i at enerett til gruppenavn er krenket, har også en registrert nomineringsgruppe klagerett. For øvrig gjelder bestemmelsene om klage i kapittel 12.

§ 7-8. Valgpresentasjon ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater.

(2) Valgrådet utarbeider en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c, opplysninger om utdanning, yrke og verv i offentlig, kirkelig og organisasjonsmessig sammenheng. Kandidatene presenteres også med bilde. Valgrådet skal også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen.

§ 7-9. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmesedler

(1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming ved valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Trykking av stemmesedler:

- c. Ved valg av menighetsråd sørger valgstyret for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglister i soknet *og blanke stemmesedler* før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.
- a. Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sørger *Kirkerådet* for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglister *og blanke stemmesedler* i bispedømmet før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.

(3) Endringer på stemmeseddelen:

- a. Velgeren kan ved menighetsrådsvalg og bispedømmeråds- og kirkemøtevalg gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én personstemme. Dette gjøres ved å sette et merke ved kandidatens navn.
- b. Velgeren kan ved menighetsrådsvalg og bispedømmeråds- og kirkemøtevalg også gi en personstemme til kandidater på andre valglister. Dette gjøres ved å føre disse kandidatnavnene opp på stemmeseddelen. Slik personstemme kan gis til inntil tre kandidater. Når velgeren gir personstemme til valgbare kandidater på andre lister, overføres et tilsvarende antall listestemmer til den eller de listene disse kandidatene står oppført på.
- c. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

§ 7-10. Mandatfordelingen og kandidatkåringen

(1) Valgstyret ved menighetsrådsvalg og valgrådet ved bispedømmeråds- og kirkemøtevalg skal foreta valgoppgjør og fordele valgdistriktets mandater mellom listene. Listestemmetallet skal legges til grunn for mandatfordelingen som skjer i henhold til St. Laguës metode.

(2) St. Laguës metode innebærer at hver listes listestemmetall divideres med 1–3–5–7 osv. Hvert listestemmetall skal divideres så mange ganger som det er nødvendig for å finne det antall mandater listen skal ha. Det første mandatet tilfaller den listen som har den største kvotienten. Det andre mandatet tilfaller den listen som har den nest største kvotienten osv. Hvis flere lister har samme kvotient, tilfaller mandatet den av listene som har størst listestemmetall. Har de samme listestemmetall, avgjøres det ved loddtrekning hvilken liste mandatet skal tilfalle.

(3) Når det er avgjort hvor mange mandater en valgliste skal ha, fordeler valgstyret og valgrådet representantplassene til kandidatene på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning.

- a. For valglistene utenom Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Har flere kandidater fått like mange stemmer, eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
- b. For Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Har flere kandidater fått like mange stemmer, eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

(4) Ved menighetsrådsvalg med flere valglistene, skal hver liste så vidt mulig tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.

(5) Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet med flere valglistene, skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.

(6) Valgstyret skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av menighetsrådet om utfallet av valget.

(7) Valgrådet i bispedømmet skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av bispedømmerådet og Kirkemøtet om utfallet av valget.

Kapittel 8. Nærmere bestemmelser ved flertallsvalg

§ 8-1. Supplerende nominasjon

(1) Dersom nominasjonskomiteen ved valg av menighetsråd ikke lykkes med å fremskaffe et tilstrekkelig antall kandidater innen listefristen, kan valgstyret godkjenne en liste med færre kandidater enn angitt i § 7-2 første ledd.

(2) Dersom det ved valg av menighetsråd bare er godkjent listeforslag fra nominasjonskomiteen, skal det åpnes for supplerende nominasjon, uavhengig av hvor mange kandidater det er på valglisten. Det skal også åpnes for supplerende nominasjon dersom det ikke er godkjent noen listeforslag. Dette kunngjøres innen 30. april i valgåret, med frist til kl. 12 den 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av menighetsråd gjelder følgende:

- a. Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal være underskrevet av fem stemmeberettigede forslagsstillere. Underskrifter kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.
- b. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

(3) Valgrådet i bispedømmet skal kunngjøre muligheten for supplerende nominasjon dersom det blir klart at valget gjennomføres som flertallsvalg med Nominasjonskomiteens liste. Fristen for supplerende nominasjon er 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjelder følgende:

- a. Et antall stemmeberettigede kirkemedlemmer i et bispedømme, minimum 75 fra minst tre ulike sokn, hvorav maksimum 50 prosent av forslagsstillerne kan komme fra ett og samme sokn, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonsrunden.
- b. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne.
- c. Forslagsstillerne må oppgi en tillitsvalgt for forslagsstillerne.
- d. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- e. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

(4) Vedkommende valgmyndighet skal innen 20. mai i valgåret avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes. Godkjent forslag settes nederst på den endelige valglisten. Rekkefølgen på de supplerte kandidater avgjøres ved loddrekning. Det må tydelig fremgå at de supplerte kandidater ikke er nominasjonskomiteens nederst prioriterte kandidater.

§ 8-2. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmesedler

Ved flertallsvalg gjelder bestemmelsene i § 7-9 tilsvarende med følgende særregel: Ved flertallsvalg med én valgliste ved valg til menighetsråd, kan velgeren tilføye navnet på inntil tre valgbare personer på valglisten. Et navn kan bare føres opp én gang på hver stemmeseddel.

§ 8-3. Valgpresentasjon ved valg av menighetsråd

Valgstyret utarbeider en presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c. Presentasjonen bør også inneholde opplysninger om utdanning, yrke, verv i kirkelig, offentlig og organisasjonsmessig sammenheng, satsningsområder og bilde.

§ 8-4. Kandidatkåringen

(1) Dersom den eneste godkjente valglisten er Nominasjonskomiteens liste, gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. *Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddtrekning.*

(2) Dersom den eneste godkjente valglisten er fra en annen gruppe enn nominasjonskomiteen, gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. *Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddtrekning.*

(3) *Ved valg av menighetsråd gjelder følgende: Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som medlemmene etter henholdsvis første eller annet ledd.*

Kapittel 9. Forhåndsstemmegivningen

§ 9-1. Kapitlets formål

Formålet med bestemmelsene om forhåndsstemmegivning er å legge til rette for at flest mulig velgere får avgitt stemme ved valg av menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 9-2. Perioden for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) Velgere som ønsker det, kan avgi ordinær forhåndsstemme på papir fra 10. august frem til fredagen før valgdagen innenfor de fastsatte åpningstider. Velgere som midlertidig oppholder seg i et annet sokn enn der de er manntallsført, kan avgi forhåndsstemme på papir frem til 1. september i valgåret i det soknet de midlertidig oppholder seg. *Tilsvarende gjelder for velgere i døvemenighetene.*

(2) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at forhåndsstemmegivningen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.

§ 9-3. Tid og sted for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) *Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning den siste torsdagen i august i valgåret i tidsrommet 15:00 til 20:00.*

(2) *Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning etter en gudstjeneste minst én søndag i perioden for forhåndsstemmegivningen.*

(3) *Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning minst to timer i uken, ut over tidspunktene fastsatt i første og annet ledd.*

(4) *Valgstyret bør også legge til rette for at forhåndsstemmegivning på de institusjoner som geografisk hører til det enkelte sokn og i tilknytning til minst ett arrangement for unge.*

(5) *Valgstyrene innenfor et fellesrådsområde kan gå sammen om en ordning for felles forhåndsstemmegivning, ett eller flere steder, etter første til fjerde ledd. I fellesrådsområder som omfatter flere prostier, gjelder ikke første punktum. I stedet kan valgstyrene innenfor hvert prosti gå sammen om felles forhåndsstemmegivning, ett eller flere steder, etter første til fjerde ledd.*

(6) Dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for forhåndsstemmegivningen, kan bispedømmerrådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 15. mai i valgåret.

(7) Valgstyret kunngjør forhåndsstemmegivning med tid og sted.

(8) Forhåndsstemmegivningen skal foregå i egnede og allment tilgjengelige lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger.

(9) Velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan avgi ordinær forhåndsstemme, kan etter søknad til valgstyret avgi forhåndsstemme der de oppholder seg dersom valgstyret velger å legge til rette for det. Valgstyret fastsetter selv fristen for når søknaden må være kommet inn til valgstyret. Fristen må fastsettes til et tidspunkt innenfor perioden mellom tirsdag og fredag siste uke før valget. Dersom valgstyret velger å legge til rette for slik stemmegivning, skal søknadsfristen kunngjøres.

§ 9-4. Hvem kan motta forhåndsstemmer

(1) Stemmehemottakere oppnevnes av valgstyret. Det skal være minst to stemmehemottakere til stede ved mottak av forhåndsstemmer.

(2) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmerråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmehemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

§ 9-5. Fremgangsmåten ved ordinær stemmegivning på papir

(1) Velger skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på.

(2) Når stemme mottas fra velger som er manntallsført i soknet, skal følgende prosedyre følges: Etter at stemmeseddelen er stemplet, legger velgeren denne selv i en stemmeseddelkonvolutt og limer denne igjen. Stemmehemottaker legger stemmeseddelkonvolutten sammen med eventuelt valgkort i en omslagskonvolutt som legges i en valgurne. Dersom det ikke er utstedt et valgkort eller velgeren ikke har valgkortet med seg, skal velgeren selv påføre navn, fødselsdato og adresse på omslagskonvolutten.

(3) Når stemme mottas fra velger som er manntallsført i et annet sokn, skal følgende prosedyre følges: Etter at stemmeseddelen er stemplet, legger velgeren denne selv i en stemmeseddelkonvolutt og limer denne igjen. Stemmehemottaker legger stemmeseddelkonvolutten sammen med eventuelt valgkort i en omslagskonvolutt. Dersom det ikke er utstedt et valgkort eller velgeren ikke har valgkortet med seg, skal velgeren selv påføre navn, fødselsdato og adresse på omslagskonvolutten. Omslagskonvolutten skal sendes det soknet velgeren er manntallsført i.

(4) Velger som er ukjent for stemmehemottaker, skal legitimere seg. Velgers identitet kan ved stemmegivning på institusjon i stedet bekreftes av en ansatt som legitimerer seg.

(5) Stempel som brukes ved forhåndsstemmegivningen kan være det samme stempel som brukes på valgtinget.

(6) En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmehemottaker eller en annen person som velgeren selv peker ut. En stemmehemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt. En stemmehemottaker avgjør om velgeren oppfyller kravene til å motta hjelp.

(7) Valgurner som brukes ved forhåndsstemmegivningen, skal være forseglet.

§ 9-6. Valgagitasjon m.m.

(1) Valgagitasjon er ikke tillatt i det rommet der forhåndsstemmegivningen foregår.

(2) Uvedkommende må ikke få kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.

§ 9-7. Særskilte regler

(1) Kirkerådet kan gi særskilte regler for forhåndsstemmegivning i Svalbard kirke og Sjømannskirken.

(2) Kirkerådet kan gi særskilte regler om internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen.

Kapittel 10. Tidspunktet for valg. Stemmegivningen på valgtinget

§ 10-1. Tidspunktet for valg

(1) Valg av medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet skal holdes i alle menigheter samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre. Kirkemøtet fastsetter valgår.

(2) Hoveddelen av valgtinget må holdes på den offisielle valgdagen. I de kommuner det holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen, skal det også holdes valg til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet samtidig. Tid for stemmegivningen skal følge tid for stemmegivning for det samtidig pågående offentlige valget. Valgstyret kan bestemme at valg i kirken i tilknytning til gudstjeneste søndagen før den offisielle valgdagen avholdes som en del av selve valgtinget.

§ 10-2. Tid og sted for stemmegivningen. Organisering

(1) Valgstyret bestemmer etter § 10-1 hvor stemmegivningen skal foregå. Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger. Det skal ikke benyttes samme rom som det samtidig pågående offentlige valget benytter. Kommunens stemmekretser skal følges. Der disse ikke samsvarer med soknegrensene, skal valgstyrene i de berørte sokn inngå samarbeid om avviklingen av valget i en stemmekrets. *Hver stemmekrets har ett stemmested.* På hvert stemmested foregår stemmegivningen for *den delen* av manntallet som inneholder velgerne som hører til stemmekretsen.

(2) Valgstyrene i et fellesrådsområde kan i fellesskap bestemme at det skal bli adgang til at velgerne kan avgi stemme i alle soknene innenfor *fellesrådsområdet*. Dersom et flertall av valgstyrene i fellesrådsområdet går inn for slik tilrettelegging, skal alle valgstyrene i fellesrådsområde tilrettelegge for dette. Velgere som avgir stemme i et sokn de ikke er manntallsført i, avgir stemme i stemmeseddelkonvolutt etter prosedyren for forhåndsstemmegivning i § 9-5. Valgstyret plikter i så tilfelle å sørge for at omslagskonvoluttene *uten opphold* blir overlevert til vedkommende sokn.

(3) Dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for stemmegivningen, kan bispedømmerådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 15. mai i valgåret.

(4) Valgstyret kunngjør tid og sted for stemmegivningen, senest innen forhåndsstemmegivningen starter 10. august. I kunngjøringen skal det gjøres rede for når og hvor valgtinget skal holdes, når stemmegivningen skal være avsluttet, hvor og når forhåndsstemmegivningen skal foregå, og hvor mange medlemmer og varamedlemmer som skal velges. Når stemmegivningen foregår på flere steder, skal det i kunngjøringen dessuten gjøres rede for hvem som skal stemme på de forskjellige steder, og når valget skal holdes på hvert sted. Valget bør kunngjøres flere ganger.

(5) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

§ 10-3. Ordensregler

(1) I valglokalet og i de rom som velgeren må passere for å komme frem til valglokalet, er det ikke tillatt å drive valgagitasjon eller å utføre handlinger som kan forstyrre eller hindre en normal gjennomføring av valghandlingen. Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som møter frem og avgir stemme, eller å foreta velgerundersøkelser eller liknende utspørring av velgerne.

(2) Uvedkommende må ikke få kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.

(3) Stemmestyrets leder kan om nødvendig bortvise den som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen.

§ 10-4. Stemmegivning i valglokalet

(1) Når valgtinget åpner, skal velgere som er innført i manntallet i soknet, gis adgang til å avgi stemme etter hvert som de møter frem.

(2) Stemmestyret setter et kryss i manntallet ved velgerens navn. Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg.

(3) Velgeren skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på. Velgeren leverer stemmeseddelen til stemmestyret, som stempler den med et offisielt stempel. Velgeren legger selv stemmeseddelen ned i en urne.

(4) Velgere som ikke er innført i vedkommende del av manntallet, skal ikke legge stemmeseddelen i urnen. Etter at stemmeseddelen er blitt stemplet, skal velgeren selv legge den i en stemmeseddelkonvolutt og gi denne til stemmestyret. Stemmestyret legger stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt, kleber den igjen og påfører den velgerens navn, bostedsadresse og fødselsdato.

(5) En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren selv peker ut. En stemmemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt. Hvis et stemmestyremedlem eller en valgfunksjonær på valgtinget mener at velgeren ikke oppfyller kravene til å motta hjelp, avgjør stemmestyret om velgeren oppfyller kravene.

(6) Valgurner som brukes ved stemmegivningen på valgdagen, skal være forseglet.

§ 10-5. Stemmegivning utenfor valglokalet

Er velgeren ikke i stand til å bevege seg inn i valglokalet, kan vedkommende avgi stemme til to stemmemottakere umiddelbart utenfor valglokalet.

§ 10-6. Avslutning av stemmegivningen

Stemmelokalet stenges på det tidspunkt som er fastsatt. Velgere som da har møtt frem ved valglokalet, skal få avgi stemme.

§ 10-7. Oppbevaring og transport av valgmateriell

Alt valgmateriell skal oppbevares og transporteres på betryggende måte.

Kapittel 11. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, protokollering, m.m.

§ 11-1. Valgstyrets godkjenning av ordinær forhåndsstemmegivning på papir avgitt i stemmeseddelkonvolutt

- (1) En forhåndsstemmegivning skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i mantallet i soknet *eller har særskilt dokumentasjon om tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet*
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
 - e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
 - g. stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i mantallet.
- (3) Forhåndsstemmegivningene skal godkjennes før valgdagen i den utstrekning det er mulig.

§ 11-2. Godkjenning av stemmegivning gitt på valgtinget

- (1) En stemmegivning avgitt på valgtinget skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i mantallet i soknet
 - b. velgeren har fått anledning til å avgi stemme og
 - c. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i mantallet.

§ 11-3. Godkjenning av ordinære stemmesedler på papir

- (1) En stemmeseddel skal godkjennes dersom
 - a. den har offisielt stempel
 - b. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - c. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på og
 - d. gruppen stiller liste i valgkretsen. Stemmeseddel beregnet på en annen valgkrets kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
- (2) En avgitt stemmeseddel anses å være enslydende med den offisielle valglisten.
- (3) Dersom velgeren har benyttet en trykt stemmeseddel som ikke er enslydende med den offisielle valglisten, skal det ses bort fra eventuelle endringer foretatt av velgeren.

§ 11-4. Opptelling av stemmesedler

- (1) Valgstyret er ansvarlig for opptelling av stemmesedler til menighetsrådsvalget. Valgstyret og valgrådet har hver sine ansvarsområder knyttet til opptelling av stemmesedler til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valgrådet er ansvarlig for den endelige opptellingen av stemmesedler til valg av

bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgstyret og valgrådet har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene. Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.

(2) Stemmesedler avgitt på forhånd og stemmesedler avgitt på valgtinget skal telles sammen.

(3) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

(4) *Hvis Kirkerådet har åpnet opp for internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen etter § 9-7 annet ledd, skal tellingen av de digitale stemmene legges til de fysiske stemmene.*

(5) Foreløpig opptelling:

- a. Forhåndsstemmegivninger samt valgtingsstemmegivninger avgitt ved andre stemmesteder i fellesrådsområdet enn der velgeren er manntallsført, skal behandles før den foreløpige opptellingen starter.
- b. Foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på valgtinget skal starte så snart som mulig etter at stemmegivningen på valgtinget er avsluttet.
- c. Stemmesedler til menighetsrådsvalget som det er tvil om kan godkjennes, legges til side og holdes utenfor opptellingen.
- d. Hver listes foreløpige stemmetall finnes ved å telle hvor mange stemmesedler som er avgitt til hver liste. Det registreres også antallet rettede og urettede stemmesedler avgitt til hver liste. Stemmesedler til bispedømmeråds- og kirkemøtevalget som det er tvil om kan godkjennes, telles for seg.
- e. Ved menighetsrådsvalg gjennomført som flertallsvalg telles også personstemmer i den foreløpige opptellingen etter følgende prosedyre:
 - i. Hver kandidat gis én stemme per urettet stemmeseddel.
 - ii. Ved opptellingen av de rettede stemmesedlene registreres alle endringer velgerne har gjort på stemmesedlene. Kandidater som har fått tilleggsstemmer, får to stemmer hver. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.
 - iii. Tilføyde navn får én stemme hver. Dersom det er tilføyd mer enn tre navn, tas det kun hensyn til de tre øverste navnene.
 - iv. Øvrige kandidater får én stemme hver. Det tas ikke hensyn til strykninger.

(6) Endelig opptelling. Registrering av rettinger på stemmesedlene for alle valgene:

- a. Endelig opptelling av stemmesedler til valg av menighetsråd tar til umiddelbart etter at foreløpig opptelling er avsluttet og alle stemmene er kommet inn til valgstyret. Den endelige opptellingen skal foretas under valgstyrets tilsyn.
- b. Stemmesedlene fra den foreløpige opptellingen skal telles på nytt. Valgstyret avgjør om stemmesedler som ikke ble tatt med i den foreløpige opptellingen, skal godkjennes. Godkjente stemmesedler blant disse skal telles sammen med de øvrige stemmesedlene.
- c. Dersom menighetsrådsvalget gjennomføres som flertallsvalg, følges tilsvarende prosedyre for opptelling som i femte ledd bokstav e for å telle personstemmer.
- d. Dersom menighetsrådsvalget gjennomføres som forholdstallsvalg, følges følgende prosedyre:
 - i. Først telles personstemmer tilsvarende femte ledd bokstav e.
 - ii. Deretter finner valgstyret de enkelte listenes endelige listestemmetall. Hver stemmeseddel teller like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til menighetsrådet. Tallet korrigeres for listestemmer avgitt til og mottatt fra andre lister.
- e. Ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal valgrådet gjennomføre endelig opptelling innen ti dager etter valgdagen. Den endelige opptellingen skal foretas under valgrådets tilsyn.
- f. Før endelig opptelling begynner, skal valgrådet ta stilling til de stemmesedler til bispedømmeråds- og kirkemøtevalget som valgstyrene hadde tvil om kunne godkjennes, jf. femte ledd bokstav d siste punktum.
- g. Dersom valget gjennomføres som forholdstallsvalg, følges følgende prosedyrer:
 - i. Først gjennomføres prosedyre tilsvarende femte ledd bokstav e for å telle personstemmer.
 - ii. Deretter gjennomføres prosedyre tilsvarende sjette ledd bokstav d punkt ii for å finne listenes endelige stemmetall sammenlagt for alle soknene i bispedømmet.
- h. Dersom valget gjennomføres som flertallsvalg, følges prosedyre tilsvarende femte ledd bokstav e, men på en slik måte at alle personstemmer også blir kontrollert av annen person enn den som gjør hovedtelling.

(7) Ved forholdstallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 7-11. Ved flertallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 8-4.

§ 11-5. Protokollering av valg

(1) Stemmestyret skal føre protokoll i forbindelse med gjennomføringen av valgtinget.

(2) Valgstyret skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg.

Valgprotokollen skal tas inn som vedlegg til menighetsrådets møtebok og underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer av valgstyret.

(3) Valgstyret skal innberette elektronisk resultatet av valget, det samlede antall stemmeberettigede som har avgitt stemme samt andre relevante data om valget, på den måten Kirkerådet fastsetter. Valgstyret skal ta utskrift av rapport fra elektronisk verktøy inn i *valgboken*.

(4) Valgrådet i bispedømmet skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg. Bekreftet kopi av valgrådets protokoll ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sendes bispedømmerådet og Kirkerådet. Valgrådet skal meddele utfallet av stemmegivningen til bispedømmerådet og Kirkerådet. Bispedømmerådet fører resultatet inn i sin møtebok og kunngjør resultatet omgående.

§ 11-6. Oversending av materiell ved valg

(1) *Valgstyret skal* så snart som mulig sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:

a. alle stemmesedler *fra valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet*, sortert på urettede og rettede og på lister og

b. alle stemmegivninger valgstyret har forkastet

(2) *Valgstyret skal også sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:*

c. det som er protokollert i forbindelse *med valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet* og

d. *innkomne klager*.

(3) Materiellet skal pakkes i god orden i forsvarlig forseglet emballasje og sendes på hurtigst betryggende måte. *Materiell nevnt i annet ledd kan sendes på betryggende måte elektronisk.*

Kapittel 12. Prøving av valgets gyldighet. Klage

§ 12-1. Klage ved valg av menighetsråd

(1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av menighetsrådsvalget i det soknet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.

(2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.

(3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten.

(4) Bispedømmerådet er klageinstans. Bispedømmerådet skal kjenne menighetsrådsvalget i et sokn ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.

(5) Hvis bispedømmerådet kjenner et valg ugyldig, skal det sendes melding til Kirkerådet, som påbyr omvalg.

§ 12-2. Klage ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet i det bispedømmet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.

(2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.

(3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten, valgrådet i bispedømmet eller Kirkerådet.

(4) Kirkerådet er klageinstans. Kirkerådet skal kjenne valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet i et sokn eller i hele bispedømmet ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.

(5) Når valget i et sokn eller i et bispedømme er kjent ugyldig, påbyr Kirkerådet omvalg. Kirkerådet kan i særlige tilfeller påby omvalg i hele bispedømmet selv om feilen ikke gjelder alle soknene i bispedømmet.

§ 12-3. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

(1) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet selv bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd.

(3) Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, før det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, etter at det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

§ 12-4. Gjennomføring av omvalg

(1) Ved omvalg benyttes manntallet fra det opprinnelige valget. Manntallet skal oppdateres og feil rettes.

(2) Kirkerådet fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av omvalget. Dersom det er nødvendig av hensyn til en hensiktsmessig gjennomføring av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

Kapittel 13. Nytt valgoppgjør i perioden. Suppleringsvalg

§ 13-1. Nytt valgoppgjør til valg av menighetsråd

Lederen i menighetsrådet skal underrette menighetsrådet hvis plassen til et medlem i menighetsrådet blir stående ubesatt. Menighetsrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i menighetsrådet mener det er nødvendig, skal menighetsrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Menighetsrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og bispedømmerådet om valget.

§ 13-2. Nytt valgoppgjør til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Lederen i bispedømmerådet skal underrette bispedømmerådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerådet blir stående ubesatt. Bispedømmerådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i bispedømmerådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Bispedømmerådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

§ 13-3. Suppleringsvalg til menighetsråd i valgperioden

Er antallet medlemmer av menighetsrådet utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpest ved nytt valgoppgjør, kan bispedømmerådet samtykke i at det holdes suppleringsvalg etter nærmere bestemmelser som bispedømmerådet fastsetter. Tilsvarende gjelder dersom en valgliste ikke har nok personer til å fylle sine mandater.

§ 13-4. Suppleringsvalg til bispedømmeråd i valgperioden

(1) Er antallet av vararepresentanter eller av en gruppes vararepresentanter blitt utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpest ved nytt valgoppgjør, kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige vararepresentantplassen. Gruppen underretter deretter bispedømmerådet, som velger vedkommende som vararepresentant dersom valgbarhetsvilkårene er oppfylt.

(2) Er valget holdt som flertallsvalg eller preferansevalg, utpekes kandidaten til den ledige plassen av bispedømmerådet.

Kapittel 14. Forskjellige bestemmelser

§ 14-1. Oppbevaring, avhending og tilintetgjøring av valgmateriell

Oppbevaring, avhending og tilintetgjøring av valgmateriell etter at valget er over, skal skje i henhold til arkivlovens bestemmelser og forskrift gitt i medhold av denne.

§ 14-2. Beregning av frister

- (1) Hvis en dato som er utgangspunktet for en frist faller på en lørdag eller en helligdag, begynner fristen å løpe nærmest påfølgende hverdag.
- (2) Hvis en dato for avslutningen av en frist faller på en lørdag eller en helligdag, løper fristen ut den nærmest påfølgende hverdag.
- (3) Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder tilsvarende i de tilfeller hvor en dato som er det tidligste eller seneste tidspunktet for noen handling etter disse regler, faller på en lørdag eller en helligdag.

§ 14-3. Taushetsplikt

- (1) Forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt gjelder tilsvarende ved kirkelige valg.
- (2) En person som assisterer en velger ved stemmegivningen og får kjennskap til hvordan vedkommende har stemt, har taushetsplikt om dette.

§ 14-4. Mindre endringer, utfyllende bestemmelser og forsøk

- (1) Kirkerådet kan fastsette mindre endringer i reglene.
- (2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.
- (3) Kirkerådet kan gjennomføre begrensede forsøk med ulike valgordninger ved valg av menighetsråd.

§ 14-5. Kategorialmenigheter

- (1) Reglens bestemmelser om valg av menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.
- (2) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerrådet og Saemien Åålmege, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av Saemien Åålmege og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerrådet og Saemien Åålmege. § 2-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.
- (3) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerrådet og døvemenighetene, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerrådet og Døvekirkens fellesråd. § 2-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.
- (4) Kirkerådet kan bestemme at menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter kan gjennomføres som heldigitale valg eller som en kombinasjon av digital stemmegiving og postvalg. Særskilte regler om digital forhåndsstemming gjelder da så langt de passer for den digitale stemmegivingen. Reglene for postvalg i forskrift om regler for valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet gjelder så langt de passer for postvalget.

§ 14-6. Bispedømmerrådets funksjonstid

Det nyvalgte bispedømmerrådet trer i funksjon 1. januar året etter valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. desember i valgperiodens siste år.

§ 14-7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves regler 16. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.

3. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Forskrift om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene i døvemenighetene i Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

Disse reglene gjelder ved valg av døvemenighetenes representant til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-3. Definisjoner

Ved valg av døvemenighetenes representant legges følgende definisjoner til grunn:

- a. Stemmeseddel: med stemmeseddel menes også elektronisk stemmeseddel.
- b. Digitalt valgsystem: systemet som brukes til internettstemmegivning.
- c. Autentisering: verifisering av identitet, slik at velgeren kan logge seg inn på digitalt valgsystem.
- d. Kryptering: å gjøre informasjon uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel.
- e. Dekryptering: å gjøre kryptert informasjon leselig ved bruk av en dekrypteringsnøkkel.
- f. Valgdagen: med valgdagen menes valgdagen for leke.

§ 1-4. Valgorganer

(1) Valgrådet i Oslo bispedømme styrer valget av døvemenighetenes representant.

(2) Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og opptelling av internettstemmene skjer i henhold til regelverket.

(3) Valgstyrene i døvemenighetene er ansvarlig for å tilrettelegge for fysisk forhåndsstemmegiving og stemmegiving på valgting og for prøving av stemmegivninger ved valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 2. Stemmerett, manntall og valgbarhet

§ 2-1. Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet har leke medlemmer som har stemmerett ved valg av døves menighetsråd.

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet på valgdagen.

§ 2-2. Manntall

Kirkerådet sørger for at det blir utarbeidet et elektronisk manntall til bruk ved den elektroniske stemmegivningen. Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valgsystemet.

§ 2-3. Valgbarhet ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgbar som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende er valgbar som lek, jf. kirkevalgreglene § 3-2, og
- b. vedkommende er registrert som medlem av en døvemenighet på valgdagen.

(2) Utelukket fra valg som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-5,
- c. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- d. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 2-4. Tvilstilfelle. Rett til å kreve fritak fra valg

Kirkevalgreglene §§ 3-3 og 3-4 gjelder tilsvarende ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 3. Nominasjon og behandling av listeforslag

§ 3-1. Nominasjon

(1) De leke medlemmene i Døvekirkenes fellesråd, med unntak av kirkelige tilsatte, er nominasjonskomité for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å sitte i nominasjonskomiteen.

(2) Valgrådet skal i god tid, senest innen 15. desember året før valgåret, sende en oppfordring til samtlige døves menighetsråd om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag på minst tre leke medlemmer til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den setter opp et listeforslag på fem kandidater. Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag om kandidater.

(4) Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 3-2. Krav til og behandling av listen

(1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

(2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og fødselsår.
- c. Listeforslaget må inneholde

- i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn
- ii. kandidater fra forskjellige døvemenigheter og
- iii. om mulig minst én kandidat under 30 år. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.

- d. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.

(3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.

(4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstiller krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.
- c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

(5) Valgrådet avgjør innen 30. april i valgåret om listeforslag fra nominasjonskomiteen kan godkjennes.

(6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene.

Valgrådet kan etter slike forhandlinger godkjenne en valgliste med færre kandidater enn foreskrevet.

(7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforslaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 3-3. Supplerende nominasjon

(1) Stemmeberettigede, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to døvemenigheter, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. Fristen er kl. 12 den 15. mai i valgåret. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

(2) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 20. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 20. mai i valgåret.

§ 3-4. Valgpresentasjon

Valgrådet utarbeider presentasjon av kandidatene. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter § 3-2 fjerde ledd bokstav c.

§ 3-5. Stemmesedler. Konfigurasjon. Velgernes adgang til å endre på stemmeseddelen

(1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming.

(2) Kirkerådet skal innen utgangen av juli i valgåret sørge for at installasjon og basiskonfigurasjon av det digitale valgsystemet er gjennomført korrekt.

(3) Kirkerådet skal i det digitale valgsystemet utarbeide elektroniske stemmesedler før forhåndsstemmegivningen starter. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.

(4) Velgeren avgir stemme ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

(5) Ved valg av døvemenighetenes representant sørger valgstyret for at det blir trykt stemmesedler før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.

Kapittel 4. Stemmegivningen

§ 4-1. Digital forhåndsstemmegiving

(1) Velgere kan avgi stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 09:00 til og med utgangen av onsdag før valgdagen.

(2) Velgeren skal legitimere seg overfor det digitale valgsystemet gjennom autentiseringsløsningen.

(3) Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.

(4) Etter autentisering får velgeren tilgang til å avgi elektronisk stemme.

(5) En velger som har avgitt elektronisk stemme tidligere, kan stemme på nytt elektronisk over internett.

(6) Dersom velgeren har avgitt flere elektroniske stemmegivninger, er det den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

§ 4-2. Tid og sted for stemmegivningen

Valg av representant for døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd skjer samtidig og ved samme sted som ved valg av døves menighetsråd.

§ 4-3. Forhåndsstemmegiving på papir

Ved forhåndsstemmegiving skal prosedyrene for forhåndsstemmegiving i annet sokn enn bostedssoknet etter § 9-5 tredje ledd følges tilsvarende. Omslagskonvolutten skal sendes til den aktuelle døvemenigheten.

§ 4-4. Stemmegiving på valgting i døvemenigheten

Ved stemmegiving på valgtinget i døvemenigheten skal prosedyrene for stemmegiving på valgting etter kirkevalgreglene § 10-4 følges tilsvarende.

Kapittel 5. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, kandidatåring, protokollering, m.m.

§ 5-1. Dekryptering. Prøving av digitale forhåndsstemmegivninger.

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.
- (2) Dekryptering
 - a. Internettvalgstyret skal forestå dekryptering av de digitale stemmene.
 - b. For å sikre at ingen enkeltperson er i posisjon til å dekryptere stemmer, skal hver av medlemmene tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.
 - c. Minimum tre medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.
- (3) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 5 (1).
- (4) En digital stemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er og
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.
- (5) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-2. Prøving av stemmegivninger på papir

- (1) En forhåndsstemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
 - e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
 - g. stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (2) En stemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant gitt på valgtinget i døvemenigheten skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet
 - b. velgeren har fått anledning til å avgi stemme og
 - c. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (3) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-3. Prøving av stemmesedler

- En stemmeseddel ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom
- a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og
 - b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 5-4. Opptelling av stemmesedler

- (1) Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av digitale stemmesedler til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) Valgrådet er ansvarlig for opptellingen av stemmesedler på papir til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt.
- (3) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta ved opptellingen av vedkommende valg.
- (4) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

§ 5-5. Kandidatkåring

- (1) Valgrådet er ansvarlig for å foreta valgoppgjøret. De digitale stemmesedlene skal legges til stemmesedlene på papir.
- (2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, skal kåres til medlem. Tilsvarende gjelder ved kåring av varamedlemmer.
- (3) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

§ 5-6. Protokollering av valg

- (1) Kirkevalgreglene § 11-5 gjelder tilsvarende ved valg av døvemenighetenes representant.
- (2) Internettvalgstyret skal protokollere resultatet fra opptellingen av internettstemmene. Protokollen skal underskrives av medlemmene i internettvalgstyret, sendes til valgrådet og gjøres tilgjengelig på kirkevalget.no.
- (3) Kirkerådet skal sørge for at resultatene fra internettstemmegivningen blir tilgjengelige for allmennheten.
- (4) Publisering av foreløpige resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivningen er avsluttet på valgdagen.

§ 5-7. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 6. Beredskap

§ 6-1. Postvalg

- (1) Hvis digital stemmegiving ikke lar seg gjennomføre, eller det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret med alminnelig flertall vedta å åpne for postvalg.
- (2) Dersom det treffes vedtak etter første ledd, og det på dette tidspunktet er avgitt internettstemmer, tar internettvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.
- (3) Internettvalgstyret avgjør om postvalget skal være et supplement til det digitale valget, eller om det kommer i stedet for det digitale valget.
- (4) Vedtak om postvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme. Internettvalgstyret fastsetter frist for når stemmen skal ha kommet inn til valgstyret. Denne fristen kan senest være 15. oktober.

§ 6-2. Gjennomføring av postvalg.

Bestemmelsene i forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet §§ 6-2, 6-3 og 6-4 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Kapittel 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 7-2. Mindre endringer og utfyllende bestemmelser

- (1) Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.
- (2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

4. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Forskrift om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene i Saemien Áálmege i Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

Disse reglene gjelder ved valg av sørsamisk representant til medlem av Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-3. Definisjoner

Ved valg av sørsamisk representant legges følgende definisjoner til grunn:

- a. Stemmeseddel: med stemmeseddel menes også elektronisk stemmeseddel.
- b. Digitalt valgsystem: systemet som brukes til internettstemmegivning.
- c. Autentisering: verifisering av identitet, slik at velgeren kan logge seg inn på digitalt valgsystem.
- d. Kryptering: å gjøre informasjon uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel.
- e. Dekryptering: å gjøre kryptert informasjon leselig ved bruk av en dekrypteringsnøkkel.
- f. Valgdagen: med valgdagen menes valgdagen for valg av menighetsråd og leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-4. Valgorganer

(1) Valgrådet i Nidaros bispedømme styrer valget av sørsamisk representant.

(2) Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og opptelling av internettstemmene skjer i henhold til regelverket.

(3) Valgstyret i Saemien Áálmege er ansvarlig for prøving av fysiske stemmegivninger ved valg av Saemien Áálmegeaerie og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 2. Stemmerett, manntall og valgbarhet

§ 2-1. Stemmerett

(1) Stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet har medlemmer av Saemien Áálmege (den samiske menigheten i sørsamisk språkområde).

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for Saemien Áálmege på valgdagen.

§ 2-2. Manntall

Kirkerådet sørger for at det blir utarbeidet et elektronisk manntall til bruk ved den elektroniske stemmegivningen. Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valgsystemet.

§ 2-3. Valgbarhet

(1) Valgbar som sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-1 som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år og ikke er utelukket eller fritatt.

(2) Utelukket fra valg som samisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- c. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerådet og Kirkemøtet treer i funksjon.

§ 2-4. Tvilstilfelle. Rett til å kreve fritak fra valg

Kirkevalgreglene §§ 3-3 og 3-4 gjelder tilsvarende ved valg av sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 3. Nominasjon og behandling av listeforslag

§ 3-1. Nominasjon

(1) Nidaros bispedømmeråd oppnevner en egen nominasjonskomité med tre medlemmer for valget av sørsamisk representant etter forslag fra de leke medlemmene i Saemien Åålmegeeraerie. Saemien Åålmegeeraerie innhenter forslag til representanter til nominasjonskomiteen fra Saemien Åålmege, fra alle menighetsrådene i sørsamisk språkområde samt alle andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.

(2) Valgrådet skal i god tid, senest innen 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til Saemien Åålmegeeraerie, til alle menighetsråd i sørsamisk språkområde samt til andre menighetsråd i Nidaros bispedømme om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag på minst tre sørsamiske kandidater. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den setter opp et listeforslag på fem kandidater. Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag til kandidater.

(4) Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 3-2. Krav til og behandling av listen

(1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12:00 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

(2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og fødselsår.
- c. Listeforslaget må inneholde
 - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn
 - ii. kandidater fra forskjellige distrikter og
 - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.
 - iv. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.

(3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av annet ledd bokstav a og b.

(4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstillt krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.
- c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

(5) Valgrådet avgjør innen 30. april i valgåret om listeforslaget fra nominasjonskomiteen kan godkjennes.

(6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene.

(7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforslaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 3-3. Supplerende nominasjon

(1) Stemmeberettigede, minst ti i antallet, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. Fristen er kl. 12:00 den 15. mai i valgåret. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne, og det må oppgis en tillitsvalgt for

forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

(2) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 20. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 20. mai i valgåret.

§ 3-4. Valgpresentasjon

Valgrådet utarbeider presentasjoner av kandidatene. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter § 3-2 fjerde ledd.

§ 3-5. Stemmesedler. Konfigurasjon. Velgernes adgang til å endre på stemmeseddelen

(1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming.

(2) Kirkerådet skal innen utgangen av juli i valgåret sørge for at installasjon og basiskonfigurasjon av det digitale valgsystemet er gjennomført korrekt.

(3) Kirkerådet skal i det digitale valgsystemet utarbeide elektroniske stemmesedler før stemmegivningen starter. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.

(4) Velgeren avgir stemme ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

Kapittel 4. Stemmegivningen

§ 4-1. Digital stemmegiving

(1) Velgere kan avgi stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 09:00 til og med utgangen av onsdag før valgdagen.

(2) Velgeren skal legitimere seg overfor det digitale valgsystemet gjennom autentiseringsløsningen.

(3) Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.

(4) Etter autentisering får velgeren tilgang til å avgi elektronisk stemme.

(5) En velger som har avgitt elektronisk stemme tidligere, kan stemme på nytt elektronisk over internett.

(6) Dersom velgeren har avgitt flere elektroniske stemmegivninger, er det den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

§ 4-2 Postvalg

(1) Valgrådet skal sørge for at postvalget blir kunngjort og at stemmesedlene blir gjort tilgjengelig.

(2) Stemmeseddelen legges i nøytral stemmesedelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i nøytral omslagskonvolutt direkte til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.

(3) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi stemme på et tidspunkt som gjør at stemmen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.

(4) Hvis en velger som har avgitt digital stemme også avgir poststemme på papir er det den digitale stemmen som teller.

Kapittel 5. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, kandidatåring, protokollering, m.m.

§ 5-1. Dekryptering. Prøving av digitale stemmegivninger.

(1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.

(2) Dekryptering

a. Internettvalgstyret skal forestå dekryptering av de digitale stemmene.

b. For å sikre at ingen enkeltperson er i posisjon til å dekryptere stemmer, skal hver av medlemmene tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.

c. Minimum tre medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.

- (3) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 5 (1).
- (4) En digital stemmegivning ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom:
- velgeren er innført i manntallet
 - stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er og
 - stemmegivningen er avgitt til rett tid.
- (5) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-2. Prøving av stemmegivninger på papir

- (1) En stemmegiving på papir ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom
- velgeren er innført i manntallet
 - stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
 - stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-3. Prøving av stemmesedler

- En stemmeseddel ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom
- det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og
 - det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 5-4. Opptelling av stemmesedler

- (1) Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av digitale stemmesedler til valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) Valgrådet er ansvarlig for opptelling av stemmesedler på papir til valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt.
- (3) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.
- (4) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

§ 5-5. Kandidatkåring

- (1) Valgrådet er ansvarlig for å foreta valgoppgjøret.
- (2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, skal kåres til medlem. Tilsvarende gjelder ved kåring av varamedlemmer.
- (3) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

§ 5-6. Protokollering av valg

- (1) Kirkevalgreglene § 11-5 gjelder tilsvarende ved valg av sørsamisk representant.
- (2) Internettvalgstyret skal protokollere resultatet fra opptellingen av internettstemmene. Protokollen skal underskrives av medlemmene i internettvalgstyret og gjøres tilgjengelig på kirkevalget.no.
- (3) Kirkerådet skal sørge for at resultatene fra internettstemmegivningen blir tilgjengelige for allmennheten.
- (4) Publisering av foreløpige resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivningen er avsluttet på valgdagen.

§ 5-7. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 6. Beredskap

§ 6-1. Utsatt frist

- (1) Hvis digital stemmegiving ikke lar seg gjennomføre eller det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret med alminnelig

flertall vedta utsette fristen for når poststemmer skal være kommet inn til valgstyret. Denne fristen kan senest være 15. oktober.

(2) Dersom det treffes vedtak etter første ledd, og det på dette tidspunktet er avgitt internettstemmer, tar internettvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

Kapittel 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 7-2. Mindre endringer og utfyllende bestemmelser

(1) Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

5. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Forskrift om endring i forskrift om 14. november 2021 om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 20. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

I

I forskrift 14. november 2021 nr. om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 3-1 skal lyde:

Nominasjon

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12:00 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

§ 3-2 annet ledd bokstav b skal lyde:

Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og *fødselsår*.

§ 5-3 første ledd skal lyde:

Valget finner sted som preferansevalg. *Valgrådet er ansvarlig for valgoppgjøret.*

§ 5-5 skal lyde:

§ 5-5. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 6-5 oppheves.

§ 7-1 skal lyde:

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

II

Endringene trer i kraft straks.

6. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om Samisk kirkelig valg møte.

Forskrift om Samisk kirkelig valg møte

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd og § 27.

Kapittel 1. Formål, oppgaver, sammensetning mv.

§ 1-1. Valgmøtets formål

Samisk kirkelig valg møte er et representativt organ for samisk kirkelig liv i Den norske kirke som skal bidra til å verne og fremme samisk kirkelig liv.

§ 1-2. Valgmøtets oppgaver

Valgmøtet skal nominere følgende kandidater til Samisk kirkeråd:

- a. Samisk kirkeråds leder med vararepresentant,
- b. en nordsamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- c. en lulesamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- d. en sørsamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- e. en representant fra de andre bispedømmene til Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant.

Kirkemøtet foretar endelig valg av Samisk kirkeråd på bakgrunn av valgmøtets nominasjon.

Valgmøtet skal velge følgende samiske representanter til de to nordligste bispedømmerådene:

- a. En nordsamisk representant med to vararepresentanter til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- b. En lulesamisk representant med to vararepresentanter til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

For øvrig gir valgmøtet uttalelse når kirkelig myndighet ber om det eller når valgmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

§ 1-3. Valgmøtets sammensetning

Samisk kirkelig valg møte består av:

- a. Samisk kirkeråds representanter,
- b. nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd,
- c. to delegater oppnevnt av Samisk kirkeråds ungdomsutvalg,
- d. fem delegater oppnevnt av Saemien Åålmege/Samisk menighet i sørsamisk språkområde,
- e. en delegat oppnevnt av menighetsråd i hver forvaltningskommune for samisk språk i sørsamisk språkområde, og to delegater oppnevnt fra menighetsråd i hver forvaltningskommune for samisk språk i lule- og nordsamisk språkområde,

- f. to delegater oppnevnt av henholdsvis Nord-Hålogaland bispedømmeråd, Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Nidaros bispedømmeråd. Bispedømmerådene bør ta hensyn til at også sameier bosatt utenfor forvaltningsområdet for samisk språk blir representert.
- g. en delegat oppnevnt av henholdsvis Møre bispedømmeråd, Hamar bispedømmeråd, Bjørgvin bispedømmeråd, Agder og Telemark bispedømmeråd, Oslo bispedømmeråd, Stavanger bispedømmeråd, Borg bispedømmeråd og Tunsberg bispedømmeråd.

Det skal være kjønnsbalanse når det oppnevnes to eller flere delegater.

Dersom det er under ti delegater fra et av de tre språkområdene etter bokstav e), skal vedkommende bispedømmeråd oppnevne flere delegater slik at antallet fra hvert språkområde blir ti delegater.

Valgbar etter bokstav c)–g) er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett og
- b. oppfatter seg selv som same og som enten har samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller
- c. har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av Samisk kirkeråd.

Samisk kirkeråd avgjør i tvilstilfeller om en person oppfyller vilkårene for å være valgbar.

§ 1-4. Representasjon ved valg av samisk medlem til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Ved valg av samisk medlem til Nord-Hålogaland bispedømmeråd deltar kun delegatene fra Nord-Hålogaland bispedømme:

- a. nordsamisk representant i Samisk kirkeråd,
- b. samisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd,
- c. delegater fra menighetsråd i forvaltningsområdet for samisk språk i Nord-Hålogaland bispedømme,
- d. delegater oppnevnt av Nord-Hålogaland bispedømmeråd,
- e. andre delegater i valgmøtet som er bosatt i Nord-Hålogaland bispedømme.

Ved valg av samisk medlem til Sør-Hålogaland bispedømmeråd deltar kun delegatene fra Sør-Hålogaland bispedømme:

- a. lulesamisk representant i Samisk kirkeråd,
- b. samisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd,
- c. delegater fra menighetsråd i forvaltningsområdet for samisk språk i Sør-Hålogaland bispedømme,
- d. delegater oppnevnt av Sør-Hålogaland bispedømmeråd,
- e. andre delegater i valgmøtet som er bosatt i Sør-Hålogaland bispedømme.

§ 1-5. Forberedelse og møteinnkalling

Samisk kirkeråd forbereder de saker som skal behandles av Samisk kirkelig valgmøte. Valgmøtet avholdes innen 1. november i valgåret for kirkelige valg. Tid og sted fastsettes av Samisk kirkeråd. Samisk kirkeråd ved leder innkaller delegatene til Samisk kirkelig valgmøte senest fem uker før møtet. Sakliste og saksdokumenter skal følge med innkallingen. *I særlige tilfeller kan saksdokumenter ettersendes.* Samisk kirkeråd har det praktiske ansvaret for gjennomføring av møtet.

§ 1-6. Nominasjonskomité

Samisk kirkelig valgmøte velger en nominasjonskomité med fem medlemmer og tilsvarende antall varamedlemmer blant møtets delegater med funksjonstid på fire år.

Nominasjonskomiteen foreslår kandidater til de valg og nominasjoner valgmøtet skal foreta.

Kandidatlistene skal settes opp i alfabetisk rekkefølge.

Kapittel 2. Forslag til kandidater

§ 2-1. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråds leder

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finne sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Den norske kirke om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråds leder.

§ 2-2. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra nordsamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finne sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Nord-Hålogaland bispedømme om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra nordsamisk språkområde.

§ 2-3. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra lulesamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finne sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Sør-Hålogaland bispedømme med unntak av menigheter i sørsamisk språkområde om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra lulesamisk språkområde.

§ 2-4. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra sørsamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finne sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Nidaros bispedømme, inkludert Saemien Åålmegeeraerie, og menighetsråd i de prostier i Sør-Hålogaland, Hamar og Møre bispedømmer som omfattes av sørsamisk språkområde om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra sørsamisk språkområde.

§ 2-5. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra øvrige bispedømmer

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finne sted sende en oppfordring til alle menighetsråd i Oslo bispedømme, Bjørgvin bispedømme, Agder og Telemark bispedømme, Borg bispedømme, Stavanger bispedømme og Tunsberg bispedømme, Møre bispedømme, med unntak av sørsamisk språkområde, og Hamar bispedømme, med unntak av sørsamisk språkområde, om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra øvrige bispedømmer.

§ 2-6. Forslag til kandidater til samiske representanter i Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd skal i god tid året før valget finne sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd om å komme med forslag på henholdsvis nordsamiske kandidater og lulesamiske kandidater til bispedømmerådet.

Kapittel 3. Nominasjon av kandidater til Samisk kirkeråd

§ 3-1. Nominasjonskomiteens forslag til nominasjon av kandidater til Samisk kirkeråd

Valgmøtets nominasjonskomité skal lage en alfabetisk liste med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd som fremmes for valgmøtet. Listen skal inneholde følgende:

- a. forslag til en til tre kandidater til Samisk kirkeråds leder,
- b. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra nordsamisk språkområde,
- c. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra lulesamisk språkområde,
- d. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra sørsamisk språkområde,
- e. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra andre bispedømmer,
- f. forslag til en til to kandidater til vararepresentant for Samisk kirkeråds leder.

§ 3-2. Andre forslag fra valgmøtets delegater

Valgmøtets delegater kan fremme andre forslag til kandidater til Samisk kirkeråd

§ 3-3. Nominasjon

Valgmøtet nominerer følgende kandidater til Samisk kirkeråd:

- a. en kandidat til Samisk kirkeråds leder,
- b. en kandidat til representant fra nordsamisk språkområde,
- c. en kandidat til representant fra lulesamisk språkområde,
- d. en kandidat fra sørsamisk språkområde,
- e. en kandidat fra Møre, Hamar, Bjørgvin, Agder og Telemark, Oslo, Borg, Stavanger eller Tunsberg bispedømme.

For bokstavene a) til e) nominerer valgmøtet et tilsvarende antall kandidater til personlige vararepresentanter.

Nominasjonen fattes ved alminnelig flertall og oversendes Kirkemøtet.

Kapittel 4. Valg av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet og lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 4-1. Nominasjon av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets nominasjonskomité legger på bakgrunn av innkomne forslag frem fem kandidater til nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd i alfabetisk rekkefølge.

Valgmøtets delegater fra nordsamisk språkområde, jf. § 1-4 første ledd, kan fremme forslag på andre kandidater i møtet.

Valgbar som nordsamisk representant er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett,
 - b. senest i det år det stemmes, vil ha fylt 18 år,
 - c. er bosatt i Nord-Hålogaland bispedømme,
 - d. oppfatter seg selv som same og har enten samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av Samisk kirkeråd, og
 - e. ikke er utelukket eller fritatt.
- b. Utelukket fra valg er:
- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
 - b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken
 - c. tilsatte i Kirkerådet.

Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon*.

§ 4-2. Valg av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets delegater fra nordsamisk språkområde, jf. § 1-4 første ledd, velger med alminnelig flertall nordsamisk representant og to nordsamiske vararepresentanter til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 4-3. Nominasjon av lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets nominasjonskomité legger på bakgrunn av innkomne forslag frem fem kandidater til lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd i alfabetisk rekkefølge.

Valgmøtets delegater fra lulesamisk språkområde, jf. § 1-4 annet ledd, kan fremme forslag på andre kandidater i møtet.

Valgbar som lulesamisk representant er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett,
- b. senest i det år det stemmes, vil ha fylt 18 år,
- c. er bosatt i Sør-Hålogaland bispedømme,
- d. oppfatter seg selv som same og har enten samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av samisk kirkeråd, og
- e. ikke er utelukket eller fritatt.

Utelukket fra valg er:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken
- c. tilsatte i Kirkerådet.

Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon*.

§ 4-4. Valg av lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets delegater fra lulesamisk språkområde, jf. § 1-4 annet ledd, velger med alminnelig flertall lulesamisk representant og to lulesamiske vararepresentanter til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 5. Forskjellige bestemmelser

§ 5-1. Språk

Samisk kirkelig valgmøtes språk er samisk og norsk. Med samisk menes nord-, lule- og sørsamisk.

§ 5-2. Mindre endringer, utfyllende bestemmelser og forretningsorden

Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene. Samisk kirkeråd skal gis anledning til å uttale seg før endringene vedtas.

Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om utfylling av reglene. Samisk kirkeråd skal gis anledning til å uttale seg om eventuelle utfyllende bestemmelser.

Valgmøtet fastsetter sin egen forretningsorden etter forslag fra Samisk kirkeråd.

§ 5-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves regler 16. april 2018 nr. 585 for Samisk kirkelig valgmøte.

7. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege.

Forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege

I

I forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege gjøres følgende endringer:

§ 7 annet ledd skal lyde:

Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og § 10 og regler for valg av menighetsråd i kirkevalgreglene gjelder så langt de passer.

II

Endringen trer i kraft straks.

Plenumsbehandling 2:

Dirigent: Liv Hedrun S. Heskestad

Saksordfører: Frode Rabbevåg

Disse hadde ordet:

Frode Rabbevåg, Daniel Kydland, Therese Egebakken, Thor Magne Seland, Markus Westermoen, Erling Birkedal, Thomas Raadin Iversen, Inga Stoveland Dekko, Daniel Kydland, Karl Johan Kirkebø, Karin-Elin Berg, Anna Riksaasen, Ingrid Vad Nilsen

Endringsforslagene fra 1.gangs behandling og oppfølging av disse:

- Endringsforslag 1 ved Thomas Raadin Iversen

- Komité - Avvist. Opprettholdt sitt forslag.
- Endringsforslag 2 ved Erling Birkedal
 - Komité - Ansees ivaretatt. Opprettholdt sitt forslag.
- Endringsforslag 3 ved Thor Magne Seland
 - Komité - Delvis innarbeidet. Trakk sitt endringsforslag
- Endringsforslag 4 ved Thomas Raadin Iversen
 - Komité – Avvist. Opprettholdt sitt forslag.

Votering:

Endringsforslag 1 ved Thomas Raadin Iversen

For: 24

Forslaget falt

Endringsforslag 2 ved Erling Birkedal

For: 50 stemmer. Mot: 53 stemmer.

Forslaget falt.

Endringsforslag 4 ved Thomas Raadin Iversen

For: 56 stemmer

Forslaget ble vedtatt.

103 stemmeberettigede

Saken sendt tilbake til komiteen.

Tredje innstilling fra komité C

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet 2021 avklarte noen overordnede problemstillinger ved endring av kirkevalgreglene. I denne saken følges dette opp med forslag til konkrete bestemmelser. Det foreslås også enkelte andre endringer i regelverk for kirkelige valg. Forslagene til endringer i regler for de forskjellige valgene har vært på høring.

Regelverk i saken:

1. Endring i kirkeordningen
2. Kirkevalgreglene
3. Valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet
4. Valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet
5. Endring i regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet
6. Forskrift om Samisk kirkelig valgmøte
7. Endring i ordning for Saemien Áálmege

Denne saken har blitt utredet parallelt med arbeidet med kirkelig organisering, hvor utredningen *Samhandling i en selvstendig folkekirke – ny kirkelig organisering* fra Müller-Nilsen-utvalget inneholdt forslag til endringer i valgordningene, som ville kunne få virkning fra kirkevalget i 2027. I denne saken har Kirkerådet derfor kun lagt opp til å foreta noen mindre endringer i valgreglene.

I kirkeordningen foreslås det et tillegg i paragrafen om overføring av stemmerett til et annet sokn enn der man er bosatt. Dette skal gi mulighet for at personer som allerede er valgt inn i et råd, kan sitte i rådet ut

perioden og samtidig være valgbar i et nytt råd i neste periode. Det foreslås også en endring i hvor mange varamedlemmer det må være i et menighetsråd, for å gi mer fleksibilitet til små menighetsråd.

I kirkevalgreglene foreslås det noen endringer, blant annet som oppfølging av Kirkemøtets vedtak om å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer. Det foreslås å åpne for at valg av nominasjonskomite kan gjennomføres i digitalt møte, noen presiseringer om nominasjonskomiteens arbeid og forholdet mellom nominasjonskomiteen og Nominasjonskomiteens liste, og det diskuteres ulike ordninger for listestøtte til Nominasjonskomiteens liste.

Kirkemøtet i 2021 vedtok overordnede føringer for forhåndsstemmingen. Denne saken følger opp dette med forslag om å fastsette ett, felles nasjonalt tidspunkt for forhåndsstemming, at det skal være forhåndsstemming i forbindelse med en gudstjeneste og at det i tillegg skal være forhåndsstemming minst to timer i uka. Paragrafen om at det bør være forhåndsstemming på institusjoner og på arrangementer rettet mot unge, foreslås videreført.

Kirkemøtets vedtak om supplerende nominasjon ved menighetsrådsvalg og kommunikasjon om lister og kandidater følges opp i saken, og det foreslås noen andre endringer i kirkevalgreglene. Dette gjelder blant annet tilkjenning av medlemskap, manntall og valgpresentasjon ved valg av menighetsråd. Det foreslås også en forenkling i reglene for nytt valgoppgjør i perioden, og det foreslås å ta inn en ny paragraf om omvalg ved ekstraordinære hendelser.

Ved valg i døvemenighetene foreslås det en kombinasjon av digital forhåndsstemming, forhåndsstemming på papir og valgting i døvemenighetene. Ved valg i sørsamisk menighet foreslås det en kombinasjon av digitalt valg og postvalg. Det foreslås også mindre andre endringer i reglene for disse valgene.

Noen forslag til endringer gjelder gjennomgående for alle regelverkene for kirkelige valg, blant annet når det gjelder frister. Det foreslås at fristen for å levere listeforslag flyttes fra 30. april til 31. mars for alle valg, og at de andre fristene justeres for å tilpasses dette.

I forskrift om Samisk kirkelig valg møte foreslås det noen små endringer, og det foreslås noen mindre endringer i regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt som ble vedtatt av Kirkemøtet i 2021.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har i tillegg følgende merknader:

1. Komiteen vil peke på at det er viktig at valget gjennomføres i tråd med reglene. Det er valgstyret, altså menighetsrådet, som er ansvarlig for valg gjennomføringen lokalt, både for valg av menighetsråd og valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valgrådet har tilsvarende ansvar i bispedømmet. I forslag til regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet §§ 9-6 og 10-3 er det bestemmelser om at valgagitasjon ikke er tillatt i valglokalene. Hvis det blir gjort feil i forbindelse med forberedelse eller gjennomføring av valg, kan det klages på, jf. forslag til kirkevalgreglene §§ 12-1 og 12-2. Det aktuelle klageorganet vil da vurdere om feilen antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet, og om valget i det aktuelle soknet eller bispedømmet skal kjennes ugyldig. Bestemmelsene om valgagitasjon og klage bygger på samme logikk som tilsvarende bestemmelser ved offentlige valg.
2. Komiteen ønsker å løfte frem at det er viktig å få med unge i kirkedemokratiet. Noen steder har det vært utfordrende å skaffe unge kandidater på listene, men det er viktig at alle som rekrutterer kandidater tar jobben med å spørre unge om å stille til valg. Her kan også studenter være en aktuell gruppe å rekruttere fra.
3. Komiteen foreslår en endring i kirkeordningen i tillegg til de som er foreslått i saksorienteringen. Det foreslås å endre bestemmelsen om varamedlemmer ved forholdstallsvalg i kirkeordningen § 24. I dag får hver liste ett varamedlem mer enn de får medlemmer. Det betyr at der en liste får valgt inn ett

medlem i bispedømmeråd og Kirkemøtet, skal det velges to varamedlemmer. Dette har vist seg å være sårbart ved forfall. For å sikre å ha nok varamedlemmer, foreslås det å endre så det blir et tillegg av tre heller enn et tillegg av én. Det betyr at en liste som får valgt inn ett medlem i bispedømmeråd og Kirkemøtet skal tildeles fire varamedlemmer. En liste som får valgt inn tre medlemmer skal tildeles seks varamedlemmer. Kirkeordningen § 24 annet ledd skal da lyde som følger:

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av *tre*. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Denne paragrafen er gjengitt i kirkevalgreglene § 7-10 av pedagogiske hensyn og endringen er også gjort der.

4. Komiteen er opptatt av at menighetsrådene skal kunne foreslå kandidater til alle lister. Komiteen foreslår noen endringer i forslag til kirkevalgreglene § 5-3. I stedet for at valgrådet skal sende oppfordring til menighetsråd og ungdomsråd om å foreslå kandidater til både Nominasjonskomiteens liste og nomineringsgruppens valglister, foreslås det at det tas inn en egen setning om at nomineringsgruppene kan henvende seg til menighetsråd og ungdomsråd. Siden henvendelsen til menighetsrådene og menighetsrådenes forslag til kandidater da vil gå til de ulike gruppene separat, kan man også ta ut formuleringen om at menighetsrådene ikke trenger å ta stilling til hvilken kandidat som er aktuell for hvilken valgliste. Forslaget til kirkevalgreglene § 5-3 lyder da:

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste. Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte. Menighetsrådene og ungdomsrådet oppfordres til å sende forslag til kandidater til både nominasjonskomiteen og nomineringsgruppene. Menighetsrådet og ungdomsrådet kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 6-2 og alle nomineringsgruppene.

5. Komiteen foreslår to endringer i forslag til kirkevalgreglene § 6-2. Kirkerådet hadde foreslått at man skulle fjerne begrensingen på hvor mange kandidater hvert medlem i nominasjonskomiteen kan foreslå. Komiteen ønsker å gå tilbake til dagens regel om at hvert medlem i nominasjonskomiteen kan foreslå én kandidat. Komiteens begrunnelse for dette er at nominasjonskomiteen ikke skal få karakter av en listekomité. For å presisere hva som menes med å foreslå en kandidat, foreslås det å legge til «villig» før kandidat. Dette for å peke på at hvert medlem av nominasjonskomiteen kan spørre flere enn én, men formelt foreslå én kandidat som har sagt seg villig til å stille til valg. Kirkevalgreglene § 6-2 annet ledd skal da lyde:

(2) I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag om én *villig* kandidat hver. De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.

6. Komiteen foreslår endring i bestemmelsen om tillitsvalgte for Nominasjonskomiteens liste. Komiteen mener at det naturlige er at det er nominasjonskomiteen som forhandler med valgrådet om å bringe listen i samsvar med reglene. Dette er det som er beskrevet som et tredje alternativ i saksdokumentet. Kirkevalgreglene § 6-2 femte og sjette ledd skal da lyde som følger:

(5) Listetoppen på Nominasjonskomiteens liste skal fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering.

(6) Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgt ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 7-5 tredje ledd.

7. Komiteen har diskutert spørsmålet om listesamarbeid mellom nomineringsgrupper. Kirkevalgreglene har ikke egne regler som regulerer listesamarbeid mellom nomineringsgrupper, men Kirkerådet har lagt til grunn at det vil være adgang til å stille felleslister for nomineringsgrupper ut fra de generelle kravene til listeforslag. Dette følger ordningen ved offentlige valg. Hvis registrerte nomineringsgrupper stiller liste sammen, må alle gruppens navn være med i listeoverskriften.
8. Komiteen har drøftet forslaget om å oppheve ordningen med nominasjonskomiteens liste på dette tidspunkt. Dette spørsmålet ble avklart på Kirkemøtet i fjor, og komiteen mener at det ikke er vesentlige nye momenter som foranledninger en ny behandling. Komiteen viser til at aktørene har forberedt seg på den ordningen som nå er vedtatt, og det vil skape store utfordringer å forholde seg til en ny ordning så kort tid før valget.
9. I andre plenumsbehandling av saken fikk forslag fra Iversen om krav til plassering av unge på en av de tre øverste plassene på listen ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet flertall. Dirigentskapet fikk i plenum 25. september 2022 tilslutning fra Kirkemøtet til å oppheve denne delen av vedtaket og komiteen ble bedt om å vurdere om forslaget er tilstrekkelig utredet til å kunne behandles på nytt, og om komiteen kunne bidra til å opplyse saken bedre.

Bestemmelsen i Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 krever at saken «er så godt opplyst som mulig» før vedtak treffes. Og «forslag som ikke er *tilstrekkelig utredet*, skal sendes tilbake til Kirkerådet for nærmere utredning før vedtak». Ordlyden i bestemmelsen – «så godt opplyst som mulig» - kan ikke forstås bokstavelig. Hva plikten omfatter, og hvor langt den rekker, er avhengig av den konkrete saken, blant annet hvem den berører, og tilgjengelige ressurser.

Bispedømmerådene blir berørt av det aktuelle vedtaket. Flere av de registrerte og foreløpig uregistrerte nomineringsgruppene er representert på Kirkemøtet. Det aktuelle forslaget ble avvist av komiteen, og det ble derfor ikke særlig belyst i innstillingen. I plenumsdebatten ble det imidlertid argumentert for og mot forslaget. Spørsmålet om forslaget er tilstrekkelig utredet, ble ikke tatt opp i komiteen eller i plenum.

Den aktuelle endringen er klart og tydelig avgrenset. Den nye bestemmelsen må kunne karakteriseres som en mindre endring. Forslaget har ikke vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser. Regelen krever ikke flere unge på listen, det er bare snakk om plassering av en av de unge kandidatene som uansett skal stå på listen. På den andre side, hvis unge kandidater i større grad vil si nei til nominasjon hvis de må stå på en av de tre øverste plassene, vil denne bestemmelsen kunne ha en reell effekt på om noen kan stille liste.

Et argument for regelen er at det å tvinge listene til å sette en ung kandidat høyt på listen, er en måte å komme nærmere målet om 20 prosent under 30 år i Kirkemøtet. Hvis de unge kandidatene står nederst, er det mindre sjanse for at de blir valgt. Denne effekten vil bli forsterket hvis det blir flere lister, og hver liste får færre mandater.

Forslaget ble fremmet i plenum, og det er ikke utredet i Kirkerådets saksorientering. En variant av forslaget ble imidlertid foreslått av arbeidsgruppe tre under Müller-Nilssen-utvalget (utredningen s. 68) og er også omtalt i rapporten fra Müller-Nilssen-utvalget (s. 80). Disse dokumentene har vært på bred høring, men spørsmålet har ikke vært uttrykkelig adressert i høringen. Rapporten fra Müller-Nilssen-utvalget er lagt fram for Kirkemøtet 2022 i sak KM 10/22 om kirkelig organisering.

Regelen som ble vedtatt, er en «skal-bestemmelse». Komiteen har fått en juridisk betenkning fra Kirkerådets sekretariat, og komiteens merknad bygger på denne. Komiteen har vurdert at spørsmålet er tilstrekkelig utredet til å vedta en «bør-bestemmelse». Komiteen foreslår at § 7-1 tredje ledd, bokstav g skal lyde (ny tekst er uthevet):

Listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år samt kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. **Minst en av kandidatene under 30 år bør plasseres på en av de tre øverste plassene på listen.** Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.

10. Komiteen har blitt gjort oppmerksom på en inkurie i forslag til kirkevalgreglene § 11-4 sjette ledd bokstav f) der det var referanse til feil bokstav i leddet før. Det riktige skal være «jf. femte ledd bokstav d siste punktum». Dette foreslås rettet.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke.

Forskrift om endring i kirkeordning 30. mars 2019 for Den norske kirke

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd.

I

I kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 6 annet ledd skal lyde:

Biskopen kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. *Biskopen kan samtykke i at et medlem beholder valgbarheten i et sokn ut valgperioden, selv om vedkommende flytter eller får sin tilknytning overført.*

§ 9 første ledd skal lyde:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer *og et antall varamedlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet.* Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

§ 24 annet ledd skal lyde:

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av *tre*. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

II

Endringene trer i kraft straks.

2. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene).

Forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 9 første ledd, § 24 annet ledd og § 27.

Kapittel 1. Reglens formål og virkeområde

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene av Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

(1) Disse reglene gjelder ved valg av medlemmer av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Det fremgår av det enkelte kapittel eller den enkelte bestemmelse hvilket virkeområde reglene har.

Kapittel 2. Stemmerett og manntall

§ 2-1. Stemmerett ved valg av menighetsråd

(1) Stemmerett ved menighetsrådsvalg har medlemmer av Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende vil ha fylt 15 år innen utgangen av valgåret og
- b. vedkommende er folkeregisterført som bosatt i soknet eller *innført i manntallet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.*

(2) Etter søknad fra et medlem kan biskopen etter kirkeordningen § 6 annet ledd samtykke i at medlemmet får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Medlemmet har da stemmerett i det sokn vedkommende har fått overført sin tilknytning til, jf. kirkeordningen § 7 første ledd.

(3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen. *Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.*

§ 2-2. Stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet har medlemmer av Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende vil ha fylt 15 år innen utgangen av valgåret
- b. vedkommende er folkeregisterført som bosatt i bispedømmet og
- c. vedkommende har ikke stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt etter forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-1 eller § 2-2.

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen. *Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.*

§ 2-3. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett.

§ 2-4. I hvilke sokn velgerne skal manntallsføres

Stemmeberettigede som er registret med bostedsadresse i Norge, skal føres inn i manntallet i det soknet der de var folkeregisterført som bosatt den 30. juni i valgåret.

§ 2-5. Ansvar for å opprette og oppdatere manntall. Utsendelse av valgkort

(1) Kirkerådet er ansvarlig for at manntallet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra Den norske kirkes medlemsregister. Kirkerådet sørger for at alle sokn får et manntall over personer med stemmerett i soknet. Det skal føres et felles manntall for valg til menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Oppdateringer i manntallet etter 30. juni kan bare skje på bakgrunn av følgende forhold:

- a. Krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage.
- b. Ved flyttemelding som ikke ble registrert før manntallsutkastet ble skrevet ut, men som er mottatt av folkeregistermyndigheten innen skjæringsdatoen 30. juni. Vedkommende manntallsføres i tilflyttingssoknet og strykes fra manntallet i fraflyttingssoknet.
- c. Når utenlandsboende flytter tilbake til Norge. Vedkommende føres inn i manntallet i tilflyttingssoknet. Dersom vedkommende allerede er manntallsført i et annet sokn, strykes vedkommende fra manntallet i tidligere bostedssokn. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
- d. Ved erverv av medlemskap. Dersom medlemskapet medfører at vedkommende får stemmerett ved valget, føres vedkommende inn i manntallet i bostedssoknet. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
- e. Ved dødsfall. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.
- f. *Ved utmelding. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.*
- g. *Ved overført tilknytning etter kirkeordningen § 6 annet ledd.*

(3) Det skal ikke føres noen inn i eller ut av manntallet hvis vedkommende derved blir manntallsført i mer enn ett sokn, eller ikke blir manntallsført i noen sokn. I slike tilfeller skal ikke manntallet oppdateres uten at manntallet i det andre soknet blir oppdatert tilsvarende.

(4) Velger skal ikke føres inn i manntallet dersom vedkommende er manntallsført i et annet sokn og har avgitt forhåndsstemme til dette soknet.

(5) Kirkerådet kan sørge for at det blir sendt ut valgkort til alle stemmeberettigede som er innført i manntallet i soknet.

§ 2-6. Kontroll av manntallsopplysninger

(1) Den enkelte person skal fra senest 10. august få anledning til å gjøre seg kjent med opplysninger i soknets manntall om seg selv eller en annen person som en har fått fullmakt fra.

(2) Manntallsopplysningene som tilgjengeliggjøres etter første ledd, skal kun inneholde navn, adresse, fødselsdato, *hvilke valg vedkommende har stemmerett i* og eventuelt manntallsnummer og kretsopplysninger til de manntallsførte.

§ 2-7. Krav om retting

Alle som mener at de selv eller andre feilaktig er innført eller utelatt fra manntallet, kan kreve at valgstyret retter feilen.

§ 2-8. Underretning om endringer i manntallet

Valgstyret skal snarest sende melding til den som berøres av oppdateringer i manntallet som er foretatt på grunnlag av søknad om innføring og krav om retting.

Kapittel 3. Valgbarhet

§ 3-1. Valgbarhet og plikt til å ta imot valg ved valg av medlemmer til menighetsråd

En person er valgbar og plikter å ta imot valg til menighetsrådet hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er fritatt.

§ 3-2. Valgbarhet ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) En person er valgbar som lekt medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet og plikter å ta imot valget hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og som ikke er utelukket eller fritatt.

(2) Utelukket fra valg som lekt medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 3-3
- b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatte, jf. regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 3-4
- c. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- d. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.*

§ 3-3. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) *Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.*

(2) *Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet eller bispedømmerådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller bispedømmerådets frist må senest være 15. april i valgåret. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.*

§ 3-3. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person er valgbar.

§ 3-4. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) *Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.*

(2) *Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet eller bispedømmerådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller bispedømmerådets frist må senest være 15. april i valgåret. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.*

Kapittel 4. Valgorganene

§ 4-1. Valgstyre

(1) Menighetsrådet utgjør valgstyret i hvert sokn. Valgstyret har ansvar for forberedelse og ledelse av valget. Med valgstyre menes det i disse regler menighetsrådet som valgstyre.

(2) Valgstyret har ansvar for at informasjon om valget er tilgjengelig for velgerne, herunder informasjon om tid og sted for valget, valgform, krav til *listeforslag* samt forhåndsstemming. Denne informasjonen skal kunngjøres i kirken, i lokalavis og/eller menighetsblad, på menighetens nettside dersom dette eksisterer, og for øvrig på den måte valgstyret bestemmer.

(3) Valgstyret har ansvar for å sette i gang nominasjonsarbeidet.

(4) *Valgstyret plikter, på den måte Kirkerådet fastsetter og innen 1. juni i valgåret, å opplyse om følgende:*

- a) *tid og sted for forhåndsvalg*
- b) *valglokales navn, adresse og åpningstid på valgdagen(e)*
- c) *godkjente valglistene og kandidatene på disse.*

§ 4-2. Stemmestyre

Foregår stemmegivningen på flere steder i soknet, skal et stemmestyre med minst tre medlemmer administrere stemmegivningen på hvert sted. Stemmestyret oppnevnes av valgstyret. Valgstyret oppnevner ett av medlemmene, fortrinnsvis blant sine egne medlemmer, til leder av stemmestyret. *Der det er felles stemmested for flere sokn, oppnevner de berørte valgstyrene i felleskap et felles stemmestyre for det felles stemmestedet. Medlemmer av stemmestyret må være medlem av Den norske kirke.*

§ 4-3. Valgrådet i bispedømmet

Bispedømmerådet skal i god tid før valget oppnevne et valgråd på fem medlemmer og to varamedlemmer til å styre valget. Det bør tilstrebes god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde ved oppnevningen. Daglig leder av bispedømmerådets virksomhet eller den vedkommende utpeker, er sekretær for valgrådet.

§ 4-4. Bispedømmerådet

Bispedømmerådet er klageinstans ved klager over gjennomføringen av valg til menighetsrådet.

§4-5. Internettvalgstyret

Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og opptelling av internettstemmene ved kirkelige valg som gjennomføres digitalt, skjer i henhold til regelverket.

§ 4-6. Kirkerådet

Kirkerådet er klageinstans ved klager over gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 5. Valgform

§ 5-1. Forholdstallsvalg eller flertallsvalg ved valg av menighetsråd

Dersom det bare foreligger ett godkjent listeforslag, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente listeforslag, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

§ 5-2. Forholdstallsvalg eller flertallsvalg ved valg av bispedømmeråd

(1) Valgrådet skal innen 15. desember året før valgåret kunngjøre offentlig en oppfordring om å stille liste ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Dersom det bare foreligger ett godkjent listeforslag, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente listeforslag, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste.

Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte.

Menighetsrådene og ungdomsrådet oppfordres til å sende forslag til kandidater til både nominasjonskomiteen og nomineringsgruppene. Menighetsrådet og ungdomsrådet kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 6-2 og alle nomineringsgruppene.

Kapittel 6. Nominasjonskomité, registrering av nomineringsgrupper, støtte m.m.

§ 6-1. Nominasjonskomité ved valg av menighetsråd

(1) Valgstyret skal oppnevne en nominasjonskomité på minimum tre medlemmer som forestår arbeidet med å skaffe frem kandidater til menighetsrådet. Nominasjonskomiteen skal også skaffe frem ytterligere forslagsstillere slik at det blir ti forslagsstillere, inkludert nominasjonskomiteens medlemmer.

Forslagsstillerne skal sette kandidatene opp i prioritert rekkefølge.

(2) Nominasjonskomiteens leder skal fungere som listens tillitsvalgte og nominasjonskomiteens medlemmer skal fungere som tillitsutvalg, med mindre nominasjonskomiteen bestemmer noe annet.

§ 6-2. Nominasjonskomité ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgrådet har ansvaret for at det blir valgt en nominasjonskomité etter følgende prosedyre:

- a. Et lekt medlem og et lekt varamedlem valgt fra hvert prosti i bispedømmet. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valg møte. *Valgmøtet kan gjennomføres digitalt. Møtet finner sted innen 1. februar i valgåret.* Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme. Valget avgjøres ved simpelt flertall.
- b. Et lekt medlem og et lekt varamedlem under 30 år oppnevnt av ungdomsrådet i bispedømmet innen 1. februar i valgåret.
- c. I de tre nordligste bispedømmene skal bispedømmerådet oppnevne en samisk representant og en samisk vararepresentant etter forslag fra Samisk kirkeråd, som lekt medlem av nominasjonskomiteen innen 1. februar i valgåret.
- d. Begge kjønn skal være representert i nominasjonskomiteen med minst 40 prosent. Dersom nominasjonskomiteen etter valg og oppnevninger etter bokstav a til c ikke får representasjon av

minst 40 prosent av begge kjønn, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn ved valgene etter bokstav a opp på de respektive lister i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse.

- e. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerrådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
- f. Komiteen velger selv sin leder.

(2) I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer *fremme forslag om én villig kandidat hver..* De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen innkalles til ett eller flere møter der en setter opp et listeforslag.

Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Nominasjonskomiteen fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge spørsmålene til grunn for nominasjonsprosessen samt gjøre dem tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listeforslaget.

(4) *En tilsatt i bispedømmerrådet utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteen. Den personen som utpekes kan være den samme som er sekretær for valgrådet.*

(5) *Listetoppen på Nominasjonskomiteens liste skal fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering.*

(6) *Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgt ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 7-5 tredje ledd.*

§ 6-3. Registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved valg til bispedømmerråd og Kirkemøtet

(1) En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet.

(2) Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglister under det registrerte navnet i kirkelige valg.

(3) For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet.

(4) Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også ellers nekte å registrere gruppenavn.

(5) Før nomineringsgruppen kan bli registrert av Kirkerådet, må den registreres i Enhetsregisteret og tildeles et eget organisasjonsnummer.

(6) Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon:

- a. opplysninger om organisasjonsnummer
- b. opplysninger om hvem som er valgt til medlemmer i nomineringsgruppens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere gruppen sentralt i saker etter disse regler
- c. vedtekt som fastsetter hvilket organ i nomineringsgruppen som velger gruppens utøvende organ og
- d. erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av lede medlemmer til bispedømmerråd og Kirkemøtet om at de ønsker gruppenavnet registrert. *Erklæringene skal være underskrevet. Underskriftene kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.*

(7) Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget.

(8) Listen fra nominasjonskomiteen skal benytte betegnelsen Nominasjonskomiteens liste.

(9) Virkningen av registreringen opphører og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende bispedømmerråds- og kirkemøtevalg. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret. Det samme gjelder fire år etter at gruppen er oppløst eller har skiftet navn.

§ 6-4. Intensjonsstøtte og listestøtte

(1) Kirkerådet skal gi støtte til registrerte nomineringsgrupper etter § 6-3 i form av intensjonsstøtte og listestøtte.

(2) Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til bispedømmerråd og Kirkemøtet.

(3) Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål.

(4) De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:

- a. Gruppen må være registrert som en nomineringsgruppe etter § 6-3.
- b. For intensjonsstøtte er det et krav om at søknaden om registrering fra nomineringsgruppen er journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, jf. § 6-3 (7).
- c. For listestøtte er det et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.
- d. Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet. Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.
- e. Kirkerådet kan fastsette andre vilkår, herunder vilkår i tråd med økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke.

(5) Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. *Formålet med støtten er å sette kandidater på Nominasjonskomiteens liste i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen. De enkelte kandidater på Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer.*

Kapittel 7. Nærmere bestemmelser ved forholdstallsvalg

§ 7-1. Krav til listeforslag

(1) Fristen for innlevering av listeforslag ved valg til menighetsråd er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til menighetsrådet. Samme gruppe kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.

(2) Fristen for innlevering av listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet. Samme gruppe kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.

(3) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- b. Det må ha en overskrift som angir den nomineringsgruppe som har fremsatt forslaget. Hvis listeforslaget er satt frem av en registrert nomineringsgruppe, skal overskriften være enslydende med nomineringsgruppens registrerte navn. Overskriften må ellers ikke kunne forveksles med navnet på en registrert nomineringsgruppe eller med overskriften på andre listeforslag i valgdistriktet. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal ha overskriften Nominasjonskomiteens liste.
- c. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Kandidatene må ikke være felles med kandidater på andre listeforslag som gjelder samme valg i samme valgdistrikt. Antallet kandidater skal oppfylle kravene i § 7-2. Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn og fødselsår. Opplysning om kandidatenes stilling eller bosted kan påføres. Dette skal gjøres hvis det er nødvendig for å unngå forveksling av kandidatene på listen.
- d. Listeforslaget må være underskrevet av et visst antall personer, jf. § 7-3.
- e. Det må inneholde navn på en tillitsvalgt og en vararepresentant blant dem som har skrevet under på listeforslaget. Disse skal ha myndighet til å forhandle med valgstyret eller valgrådet om endringer på listeforslaget. Det bør også angis navn på et visst antall personer blant dem som har underskrevet på listeforslaget, som skal fungere som tillitsutvalg.
- f. Listeforslag ved valg av menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år. *Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.*
- g. Listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år samt kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. Minst en av kandidatene under 30 år bør plasseres på en av de

tre øverste plassene på listen. *Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.*

(4) Listeforslaget må ha vedlegg som nevnt i § 7-4.

(5) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.

§ 7-2. Antall kandidatnavn på listeforslaget

(1) Ved valg av menighetsråd skal listeforslaget være utfyllt i prioritert rekkefølge med navnet på minst så mange kandidater som det skal velges faste medlemmer til menighetsrådet. Nominasjonskomiteens liste skal inneholde minst så mange kandidater som det skal velges medlemmer og varamedlemmer. Ingen lister skal inneholde mer enn dobbelt så mange navn som antallet medlemmer og varamedlemmer som skal velges.

(2) Ved valg av bispedømmerråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være utfyllt i rekkefølge med navnet på så mange kandidater som det skal velges som medlemmer i bispedømmerrådet. Forslaget kan maksimalt inneholde 18 kandidatnavn.

(3) Ved valg av menighetsråd og ved valg av bispedømmerråd og Kirkemøtet kan inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg, med unntak av kandidatene på Nominasjonskomiteens liste. Kandidatene får i så fall et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antall stemmesedler som kommer listen til del ved valget. Disse kandidatnavnene skal stå først på listeforslaget og med uthevet skrift.

§ 7-3. Antall underskrifter på listeforslaget

(1) For nomineringsgrupper som er registrert av Kirkerådet etter § 6-3, er det tilstrekkelig at listeforslaget er underskrevet av minst to av styremedlemmene i nomineringsgruppens lokalavdeling i det bispedømmet eller det soknet listen gjelder. Underskriverne må ha stemmerett i valgdistriktet.

(2) For øvrige forslagsstillere gjelder følgende regler:

- a. Ved valg til menighetsråd skal listeforslaget være underskrevet av minst ti personer med stemmerett i soknet.
- b. Ved valg til bispedømmerråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være underskrevet av minst 100 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer i bispedømmet, der maksimalt 50 prosent av underskriverne kommer fra ett og samme sokn. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal kun være underskrevet av nominasjonskomiteens medlemmer.

(3) Underskrifter på listeforslag kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.

§ 7-4. Vedlegg til listeforslaget

Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. En oversikt over fødselsdato og bostedsadresse til dem som har underskrevet på listeforslaget.
- c. *Opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 7-8 annet ledd.*
- d. Dersom en kandidat til bispedømmerråds- og kirkemøtevalg eller menighetsrådsvalg ikke er innført i folkeregisteret som bosatt i bispedømmet eller i soknet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
- e. Dersom en kandidat ikke er valgbar på grunn av sin stilling, må det legges ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil ha fratrudd stillingen når bispedømmerråd og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 7-5. Valgmyndighetenes behandling av listeforslagene

(1) Listeforslagene skal legges ut til ettersyn etter hvert som de kommer inn.

(2) Vedkommende valgmyndighet avgjør innen *30. april* i valgåret om forslag til valglistor kan godkjennes.

(3) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgmyndighetene gjennom forhandlinger med listeforslagets tillitsvalgte forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene. Tilsvarende gjelder for et forslag om supplerende nominasjon.

(4) En underskriver eller en kandidat som står på flere listeforslag for samme valg, skal av valgmyndighetene gis pålegg om å melde fra innen en bestemt frist hvilket forslag vedkommende vil stå på. Ellers settes vedkommende opp på det listeforslaget som ble innlevert først.

§ 7-6. Offentliggjøring av godkjente valglister

Når listeforslagene er godkjent, skal valgmyndighetene legge de offisielle valglistene ut til gjennomsyn. Valgmyndighetene kunngjør overskriftene på de godkjente valglistene og opplyser om hvor de er lagt ut.

§ 7-7. Klage

Klage med krav om endring av valgstyrets eller valgrådet vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag eller forslag om supplerende nominasjon, må fremsettes innen sju dager etter offentliggjøringen av overskriftene på de godkjente valglistene. Dersom klagen er begrunnet i at enerett til gruppenavn er krenket, har også en registrert nomineringsgruppe klagerett. For øvrig gjelder bestemmelsene om klage i kapittel 12.

§ 7-8. Valgpresentasjon ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater.

(2) Valgrådet utarbeider en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c, opplysninger om utdanning, yrke og verv i offentlig, kirkelig og organisasjonsmessig sammenheng. Kandidatene presenteres også med bilde. Valgrådet skal også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen.

§ 7-9. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmesedler

(1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming ved valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Trykking av stemmesedler:

- a. Ved valg av menighetsråd sørger valgstyret for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglisters i soknet *og blanke stemmesedler* før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.
- b. Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sørger *Kirkerådet* for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglisters *og blanke stemmesedler* i bispedømmet før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.

(3) Endringer på stemmeseddelen:

- a. Velgeren kan ved menighetsrådsvalg og bispedømmeråds- og kirkemøtevalg gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én personstemme. Dette gjøres ved å sette et merke ved kandidatens navn.
- b. Velgeren kan ved menighetsrådsvalg og bispedømmeråds- og kirkemøtevalg også gi en personstemme til kandidater på andre valglisters. Dette gjøres ved å føre disse kandidatnavnene opp på stemmeseddelen. Slik personstemme kan gis til inntil tre kandidater. Når velgeren gir personstemme til valgberede kandidater på andre listers, overføres et tilsvarende antall listestemmer til den eller de listene disse kandidatene står oppført på.
- c. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

§ 7-10. Mandatfordelingen og kandidatkåringen

(1) Valgstyret ved menighetsrådsvalg og valgrådet ved bispedømmeråds- og kirkemøtevalg skal foreta valgoppgjør og fordele valgdistriktets mandater mellom listene. Listestemmetallet skal legges til grunn for mandatfordelingen som skjer i henhold til St. Laguës metode.

(2) St. Laguës metode innebærer at hver listes listestemmetall divideres med 1–3–5–7 osv. Hvert listestemmetall skal divideres så mange ganger som det er nødvendig for å finne det antall mandater listen skal ha. Det første mandatet tilfaller den listen som har den største kvotienten. Det andre mandatet tilfaller den listen som har den nest største kvotienten osv. Hvis flere listers har samme kvotient, tilfaller mandatet den av listene som har størst listestemmetall. Har de samme listestemmetall, avgjøres det ved loddrekning hvilken liste mandatet skal tilfalle.

(3) Når det er avgjort hvor mange mandater en valgliste skal ha, fordeler valgstyret og valgrådet representantplassene til kandidatene på listen. Kandidater som ikke er valgberede, settes ut av betraktning.

- a. For valglisters utenom Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i

rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Har flere kandidater fått like mange stemmer, eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

- b. For Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Har flere kandidater fått like mange stemmer, eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

(4) Ved menighetsrådsvalg med flere valglistene, skal hver liste så vidt mulig tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.

(5) Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet med flere valglistene, skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.

(6) Valgstyret skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av menighetsrådet om utfallet av valget.

(7) Valgrådet i bispedømmet skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av bispedømmerådet og Kirkemøtet om utfallet av valget

Kapittel 8. Nærmere bestemmelser ved flertallsvalg

§ 8-1. Supplerende nominasjon

(1) Dersom nominasjonskomiteen ved valg av menighetsråd ikke lykkes med å fremskaffe et tilstrekkelig antall kandidater innen listefristen, kan valgstyret godkjenne en liste med færre kandidater enn angitt i § 7-2 første ledd.

(2) Dersom det ved valg av menighetsråd bare er godkjent listeforslag fra nominasjonskomiteen, skal det åpnes for supplerende nominasjon, uavhengig av hvor mange kandidater det er på valglisten. Det skal også åpnes for supplerende nominasjon dersom det ikke er godkjent noen listeforslag. Dette kunngjøres innen 30. april i valgåret, med frist til kl. 12 den 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av menighetsråd gjelder følgende:

a. Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal være underskrevet av fem stemmeberettigede forslagsstillere. Underskrifter kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.

b. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

(3) Valgrådet i bispedømmet skal kunngjøre muligheten for supplerende nominasjon dersom det blir klart at valget gjennomføres som flertallsvalg med Nominasjonskomiteens liste. Fristen for supplerende nominasjon er 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjelder følgende:

a. Et antall stemmeberettigede kirkemedlemmer i et bispedømme, minimum 75 fra minst tre ulike sokn, hvorav maksimum 50 prosent av forslagsstillerne kan komme fra ett og samme sokn, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonsrunden.

b. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne.

c. Forslagsstillerne må oppgi en tillitsvalgt for forslagsstillerne.

d. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

e. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

(4) Vedkommende valgmyndighet skal innen 20. mai i valgåret avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes. Godkjent forslag settes nederst på den endelige valglisten. Rekkefølgen på de supplerte kandidater avgjøres ved loddrekning. Det må tydelig fremgå at de supplerte kandidater ikke er nominasjonskomiteens nederst prioriterte kandidater.

§ 8-2. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmesedler

Ved flertallsvalg gjelder bestemmelsene i § 7-9 tilsvarende med følgende særregel: Ved flertallsvalg med én valgliste ved valg til menighetsråd, kan velgeren tilføye navnet på inntil tre valgbare personer på valglisten. Et navn kan bare føres opp én gang på hver stemmeseddel.

§ 8-3. Valgpresentasjon ved valg av menighetsråd

Valgstyret utarbeider en presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c. Presentasjonen bør også inneholde opplysninger om utdanning, yrke, verv i kirkelig, offentlig og organisasjonsmessig sammenheng, satsningsområder og bilde.

§ 8-4. Kandidatkåringen

(1) Dersom den eneste godkjente valglisten er Nominasjonskomiteens liste, gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. *Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddtrekning.*

(2) Dersom den eneste godkjente valglisten er fra en annen gruppe enn nominasjonskomiteen, gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. *Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddtrekning.*

(3) *Ved valg av menighetsråd gjelder følgende: Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som medlemmene etter henholdsvis første eller annet ledd.*

Kapittel 9. Forhåndsstemmegivningen

§ 9-1. Kapitlets formål

Formålet med bestemmelsene om forhåndsstemmegivning er å legge til rette for at flest mulig velgere får avgitt stemme ved valg av menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 9-2. Perioden for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) Velgere som ønsker det, kan avgi ordinær forhåndsstemme på papir fra 10. august frem til fredagen før valgdagen innenfor de fastsatte åpningstider. Velgere som midlertidig oppholder seg i et annet sokn enn der de er manntallsført, kan avgi forhåndsstemme på papir frem til 1. september i valgåret i det soknet de midlertidig oppholder seg. *Tilsvarende gjelder for velgere i døvemenighetene.*

(2) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at forhåndsstemmegivningen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.

§ 9-3. Tid og sted for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) *Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning den siste torsdagen i august i valgåret i tidsrommet 15:00 til 20:00.*

(2) *Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning etter en gudstjeneste minst én søndag i perioden for forhåndsstemmegivningen.*

(3) *Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning minst to timer i uken, ut over tidspunktene fastsatt i første og annet ledd.*

(4) *Valgstyret bør også legge til rette for at forhåndsstemmegivning på de institusjoner som geografisk hører til det enkelte sokn og i tilknytning til minst ett arrangement for unge.*

(5) *Valgstyrene innenfor et fellesrådsområde kan gå sammen om en ordning for felles forhåndsstemmegivning, ett eller flere steder, etter første til fjerde ledd. I fellesrådsområder som omfatter flere prostier, gjelder ikke første punktum. I stedet kan valgstyrene innenfor hvert prosti gå sammen om felles forhåndsstemmegivning, ett eller flere steder, etter første til fjerde ledd.*

(6) *Dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for forhåndsstemmegivningen, kan bispedømmerådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 15. mai i valgåret.*

(7) Valgstyret kunngjør forhåndsstemmegivning med tid og sted.

(8) Forhåndsstemmegivningen skal foregå i egnet og *allment* tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokale uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger.

(9) Velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan avgi ordinær forhåndsstemme, kan etter søknad til valgstyret avgi forhåndsstemme der de oppholder seg dersom valgstyret velger å legge til rette for det. Valgstyret fastsetter selv fristen for når søknaden må være kommet inn til valgstyret. Fristen må fastsettes til et tidspunkt innenfor perioden mellom tirsdag og fredag siste uke før valget. Dersom valgstyret velger å legge til rette for slik stemmegivning, skal søknadsfristen kunngjøres.

§ 9-4. Hvem kan motta forhåndsstemmer

(1) Stemmemottakere oppnevnes av valgstyret. Det skal være minst to stemmemottakere til stede ved mottak av forhåndsstemmer.

(2) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

§ 9-5. Fremgangsmåten ved ordinær stemmegivning på papir

(1) Velger skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på.

(2) Når stemme mottas fra velger som er manntallsført i soknet, skal følgende prosedyre følges: Etter at stemmeseddelen er stemplet, legger velgeren denne selv i en stemmeseddelkonvolutt og limer denne igjen. Stemmemottaker legger stemmeseddelkonvolutten sammen med eventuelt valgkort i en omslagskonvolutt som legges i en valgurne. Dersom det ikke er utstedt et valgkort eller velgeren ikke har valgkortet med seg, skal velgeren selv påføre navn, fødselsdato og adresse på omslagskonvolutten.

(3) Når stemme mottas fra velger som er manntallsført i et annet sokn, skal følgende prosedyre følges: Etter at stemmeseddelen er stemplet, legger velgeren denne selv i en stemmeseddelkonvolutt og limer denne igjen. Stemmemottaker legger stemmeseddelkonvolutten sammen med eventuelt valgkort i en omslagskonvolutt. Dersom det ikke er utstedt et valgkort eller velgeren ikke har valgkortet med seg, skal velgeren selv påføre navn, fødselsdato og adresse på omslagskonvolutten. Omslagskonvolutten skal sendes det soknet velgeren er manntallsført i.

(4) Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg. Velgers identitet kan ved stemmegivning på institusjon i stedet bekreftes av en ansatt som legitimerer seg.

(5) Stempel som brukes ved forhåndsstemmegivningen kan være det samme stempel som brukes på valgtinget.

(6) *En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren selv peker ut. En stemmemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt. En stemmemottaker avgjør om velgeren oppfyller kravene til å motta hjelp.*

(7) Valgurner som brukes ved forhåndsstemmegivningen, skal være forseglet.

§ 9-6. Valgagitasjon m.m.

(1) Valgagitasjon er ikke tillatt i det rommet der forhåndsstemmegivningen foregår.

(2) Uvedkommende må ikke få kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.

§ 9-7. Særskilte regler

(1) Kirkerådet kan gi særskilte regler for forhåndsstemmegivning i Svalbard kirke og Sjømannskirken.

(2) Kirkerådet kan gi særskilte regler om internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen.

Kapittel 10. Tidspunktet for valg. Stemmegivningen på valgtinget

§ 10-1. Tidspunktet for valg

(1) Valg av medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet skal holdes i alle menigheter samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre. Kirkemøtet fastsetter valgår.

(2) Hoveddelen av valgtinget må holdes på den offisielle valgdagen. I de kommuner det holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen, skal det også holdes valg til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet samtidig. Tid for stemmegivningen skal følge tid for stemmegivning for det samtidig pågående offentlige valget. Valgstyret kan bestemme at valg i kirken i tilknytning til gudstjeneste søndagen før den offisielle valgdagen avholdes som en del av selve valgtinget.

§ 10-2. Tid og sted for stemmegivningen. Organisering

(1) Valgstyret bestemmer etter § 10-1 hvor stemmegivningen skal foregå. Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger. Det skal ikke benyttes samme rom som det samtidig pågående offentlige valget benytter. Kommunens stemmekretser skal følges. Der disse ikke samsvarer med soknegrensene, skal valgstyrene i de berørte sokn inngå samarbeid om avviklingen av valget i en stemmekrets. *Hver stemmekrets har ett stemmested.* På hvert stemmested foregår stemmegivningen for *den delen* av manntallet som inneholder velgerne som hører til stemmekretsen.

(2) Valgstyrene i et fellesrådsområde kan i fellesskap bestemme at det skal bli adgang til at velgerne kan avgi stemme i alle soknene innenfor *fellesrådsområdet*. Dersom et flertall av valgstyrene i fellesrådsområdet går inn for slik tilrettelegging, skal alle valgstyrene i fellesrådsområde tilrettelegge for dette. Velgere som avgir stemme i et sokn de ikke er manntallsført i, avgir stemme i stemmesedelkonvolutt etter prosedyren for forhåndsstemmegivning i § 9-5. Valgstyret plikter i så tilfelle å sørge for at omslagskonvoluttene *uten opphold* blir overlevert til vedkommende sokn.

(3) Dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for stemmegivningen, kan bispedømmerådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 15. mai i valgåret.

(4) Valgstyret kunngjør tid og sted for stemmegivningen, senest innen forhåndsstemmegivningen starter 10. august. I kunngjøringen skal det gjøres rede for når og hvor valgtinget skal holdes, når stemmegivningen skal være avsluttet, hvor og når forhåndsstemmegivningen skal foregå, og hvor mange medlemmer og varamedlemmer som skal velges. Når stemmegivningen foregår på flere steder, skal det i kunngjøringen dessuten gjøres rede for hvem som skal stemme på de forskjellige steder, og når valget skal holdes på hvert sted. Valget bør kunngjøres flere ganger.

(5) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

§ 10-3. Ordensregler

(1) I valglokalet og i de rom som velgeren må passere for å komme frem til valglokalet, er det ikke tillatt å drive valgagitasjon eller å utføre handlinger som kan forstyrre eller hindre en normal gjennomføring av valghandlingen. Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som møter frem og avgir stemme, eller å foreta velgerundersøkelser eller liknende utspørring av velgerne.

(2) Uvedkommende må ikke få kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.

(3) Stemmestyrets leder kan om nødvendig bortvise den som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen.

§ 10-4. Stemmegivning i valglokalet

(1) Når valgtinget åpner, skal velgere som er innført i manntallet i soknet, gis adgang til å avgi stemme etter hvert som de møter frem.

(2) Stemmestyret setter et kryss i manntallet ved velgerens navn. Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg.

(3) Velgeren skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på. Velgeren leverer stemmeseddelen til stemmestyret, som stempler den med et offisielt stempel. Velgeren legger selv stemmeseddelen ned i en urne.

(4) Velgere som ikke er innført i vedkommende del av manntallet, skal ikke legge stemmeseddelen i urnen. Etter at stemmeseddelen er blitt stemplet, skal velgeren selv legge den i en stemmesedelkonvolutt og gi denne til stemmestyret. Stemmestyret legger stemmesedelkonvolutten i en omslagskonvolutt, kleber den igjen og påfører den velgerens navn, bostedsadresse og fødselsdato.

(5) *En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren selv peker ut. En stemmemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt. Hvis et stemmestyremedlem eller en valgfunksjonær på valgtinget mener at velgeren ikke oppfyller kravene til å motta hjelp, avgjør stemmestyret om velgeren oppfyller kravene.*

(6) Valgurner som brukes ved stemmegivningen på valgdagen, skal være forseglet.

§ 10-5. Stemmegivning utenfor valglokalet

Er velgeren ikke i stand til å bevege seg inn i valglokalet, kan vedkommende avgi stemme til to stemmemottakere umiddelbart utenfor valglokalet.

§ 10-6. Avslutning av stemmegivningen

Stemmelokalet stenges på det tidspunkt som er fastsatt. Velgere som da har møtt frem ved valglokalet, skal få avgi stemme.

§ 10-7. Oppbevaring og transport av valgmateriell

Alt valgmateriell skal oppbevares og transporteres på betryggende måte.

Kapittel 11. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, protokollering, m.m.

§ 11-1. Valgstyrets godkjenning av ordinær forhåndsstemmegivning på papir avgitt i stemmeseddelkonvolutt

- (1) En forhåndsstemmegivning skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet i soknet *eller har særskilt dokumentasjon om tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet*
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
 - e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
 - g. stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.
- (3) Forhåndsstemmegivningene skal godkjennes før valgdagen i den utstrekning det er mulig.

§ 11-2. Godkjenning av stemmegivning gitt på valgtinget

- (1) En stemmegivning avgitt på valgtinget skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet i soknet
 - b. velgeren har fått anledning til å avgi stemme og
 - c. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 11-3. Godkjenning av ordinære stemmesedler på papir

- (1) En testemmeseddel skal godkjennes dersom
 - a. den har offisielt stempel
 - b. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - c. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på og
 - d. gruppen stiller liste i valgkretsen. Stemmeseddel beregnet på en annen valgkrets kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
- (2) En avgitt stemmeseddel anses å være enslydende med den offisielle valglisten.
- (3) Dersom velgeren har benyttet en trykt stemmeseddel som ikke er enslydende med den offisielle valglisten, skal det ses bort fra eventuelle endringer foretatt av velgeren.

§ 11-4. Opptelling av stemmesedler

- (1) Valgstyret er ansvarlig for opptelling av stemmesedler til menighetsrådsvalget. Valgstyret og valgrådet har hver sine ansvarsområder knyttet til opptelling av stemmesedler til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valgrådet er ansvarlig for den endelige opptellingen av stemmesedler til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgstyret og valgrådet har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene. Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.
- (2) Stemmesedler avgitt på forhånd og stemmesedler avgitt på valgtinget skal telles sammen.
- (3) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.
- (4) *Hvis Kirkerådet har åpnet opp for internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen etter § 9-7 annet ledd, skal tellingen av de digitale stemmene legges til de fysiske stemmene.*

(5) Foreløpig opptelling:

- a. Forhåndsstemmegivninger samt valgtingsstemmegivninger avgitt ved andre stemmesteder i fellesrådsområdet enn der velgeren er manntallsført, skal behandles før den foreløpige opptellingen starter.
- b. Foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på valgtinget skal starte så snart som mulig etter at stemmegivningen på valgtinget er avsluttet.
- c. Stemmesedler til menighetsrådsvalget som det er tvil om kan godkjennes, legges til side og holdes utenfor opptellingen.
- d. Hver listes foreløpige stemmetall finnes ved å telle hvor mange stemmesedler som er avgitt til hver liste. Det registreres også antallet rettede og urettede stemmesedler avgitt til hver liste. Stemmesedler til bispedømmeråds- og kirkemøtevalget som det er tvil om kan godkjennes, telles for seg.
- e. Ved menighetsrådsvalg gjennomført som flertallsvalg telles også personstemmer i den foreløpige opptellingen etter følgende prosedyre:
 - i. Hver kandidat gis én stemme per urettet stemmeseddel.
 - ii. Ved opptellingen av de rettede stemmesedlene registreres alle endringer velgerne har gjort på stemmesedlene. Kandidater som har fått tilleggsstemmer, får to stemmer hver. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.
 - iii. Tilføyde navn får én stemme hver. Dersom det er tilføyd mer enn tre navn, tas det kun hensyn til de tre øverste navnene.
 - iv. Øvrige kandidater får én stemme hver. Det tas ikke hensyn til strykninger.

(6) Endelig opptelling. Registrering av rettinger på stemmesedlene for alle valgene:

- a. Endelig opptelling av stemmesedler til valg av menighetsråd tar til umiddelbart etter at foreløpig opptelling er avsluttet og alle stemmene er kommet inn til valgstyret. Den endelige opptellingen skal foretas under valgstyrets tilsyn.
- b. Stemmesedlene fra den foreløpige opptellingen skal telles på nytt. Valgstyret avgjør om stemmesedler som ikke ble tatt med i den foreløpige opptellingen, skal godkjennes. Godkjente stemmesedler blant disse skal telles sammen med de øvrige stemmesedlene.
- c. Dersom menighetsrådsvalget gjennomføres som flertallsvalg, følges tilsvarende prosedyre for opptelling som i femte ledd bokstav e for å telle personstemmer.
- d. Dersom menighetsrådsvalget gjennomføres som forholdstallsvalg, følges følgende prosedyre:
 - i. Først telles personstemmer tilsvarende femte ledd bokstav e.
 - ii. Deretter finner valgstyret de enkelte listenes endelige listestemmetall. Hver stemmeseddel teller like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til menighetsrådet. Tallet korrigeres for listestemmer avgitt til og mottatt fra andre lister.
- e. Ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal valgrådet gjennomføre endelig opptelling innen ti dager etter valgdagen. Den endelige opptellingen skal foretas under valgrådets tilsyn.
- f. Før endelig opptelling begynner, skal valgrådet ta stilling til de stemmesedler til bispedømmeråds- og kirkemøtevalget som valgstyrene hadde tvil om kunne godkjennes, jf. femte ledd bokstav d siste punktum.
- g. Dersom valget gjennomføres som forholdstallsvalg, følges følgende prosedyrer:
 - i. Først gjennomføres prosedyre tilsvarende femte ledd bokstav e for å telle personstemmer.
 - ii. Deretter gjennomføres prosedyre tilsvarende sjette ledd bokstav d punkt ii for å finne listenes endelige stemmetall sammenlagt for alle soknene i bispedømmet.
- h. Dersom valget gjennomføres som flertallsvalg, følges prosedyre tilsvarende femte ledd bokstav e, men på en slik måte at alle personstemmer også blir kontrolltelt av annen person enn den som gjør hovedtellingen.

(7) Ved forholdstallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 7-11. Ved flertallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 8-4.

§ 11-5. Protokollering av valg

(1) Stemmestyret skal føre protokoll i forbindelse med gjennomføringen av valgtinget.

(2) Valgstyret skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg.

Valgprotokollen skal tas inn som vedlegg til menighetsrådets møtebok og underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer av valgstyret.

(3) Valgstyret skal innberette elektronisk resultatet av valget, det samlede antall stemmeberettigede som har avgitt stemme samt andre relevante data om valget, på den måten Kirkerådet fastsetter. Valgstyret skal ta utskrift av rapport fra elektronisk verktøy inn i *valgboen*.

(4) Valgrådet i bispedømmet skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg. Bekreftet kopi av valgrådets protokoll ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sendes bispedømmerådet og Kirkerådet. Valgrådet skal meddele utfallet av stemmegivningen til bispedømmerådet og Kirkerådet. Bispedømmerådet fører resultatet inn i sin møtebok og kunngjør resultatet omgående.

§ 11-6. Oversending av materiell ved valg

(1) *Valgstyret skal* så snart som mulig sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:

- a. alle stemmesedler *fra valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet*, sortert på urettede og rettede og på lister og
- b. alle stemmegivninger valgstyret har forkastet

(2) *Valgstyret skal også sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:*

- a. det som er protokollert i forbindelse *med valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet* og
- b. *innkomne klager*.

(3) Materiellet skal pakkes i god orden i forsvarlig forseglet emballasje og sendes på hurtigst betryggende måte. *Materiell nevnt i annet ledd kan sendes på betryggende måte elektronisk.*

Kapittel 12. Prøving av valgets gyldighet. Klage

§ 12-1. Klage ved valg av menighetsråd

(1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av menighetsrådsvalget i det soknet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.

(2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.

(3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten.

(4) Bispedømmerådet er klageinstans. Bispedømmerådet skal kjenne menighetsrådsvalget i et sokn ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.

(5) Hvis bispedømmerådet kjenner et valg ugyldig, skal det sendes melding til Kirkerådet, som påbyr omvalg.

§ 12-2. Klage ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet i det bispedømmet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.

(2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.

(3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten, valgrådet i bispedømmet eller Kirkerådet.

(4) Kirkerådet er klageinstans. Kirkerådet skal kjenne valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet i et sokn eller i hele bispedømmet ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.

(5) Når valget i et sokn eller i et bispedømme er kjent ugyldig, påbyr Kirkerådet omvalg. Kirkerådet kan i særlige tilfeller påby omvalg i hele bispedømmet selv om feilen ikke gjelder alle soknene i bispedømmet.

§ 12-3. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

(1) *Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet selv bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.*

(2) *Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd.*

(3) Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, før det nye bispedømmerrådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, etter at det nye bispedømmerrådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

§ 12-4. Gjennomføring av omvalg

(1) Ved omvalg benyttes manntallet fra det opprinnelige valget. Manntallet skal oppdateres og feil rettes.

(2) Kirkerådet fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av omvalget. Dersom det er nødvendig av hensyn til en hensiktsmessig gjennomføring av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

Kapittel 13. Nytt valgoppgjør i perioden. Suppleringsvalg

§ 13-1. Nytt valgoppgjør til valg av menighetsråd

Lederen i menighetsrådet skal underrette menighetsrådet hvis plassen til et medlem i menighetsrådet blir stående ubesatt. Menighetsrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i menighetsrådet mener det er nødvendig, skal menighetsrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Menighetsrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og bispedømmerrådet om valget.

§ 13-2. Nytt valgoppgjør til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Lederen i bispedømmerrådet skal underrette bispedømmerrådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerrådet blir stående ubesatt. Bispedømmerrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i bispedømmerrådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Bispedømmerrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

§ 13-3. Suppleringsvalg til menighetsråd i valgperioden

Er antallet medlemmer av menighetsrådet utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan bispedømmerrådet samtykke i at det holdes suppleringsvalg etter nærmere bestemmelser som bispedømmerrådet fastsetter. Tilsvarende gjelder dersom en valgliste ikke har nok personer til å fylle sine mandater.

§ 13-4. Suppleringsvalg til bispedømmerråd i valgperioden

(1) Er antallet av vararepresentanter eller av en gruppes vararepresentanter blitt utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige vararepresentantplassen. Gruppen underretter deretter bispedømmerrådet, som velger vedkommende som vararepresentant dersom valgbarhetsvilkårene er oppfylt.

(2) Er valget holdt som flertallsvalg eller preferansevalg, utpekes kandidaten til den ledige plassen av bispedømmerrådet.

Kapittel 14. Forskjellige bestemmelser

§ 14-1. Oppbevaring, avhending og tilintetgjøring av valgmateriell

Oppbevaring, avhending og tilintetgjøring av valgmateriell etter at valget er over, skal skje i henhold til arkivlovens bestemmelser og forskrift gitt i medhold av denne.

§ 14-2. Beregning av frister

(1) Hvis en dato som er utgangspunktet for en frist faller på en lørdag eller en helligdag, begynner fristen å løpe nærmest påfølgende hverdag.

(2) Hvis en dato for avslutningen av en frist faller på en lørdag eller en helligdag, løper fristen ut den nærmest påfølgende hverdag.

(3) Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder tilsvarende i de tilfeller hvor en dato som er det tidligste eller seneste tidspunktet for noen handling etter disse regler, faller på en lørdag eller en helligdag.

§ 14-3. Taushetsplikt

- (1) Forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt gjelder tilsvarende ved kirkelige valg.
- (2) En person som assisterer en velger ved stemmegivningen og får kjennskap til hvordan vedkommende har stemt, har taushetsplikt om dette.

§ 14-4. Mindre endringer, utfyllende bestemmelser og forsøk

- (1) Kirkerådet kan fastsette mindre endringer i reglene.
- (2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.
- (3) Kirkerådet kan gjennomføre begrensede forsøk med ulike valgordninger ved valg av menighetsråd.

§ 14-5. Kategorialmenigheter

- (1) Reglens bestemmelser om valg av menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.
- (2) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerrådet og Saemien Åålmege, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av Saemien Åålmege og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerrådet og Saemien Åålmege. § 2-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.
- (3) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerrådet og døvemenighetene, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerrådet og Døvekirkenes fellesråd. § 2-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.
- (4) Kirkerådet kan bestemme at menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter kan gjennomføres som heldigitale valg eller som en kombinasjon av digital stemmegiving og postvalg. Særskilte regler om digital forhåndsstemming gjelder da så langt de passer for den digitale stemmegivingen. Reglene for postvalg i forskrift om regler for valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet gjelder så langt de passer for postvalget.

§ 14-6. Bispedømmerrådets funksjonstid

Det nyvalgte bispedømmerrådet trer i funksjon 1. januar året etter valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. desember i valgperiodens siste år.

§ 14-7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves regler 16. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.

3. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Forskrift om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene i døvemenighetene i Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

Disse reglene gjelder ved valg av døvemenighetenes representant til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-3. Definisjoner

Ved valg av døvemenighetenes representant legges følgende definisjoner til grunn:

- g. Stemmeseddel: med stemmeseddel menes også elektronisk stemmeseddel.
- h. Digitalt valgsystem: systemet som brukes til internettstemmegivning.
- i. Autentisering: verifisering av identitet, slik at velgeren kan logge seg inn på digitalt valgsystem.
- j. Kryptering: å gjøre informasjon uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel.
- k. Dekryptering: å gjøre kryptert informasjon leselig ved bruk av en dekrypteringsnøkkel.
- l. Valgdagen: med valgdagen menes valgdagen for leke.

§ 1-4. Valgorganer

(1) Valgrådet i Oslo bispedømme styrer valget av døvemenighetenes representant.

(2) Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og optelling av internettstemmene skjer i henhold til regelverket.

(3) Valgstyrene i døvemenighetene er ansvarlig for å tilrettelegge for fysisk forhåndsstemmegiving og stemmegiving på valgting og for prøving av stemmegivninger ved valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 2. Stemmerett, manntall og valgbarhet

§ 2-1. Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet har leke medlemmer som har stemmerett ved valg av døves menighetsråd.

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet på valgdagen.

§ 2-2. Manntall

Kirkerådet sørger for at det blir utarbeidet et elektronisk manntall til bruk ved den elektroniske stemmegivningen. Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valgsystemet.

§ 2-3. Valgbarhet ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgbar som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som oppfyller følgende vilkår:

- c. vedkommende er valgbar som lek, jf. kirkevalgreglene § 3-2, og
- d. vedkommende er registrert som medlem av en døvemenighet på valgdagen.

(2) Utelukket fra valg som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:

- e. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- f. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-5,
- g. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- h. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 2-4. Tvilstilfelle. Rett til å kreve fritak fra valg

Kirkevalgreglene §§ 3-3 og 3-4 gjelder tilsvarende ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 3. Nominasjon og behandling av listeforslag

§ 3-1. Nominasjon

(1) De leke medlemmene i Døvekirkenes fellesråd, med unntak av kirkelige tilsatte, er nominasjonskomité for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å sitte i nominasjonskomiteen.

(2) Valgrådet skal i god tid, senest innen 15. desember året før valgåret, sende en oppfordring til samtlige døves menighetsråd om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag på minst tre leke

medlemmer til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den setter opp et listeforslag på fem kandidater. Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag om kandidater.

(4) Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforlaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforlaget.

§ 3-2. Krav til og behandling av listen

(1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforlaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

(2) Listeforlaget må oppfylle følgende vilkår:

- e. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- f. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og fødselsår.
- g. Listeforlaget må inneholde
 - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn
 - ii. kandidater fra forskjellige døvemenigheter og
 - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.
- h. Listeforlaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.

(3) Listeforlaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.

(4) Listeforlaget skal ha følgende vedlegg:

- d. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- e. Dersom en kandidat ikke tilfredsstillter krav for valgbarhet når listeforlaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.
- f. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforlaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

(5) Valgrådet avgjør innen 30. april i valgåret om listeforslag fra nominasjonskomiteen kan godkjennes.

(6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forlaget i samsvar med reglene.

Valgrådet kan etter slike forhandlinger godkjenne en valgliste med færre kandidater enn foreskrevet.

(7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforlaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 3-3. Supplerende nominasjon

(1) Stemmeberettigede, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to døvemenigheter, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. Fristen er kl. 12 den 15. mai i valgåret. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forlagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forlagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

(2) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 20. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 20. mai i valgåret.

§ 3-4. Valgpresentasjon

Valgrådet utarbeider presentasjon av kandidatene. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter § 3-2 fjerde ledd bokstav c.

§ 3-5. Stemmesedler. Konfigurasjon. Velgernes adgang til å endre på stemmeseddelen

- (1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming.
- (2) Kirkerådet skal innen utgangen av juli i valgåret sørge for at installasjon og basiskonfigurasjon av det digitale valgsystemet er gjennomført korrekt.
- (3) Kirkerådet skal i det digitale valgsystemet utarbeide elektroniske stemmesedler før forhåndsstemmegivningen starter. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.
- (4) Velgeren avgir stemme ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.
- (5) Ved valg av døvemenighetenes representant sørger valgstyret for at det blir trykt stemmesedler før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.

Kapittel 4. Stemmegivningen

§ 4-1. Digital forhåndsstemmegiving

- (1) Velgere kan avgis stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 09:00 til og med utgangen av onsdag før valgdagen.
- (2) Velgeren skal legitimere seg overfor det digitale valgsystemet gjennom autentiseringsløsningen.
- (3) Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.
- (4) Etter autentisering får velgeren tilgang til å avgis elektronisk stemme.
- (5) En velger som har avgitt elektronisk stemme tidligere, kan stemme på nytt elektronisk over internett.
- (6) Dersom velgeren har avgitt flere elektroniske stemmegivninger, er det den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

§ 4-2. Tid og sted for stemmegivningen

Valg av representant for døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd skjer samtidig og ved samme sted som ved valg av døves menighetsråd.

§ 4-3. Forhåndsstemmegiving på papir

Ved forhåndsstemmegiving skal prosedyrene for forhåndsstemmegiving i annet sokn enn bostedssoknet etter § 9-5 tredje ledd følges tilsvarende. Omslagskonvolutten skal sendes til den aktuelle døvemenigheten.

§ 4-4. Stemmegiving på valgting i døvemenigheten

Ved stemmegiving på valgtinget i døvemenigheten skal prosedyrene for stemmegiving på valgting etter kirkevalgreglene § 10-4 følges tilsvarende.

Kapittel 5. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, kandidatåring, protokollering, m.m.

§ 5-1. Dekryptering. Prøving av digitale forhåndsstemmegivninger.

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.
- (2) Dekryptering
 - a. Internettvalgstyret skal forestå dekryptering av de digitale stemmene.
 - b. For å sikre at ingen enkeltperson er i posisjon til å dekryptere stemmer, skal hver av medlemmene tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.

- c. Minimum tre medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.
- (3) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 5 (1).
- (4) En digital stemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom
- a. velgeren er innført i manntallet
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er og
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.
- (5) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-2. Prøving av stemmegivninger på papir

- (1) En forhåndsstemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom
- a. velgeren er innført i manntallet
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
 - e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
 - g. stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (2) En stemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant gitt på valgtinget i døvemenigheten skal godkjennes dersom
- a. velgeren er innført i manntallet
 - b. velgeren har fått anledning til å avgi stemme og
 - c. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (3) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-3. Prøving av stemmesedler

- En stemmeseddel ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom
- a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og
 - b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 5-4. Opptelling av stemmesedler

- (1) Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av digitale stemmesedler til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) Valgrådet er ansvarlig for opptellingen av stemmesedler på papir til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt.
- (3) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta ved opptellingen av vedkommende valg.
- (4) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

§ 5-5. Kandidatkåring

- (1) Valgrådet er ansvarlig for å foreta valgoppgjøret. De digitale stemmesedlene skal legges til stemmesedlene på papir.
- (2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, skal kåres til medlem. Tilsvarende gjelder ved kåring av varamedlemmer.
- (3) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

§ 5-6. Protokollering av valg

- (1) Kirkevalgreglene § 11-5 gjelder tilsvarende ved valg av døvemenighetenes representant.
- (2) Internettvalgstyret skal protokollere resultatet fra opptellingen av internettstemmene. Protokollen skal underskrives av medlemmene i internettvalgstyret, sendes til valgrådet og gjøres tilgjengelig på kirkevalget.no.
- (3) Kirkerådet skal sørge for at resultatene fra internettstemmegivningen blir tilgjengelige for allmennheten.
- (4) Publisering av foreløpige resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivningen er avsluttet på valgdagen.

§ 5-7. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 6. Beredskap

§ 6-1. Postvalg

(1) Hvis digital stemmegiving ikke lar seg gjennomføre, eller det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret med alminnelig flertall vedta å åpne for postvalg.

(2) Dersom det treffes vedtak etter første ledd, og det på dette tidspunktet er avgitt internettstemmer, tar internettvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

(3) Internettvalgstyret avgjør om postvalget skal være et supplement til det digitale valget, eller om det kommer i stedet for det digitale valget.

(4) Vedtak om postvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme. Internettvalgstyret fastsetter frist for når stemmen skal ha kommet inn til valgstyret. Denne fristen kan senest være 15. oktober.

§ 6-2. Gjennomføring av postvalg.

Bestemmelsene i forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet §§ 6-2, 6-3 og 6-4 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Kapittel 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 7-2. Mindre endringer og utfyllende bestemmelser

(1) Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

4. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Forskrift om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene i Saemien Åålmege i Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

Disse reglene gjelder ved valg av sørsamisk representant til medlem av Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-3. Definisjoner

Ved valg av sørsamisk representant legges følgende definisjoner til grunn:

- a. Stemmeseddel: med stemmeseddel menes også elektronisk stemmeseddel.
- b. Digitalt valgsystem: systemet som brukes til internettstemmegivning.
- c. Autentisering: verifisering av identitet, slik at velgeren kan logge seg inn på digitalt valgsystem.
- d. Kryptering: å gjøre informasjon uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel.
- e. Dekryptering: å gjøre kryptert informasjon leselig ved bruk av en dekrypteringsnøkkel.
- f. Valgdagen: med valgdagen menes valgdagen for valg av menighetsråd og leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-4. Valgorganer

(1) Valgrådet i Nidaros bispedømme styrer valget av sørsamisk representant.

(2) Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og optelling av internettstemmene skjer i henhold til regelverket.

(3) Valgstyret i Saemien Åålmege er ansvarlig for prøving av fysiske stemmegivninger ved valg av Saemien Åålmegeeraerie og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 2. Stemmerett, manntall og valgbarhet

§ 2-1. Stemmerett

(1) Stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet har medlemmer av Saemien Åålmege (den samiske menigheten i sørsamisk språkområde).

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for Saemien Åålmege på valgdagen.

§ 2-2. Manntall

Kirkerådet sørger for at det blir utarbeidet et elektronisk manntall til bruk ved den elektroniske stemmegivningen. Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valgsystemet.

§ 2-3. Valgbarhet

(1) Valgbar som sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-1 som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år og ikke er utelukket eller fritatt.

(2) Utelukket fra valg som samisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- c. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 2-4. Tvilstilfelle. Rett til å kreve fritak fra valg

Kirkevalgreglene §§ 3-3 og 3-4 gjelder tilsvarende ved valg av sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 3. Nominasjon og behandling av listeforslag

§ 3-1. Nominasjon

(1) Nidaros bispedømmeråd oppnevner en egen nominasjonskomité med tre medlemmer for valget av sørsamisk representant etter forslag fra de leke medlemmene i Saemien Åålmegeeraerie. Saemien Åålmegeeraerie innhenter forslag til representanter til nominasjonskomiteen fra Saemien Åålmege, fra alle menighetsrådene i sørsamisk språkområde samt alle andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.

(2) Valgrådet skal i god tid, senest innen 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til Saemien Åålmegeeraerie, til alle menighetsråd i sørsamisk språkområde samt til andre menighetsråd i Nidaros bispedømme om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag på minst tre sørsamiske kandidater. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den setter opp et listeforslag på fem kandidater. Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag til kandidater.

(4) Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 3-2. Krav til og behandling av listen

(1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12:00 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

(2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og fødselsår.
- c. Listeforslaget må inneholde
 - I. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn
 - II. kandidater fra forskjellige distrikter og
 - III. om mulig minst én kandidat under 30 år. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.
 - IV. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.

(3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av annet ledd bokstav a og b.

(4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstillt krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar når bispedømmerrådet og Kirkemøtet trer i funksjon.
- c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

(5) Valgrådet avgjør innen 30. april i valgåret om listeforslaget fra nominasjonskomiteen kan godkjennes.

(6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene.

(7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforslaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 3-3. Supplerende nominasjon

(1) Stemmeberettigede, minst ti i antallet, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. Fristen er kl. 12:00 den 15. mai i valgåret. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne, og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

(2) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 20. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 20. mai i valgåret.

§ 3-4. Valgpresentasjon

Valgrådet utarbeider presentasjoner av kandidatene. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter § 3-2 fjerde ledd.

§ 3-5. Stemmesedler. Konfigurasjon. Velgernes adgang til å endre på stemmeseddelen

- (1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming.
- (2) Kirkerådet skal innen utgangen av juli i valgåret sørge for at installasjon og basiskonfigurasjon av det digitale valgsystemet er gjennomført korrekt.
- (3) Kirkerådet skal i det digitale valgsystemet utarbeide elektroniske stemmesedler før stemmegivningen starter. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.
- (4) Velgeren avgir stemme ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

Kapittel 4. Stemmegivningen

§ 4-1. Digital stemmegiving

- (1) Velgere kan avgi stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 09:00 til og med utgangen av onsdag før valgdagen.
- (2) Velgeren skal legitimere seg overfor det digitale valgsystemet gjennom autentiseringsløsningen.
- (3) Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.
- (4) Etter autentisering får velgeren tilgang til å avgi elektronisk stemme.
- (5) En velger som har avgitt elektronisk stemme tidligere, kan stemme på nytt elektronisk over internett.
- (6) Dersom velgeren har avgitt flere elektroniske stemmegivninger, er det den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

§ 4-2 Postvalg

- (1) Valgrådet skal sørge for at postvalget blir kunngjort og at stemmesedlene blir gjort tilgjengelig.
- (2) Stemmeseddelen legges i nøytral stemmesedelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i nøytral omslagskonvolutt direkte til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (3) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi stemme på et tidspunkt som gjør at stemmen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.
- (4) Hvis en velger som har avgitt digital stemme også avgir poststemme på papir er det den digitale stemmen som teller.

Kapittel 5. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, kandidatåring, protokollering, m.m.

§ 5-1. Dekryptering. Prøving av digitale stemmegivninger.

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.
- (2) Dekryptering
 - a. Internettvalgstyret skal forestå dekryptering av de digitale stemmene.
 - b. For å sikre at ingen enkeltperson er i posisjon til å dekryptere stemmer, skal hver av medlemmene tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.
 - c. Minimum tre medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.
- (3) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 5 (1).
- (4) En digital stemmegivning ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom:
 - a. velgeren er innført i manntallet
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er og
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.
- (5) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-2. Prøving av stemmegivninger på papir

- (1) En stemmegiving på papir ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom

- a. velgeren er innført i manntallet
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - d. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - e. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
 - f. stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-3. Prøving av stemmesedler

En stemmeseddel ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom

- a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og
- b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 5-4. Opptelling av stemmesedler

(1) Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av digitale stemmesedler til valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Valgrådet er ansvarlig for opptelling av stemmesedler på papir til valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt.

(3) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.

(4) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

§ 5-5. Kandidatkåring

(1) Valgrådet er ansvarlig for å foreta valgoppgjøret.

(2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, skal kåres til medlem. Tilsvarende gjelder ved kåring av varamedlemmer.

(3) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

§ 5-6. Protokollering av valg

(1) Kirkevalgreglene § 11-5 gjelder tilsvarende ved valg av sørsamisk representant.

(2) Internettvalgstyret skal protokollere resultatet fra opptellingen av internettstemmene. Protokollen skal underskrives av medlemmene i internettvalgstyret og gjøres tilgjengelig på kirkevalget.no.

(3) Kirkerådet skal sørge for at resultatene fra internettstemmegivningen blir tilgjengelige for allmennheten.

(4) Publisering av foreløpige resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivningen er avsluttet på valgdagen.

§ 5-7. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 6. Beredskap

§ 6-1. Utsatt frist

(1) Hvis digital stemmegiving ikke lar seg gjennomføre eller det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret med alminnelig flertall vedta utsette fristen for når poststemmer skal være kommet inn til valgstyret. Denne fristen kan senest være 15. oktober.

(2) Dersom det treffes vedtak etter første ledd, og det på dette tidspunktet er avgitt internettstemmer, tar internettvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

Kapittel 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 7-2. Mindre endringer og utfyllende bestemmelser

(1) Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

5. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Forskrift om endring i forskrift om 14. november 2021 om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 20. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

I

I forskrift 14. november 2021 nr. om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 3-1 skal lyde:
Nominasjon

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12:00 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

§ 3-2 annet ledd bokstav b skal lyde:

Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og *fødselsår*.

§ 5-3 første ledd skal lyde:

Valget finner sted som preferansevalg. *Valgrådet er ansvarlig for valgoppgjøret.*

§ 5-5 skal lyde:

§ 5-5. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 6-5 oppheves.

§ 7-1 skal lyde:

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

II

Endringene trer i kraft straks.

6. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om Samisk kirkelig valg møte.

Forskrift om Samisk kirkelig valg møte

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd og § 27.

Kapittel 1. Formål, oppgaver, sammensetning mv.

§ 1-1. Valgmøtets formål

Samisk kirkelig valg møte er et representativt organ for samisk kirkeliv i Den norske kirke som skal bidra til å verne og fremme samisk kirkeliv.

§ 1-2. Valgmøtets oppgaver

Valgmøtet skal nominere følgende kandidater til Samisk kirkeråd:

- a. Samisk kirkeråds leder med vararepresentant,
- b. en nordsamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- c. en lulesamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- d. en sørsamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- e. en representant fra de andre bispedømmene til Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant.

Kirkemøtet foretar endelig valg av Samisk kirkeråd på bakgrunn av valg møtets nominasjon.

Valgmøtet skal velge følgende samiske representanter til de to nordligste bispedømmerådene:

- a. En nordsamisk representant med to vararepresentanter til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- b. En lulesamisk representant med to vararepresentanter til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

For øvrig gir valg møtet uttalelse når kirkelig myndighet ber om det eller når valg møtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

§ 1-3. Valgmøtets sammensetning

Samisk kirkelig valg møte består av:

- a. Samisk kirkeråds representanter,
- b. nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd,
- c. to delegater oppnevnt av Samisk kirkeråds ungdomsutvalg,
- d. fem delegater oppnevnt av Saemien Åålmege/Samisk menighet i sørsamisk språkområde,
- e. en delegat oppnevnt av menighetsråd i hver forvaltningskommune for samisk språk i sørsamisk språkområde, og to delegater oppnevnt fra menighetsråd i hver forvaltningskommune for samisk språk i lule- og nordsamisk språkområde,
- f. to delegater oppnevnt av henholdsvis Nord-Hålogaland bispedømmeråd, Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Nidaros bispedømmeråd. Bispedømmerådene bør ta hensyn til at også samer bosatt utenfor forvaltningsområdet for samisk språk blir representert.
- g. en delegat oppnevnt av henholdsvis Møre bispedømmeråd, Hamar bispedømmeråd, Bjørgvin bispedømmeråd, Agder og Telemark bispedømmeråd, Oslo bispedømmeråd, Stavanger bispedømmeråd, Borg bispedømmeråd og Tunsberg bispedømmeråd.

Det skal være kjønnsbalanse når det oppnevnes to eller flere delegater.

Dersom det er under ti delegater fra et av de tre språkområdene etter bokstav e), skal vedkommende bispedømmeråd oppnevne flere delegater slik at antallet fra hvert språkområde blir ti delegater.

Valgbar etter bokstav c)–g) er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett og
 - b. oppfatter seg selv som same og som enten har samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller
 - c. har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av Samisk kirkeråd.
- Samisk kirkeråd avgjør i tvilstilfeller om en person oppfyller vilkårene for å være valgbar.

§ 1-4. Representasjon ved valg av samisk medlem til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Ved valg av samisk medlem til Nord-Hålogaland bispedømmeråd deltar kun delegatene fra Nord-Hålogaland bispedømme:

- a. nordsamisk representant i Samisk kirkeråd,
- b. samisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd,
- c. delegater fra menighetsråd i forvaltningsområdet for samisk språk i Nord-Hålogaland bispedømme,
- d. delegater oppnevnt av Nord-Hålogaland bispedømmeråd,
- e. andre delegater i valgmøtet som er bosatt i Nord-Hålogaland bispedømme.

Ved valg av samisk medlem til Sør-Hålogaland bispedømmeråd deltar kun delegatene fra Sør-Hålogaland bispedømme:

- a. lulesamisk representant i Samisk kirkeråd,
- b. samisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd,
- c. delegater fra menighetsråd i forvaltningsområdet for samisk språk i Sør-Hålogaland bispedømme,
- d. delegater oppnevnt av Sør-Hålogaland bispedømmeråd,
- e. andre delegater i valgmøtet som er bosatt i Sør-Hålogaland bispedømme.

§ 1-5. Forberedelse og møteinnkalling

Samisk kirkeråd forbereder de saker som skal behandles av Samisk kirkelig valgmøte. Valgmøtet avholdes innen 1. november i valgåret for kirkelige valg. Tid og sted fastsettes av Samisk kirkeråd. Samisk kirkeråd ved leder innkaller delegatene til Samisk kirkelig valgmøte senest fem uker før møtet. Saksliste og saksdokumenter skal følge med innkallingen. *I særlige tilfeller kan saksdokumenter ettersendes.* Samisk kirkeråd har det praktiske ansvaret for gjennomføring av møtet.

§ 1-6. Nominasjonskomité

Samisk kirkelig valgmøte velger en nominasjonskomité med fem medlemmer og tilsvarende antall varamedlemmer blant møtets delegater med funksjonstid på fire år.

Nominasjonskomiteen foreslår kandidater til de valg og nominasjoner valgmøtet skal foreta.

Kandidatlistene skal settes opp i alfabetisk rekkefølge.

Kapittel 2. Forslag til kandidater

§ 2-1. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråds leder

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Den norske kirke om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråds leder.

§ 2-2. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra nordsamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Nord-Hålogaland bispedømme om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra nordsamisk språkområde.

§ 2-3. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra lulesamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Sør-Hålogaland bispedømme med unntak av menigheter i sørsamisk språkområde om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra lulesamisk språkområde.

§ 2-4. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra sørsamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finne sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Nidaros bispedømme, inkludert Saemien Áálmegearaerie, og menighetsråd i de prostier i Sør-Hålogaland, Hamar og Møre bispedømmer som omfattes av sørsamisk språkområde om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra sørsamisk språkområde.

§ 2-5. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra øvrige bispedømmer

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finne sted sende en oppfordring til alle menighetsråd i Oslo bispedømme, Bjørgvin bispedømme, Agder og Telemark bispedømme, Borg bispedømme, Stavanger bispedømme og Tunsberg bispedømme, Møre bispedømme, med unntak av sørsamisk språkområde, og Hamar bispedømme, med unntak av sørsamisk språkområde, om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra øvrige bispedømmer.

§ 2-6. Forslag til kandidater til samiske representanter i Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd skal i god tid året før valget finne sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd om å komme med forslag på henholdsvis nordsamiske kandidater og lulesamiske kandidater til bispedømmerådet.

Kapittel 3. Nominasjon av kandidater til Samisk kirkeråd

§ 3-1. Nominasjonskomiteens forslag til nominasjon av kandidater til Samisk kirkeråd

Valgmøtets nominasjonskomité skal lage en alfabetisk liste med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd som fremmes for valgmøtet. Listen skal inneholde følgende:

- g. forslag til en til tre kandidater til Samisk kirkeråds leder,
- h. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra nordsamisk språkområde,
- i. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra lulesamisk språkområde,
- j. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra sørsamisk språkområde,
- k. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra andre bispedømmer,
- l. forslag til en til to kandidater til vararepresentant for Samisk kirkeråds leder.

§ 3-2. Andre forslag fra valgmøtets delegater

Valgmøtets delegater kan fremme andre forslag til kandidater til Samisk kirkeråd.

§ 3-3. Nominasjon

Valgmøtet nominerer følgende kandidater til Samisk kirkeråd:

- a. en kandidat til Samisk kirkeråds leder,
- b. en kandidat til representant fra nordsamisk språkområde,
- c. en kandidat til representant fra lulesamisk språkområde,
- d. en kandidat fra sørsamisk språkområde,
- e. en kandidat fra Møre, Hamar, Bjørgvin, Agder og Telemark, Oslo, Borg, Stavanger eller Tunsberg bispedømme.

For bokstavene a) til e) nominerer valgmøtet et tilsvarende antall kandidater til personlige vararepresentanter.

Nominasjonen fattes ved alminnelig flertall og oversendes Kirkemøtet.

Kapittel 4. Valg av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet og lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 4-1. Nominasjon av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets nominasjonskomité legger på bakgrunn av innkomne forslag frem fem kandidater til nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd i alfabetisk rekkefølge.

Valgmøtets delegater fra nordsamisk språkområde, jf. § 1-4 første ledd, kan fremme forslag på andre kandidater i møtet.

Valgbar som nordsamisk representant er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett,

- b. senest i det år det stemmes, vil ha fylt 18 år,
- c. er bosatt i Nord-Hålogaland bispedømme,
- d. oppfatter seg selv som same og har enten samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av Samisk kirkeråd, og
- e. ikke er utelukket eller fritatt.

Utelukket fra valg er:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken
- c. tilsatte i Kirkerådet.

Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon*.

§ 4-2. Valg av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets delegater fra nordsamisk språkområde, jf. § 1-4 første ledd, velger med alminnelig flertall nordsamisk representant og to nordsamiske vararepresentanter til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 4-3. Nominasjon av lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets nominasjonskomité legger på bakgrunn av innkomne forslag frem fem kandidater til lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd i alfabetisk rekkefølge.

Valgmøtets delegater fra lulesamisk språkområde, jf. § 1-4 annet ledd, kan fremme forslag på andre kandidater i møtet.

Valgbar som lulesamisk representant er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett,
- b. senest i det år det stemmes, vil ha fylt 18 år,
- c. er bosatt i Sør-Hålogaland bispedømme,
- d. oppfatter seg selv som same og har enten samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av samisk kirkeråd, og
- e. ikke er utelukket eller fritatt.

Utelukket fra valg er:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken
- c. tilsatte i Kirkerådet.

Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon*.

§ 4-4. Valg av lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets delegater fra lulesamisk språkområde, jf. § 1-4 annet ledd, velger med alminnelig flertall lulesamisk representant og to lulesamiske vararepresentanter til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 5. Forskjellige bestemmelser

§ 5-1. Språk

Samisk kirkelig valgmøtes språk er samisk og norsk. Med samisk menes nord-, lule- og sørsamisk.

§ 5-2. Mindre endringer, utfyllende bestemmelser og forretningsorden

Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene. Samisk kirkeråd skal gis anledning til å uttale seg før endringene vedtas.

Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om utfylling av reglene. Samisk kirkeråd skal gis anledning til å uttale seg om eventuelle utfyllende bestemmelser.

Valgmøtet fastsetter sin egen forretningsorden etter forslag fra Samisk kirkeråd.

§ 5-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves regler 16. april 2018 nr. 585 for Samisk kirkelig valg møte.

6. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege.

Forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege

I

I forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege gjøres følgende endringer:

§ 7 annet ledd skal lyde:

Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og § 10 og regler for valg av menighetsråd i kirkevalgreglene gjelder så langt de passer.

II

Endringen trer i kraft straks.

Plenumsbehandling 3:

Dirigent: Liv Hedrun S. Heskestad
Saksordfører: Frode Rabbevåg

Disse hadde ordet:

Frode Rabbevåg

Kirkemøtets vedtak:

1. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke.

Forskrift om endring i kirkeordning 30. mars 2019 for Den norske kirke

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd.

I

I kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 6 annet ledd skal lyde:

Biskopen kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Biskopen kan samtykke i at et medlem beholder valgbarheten i et sokn ut valgperioden, selv om vedkommende flytter eller får sin tilknytning overført.

§ 9 første ledd skal lyde:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer *og et antall varamedlemmer* som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

§ 24 annet ledd skal lyde:

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

II

Endringene trer i kraft straks.

2. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene).

Forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 9 første ledd, § 24 annet ledd og § 27.

Kapittel 1. Reglens formål og virkeområde

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene av Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

(1) Disse reglene gjelder ved valg av medlemmer av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Det fremgår av det enkelte kapittel eller den enkelte bestemmelse hvilket virkeområde reglene har.

Kapittel 2. Stemmerett og manntall

§ 2-1. Stemmerett ved valg av menighetsråd

(1) Stemmerett ved menighetsrådsvalg har medlemmer av Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende vil ha fylt 15 år innen utgangen av valgåret og
- b. vedkommende er folkeregisterført som bosatt i soknet eller *innført i manntallet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.*

(2) Etter søknad fra et medlem kan biskopen etter kirkeordningen § 6 annet ledd samtykke i at medlemmet får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Medlemmet har da stemmerett i det sokn vedkommende har fått overført sin tilknytning til, jf. kirkeordningen § 7 første ledd.

(3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen. *Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.*

§ 2-2. Stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet har medlemmer av Den norske kirke som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende vil ha fylt 15 år innen utgangen av valgåret
- b. vedkommende er folkeregisterført som bosatt i bispedømmet og
- c. vedkommende har ikke stemmerett som prest eller lek kirkelig tilsatt etter forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-1 eller § 2-2.

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen. *Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.*

§ 2-3. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett.

§ 2-4. I hvilke sokn velgerne skal manntallsføres

Stemmeberettigede som er registret med bostedsadresse i Norge, skal føres inn i manntallet i det soknet der de var folkeregisterført som bosatt den 30. juni i valgåret.

§ 2-5. Ansvar for å opprette og oppdatere manntall. Utsendelse av valgkort

(1) Kirkerådet er ansvarlig for at manntallet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra Den norske kirkes medlemsregister. Kirkerådet sørger for at alle sokn får et manntall over personer med stemmerett i soknet. Det skal føres et felles manntall for valg til menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Oppdateringer i manntallet etter 30. juni kan bare skje på bakgrunn av følgende forhold:

- a. Krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage.
- b. Ved flyttemelding som ikke ble registrert før manntallsutkastet ble skrevet ut, men som er mottatt av folkeregistermyndigheten innen skjæringsdatoen 30. juni. Vedkommende manntallsføres i tilflyttingssoknet og strykes fra manntallet i fraflyttingssoknet.
- c. Når utenlandsboende flytter tilbake til Norge. Vedkommende føres inn i manntallet i tilflyttingssoknet. Dersom vedkommende allerede er manntallsført i et annet sokn, strykes vedkommende fra manntallet i tidligere bostedssokn. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
- d. Ved erverv av medlemskap. Dersom medlemskapet medfører at vedkommende får stemmerett ved valget, føres vedkommende inn i manntallet i bostedssoknet. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
- e. Ved dødsfall. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.
- f. *Ved utmelding. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.*
- g. *Ved overført tilknytning etter kirkeordningen § 6 annet ledd.*

(3) Det skal ikke føres noen inn i eller ut av manntallet hvis vedkommende derved blir manntallsført i mer enn ett sokn, eller ikke blir manntallsført i noen sokn. I slike tilfeller skal ikke manntallet oppdateres uten at manntallet i det andre soknet blir oppdatert tilsvarende.

(4) Velger skal ikke føres inn i manntallet dersom vedkommende er manntallsført i et annet sokn og har avgitt forhåndsstemme til dette soknet.

(5) Kirkerådet kan sørge for at det blir sendt ut valgkort til alle stemmeberettigede som er innført i manntallet i soknet.

§ 2-6. Kontroll av manntallsopplysninger

(1) Den enkelte person skal fra senest 10. august få anledning til å gjøre seg kjent med opplysninger i soknets manntall om seg selv eller en annen person som en har fått fullmakt fra.

(2) Manntallsopplysningene som tilgjengeliggjøres etter første ledd, skal kun inneholde navn, adresse, fødselsdato, *hvilke valg vedkommende har stemmerett i* og eventuelt manntallsnummer og

kretsopplysninger til de manntallsførte.

§ 2-7. Krav om retting

Alle som mener at de selv eller andre feilaktig er innført eller utelatt fra manntallet, kan kreve at valgstyret retter feilen.

§ 2-8. Underretning om endringer i manntallet

Valgstyret skal snarest sende melding til den som berøres av oppdateringer i manntallet som er foretatt på grunnlag av søknad om innføring og krav om retting.

Kapittel 3. Valgbarhet

§ 3-1. Valgbarhet og plikt til å ta imot valg ved valg av medlemmer til menighetsråd

En person er valgbar og plikter å ta imot valg til menighetsrådet hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er fritatt.

§ 3-2. Valgbarhet ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) En person er valgbar som lekt medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet og plikter å ta imot valget hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og som ikke er utelukket eller fritatt.

(2) Utelukket fra valg som lekt medlem til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 3-3
- b. de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatte, jf. regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 3-4
- c. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- d. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon*.

§ 3-3. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.

(2) Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet eller bispedømmerådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller bispedømmerådets frist må senest være 15. april i valgåret. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

§ 3-3. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person er valgbar.

§ 3-4. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.

(2) Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet eller bispedømmerådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller bispedømmerådets frist må senest være 15. april i valgåret. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Kapittel 4. Valgorganene

§ 4-1. Valgstyre

(1) Menighetsrådet utgjør valgstyret i hvert sokn. Valgstyret har ansvar for forberedelse og ledelse av valget. Med valgstyre menes det i disse regler menighetsrådet som valgstyre.

(2) Valgstyret har ansvar for at informasjon om valget er tilgjengelig for velgerne, herunder informasjon om tid og sted for valget, valgform, krav til *listeforslag* samt forhåndsstemming. Denne informasjonen skal kunngjøres i kirken, i lokalavis og/eller menighetsblad, på menighetens nettside dersom dette eksisterer, og for øvrig på den måte valgstyret bestemmer.

(3) Valgstyret har ansvar for å sette i gang nominasjonsarbeidet.

(4) Valgstyret plikter, på den måte Kirkerådet fastsetter og innen 1. juni i valgåret, å opplyse om følgende:

- a. tid og sted for forhåndsvalg
- b. valglokalenes navn, adresse og åpningstid på valgdagen(e)
- c. godkjente valglister og kandidatene på disse.

§ 4-2. Stemmemstyrer

Foregår stemmegivningen på flere steder i soknet, skal et stemmestyre med minst tre medlemmer administrere stemmegivningen på hvert sted. Stemmestyret oppnevnes av valgstyret. Valgstyret oppnevner ett av medlemmene, fortrinnsvis blant sine egne medlemmer, til leder av stemmestyret. *Der det er felles stemmested for flere sokn, oppnevner de berørte valgstyrene i felleskap et felles stemmestyre for det felles stemmestedet. Medlemmer av stemmestyret må være medlem av Den norske kirke.*

§ 4-3. Valgrådet i bispedømmet

Bispedømmerådet skal i god tid før valget oppnevne et valgråd på fem medlemmer og to varamedlemmer til å styre valget. Det bør tilstrebes god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde ved oppnevningen. Daglig leder av bispedømmerådets virksomhet eller den vedkommende utpeker, er sekretær for valgrådet.

§ 4-4. Bispedømmerådet

Bispedømmerådet er klageinstans ved klager over gjennomføringen av valg til menighetsrådet.

§4-5. Internettvalgstyret

Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og opptelling av internettstemmene ved kirkelige valg som gjennomføres digitalt, skjer i henhold til regelverket.

§ 4-6. Kirkerådet

Kirkerådet er klageinstans ved klager over gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 5. Valgform

§ 5-1. Forholdstallsvalg eller flertallsvalg ved valg av menighetsråd

Dersom det bare foreligger ett godkjent listeforslag, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente listeforslag, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

§ 5-2. Forholdstallsvalg eller flertallsvalg ved valg av bispedømmeråd

(1) Valgrådet skal innen 15. desember året før valgåret kunngjøre offentlig en oppfordring om å stille liste ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Dersom det bare foreligger ett godkjent listeforslag, gjennomføres valget som flertallsvalg. Er det flere godkjente listeforslag, gjennomføres valget som forholdstallsvalg.

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste ~~og nomineringsgruppenes valglister.~~ Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte. Menighetsrådene og ungdomsrådet oppfordres til å sende forslag til kandidater til både nominasjonskomiteen og nomineringsgruppene. Forslag til Menighetsrådet og ungdomsrådet kan foreslå kandidater ~~kan komme~~ fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 6-2 og alle nomineringsgruppene, ~~uten at menighetsrådene trenger å ta stilling til hvilken kandidat som er aktuell for hvilken valgliste.~~

Kapittel 6. Nominasjonskomité, registrering av nomineringsgrupper, støtte m.m.

§ 6-1. Nominasjonskomité ved valg av menighetsråd

(1) Valgstyret skal oppnevne en nominasjonskomité på minimum tre medlemmer som forestår arbeidet med å skaffe frem kandidater til menighetsrådet. Nominasjonskomiteen skal også skaffe frem ytterligere forslagsstillere slik at det blir ti forslagsstillere, inkludert nominasjonskomiteens medlemmer.

Forslagsstillerne skal sette kandidatene opp i prioritert rekkefølge.

(2) Nominasjonskomiteens leder skal fungere som listens tillitsvalgte og nominasjonskomiteens medlemmer skal fungere som tillitsutvalg, med mindre nominasjonskomiteen bestemmer noe annet.

§ 6-2. Nominasjonskomité ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgrådet har ansvaret for at det blir valgt en nominasjonskomité etter følgende prosedyre:

a. Et lekt medlem og et lekt varamedlem valgt fra hvert prosti i bispedømmet. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valgmøte. *Valgmøtet kan gjennomføres digitalt.* Møtet finner sted innen 1. februar i valgåret. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme. Valget avgjøres ved simpelt flertall.

b. Et lekt medlem og et lekt varamedlem under 30 år oppnevnt av ungdomsrådet i bispedømmet innen 1. februar i valgåret.

c. I de tre nordligste bispedømmene skal bispedømmerådet oppnevne en samisk representant og en samisk vararepresentant etter forslag fra Samisk kirkeråd, som lekt medlem av nominasjonskomiteen innen 1. februar i valgåret.

d. Begge kjønn skal være representert i nominasjonskomiteen med minst 40 prosent. Dersom nominasjonskomiteen etter valg og oppnevninger etter bokstav a til c ikke får representasjon av minst 40 prosent av begge kjønn, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn ved valgene etter bokstav a opp på de respektive lister i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse.

e. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.

f. Komiteen velger selv sin leder.

(2) I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer *fremme forslag om én villig kandidat hver.kandidater.* De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen innkalles til ett eller flere møter der en setter opp et listeforslag.

Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Nominasjonskomiteen fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge spørsmålene til grunn for nominasjonsprosessen samt gjøre dem tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listeforslaget.

(4) En tilsatt i bispedømmerådet utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteen. Den personen som utpekes kan være den samme som er sekretær for valgrådet.

(5) Listetoppen på Nominasjonskomiteens liste skal fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering.

(6) Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgt ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 7-5 tredje ledd.

~~*(6) Ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 7-5 tredje ledd, skal listetoppen og lederen av nominasjonskomiteen i felleskap regnes som listeforslagets tillitsvalgte.*~~

§ 6-3. Registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet.

(2) Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglistor under det registrerte navnet i kirkelige valg.

(3) For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet.

(4) Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også ellers nekte å registrere gruppenavn.

(5) Før nomineringsgruppen kan bli registrert av Kirkerådet, må den registreres i Enhetsregisteret og tildeles et eget organisasjonsnummer.

(6) Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon:

- a. opplysninger om organisasjonsnummer
- b. opplysninger om hvem som er valgt til medlemmer i nomineringsgruppens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere gruppen sentralt i saker etter disse regler
- c. vedtekt som fastsetter hvilket organ i nomineringsgruppen som velger gruppens utøvende organ og
- d. erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet om at de ønsker gruppenavnet registrert. *Erklæringene skal være underskrevet. Underskriftene kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.*

(7) Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget.

(8) Listen fra nominasjonskomiteen skal benytte betegnelsen Nominasjonskomiteens liste.

(9) Virkningen av registreringen opphører og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende bispedømmeråds- og kirkemøtevalg. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret. Det samme gjelder fire år etter at gruppen er oppløst eller har skiftet navn.

§ 6-4. Intensjonsstøtte og listestøtte

(1) Kirkerådet skal gi støtte til registrerte nomineringsgrupper etter § 6-3 i form av intensjonsstøtte og listestøtte.

(2) Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(3) Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål.

(4) De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:

- a. Gruppen må være registrert som en nomineringsgruppe etter § 6-3.
- b. For intensjonsstøtte er det et krav om at søknaden om registrering fra nomineringsgruppen er journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, jf. § 6-3 (7).
- c. For listestøtte er det et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.
- d. Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet. Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.
- e. Kirkerådet kan fastsette andre vilkår, herunder vilkår i tråd med økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke.

(5) Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. *Formålet med støtten er å sette kandidater på Nominasjonskomiteens liste i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen. De enkelte kandidater på Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer.*

Kapittel 7. Nærmere bestemmelser ved forholdstallsvalg

§ 7-1. Krav til listeforslag

(1) Fristen for innlevering av listeforslag ved valg til menighetsråd er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til menighetsrådet. Samme gruppe kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.

(2) Fristen for innlevering av listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet. Samme gruppe kan bare stille én liste i hvert valgdistrikt.

(3) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- b. Det må ha en overskrift som angir den nomineringsgruppe som har fremsatt forslaget. Hvis listeforslaget er satt frem av en registrert nomineringsgruppe, skal overskriften være enslydende med nomineringsgruppens registrerte navn. Overskriften må ellers ikke kunne forveksles med navnet på en registrert nomineringsgruppe eller med overskriften på andre listeforslag i valgdistriktet. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal ha overskriften Nominasjonskomiteens liste.
- c. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Kandidatene må ikke være felles med kandidater på andre listeforslag som gjelder samme valg i samme valgdistrikt. Antallet kandidater skal oppfylle kravene i § 7-2. Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn og fødselsår. Opplysning om kandidatenes stilling eller bosted kan påføres. Dette skal gjøres hvis det er nødvendig for å unngå forveksling av kandidatene på listen.
- d. Listeforslaget må være underskrevet av et visst antall personer, jf. § 7-3.
- e. Det må inneholde navn på en tillitsvalgt og en vararepresentant blant dem som har skrevet under på listeforslaget. Disse skal ha myndighet til å forhandle med valgstyret eller valgrådet om endringer på listeforslaget. Det bør også angis navn på et visst antall personer blant dem som har underskrevet på listeforslaget, som skal fungere som tillitsutvalg.
- f. Listeforslag ved valg av menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år. *Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.*
- g. Listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år samt kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. **Minst en av kandidatene under 30 år bør plasseres på en av de tre øverste plassene på listen.** *Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.*

(4) Listeforslaget må ha vedlegg som nevnt i § 7-4.

(5) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.

§ 7-2. Antall kandidatnavn på listeforslaget

(1) Ved valg av menighetsråd skal listeforslaget være utfyllt i prioritert rekkefølge med navnet på minst så mange kandidater som det skal velges faste medlemmer til menighetsrådet. Nominasjonskomiteens liste skal inneholde minst så mange kandidater som det skal velges medlemmer og varamedlemmer. Ingen lister skal inneholde mer enn dobbelt så mange navn som antallet medlemmer og varamedlemmer som skal velges.

(2) Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være utfyllt i rekkefølge med navnet på så mange kandidater som det skal velges som medlemmer i bispedømmerådet. Forslaget kan maksimalt inneholde 18 kandidatnavn.

(3) Ved valg av menighetsråd og ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet kan inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg, med unntak av kandidatene på Nominasjonskomiteens liste. Kandidatene får i så fall et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antall stemmesedler som kommer listen til del ved valget. Disse kandidatnavnene skal stå først på listeforslaget og med uthevet skrift.

§ 7-3. Antall underskrifter på listeforslaget

(1) For nomineringsgrupper som er registrert av Kirkerådet etter § 6-3, er det tilstrekkelig at listeforslaget er underskrevet av minst to av styremedlemmene i nomineringsgruppens lokalavdeling i det bispedømmet eller det soknet listen gjelder. Underskriverne må ha stemmerett i valgdistriktet.

(2) For øvrige forslagsstillere gjelder følgende regler:

- a. Ved valg til menighetsråd skal listeforslaget være underskrevet av minst ti personer med stemmerett i soknet.
- b. Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være underskrevet av minst 100 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer i bispedømmet, der maksimalt 50 prosent av underskriverne kommer fra ett og samme sokn. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal kun være underskrevet av nominasjonskomiteens medlemmer.

(3) Underskrifter på listeforslag kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.

§ 7-4. Vedlegg til listeforslaget

Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. En oversikt over fødselsdato og bostedsadresse til dem som har underskrevet på listeforslaget.
- c. *Opplysninger til valgrådetets presentasjon etter § 7-8 annet ledd.*
- d. Dersom en kandidat til bispedømmeråds- og kirkemøtevalg eller menighetsrådsvalg ikke er innført i folkeregisteret som bosatt i bispedømmet eller i soknet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
- e. Dersom en kandidat ikke er valgbar på grunn av sin stilling, må det legges ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil ha fratrudd stillingen når bispedømmeråd og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 7-5. Valgmyndighetenes behandling av listeforslagene

(1) Listeforslagene skal legges ut til ettersyn etter hvert som de kommer inn.

(2) Vedkommende valgmyndighet avgjør innen 30. april i valgåret om forslag til valgliste kan godkjennes.

(3) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgmyndighetene gjennom forhandlinger med listeforslagets tillitsvalgte forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene. Tilsvarende gjelder for et forslag om supplerende nominasjon.

(4) En underskriver eller en kandidat som står på flere listeforslag for samme valg, skal av valgmyndighetene gis pålegg om å melde fra innen en bestemt frist hvilket forslag vedkommende vil stå på. Ellers settes vedkommende opp på det listeforslaget som ble innlevert først.

§ 7-6. Offentliggjøring av godkjente valgliste

Når listeforslagene er godkjent, skal valgmyndighetene legge de offisielle valglistene ut til gjennomsyn. Valgmyndighetene kunngjør overskriftene på de godkjente valglistene og opplyser om hvor de er lagt ut.

§ 7-7. Klage

Klage med krav om endring av valgstyrets eller valgrådetets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag eller forslag om supplerende nominasjon, må fremsettes innen sju dager etter offentliggjøringen av overskriftene på de godkjente valglistene. Dersom klagen er begrunnet i at enerett til gruppenavn er krenket, har også en registrert nomineringsgruppe klagerett. For øvrig gjelder bestemmelsene om klage i kapittel 12.

§ 7-8. Valgpresentasjon ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater.

(2) Valgrådet utarbeider en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c, opplysninger om utdanning, yrke og verv i offentlig, kirkelig og organisasjonsmessig sammenheng. Kandidatene presenteres også med bilde. Valgrådet skal også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen.

§ 7-9. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmesedler

(1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming ved valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Trykking av stemmesedler:

- a. Ved valg av menighetsråd sørger valgstyret for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglister i soknet og *blanke stemmesedler* før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.
- b. Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sørger *Kirkerådet* for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglister og *blanke stemmesedler* i bispedømmet før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.

(3) Endringer på stemmeseddelen:

- a. Velgeren kan ved menighetsrådsvalg og bispedømmeråds- og kirkemøtevalg gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én personstemme. Dette gjøres ved å sette et merke ved kandidatens navn.
- b. Velgeren kan ved menighetsrådsvalg og bispedømmeråds- og kirkemøtevalg også gi en personstemme til kandidater på andre valglister. Dette gjøres ved å føre disse kandidatnavnene opp på stemmeseddelen. Slik personstemme kan gis til inntil tre kandidater. Når velgeren gir personstemme til valgbare kandidater på andre lister, overføres et tilsvarende antall listestemmer til den eller de listene disse kandidatene står oppført på.
- c. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

§ 7-10. Mandatfordelingen og kandidatkåringen

(1) Valgstyret ved menighetsrådsvalg og valgrådet ved bispedømmeråds- og kirkemøtevalg skal foreta valgoppgjør og fordele valgdistriktets mandater mellom listene. Listestemmetallet skal legges til grunn for mandatfordelingen som skjer i henhold til St. Laguës metode.

(2) St. Laguës metode innebærer at hver listes listestemmetall divideres med 1–3–5–7 osv. Hvert listestemmetall skal divideres så mange ganger som det er nødvendig for å finne det antall mandater listen skal ha. Det første mandatet tilfaller den listen som har den største kvotienten. Det andre mandatet tilfaller den listen som har den nest største kvotienten osv. Hvis flere lister har samme kvotient, tilfaller mandatet den av listene som har størst listestemmetall. Har de samme listestemmetall, avgjøres det ved loddtrekning hvilken liste mandatet skal tilfalle.

(3) Når det er avgjort hvor mange mandater en valgliste skal ha, fordeler valgstyret og valgrådet representantplassene til kandidatene på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning.

a. For valglister utenom Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Har flere kandidater fått like mange stemmer, eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

b. For Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Har flere kandidater fått like mange stemmer, eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

(4) *Ved menighetsrådsvalg med flere valglister, skal hver liste så vidt mulig tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.*

(5) *Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet med flere valglister, skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ~~ett~~tre. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.*

(6) Valgstyret skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av menighetsrådet om utfallet av valget.

(7) Valgrådet i bispedømmet skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av bispedømmerådet og Kirkemøtet om utfallet av valget.

Kapittel 8. Nærmere bestemmelser ved flertallsvalg

§ 8-1. Supplerende nominasjon

(1) Dersom nominasjonskomiteen ved valg av menighetsråd ikke lykkes med å fremskaffe et tilstrekkelig antall kandidater innen listefristen, kan valgstyret godkjenne en liste med færre kandidater enn angitt i § 7-2 første ledd.

(2) Dersom det ved valg av menighetsråd bare er godkjent listeforslag fra nominasjonskomiteen, skal det åpnes for supplerende nominasjon, uavhengig av hvor mange kandidater det er på valglisten. Det skal også åpnes for supplerende nominasjon dersom det ikke er godkjent noen listeforslag. Dette kunngjøres innen 30. april i valgåret, med frist til kl. 12 den 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av menighetsråd gjelder følgende:

- a. Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal være underskrevet av fem stemmeberettigede forslagsstillere. Underskrifter kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.
- b. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

(3) Valgrådet i bispedømmet skal kunngjøre muligheten for supplerende nominasjon dersom det blir klart at valget gjennomføres som flertallsvalg med Nominasjonskomiteens liste. Fristen for supplerende nominasjon er 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjelder følgende:

- a. Et antall stemmeberettigede kirkemedlemmer i et bispedømme, minimum 75 fra minst tre ulike sokn, hvorav maksimum 50 prosent av forslagsstillerne kan komme fra ett og samme sokn, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonsrunden.
- b. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne.
- c. Forslagsstillerne må oppgi en tillitsvalgt for forslagsstillerne.
- d. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- e. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

(4) Vedkommende valgmyndighet skal innen 20. mai i valgåret avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes. Godkjent forslag settes nederst på den endelige valglisten. Rekkefølgen på de supplerte kandidater avgjøres ved loddrekning. Det må tydelig fremgå at de supplerte kandidater ikke er nominasjonskomiteens nederst prioriterte kandidater.

§ 8-2. Stemmesedler. Velgernes adgang til å endre på stemmesedler

Ved flertallsvalg gjelder bestemmelsene i § 7-9 tilsvarende med følgende særregel: Ved flertallsvalg med én valgliste ved valg til menighetsråd, kan velgeren tilføye navnet på inntil tre valgbare personer på valglisten. Et navn kan bare føres opp én gang på hver stemmeseddel.

§ 8-3. Valgpresentasjon ved valg av menighetsråd

Valgstyret utarbeider en presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c. Presentasjonen bør også inneholde opplysninger om utdanning, yrke, verv i kirkelig, offentlig og organisasjonsmessig sammenheng, satsningsområder og bilde.

§ 8-4. Kandidatkåringen

(1) Dersom den eneste godkjente valglisten er Nominasjonskomiteens liste, gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. *Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddrekning.*

(2) Dersom den eneste godkjente valglisten er fra en annen gruppe enn nominasjonskomiteen, gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres

kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. *Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddtrekning.*

(3) Ved valg av menighetsråd gjelder følgende: Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som medlemmene etter henholdsvis første eller annet ledd.

Kapittel 9. Forhåndsstemmegivningen

§ 9-1. Kapitlets formål

Formålet med bestemmelsene om forhåndsstemmegivning er å legge til rette for at flest mulig velgere får avgitt stemme ved valg av menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 9-2. Perioden for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) Velgere som ønsker det, kan avgi ordinær forhåndsstemme på papir fra 10. august frem til fredagen før valgdagen innenfor de fastsatte åpningstider. Velgere som midlertidig oppholder seg i et annet sokn enn der de er manntallsført, kan avgi forhåndsstemme på papir frem til 1. september i valgåret i det soknet de midlertidig oppholder seg. *Tilsvarende gjelder for velgere i døvemenighetene.*

(2) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at forhåndsstemmegivningen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.

§ 9-3. Tid og sted for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) *Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning den siste torsdagen i august i valgåret i tidsrommet 15:00 til 20:00.*

(2) *Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning etter en gudstjeneste minst én søndag i perioden for forhåndsstemmegivningen.*

(3) *Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning minst to timer i uken, ut over tidspunktene fastsatt i første og annet ledd.*

(4) *Valgstyret bør også legge til rette for at forhåndsstemmegivning på de institusjoner som geografisk hører til det enkelte sokn og i tilknytning til minst ett arrangement for unge.*

(5) *Valgstyrene innenfor et fellesrådsområde kan gå sammen om en ordning for felles forhåndsstemmegivning, ett eller flere steder, etter første til fjerde ledd. I fellesrådsområder som omfatter flere prostier, gjelder ikke første punktum. I stedet kan valgstyrene innenfor hvert prosti gå sammen om felles forhåndsstemmegivning, ett eller flere steder, etter første til fjerde ledd.*

(6) *Dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for forhåndsstemmegivningen, kan bispedømmerådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 15. mai i valgåret.*

(7) Valgstyret kunngjør forhåndsstemmegivning med tid og sted.

(8) Forhåndsstemmegivningen skal foregå i egnet og *allment* tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger.

(9) Velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan avgi ordinær forhåndsstemme, kan etter søknad til valgstyret avgi forhåndsstemme der de oppholder seg dersom valgstyret velger å legge til rette for det. Valgstyret fastsetter selv fristen for når søknaden må være kommet inn til valgstyret. Fristen må fastsettes til et tidspunkt innenfor perioden mellom tirsdag og fredag siste uke før valget. Dersom valgstyret velger å legge til rette for slik stemmegivning, skal søknadsfristen kunngjøres.

§ 9-4. Hvem kan motta forhåndsstemmer

(1) Stemmemottakere oppnevnes av valgstyret. Det skal være minst to stemmemottakere til stede ved mottak av forhåndsstemmer.

(2) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

§ 9-5. Fremgangsmåten ved ordinær stemmegivning på papir

- (1) Velger skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på.
- (2) Når stemme mottas fra velger som er manntallsført i soknet, skal følgende prosedyre følges: Etter at stemmeseddelen er stemplet, legger velgeren denne selv i en stemmeseddelkonvolutt og limer denne igjen. Stemmeholder legger stemmeseddelkonvolutt sammen med eventuelt valgkort i en omslagskonvolutt som legges i en valgurne. Dersom det ikke er utstedt et valgkort eller velgeren ikke har valgkortet med seg, skal velgeren selv påføre navn, fødselsdato og adresse på omslagskonvolutt.
- (3) Når stemme mottas fra velger som er manntallsført i et annet sokn, skal følgende prosedyre følges: Etter at stemmeseddelen er stemplet, legger velgeren denne selv i en stemmeseddelkonvolutt og limer denne igjen. Stemmeholder legger stemmeseddelkonvolutt sammen med eventuelt valgkort i en omslagskonvolutt. Dersom det ikke er utstedt et valgkort eller velgeren ikke har valgkortet med seg, skal velgeren selv påføre navn, fødselsdato og adresse på omslagskonvolutt. Omslagskonvolutt skal sendes det soknet velgeren er manntallsført i.
- (4) Velger som er ukjent for stemmeholder, skal legitimere seg. Velgers identitet kan ved stemmegivning på institusjon i stedet bekreftes av en ansatt som legitimerer seg.
- (5) Stempel som brukes ved forhåndsstemmegivningen kan være det samme stempel som brukes på valgtinget.
- (6) *En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmeholder eller en annen person som velgeren selv peker ut. En stemmeholder skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt. En stemmeholder avgjør om velgeren oppfyller kravene til å motta hjelp.*
- (7) Valgurner som brukes ved forhåndsstemmegivningen, skal være forseglet.

§ 9-6. Valgagitasjon m.m.

- (1) Valgagitasjon er ikke tillatt i det rommet der forhåndsstemmegivningen foregår.
- (2) Uvedkommende må ikke få kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.

§ 9-7. Særskilte regler

- (1) Kirkerådet kan gi særskilte regler for forhåndsstemmegivning i Svalbard kirke og Sjømannskirken.
- (2) Kirkerådet kan gi særskilte regler om internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen.

Kapittel 10. Tidspunktet for valg. Stemmegivningen på valgtinget

§ 10-1. Tidspunktet for valg

- (1) Valg av medlemmer til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet skal holdes i alle menigheter samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet til, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre. Kirkemøtet fastsetter valgår.
- (2) Hoveddelen av valgtinget må holdes på den offisielle valgdagen. I de kommuner det holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen, skal det også holdes valg til menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet samtidig. Tid for stemmegivningen skal følge tid for stemmegivning for det samtidig pågående offentlige valget. Valgstyret kan bestemme at valg i kirken i tilknytning til gudstjeneste søndagen før den offisielle valgdagen avholdes som en del av selve valgtinget.

§ 10-2. Tid og sted for stemmegivningen. Organisering

- (1) Valgstyret bestemmer etter § 10-1 hvor stemmegivningen skal foregå. Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokale uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger. Det skal ikke benyttes samme rom som det samtidig pågående offentlige valget benytter. Kommunens stemmekrets skal følges. Der disse ikke samsvarer med soknegrensene, skal valgstyrene i de berørte sokn inngå samarbeid om avviklingen av valget i en stemmekrets. *Hver stemmekrets har ett stemmested.* På hvert stemmested foregår stemmegivningen for *den delen* av manntallet som inneholder velgerne som hører til stemmekretsen.
- (2) Valgstyrene i et fellesrådsområde kan i fellesskap bestemme at det skal bli adgang til at velgerne kan avgi stemme i alle soknene innenfor *fellesrådsområdet*. Dersom et flertall av valgstyrene i fellesrådsområdet går inn for slik tilrettelegging, skal alle valgstyrene i fellesrådsområdet tilrettelegge for dette. Velgere som avgir stemme i et sokn de ikke er manntallsført i, avgir stemme i stemmeseddel-

konvolutt etter prosedyren for forhåndsstemmegivning i § 9-5. Valgstyret plikter i så tilfelle å sørge for at omslagskonvoluttene *uten opphold* blir overlevert til vedkommende sokn.

(3) Dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for stemmegivningen, kan bispedømmerådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 15. mai i valgåret.

(4) Valgstyret kunngjør tid og sted for stemmegivningen, senest innen forhåndsstemmegivningen starter 10. august. I kunngjøringen skal det gjøres rede for når og hvor valgtinget skal holdes, når stemmegivningen skal være avsluttet, hvor og når forhåndsstemmegivningen skal foregå, og hvor mange medlemmer og varamedlemmer som skal velges. Når stemmegivningen foregår på flere steder, skal det i kunngjøringen dessuten gjøres rede for hvem som skal stemme på de forskjellige steder, og når valget skal holdes på hvert sted. Valget bør kunngjøres flere ganger.

(5) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

§ 10-3. Ordensregler

(1) I valglokalet og i de rom som velgeren må passere for å komme frem til valglokalet, er det ikke tillatt å drive valgagitasjon eller å utføre handlinger som kan forstyrre eller hindre en normal gjennomføring av valghandlingen. Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som møter frem og avgir stemme, eller å foreta velgerundersøkelser eller liknende utspørring av velgerne.

(2) Uvedkommende må ikke få kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.

(3) Stemmestyrets leder kan om nødvendig bortvise den som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen.

§ 10-4. Stemmegivning i valglokalet

(1) Når valgtinget åpner, skal velgere som er innført i manntallet i soknet, gis adgang til å avgi stemme etter hvert som de møter frem.

(2) Stemmestyret setter et kryss i manntallet ved velgerens navn. Velger som er ukjent for stemmemottaker, skal legitimere seg.

(3) Velgeren skal i enerom og usett brette sammen stemmeseddelen slik at det ikke er synlig hvilken valgliste velgeren stemmer på. Velgeren leverer stemmeseddelen til stemmestyret, som stempler den med et offisielt stempel. Velgeren legger selv stemmeseddelen ned i en urne.

(4) Velgere som ikke er innført i vedkommende del av manntallet, skal ikke legge stemmeseddelen i urnen. Etter at stemmeseddelen er blitt stemplet, skal velgeren selv legge den i en stemmeseddelkonvolutt og gi denne til stemmestyret. Stemmestyret legger stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt, kleber den igjen og påfører den velgerens navn, bostedsadresse og fødselsdato.

(5) *En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren selv peker ut. En stemmemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt. Hvis et stemmestyremedlem eller en valgfunksjonær på valgtinget mener at velgeren ikke oppfyller kravene til å motta hjelp, avgjør stemmestyret om velgeren oppfyller kravene.*

(6) Valgurner som brukes ved stemmegivningen på valgdagen, skal være forseglet.

§ 10-5. Stemmegivning utenfor valglokalet

Er velgeren ikke i stand til å bevege seg inn i valglokalet, kan vedkommende avgi stemme til to stemmemottakere umiddelbart utenfor valglokalet.

§ 10-6. Avslutning av stemmegivningen

Stemmelokalet stenges på det tidspunkt som er fastsatt. Velgere som da har møtt frem ved valglokalet, skal få avgi stemme.

§ 10-7. Oppbevaring og transport av valgmateriell

Alt valgmateriell skal oppbevares og transporteres på betryggende måte.

Kapittel 11. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, optelling, protokollering, m.m.

§ 11-1. Valgstyrets godkjenning av ordinær forhåndsstemmegivning på papir avgitt i stemmeseddelkonvolutt

- (1) En forhåndsstemmegivning skal godkjennes dersom
- velgeren er innført i manntallet i soknet *eller har særskilt dokumentasjon om tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet*
 - stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
 - omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og
 - stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.
- (3) Forhåndsstemmegivningene skal godkjennes før valgdagen i den utstrekning det er mulig.

§ 11-2. Godkjenning av stemmegivning gitt på valgtinget

- (1) En stemmegivning avgitt på valgtinget skal godkjennes dersom
- velgeren er innført i manntallet i soknet
 - velgeren har fått anledning til å avgi stemme og
 - velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 11-3. Godkjenning av ordinære stemmesedler på papir

- (1) En testemmeseddel skal godkjennes dersom
- den har offisielt stempel
 - det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på og
 - gruppen stiller liste i valgkretsen. Stemmeseddel beregnet på en annen valgkrets kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
- (2) En avgitt stemmeseddel anses å være enslydende med den offisielle valglisten.
- (3) Dersom velgeren har benyttet en trykt stemmeseddel som ikke er enslydende med den offisielle valglisten, skal det ses bort fra eventuelle endringer foretatt av velgeren.

§ 11-4. Opptelling av stemmesedler

- (1) Valgstyret er ansvarlig for opptelling av stemmesedler til menighetsrådsvalget. Valgstyret og valgrådet har hver sine ansvarsområder knyttet til opptelling av stemmesedler til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valgrådet er ansvarlig for den endelige opptellingen av stemmesedler til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgstyret og valgrådet har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene. Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.
- (2) Stemmesedler avgitt på forhånd og stemmesedler avgitt på valgtinget skal telles sammen.
- (3) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.
- (4) *Hvis Kirkerådet har åpnet opp for internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen etter § 9-7 annet ledd, skal tellingen av de digitale stemmene legges til de fysiske stemmene.*
- (5) Foreløpig opptelling:
- Forhåndsstemmegivninger samt valgtingsstemmegivninger avgitt ved andre stemmesteder i fellesrådsområdet enn der velgeren er manntallsført, skal behandles før den foreløpige opptellingen starter.
 - Foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på valgtinget skal starte så snart som mulig etter at stemmegivningen på valgtinget er avsluttet.
 - Stemmesedler til menighetsrådsvalget som det er tvil om kan godkjennes, legges til side og holdes utenfor opptellingen.
 - Hver listes foreløpige stemmetall finnes ved å telle hvor mange stemmesedler som er avgitt til hver liste. Det registreres også antallet rettede og urettede stemmesedler avgitt til hver liste. Stemmesedler til bispedømmeråds- og kirkemøtevalget som det er tvil om kan godkjennes, telles for seg.

- e. Ved menighetsrådsvalg gjennomført som flertallsvalg telles også personstemmer i den foreløpige opptellingen etter følgende prosedyre:
 - i. Hver kandidat gis én stemme per urettet stemmeseddel.
 - ii. Ved opptellingen av de rettede stemmesedlene registreres alle endringer velgerne har gjort på stemmesedlene. Kandidater som har fått tilleggsstemmer, får to stemmer hver. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.
 - iii. Tilføyde navn får én stemme hver. Dersom det er tilføyd mer enn tre navn, tas det kun hensyn til de tre øverste navnene.
 - iv. Øvrige kandidater får én stemme hver. Det tas ikke hensyn til strykninger.

(6) Endelig opptelling. Registrering av rettinger på stemmesedlene for alle valgene:

- a. Endelig opptelling av stemmesedler til valg av menighetsråd tar til umiddelbart etter at foreløpig opptelling er avsluttet og alle stemmene er kommet inn til valgstyret. Den endelige opptellingen skal foretas under valgstyrets tilsyn.
- b. Stemmesedlene fra den foreløpige opptellingen skal telles på nytt. Valgstyret avgjør om stemmesedler som ikke ble tatt med i den foreløpige opptellingen, skal godkjennes. Godkjente stemmesedler blant disse skal telles sammen med de øvrige stemmesedlene.
- c. Dersom menighetsrådsvalget gjennomføres som flertallsvalg, følges tilsvarende prosedyre for opptelling som i femte ledd bokstav e for å telle personstemmer.
- d. Dersom menighetsrådsvalget gjennomføres som forholdstallsvalg, følges følgende prosedyre:
 - i. Først telles personstemmer tilsvarende femte ledd bokstav e.
 - ii. Deretter finner valgstyret de enkelte listenes endelige listestemmetall. Hver stemmeseddel teller like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til menighetsrådet. Tallet korrigeres for listestemmer avgitt til og mottatt fra andre lister.
- e. Ved valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal valgrådet gjennomføre endelig opptelling innen ti dager etter valgdagen. Den endelige opptellingen skal foretas under valgrådets tilsyn.
- f. Før endelig opptelling begynner, skal valgrådet ta stilling til de stemmesedler til bispedømmeråds- og kirkemøtevalget som valgstyrene hadde tvil om kunne godkjennes, jf. femte ledd bokstav ~~d~~e siste punktum.
- g. Dersom valget gjennomføres som forholdstallsvalg, følges følgende prosedyrer:
 - i. Først gjennomføres prosedyre tilsvarende femte ledd bokstav e for å telle personstemmer.
 - ii. Deretter gjennomføres prosedyre tilsvarende sjette ledd bokstav d punkt ii for å finne listenes endelige stemmetall sammenlagt for alle soknene i bispedømmet.
- h. Dersom valget gjennomføres som flertallsvalg, følges prosedyre tilsvarende femte ledd bokstav e, men på en slik måte at alle personstemmer også blir kontrollert av annen person enn den som gjør hovedtellingen.

(7) Ved forholdstallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 7-11. Ved flertallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 8-4.

§ 11-5. Protokollering av valg

(1) Stemmestyret skal føre protokoll i forbindelse med gjennomføringen av valgtinget.

(2) Valgstyret skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg.

Valgprotokollen skal tas inn som vedlegg til menighetsrådets møtebok og underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer av valgstyret.

(3) Valgstyret skal innberette elektronisk resultatet av valget, det samlede antall stemmeberettigede som har avgitt stemme samt andre relevante data om valget, på den måten Kirkerådet fastsetter. Valgstyret skal ta utskrift av rapport fra elektronisk verktøy inn i *valgboken*.

(4) Valgrådet i bispedømmet skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av valg. Bekreftet kopi av valgrådets protokoll ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sendes bispedømmerådet og Kirkerådet. Valgrådet skal meddele utfallet av stemmegivningen til bispedømmerådet og Kirkerådet. Bispedømmerådet fører resultatet inn i sin møtebok og kunngjør resultatet omgående.

§ 11-6. Oversending av materiell ved valg

(1) *Valgstyret skal* så snart som mulig sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:

a. alle stemmesedler *fra valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet*, sortert på urettede og rettede og på lister og

b. alle stemmegivninger valgstyret har forkastet

(2) *Valgstyret skal også sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:*

a. det som er protokollert i forbindelse *med valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet* og

b. *innkomne klager.*

(3) Materiellet skal pakkes i god orden i forsvarlig forseglet emballasje og sendes på hurtigst betryggende måte. *Materiell nevnt i annet ledd kan sendes på betryggende måte elektronisk.*

Kapittel 12. Prøving av valgets gyldighet. Klage

§ 12-1. Klage ved valg av menighetsråd

(1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av menighetsrådsvalget i det soknet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.

(2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.

(3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten.

(4) Bispedømmerådet er klageinstans. Bispedømmerådet skal kjenne menighetsrådsvalget i et sokn ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.

(5) Hvis bispedømmerådet kjenner et valg ugyldig, skal det sendes melding til Kirkerådet, som påbyr omvalg.

§ 12-2. Klage ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Biskopen og alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet i det bispedømmet vedkommende er manntallsført. Gjelder klagen spørsmål om stemmerett eller om adgangen til å avgi stemme, har også den som ikke er blitt manntallsført, klagerett.

(2) Klage må fremmes innen sju dager etter valgdagen. Klage over valgoppgjøret må fremmes innen sju dager etter at valgoppgjøret er godkjent.

(3) Klagen skal være skriftlig og skal fremsettes for valgstyret i menigheten, valgrådet i bispedømmet eller Kirkerådet.

(4) Kirkerådet er klageinstans. Kirkerådet skal kjenne valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet i et sokn eller i hele bispedømmet ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet og som det ikke er mulig å rette.

(5) Når valget i et sokn eller i et bispedømme er kjent ugyldig, påbyr Kirkerådet omvalg. Kirkerådet kan i særlige tilfeller påby omvalg i hele bispedømmet selv om feilen ikke gjelder alle soknene i bispedømmet.

§ 12-3. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

(1) *Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet selv bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.*

(2) *Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd.*

(3) *Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, før det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal*

holdes omvalg etter første ledd, etter at det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

§ 12-4. Gjennomføring av omvalg

(1) Ved omvalg benyttes manntallet fra det opprinnelige valget. Manntallet skal oppdateres og feil rettes.

(2) Kirkerådet fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av omvalget. Dersom det er nødvendig av hensyn til en hensiktsmessig gjennomføring av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

Kapittel 13. Nytt valgoppgjør i perioden. Suppleringsvalg

§ 13-1. Nytt valgoppgjør til valg av menighetsråd

Lederen i menighetsrådet skal underrette menighetsrådet hvis plassen til et medlem i menighetsrådet blir stående ubesatt. Menighetsrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i menighetsrådet mener det er nødvendig, skal menighetsrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Menighetsrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og bispedømmerådet om valget.

§ 13-2. Nytt valgoppgjør til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Lederen i bispedømmerådet skal underrette bispedømmerådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerådet blir stående ubesatt. Bispedømmerådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i bispedømmerådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Bispedømmerådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

§ 13-3. Suppleringsvalg til menighetsråd i valgperioden

Er antallet medlemmer av menighetsrådet utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan bispedømmerådet samtykke i at det holdes suppleringsvalg etter nærmere bestemmelser som bispedømmerådet fastsetter. Tilsvarende gjelder dersom en valgliste ikke har nok personer til å fylle sine mandater.

§ 13-4. Suppleringsvalg til bispedømmeråd i valgperioden

(1) Er antallet av vararepresentanter eller av en gruppes vararepresentanter blitt utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige vararepresentantplassen. Gruppen underretter deretter bispedømmerådet, som velger vedkommende som vararepresentant dersom valgbarhetsvilkårene er oppfylt.

(2) Er valget holdt som flertallsvalg eller preferansevalg, utpekes kandidaten til den ledige plassen av bispedømmerådet.

Kapittel 14. Forskjellige bestemmelser

§ 14-1. Oppbevaring, avhending og tilintetgjøring av valgmateriell

Oppbevaring, avhending og tilintetgjøring av valgmateriell etter at valget er over, skal skje i henhold til arkivlovens bestemmelser og forskrift gitt i medhold av denne.

§ 14-2. Beregning av frister

(1) Hvis en dato som er utgangspunktet for en frist faller på en lørdag eller en helligdag, begynner fristen å løpe nærmest påfølgende hverdag.

(2) Hvis en dato for avslutningen av en frist faller på en lørdag eller en helligdag, løper fristen ut den nærmest påfølgende hverdag.

(3) Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder tilsvarende i de tilfeller hvor en dato som er det tidligste eller seneste tidspunktet for noen handling etter disse regler, faller på en lørdag eller en helligdag.

§ 14-3. Taushetsplikt

(1) Forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt gjelder tilsvarende ved kirkelige valg.

(2) En person som assisterer en velger ved stemmegivningen og får kjennskap til hvordan vedkommende har stemt, har taushetsplikt om dette.

§ 14-4. Mindre endringer, utfyllende bestemmelser og forsøk

(1) Kirkerådet kan fastsette mindre endringer i reglene.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

(3) Kirkerådet kan gjennomføre begrensede forsøk med ulike valgordninger ved valg av menighetsråd.

§ 14-5. Kategorialmenigheter

(1) Reglens bestemmelser om valg av menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.

(2) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerrådet og Saemien Åålmege, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av Saemien Åålmege og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmerråd og Kirkemøtet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerrådet og Saemien Åålmege. § 2-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.

(3) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerrådet og døvemenighetene, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmerråd og Kirkemøtet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerrådet og Døvekirkenes fellesråd. § 2-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.

(4) Kirkerådet kan bestemme at menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter kan gjennomføres som heldigitale valg eller som en kombinasjon av digital stemmegiving og postvalg. Særskilte regler om digital forhåndsstemming gjelder da så langt de passer for den digitale stemmegivingen. Reglene for postvalg i forskrift om regler for valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmerråd og Kirkemøtet gjelder så langt de passer for postvalget.

§ 14-6. Bispedømmerrådets funksjonstid

Det nyvalgte bispedømmerrådet trer i funksjon 1. januar året etter valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. desember i valgperiodens siste år.

§ 14-7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves regler 16. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmerråd og Kirkemøtet.

3. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmerråd og Kirkemøtet.

Forskrift om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmerråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene i døvemenighetene i Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til bispedømmerråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

Disse reglene gjelder ved valg av døvemenighetenes representant til medlem av bispedømmerråd og Kirkemøtet.

§ 1-3. Definisjoner

Ved valg av døvemenighetenes representant legges følgende definisjoner til grunn:

- a. Stemmeseddel: med stemmeseddel menes også elektronisk stemmeseddel.
- b. Digitalt valgsystem: systemet som brukes til internettstemmegivning.
- c. Autentisering: verifisering av identitet, slik at velgeren kan logge seg inn på digitalt valgsystem.
- d. Kryptering: å gjøre informasjon uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel.
- e. Dekryptering: å gjøre kryptert informasjon leselig ved bruk av en dekrypteringsnøkkel.
- f. Valgdagen: med valgdagen menes valgdagen for leke.

§ 1-4. Valgorganer

(1) Valgrådet i Oslo bispedømme styrer valget av døvemenighetenes representant.

(2) Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og opptelling av internettstemmene skjer i henhold til regelverket.

(3) Valgstyrene i døvemenighetene er ansvarlig for å tilrettelegge for fysisk forhåndsstemmegiving og stemmegiving på valgting og for prøving av stemmegivinger ved valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 2. Stemmerett, manntall og valgbarhet

§ 2-1. Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet har leke medlemmer som har stemmerett ved valg av døves menighetsråd.

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet på valgdagen.

§ 2-2. Manntall

Kirkerådet sørger for at det blir utarbeidet et elektronisk manntall til bruk ved den elektroniske stemmegivningen. Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valgsystemet.

§ 2-3. Valgbarhet ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgbar som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. vedkommende er valgbar som lek, jf. kirkevalgreglene § 3-2, og
- b. vedkommende er registrert som medlem av en døvemenighet på valgdagen.

(2) Utelukket fra valg som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er:

- a. de som er valgbar ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. de som er valgbar ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-5,
- c. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- d. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 2-4. Tvilstilfelle. Rett til å kreve fritak fra valg

Kirkevalgreglene §§ 3-3 og 3-4 gjelder tilsvarende ved valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 3. Nominasjon og behandling av listeforslag

§ 3-1. Nominasjon

(1) De leke medlemmene i Døvekirkenes fellesråd, med unntak av kirkelige tilsatte, er nominasjonskomité for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å sitte i nominasjonskomiteen.

(2) Valgrådet skal i god tid, senest innen 15. desember året før valgåret, sende en oppfordring til samtlige døves menighetsråd om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag på minst tre leke medlemmer til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den setter opp et listeforslag på fem kandidater. Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag om kandidater.

(4) Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 3-2. Krav til og behandling av listen

(1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

(2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og fødselsår.
- c. Listeforslaget må inneholde
 - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn
 - ii. kandidater fra forskjellige døvemenigheter og
 - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.
- d. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.

(3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av denne paragrafen.

(4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstillt krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.
- c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

(5) Valgrådet avgjør innen 30. april i valgåret om listeforslag fra nominasjonskomiteen kan godkjennes.

(6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene.

Valgrådet kan etter slike forhandlinger godkjenne en valgliste med færre kandidater enn foreskrevet.

(7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforslaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 3-3. Supplerende nominasjon

(1) Stemmeberettigede, minst ti i antallet og med representasjon fra minst to døvemenigheter, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. Fristen er kl. 12 den 15. mai i valgåret. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

(2) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 20. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 20. mai i valgåret.

§ 3-4. Valgpresentasjon

Valgrådet utarbeider presentasjon av kandidatene. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter § 3-2 fjerde ledd bokstav c.

§ 3-5. Stemmesedler. Konfigurasjon. Velgernes adgang til å endre på stemmeseddelen

- (1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming.
- (2) Kirkerådet skal innen utgangen av juli i valgåret sørge for at installasjon og basiskonfigurasjon av det digitale valgsystemet er gjennomført korrekt.
- (3) Kirkerådet skal i det digitale valgsystemet utarbeide elektroniske stemmesedler før forhåndsstemmegivningen starter. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.
- (4) Velgeren avgir stemme ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.
- (5) Ved valg av døvemenighetenes representant sørger valgstyret for at det blir trykt stemmesedler før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.

Kapittel 4. Stemmegivningen

§ 4-1. Digital forhåndsstemmegiving

- (1) Velgere kan avgi stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 09:00 til og med utgangen av onsdag før valgdagen.
- (2) Velgeren skal legitimere seg overfor det digitale valgsystemet gjennom autentiseringsløsningen.
- (3) Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.
- (4) Etter autentisering får velgeren tilgang til å avgi elektronisk stemme.
- (5) En velger som har avgitt elektronisk stemme tidligere, kan stemme på nytt elektronisk over internett.
- (6) Dersom velgeren har avgitt flere elektroniske stemmegivninger, er det den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

§ 4-2. Tid og sted for stemmegivningen

Valg av representant for døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd skjer samtidig og ved samme sted som ved valg av døves menighetsråd.

§ 4-3. Forhåndsstemmegiving på papir

Ved forhåndsstemmegiving skal prosedyrene for forhåndsstemmegiving i annet sokn enn bostedssoknet etter § 9-5 tredje ledd følges tilsvarende. Omslagskonvolutten skal sendes til den aktuelle døvemenigheten.

§ 4-4. Stemmegiving på valgting i døvemenigheten

Ved stemmegiving på valgtinget i døvemenigheten skal prosedyrene for stemmegiving på valgting etter kirkevalgreglene § 10-4 følges tilsvarende.

Kapittel 5. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, kandidatkåring, protokollering, m.m.

§ 5-1. Dekryptering. Prøving av digitale forhåndsstemmegivninger.

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.
- (2) Dekryptering

- a. Internettvalgstyret skal forestå dekryptering av de digitale stemmene.

b. For å sikre at ingen enkeltperson er i posisjon til å dekryptere stemmer, skal hver av medlemmene tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.

c. Minimum tre medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.

(3) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 5 (1).

(4) En digital stemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom

a. velgeren er innført i manntallet

b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er og

c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.

(5) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-2. Prøving av stemmegivninger på papir

(1) En forhåndsstemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom

a. velgeren er innført i manntallet

b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er

c. stemmegivningen er avgitt til rett tid

d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker

e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet

f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og

g. stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.

(2) En stemmegivning ved valg av døvemenighetenes representant gitt på valgtinget i døvemenigheten skal godkjennes dersom

a. velgeren er innført i manntallet

b. velgeren har fått anledning til å avgi stemme og

c. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.

(3) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-3. Prøving av stemmesedler

En stemmeseddel ved valg av døvemenighetenes representant skal godkjennes dersom

a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og

b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 5-4. Opptelling av stemmesedler

(1) Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av digitale stemmesedler til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Valgrådet er ansvarlig for opptellingen av stemmesedler på papir til valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt.

(3) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta ved opptellingen av vedkommende valg.

(4) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

§ 5-5. Kandidatkåring

(1) Valgrådet er ansvarlig for å foreta valgoppgjøret. De digitale stemmesedlene skal legges til stemmesedlene på papir.

(2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, skal kåres til medlem. Tilsvarende gjelder ved kåring av varamedlemmer.

(3) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

§ 5-6. Protokollering av valg

(1) Kirkevalgreglene § 11-5 gjelder tilsvarende ved valg av døvemenighetenes representant.

(2) Internettvalgstyret skal protokollere resultatet fra opptellingen av internettstemmene. Protokollen skal underskrives av medlemmene i internettvalgstyret, sendes til valgrådet og gjøres tilgjengelig på kirkevalget.no.

(3) Kirkerådet skal sørge for at resultatene fra internettstemmegivningen blir tilgjengelige for allmennheten.

(4) Publisering av foreløpige resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivningen er avsluttet på valgdagen.

§ 5-7. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 6. Beredskap

§ 6-1. Postvalg

(1) Hvis digital stemmegiving ikke lar seg gjennomføre, eller det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret med alminnelig flertall vedta å åpne for postvalg.

(2) Dersom det treffes vedtak etter første ledd, og det på dette tidspunktet er avgitt internettstemmer, tar internettvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

(3) Internettvalgstyret avgjør om postvalget skal være et supplement til det digitale valget, eller om det kommer i stedet for det digitale valget.

(4) Vedtak om postvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme. Internettvalgstyret fastsetter frist for når stemmen skal ha kommet inn til valgstyret. Denne fristen kan senest være 15. oktober.

§ 6-2. Gjennomføring av postvalg.

Bestemmelsene i forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet §§ 6-2, 6-3 og 6-4 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Kapittel 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 7-2. Mindre endringer og utfyllende bestemmelser

(1) Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

4. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Forskrift om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

Kapittel 1. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1-1. Reglens formål

Formålet med reglene er å legge forholdene til rette, slik at medlemmene i Saemien Åålmege i Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-2. Reglens virkeområde

Disse reglene gjelder ved valg av sørsamisk representant til medlem av Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-3. Definisjoner

Ved valg av sørsamisk representant legges følgende definisjoner til grunn:

- a. Stemmeseddel: med stemmeseddel menes også elektronisk stemmeseddel.
- b. Digitalt valgsystem: systemet som brukes til internettstemmegivning.
- c. Autentisering: verifisering av identitet, slik at velgeren kan logge seg inn på digitalt valgsystem.
- d. Kryptering: å gjøre informasjon uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel.
- e. Dekryptering: å gjøre kryptert informasjon leselig ved bruk av en dekrypteringsnøkkel.
- f. Valgdagen: med valgdagen menes valgdagen for valg av menighetsråd og leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 1-4. Valgorganer

(1) Valgrådet i Nidaros bispedømme styrer valget av sørsamisk representant.

(2) Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og opptelling av internettstemmene skjer i henhold til regelverket.

(3) Valgstyret i Saemien Åålmege er ansvarlig for prøving av fysiske stemmegivninger ved valg av Saemien Åålmegeaerie og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 2. Stemmerett, manntall og valgbarhet

§ 2-1. Stemmerett

(1) Stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet har medlemmer av Saemien Åålmege (den samiske menigheten i sørsamisk språkområde).

(2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for Saemien Åålmege på valgdagen.

§ 2-2. Manntall

Kirkerådet sørger for at det blir utarbeidet et elektronisk manntall til bruk ved den elektroniske stemmegivningen. Velgeren får tilgang til å kontrollere egen manntallsoppføring via internett ved å autentisere seg i det digitale valgsystemet.

§ 2-3. Valgbarhet

(1) Valgbar som sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett etter § 2-1 som senest i det år det stemmes vil ha fylt 18 år og ikke er utelukket eller fritatt.

(2) Utelukket fra valg som samisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken og
- c. tilsatte i Kirkerådet.

(3) Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 2-4. Tvilstilfelle. Rett til å kreve fritak fra valg

Kirkevalgreglene §§ 3-3 og 3-4 gjelder tilsvarende ved valg av sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 3. Nominasjon og behandling av listeforslag

§ 3-1. Nominasjon

(1) Nidaros bispedømmeråd oppnevner en egen nominasjonskomité med tre medlemmer for valget av sørsamisk representant etter forslag fra de leke medlemmene i Saemien Åålmegeeraerie. Saemien Åålmegeeraerie innhenter forslag til representanter til nominasjonskomiteen fra Saemien Åålmege, fra alle menighetsrådene i sørsamisk språkområde samt alle andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.

(2) Valgrådet skal i god tid, senest innen 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til Saemien Åålmegeeraerie, til alle menighetsråd i sørsamisk språkområde samt til andre menighetsråd i Nidaros bispedømme om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag på minst tre sørsamiske kandidater. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

(3) Nominasjonskomiteen velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der den setter opp et listeforslag på fem kandidater. Nominasjonskomiteen bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag til kandidater.

(4) Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatenes syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

§ 3-2. Krav til og behandling av listen

(1) Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12:00 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

(2) Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- a. Det må angi hvilket valg det gjelder.
- b. Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og fødselsår.
- c. Listeforslaget må inneholde
 - i. minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn
 - ii. kandidater fra forskjellige distrikter og
 - iii. om mulig minst én kandidat under 30 år. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.
 - iv. Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.

(3) Listeforslaget skal ikke inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av annet ledd bokstav a og b.

(4) Listeforslaget skal ha følgende vedlegg:

- a. En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- b. Dersom en kandidat ikke tilfredsstillter krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.
- c. En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

(5) Valgrådet avgjør innen 30. april i valgåret om listeforslaget fra nominasjonskomiteen kan godkjennes.

(6) Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, skal valgrådet gjennom forhandlinger med nominasjonskomiteens leder forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene.

(7) Valgrådet skal underrette samtlige kandidater på listeforslaget om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

§ 3-3. Supplerende nominasjon

(1) Stemmeberettigede, minst ti i antallet, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. Fristen er kl. 12:00 den 15. mai i valgåret. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne, og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

(2) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes og setter opp de endelige valglistene innen 20. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 20. mai i valgåret.

§ 3-4. Valgpresentasjon

Valgrådet utarbeider presentasjoner av kandidatene. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter § 3-2 fjerde ledd.

§ 3-5. Stemmesedler. Konfigurasjon. Velgernes adgang til å endre på stemmeseddelen

(1) Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming.

(2) Kirkerådet skal innen utgangen av juli i valgåret sørge for at installasjon og basiskonfigurasjon av det digitale valgsystemet er gjennomført korrekt.

(3) Kirkerådet skal i det digitale valgsystemet utarbeide elektroniske stemmesedler før stemmegivningen starter. Det skal gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.

(4) Velgeren avgir stemme ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

Kapittel 4. Stemmegivningen

§ 4-1. Digital stemmegiving

(1) Velgere kan avgi stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 09:00 til og med utgangen av onsdag før valgdagen.

(2) Velgeren skal legitimere seg overfor det digitale valgsystemet gjennom autentiseringsløsningen.

(3) Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.

(4) Etter autentisering får velgeren tilgang til å avgi elektronisk stemme.

(5) En velger som har avgitt elektronisk stemme tidligere, kan stemme på nytt elektronisk over internett.

(6) Dersom velgeren har avgitt flere elektroniske stemmegivninger, er det den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

§ 4-2 Postvalg

(1) Valgrådet skal sørge for at postvalget blir kunngjort og at stemmesedlene blir gjort tilgjengelig.

(2) Stemmeseddelen legges i nøytral stemmesedelkonvolutt som lukkes og sendes sammen med et følgeskriv i nøytral omslagskonvolutt direkte til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.

(3) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi stemme på et tidspunkt som gjør at stemmen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.

(4) Hvis en velger som har avgitt digital stemme også avgir poststemme på papir er det den digitale stemmen som teller.

Kapittel 5. Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, kandidatåring, protokollering, m.m.

§ 5-1. Dekryptering. Prøving av digitale stemmegivninger.

(1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.

(2) Dekryptering

- a. Internettvalgstyret skal forestå dekryptering av de digitale stemmene.

b. For å sikre at ingen enkeltperson er i posisjon til å dekryptere stemmer, skal hver av medlemmene tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.

c. Minimum tre medlemmer fra internettvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.

(3) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 5 (1).

(4) En digital stemmegivning ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom:

a. velgeren er innført i manntallet

b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er og

c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.

(5) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-2. Prøving av stemmegivninger på papir

(1) En stemmegivning på papir ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom

a. velgeren er innført i manntallet

b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er

c. stemmegivningen er avgitt til rett tid

d. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet

e. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning og

f. stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21:00 på valgdagen.

(2) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

§ 5-3. Prøving av stemmesedler

En stemmeseddel ved valg av sørsamisk representant skal godkjennes dersom

a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder og

b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 5-4. Opptelling av stemmesedler

(1) Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av digitale stemmesedler til valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Valgrådet er ansvarlig for opptelling av stemmesedler på papir til valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt.

(3) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.

(4) Stemmesedlene skal telles opp i to omganger, ved en foreløpig og en endelig opptelling.

§ 5-5. Kandidatkåring

(1) Valgrådet er ansvarlig for å foreta valgoppgjøret.

(2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, skal kåres til medlem. Tilsvarende gjelder ved kåring av varamedlemmer.

(3) Valgrådet skal underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

§ 5-6. Protokollering av valg

(1) Kirkevalgreglene § 11-5 gjelder tilsvarende ved valg av sørsamisk representant.

(2) Internettvalgstyret skal protokollere resultatet fra opptellingen av internettstemmene. Protokollen skal underskrives av medlemmene i internettvalgstyret og gjøres tilgjengelig på kirkevalget.no.

(3) Kirkerådet skal sørge for at resultatene fra internettstemmegivningen blir tilgjengelige for allmennheten.

(4) Publisering av foreløpige resultater av avgitte elektroniske stemmer kan skje etter at stemmegivningen er avsluttet på valgdagen.

§ 5-7. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 6. Beredskap

§ 6-1. Utsatt frist

(1) Hvis digital stemmegiving ikke lar seg gjennomføre eller det har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret med alminnelig flertall vedta utsette fristen for når poststemmer skal være kommet inn til valgstyret. Denne fristen kan senest være 15. oktober.

(2) Dersom det treffes vedtak etter første ledd, og det på dette tidspunktet er avgitt internettstemmer, tar internettvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

Kapittel 7. Forskjellige bestemmelser

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 7-2. Mindre endringer og utfyllende bestemmelser

(1) Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene.

§ 7-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks.

5. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Forskrift om endring i forskrift om 14. november 2021 om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 20. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd.

I

I forskrift 14. november 2021 nr. om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 3-1 skal lyde:

Nominasjon

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er kl. 12:00 den 31. mars i valgåret. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

§ 3-2 annet ledd bokstav b skal lyde:

Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og fødselsår.

§ 5-3 første ledd skal lyde:

Valget finner sted som preferansevalg. Valgrådet er ansvarlig for valgoppjøret.

§ 5-5 skal lyde:

§ 5-5. Klage, omvalg, nytt valgoppgjør og suppleringsvalg

Kirkevalgreglene §§ 12-2, 12-3, 12-4, 13-2 og 13-4 gjelder tilsvarende så langt det passer ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 6-5 oppheves.

§ 7-1 skal lyde:

§ 7-1. Beregning av frister

Bestemmelsene om beregning av frister i kirkevalgreglene § 14-2 gjelder tilsvarende for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet.

II

Endringene trer i kraft straks.

6. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om Samisk kirkelig valg møte.

Forskrift om Samisk kirkelig valg møte

Fastsettes av Kirkemøtet X. september 2022 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 24 annet ledd og § 27.

Kapittel 1. Formål, oppgaver, sammensetning mv.

§ 1-1. Valgmøtets formål

Samisk kirkelig valg møte er et representativt organ for samisk kirkeliv i Den norske kirke som skal bidra til å verne og fremme samisk kirkeliv.

§ 1-2. Valgmøtets oppgaver

Valgmøtet skal nominere følgende kandidater til Samisk kirkeråd:

- a. Samisk kirkeråds leder med vararepresentant,
- b. en nordsamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- c. en lulesamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- d. en sørsamisk representant i Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant,
- e. en representant fra de andre bispedømmene til Samisk kirkeråd med personlig vararepresentant.

Kirkemøtet foretar endelig valg av Samisk kirkeråd på bakgrunn av valgmøtets nominasjon.

Valgmøtet skal velge følgende samiske representanter til de to nordligste bispedømmerådene:

- a. En nordsamisk representant med to vararepresentanter til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- b. En lulesamisk representant med to vararepresentanter til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

For øvrig gir valgmøtet uttalelse når kirkelig myndighet ber om det eller når valgmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

§ 1-3. Valgmøtets sammensetning

Samisk kirkelig valg møte består av:

- a. Samisk kirkeråds representanter,

- b. nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd,
- c. to delegater oppnevnt av Samisk kirkeråds ungdomsutvalg,
- d. fem delegater oppnevnt av Saemien Áálmege/Samisk menighet i sørsamisk språkområde,
- e. en delegat oppnevnt av menighetsråd i hver forvaltningskommune for samisk språk i sørsamisk språkområde, og to delegater oppnevnt fra menighetsråd i hver forvaltningskommune for samisk språk i lule- og nordsamisk språkområde,
- f. to delegater oppnevnt av henholdsvis Nord-Hålogaland bispedømmeråd, Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Nidaros bispedømmeråd.

Bispedømmerådene bør ta hensyn til at også samer bosatt utenfor forvaltningsområdet for samisk språk blir representert.

- g. en delegat oppnevnt av henholdsvis Møre bispedømmeråd, Hamar bispedømmeråd, Bjørgvin bispedømmeråd, Agder og Telemark bispedømmeråd, Oslo bispedømmeråd, Stavanger bispedømmeråd, Borg bispedømmeråd og Tunsberg bispedømmeråd.

Det skal være kjønnsbalanse når det oppnevnes to eller flere delegater.

Dersom det er under ti delegater fra et av de tre språkområdene etter bokstav e), skal vedkommende bispedømmeråd oppnevne flere delegater slik at antallet fra hvert språkområde blir ti delegater.

Valgbar etter bokstav c)–g) er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett og
- b. oppfatter seg selv som same og som enten har samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller
- c. har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av Samisk kirkeråd.

Samisk kirkeråd avgjør i tvilstilfeller om en person oppfyller vilkårene for å være valgbar.

§ 1-4. Representasjon ved valg av samisk medlem til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Ved valg av samisk medlem til Nord-Hålogaland bispedømmeråd deltar kun delegatene fra Nord-Hålogaland bispedømme:

- a. nordsamisk representant i Samisk kirkeråd,
- b. samisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd,
- c. delegater fra menighetsråd i forvaltningsområdet for samisk språk i Nord-Hålogaland bispedømme,
- d. delegater oppnevnt av Nord-Hålogaland bispedømmeråd,
- e. andre delegater i valgmøtet som er bosatt i Nord-Hålogaland bispedømme.

Ved valg av samisk medlem til Sør-Hålogaland bispedømmeråd deltar kun delegatene fra Sør-Hålogaland bispedømme:

- a. lulesamisk representant i Samisk kirkeråd,
- b. samisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd,
- c. delegater fra menighetsråd i forvaltningsområdet for samisk språk i Sør-Hålogaland bispedømme,
- d. delegater oppnevnt av Sør-Hålogaland bispedømmeråd,
- e. andre delegater i valgmøtet som er bosatt i Sør-Hålogaland bispedømme.

§ 1-5. Forberedelse og møteinnkalling

Samisk kirkeråd forbereder de saker som skal behandles av Samisk kirkelig valgmøte. Valgmøtet avholdes innen 1. november i valgåret for kirkelige valg. Tid og sted fastsettes av Samisk kirkeråd.

Samisk kirkeråd ved leder innkaller delegatene til Samisk kirkelig valgmøte senest fem uker før møtet. Sakliste og saksdokumenter skal følge med innkallingen. *I særlige tilfeller kan saksdokumenter ettersendes.* Samisk kirkeråd har det praktiske ansvaret for gjennomføring av møtet.

§ 1-6. Nominasjonskomité

Samisk kirkelig valg møte velger en nominasjonskomité med fem medlemmer og tilsvarende antall varamedlemmer blant møtets delegater med funksjonstid på fire år.

Nominasjonskomiteen foreslår kandidater til de valg og nominasjoner valg møtet skal foreta. Kandidatlistene skal settes opp i alfabetisk rekkefølge.

Kapittel 2. Forslag til kandidater

§ 2-1. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråds leder

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Den norske kirke om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråds leder.

§ 2-2. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra nordsamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Nord-Hålogaland bispedømme om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra nordsamisk språkområde.

§ 2-3. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra lulesamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Sør-Hålogaland bispedømme med unntak av menigheter i sørsamisk språkområde om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra lulesamisk språkområde.

§ 2-4. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra sørsamisk språkområde

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd i Nidaros bispedømme, inkludert Saemien Åålmegeeraerie, og menighetsråd i de prostier i Sør-Hålogaland, Hamar og Møre bispedømmer som omfattes av sørsamisk språkområde om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra sørsamisk språkområde.

§ 2-5. Forslag til kandidater til Samisk kirkeråd fra øvrige bispedømmer

Samisk kirkeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til alle menighetsråd i Oslo bispedømme, Bjørgvin bispedømme, Agder og Telemark bispedømme, Borg bispedømme, Stavanger bispedømme og Tunsberg bispedømme, Møre bispedømme, med unntak av sørsamisk språkområde, og Hamar bispedømme, med unntak av sørsamisk språkområde, om å komme med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd fra øvrige bispedømmer.

§ 2-6. Forslag til kandidater til samiske representanter i Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd skal i god tid året før valget finner sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd om å komme med forslag på henholdsvis nordsamiske kandidater og lulesamiske kandidater til bispedømmerådet.

Kapittel 3. Nominasjon av kandidater til Samisk kirkeråd

§ 3-1. Nominasjonskomiteens forslag til nominasjon av kandidater til Samisk kirkeråd

Valgmøtets nominasjonskomité skal lage en alfabetisk liste med forslag på kandidater til Samisk kirkeråd som fremmes for valg møtet. Listen skal inneholde følgende:

- a. forslag til en til tre kandidater til Samisk kirkeråds leder,
- b. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra nordsamisk språkområde,
- c. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra lulesamisk språkområde,
- d. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra sørsamisk språkområde,
- e. forslag til to til fire kandidater til representant og vararepresentant fra andre bispedømmer,

- f. forslag til en til to kandidater til vararepresentant for Samisk kirkeråds leder.

§ 3-2. Andre forslag fra valgmøtets delegater

Valgmøtets delegater kan fremme andre forslag til kandidater til Samisk kirkeråd.

§ 3-3. Nominasjon

Valgmøtet nominerer følgende kandidater til Samisk kirkeråd:

- a. en kandidat til Samisk kirkeråds leder,
- b. en kandidat til representant fra nordsamisk språkområde,
- c. en kandidat til representant fra lulesamisk språkområde,
- d. en kandidat fra sørsamisk språkområde,
- e. en kandidat fra Møre, Hamar, Bjørgvin, Agder og Telemark, Oslo, Borg, Stavanger eller Tunsberg bispedømme.

For bokstavene a) til e) nominerer valgmøtet et tilsvarende antall kandidater til personlige vararepresentanter.

Nominasjonen fattes ved alminnelig flertall og oversendes Kirkemøtet.

Kapittel 4. Valg av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet og lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

§ 4-1. Nominasjon av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets nominasjonskomité legger på bakgrunn av innkomne forslag frem fem kandidater til nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd i alfabetisk rekkefølge.

Valgmøtets delegater fra nordsamisk språkområde, jf. § 1-4 første ledd, kan fremme forslag på andre kandidater i møtet.

Valgbar som nordsamisk representant er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett,
- b. senest i det år det stemmes, vil ha fylt 18 år,
- c. er bosatt i Nord-Hålogaland bispedømme,
- d. oppfatter seg selv som same og har enten samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av Samisk kirkeråd, og
- e. ikke er utelukket eller fritatt.

Utelukket fra valg er:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken
- c. tilsatte i Kirkerådet.

Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon*.

§ 4-2. Valg av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets delegater fra nordsamisk språkområde, jf. § 1-4 første ledd, velger med alminnelig flertall nordsamisk representant og to nordsamiske vararepresentanter til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 4-3. Nominasjon av lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets nominasjonskomité legger på bakgrunn av innkomne forslag frem fem kandidater til lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd i alfabetisk rekkefølge.

Valgmøtets delegater fra lulesamisk språkområde, jf. § 1-4 annet ledd, kan fremme forslag på andre kandidater i møtet.

Valgbar som lulesamisk representant er de som oppfyller følgende vilkår:

- a. har kirkelig stemmerett,
- b. senest i det år det stemmes, vil ha fylt 18 år,
- c. er bosatt i Sør-Hålogaland bispedømme,

- d. oppfatter seg selv som same og har enten samisk som hjemmespråk, eller har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller har annen tilknytning til samisk kirkeliv ut fra nærmere kriterier bestemt av samisk kirkeråd, og
- e. ikke er utelukket eller fritatt.

Utelukket fra valg er:

- a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-4,
- b. tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken
- c. tilsatte i Kirkerådet.

Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon*.

§ 4-4. Valg av lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgmøtets delegater fra lulesamisk språkområde, jf. § 1-4 annet ledd, velger med alminnelig flertall lulesamisk representant og to lulesamiske vararepresentanter til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kapittel 5. Forskjellige bestemmelser

§ 5-1. Språk

Samisk kirkelig valgmøtes språk er samisk og norsk. Med samisk menes nord-, lule- og sørsamisk.

§ 5-2. Mindre endringer, utfyllende bestemmelser og forretningsorden

Kirkerådet kan foreta mindre endringer i reglene. Samisk kirkeråd skal gis anledning til å uttale seg før endringene vedtas.

Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om utfylling av reglene. Samisk kirkeråd skal gis anledning til å uttale seg om eventuelle utfyllende bestemmelser.

Valgmøtet fastsetter sin egen forretningsorden etter forslag fra Samisk kirkeråd.

§ 5-3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves regler 16. april 2018 nr. 585 for Samisk kirkelig valgmøte.

- 7. Kirkemøtet fastsetter følgende forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege.

Forskrift om endring i forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege

I

I forskrift 14. november 2021 nr. 3389 om ordning for Saemien Åålmege gjøres følgende endringer:

§ 7 annet ledd skal lyde:

Bestemmelsene i kirkeordningen § 9 og § 10 og regler for valg av menighetsråd i kirkevalgreglene gjelder så langt de passer.

II

Endringen trer i kraft straks.

Vedtatt med 103 stemmer for og 2 stemmer mot

105 stemmeberettigede

KM 12/22 Ordning for felles menighetsråd for flere sokn

Referanser: KM 06/19, KR 30/21, KR 45/22

Saksdokumenter:

KR 12/22 Ordning for felles menighetsråd for flere sokn

Første innstilling fra komité B

Sammendrag av saksorienteringen

I kirkeordningen vedtatt i 2019 bestemte Kirkemøtet at det skal åpnes for at menighetsråd i en og samme kommune kan gå sammen om å etablere felles menighetsråd for to eller flere sokn. Dette framgår av § 8 tredje ledd og er et unntak fra normalordningen om at hvert sokn skal ha sitt eget menighetsråd. Samarbeidet om et slikt fellesmenighetsråd er frivillig. Det er et varig samarbeid, ikke forsøksbasert.

Kirkemøtet satte selv noen rammer for ordningen, herunder at det er de enkelte menighetsrådene som avgjør om de vil inngå et slikt samarbeid på sitt sokns vegne, og at et slikt råd skal ha samme oppgaver som et menighetsråd ellers har. Videre bestemte Kirkemøtet blant annet at det skal være en godkjenningsordning.

Kirkemøtet skal gi nærmere bestemmelser for ordningen, og saken her handler om disse. De omfatter i første rekke etableringen av et felles menighetsråd, det felles menighetsrådets sammensetning og ordningen for valg til dette rådet. Også i de alminnelige reglene om sammensetningen av kirkelig fellesråd er det behov for noen tilpasninger. Videre omfatter reglene hvordan et sokn kan tre ut av samarbeidet.

Saken har vært på høring våren og sommeren 2021. Den nye ordningen skal foreligge i tide til å kunne tas i bruk ved kirkevalget 2023.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksfremstillingen til grunn, og har videre disse merknadene:

1. Komiteen er tilfreds med reglene slik de nå er foreslått, og har ingen konkrete forslag til endringer. Sammenslåtte menighetsråd kan frigjøre krefter til annet arbeid i soknet. Komiteen legger også vekt på at dette er en frivillig ordning som kan brukes av de soknene som vedtar det.
2. Komiteen har merket seg at i spørsmålet om sammensetning av et felles menighetsråd er høringsinstansene likt fordelt mellom dem som vil ha samme representasjon fra hvert av de sammenslåtte soknene og dem som vil åpne for at det er noe som kan avgjøres lokalt. Komiteen er enig med Kirkerådets innstilling, som foreslår at fordelingen av medlemmene i det sammenslåtte menighetsrådet kan avgjøres av de berørte menighetsråd. Det gir en mer fleksibel ordning som tar hensyn til lokale forhold.
3. Komiteen har også drøftet hva som skal til for å tre ut av et sammenslått menighetsråd. Kirkerådets forslag er at dette kan gjøres av menighetsmøtet med alminnelig flertall. Komiteen har drøftet om det bør kreves et kvalifisert flertall, for eksempel to tredjedels flertall i menighetsmøtet for å gjøre et slikt vedtak, men mener at det er tilstrekkelig med alminnelig flertall for å oppheve en unntaksbestemmelse.

Forslag til vedtak

Regler om ordning for felles menighetsråd

§ 1. Reglens formål

Formålet med disse reglene er å legge til rette for at menighetsråd i kommuner med flere sokn kan etablere hensiktsmessige løsninger for sin organisering. Et felles menighetsråd vil ha samme oppgaver som er nevnt i kirkeordningen § 12 og i andre bestemmelser der menighetsrådet er gitt oppgaver.

§ 2. Felles menighetsråd for flere sokn

Menighetsråd innenfor en og samme kommune kan etablere et felles menighetsråd. Et felles menighetsråd er et menighetsråd som representerer to eller flere sokn. Samtlige sokn som er omfattet av et samarbeid innenfor ordningen, skal være representert i det felles menighetsråd.

Et felles menighetsråd kan omfatte alle eller noen sokn i kommunen.

Menighetsmøtene i de berørte sokn skal gis anledning til å uttale seg på forhånd.

§ 3. Menighetsmøtet

Kirkeordningens bestemmelser om menighetsmøtet kommer til anvendelse også der soknet er representert ved et menighetsråd som er felles for flere sokn, med den tilpasning som fremgår i § 6.

§ 4. Etableringen av et felles menighetsråd

Etableringen av et felles menighetsråd skal finne sted ved starten av en valgperiode til menighetsrådet.

§ 5. Forholdet til kirkevalgreglene

Ved gjennomføringen av valg til felles menighetsråd for flere sokn gjelder kirkevalgreglene tilsvarende så langt de passer og med de særskilte presiseringer og unntak som følger av andre og tredje ledd.

Hvert sokn utgjør en egen valgkrets.

Et felles menighetsråd utgjør samlet valgstyre for det enkelte sokn.

§ 6. Sammensetning av et felles menighetsråd

Kirkeordningen § 9 gjelder så langt den passer.

Et felles menighetsråd for flere sokn består av én sokneprest utpekt av biskopen og to til fire andre medlemmer fra hvert av de berørte sokn, bestemt av menighetsrådene ved etableringen. For de valgte medlemmer velges samtidig minst tre varamedlemmer fra hvert sokn. De samarbeidende menighetsråd avgjør om soknene skal ha lik eller ulik representasjon.

Innenfor rammene fastsatt i andre ledd avgjør det felles menighetsråd selv spørsmålet om eventuelle senere endringer i antall medlemmer i rådet, herunder tallet på de medlemmer som skal velges fra de enkelte sokn.

Menighetsmøtet i hvert sokn skal avgi uttalelse etter andre og tredje ledd om antallet medlemmer og den innbyrdes fordelingen av disse.

§ 7. Kirkelig fellesråds sammensetning i kommuner med felles menighetsråd

I kommuner med felles menighetsråd som ikke omfatter samtlige sokn i kommunen, består kirkelig fellesråd av:

- a. to menighetsrådsmedlemmer fra hvert sokn i kommunen, valgt av det enkelte menighetsråd; sokn med felles menighetsråd velger ett eller to menighetsrådsmedlemmer fra hvert sokn, og
- b. en prost eller annen prest oppnevnt av biskopen. Biskopen kan unnlate oppnevning dersom det er valgt inn en prest etter bokstav a).

I tillegg kan kommunen velge en representant.

Er det fem eller flere sokn i kommunen, velges bare ett menighetsrådsmedlem fra hvert sokn.

Representantene velges sammen med et tilsvarende antall vararepresentanter for fire år.

De nærmere regler om valg av kirkelig fellesråd som er gitt av Kirkemøtet, kommer tilsvarende til anvendelse.

Biskopen har rett til å ta del i fellesrådsmøte, men uten stemmerett. Kirkelig fellesråd kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

I kommuner med ett og samme felles menighetsråd som omfatter samtlige sokn i kommunen, bestemmer det felles menighetsråd om kirkelig fellesråd skal ha alle eller kun et utvalg på minimum fire av medlemmene i det felles menighetsråd. Samtlige sokn må være representert. Kirkelig fellesråd må bestå av minst fire medlemmer i tillegg til den representant henholdsvis biskopen og kommunen utpeker. Første ledd bokstav b), annet ledd og fjerde til sjette ledd gjelder tilsvarende.

§ 8. Søknad om å etablere et felles menighetsråd for flere sokn

De menighetsråd som ønsker å inngå samarbeid om felles menighetsråd, sender søknad til bispedømmerrådet om godkjenning av ordningen senest to måneder før fristen for å levere listeforslag ved valg av menighetsråd. Bispedømmerrådet kan stille vilkår for å godkjenne søknaden.

Bispedømmerrådets vedtak om godkjenning av etableringen av et felles menighetsråd, må finne sted innen 14 dager før fristen for å levere listeforslag ved valg av menighetsråd for at etableringen skal kunne få virkning for førstkommande valgperiode.

§ 9. Uttreden fra samarbeidet om felles menighetsråd

Det enkelte sokn i et felles menighetsråd kan tre ut av et etablert samarbeid om felles menighetsråd. Til dette kreves alminnelig flertall i menighetsmøtet for vedkommende sokn.

Representantene fra vedkommende sokn i det felles menighetsrådet skal på forhånd avgi uttalelse i spørsmålet om uttreden. Dette omfatter også soknepresten i det felles menighetsrådet, uavhengig av om denne også har andre sokn som tjenestested (særskilt arbeidsområde).

Eventuell beslutning om uttreden skal treffes i forkant av en ny valgperiode.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

Plenumsbehandling 1:

Dirigent: Ole Jacob Flæten

Saksordfører: Hanne Jakobsen

Disse hadde ordet:

Hanne Jakobsen, Olav Myklebust, Randi Sollie Denstad, Thor Magne Seland

Kirkemøtets vedtak:

Regler om ordning for felles menighetsråd

§ 1. Reglens formål

Formålet med disse reglene er å legge til rette for at menighetsråd i kommuner med flere sokn kan etablere hensiktsmessige løsninger for sin organisering. Et felles menighetsråd vil ha samme oppgaver som er nevnt i kirkeordningen § 12 og i andre bestemmelser der menighetsrådet er gitt oppgaver.

§ 2. Felles menighetsråd for flere sokn

Menighetsråd innenfor en og samme kommune kan etablere et felles menighetsråd. Et felles menighetsråd er et menighetsråd som representerer to eller flere sokn. Samtlige sokn som er omfattet av et samarbeid innenfor ordningen, skal være representert i det felles menighetsråd.

Et felles menighetsråd kan omfatte alle eller noen sokn i kommunen.

Menighetsmøtene i de berørte sokn skal gis anledning til å uttale seg på forhånd.

§ 3. Menighetsmøtet

Kirkeordningens bestemmelser om menighetsmøtet kommer til anvendelse også der soknet er representert ved et menighetsråd som er felles for flere sokn, med den tilpasning som fremgår i § 6.

§ 4. Etableringen av et felles menighetsråd

Etableringen av et felles menighetsråd skal finne sted ved starten av en valgperiode til menighetsrådet.

§ 5. Forholdet til kirkevalgreglene

Ved gjennomføringen av valg til felles menighetsråd for flere sokn gjelder

kirkevalgreglene tilsvarende så langt de passer og med de særskilte presiseringer og unntak som følger av andre og tredje ledd.

Hvert sokn utgjør en egen valgkrets.

Et felles menighetsråd utgjør samlet valgstyre for det enkelte sokn.

§ 6. *Sammensetning av et felles menighetsråd*

Kirkeordningen § 9 gjelder så langt den passer.

Et felles menighetsråd for flere sokn består av én sokneprest utpekt av biskopen og to til fire andre medlemmer fra hvert av de berørte sokn, bestemt av menighetsrådene ved etableringen. For de valgte medlemmer velges samtidig minst tre varamedlemmer fra hvert sokn. De samarbeidende menighetsråd avgjør om soknene skal ha lik eller ulik representasjon.

Innenfor rammene fastsatt i andre ledd avgjør det felles menighetsråd selv spørsmålet om eventuelle senere endringer i antall medlemmer i rådet, herunder tallet på de medlemmer som skal velges fra de enkelte sokn.

Menighetsmøtet i hvert sokn skal avgi uttalelse etter andre og tredje ledd om antallet medlemmer og den innbyrdes fordelingen av disse.

§ 7. *Kirkelig fellesråds sammensetning i kommuner med felles menighetsråd*

I kommuner med felles menighetsråd som ikke omfatter samtlige sokn i kommunen, består kirkelig fellesråd av:

a. to menighetsrådsmedlemmer fra hvert sokn i kommunen, valgt av det enkelte menighetsråd; sokn med felles menighetsråd velger ett eller to menighetsrådsmedlemmer fra hvert sokn, og

b. en prost eller annen prest oppnevnt av biskopen. Biskopen kan unnlate oppnevning dersom det er valgt inn en prest etter bokstav a).

I tillegg kan kommunen velge en representant.

Er det fem eller flere sokn i kommunen, velges bare ett menighetsrådsmedlem fra hvert sokn.

Representantene velges sammen med et tilsvarende antall vararepresentanter for fire år. De nærmere regler om valg av kirkelig fellesråd som er gitt av Kirkemøtet, kommer tilsvarende til anvendelse.

Biskopen har rett til å ta del i fellesrådsmøte, men uten stemmerett. Kirkelig fellesråd kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

I kommuner med ett og samme felles menighetsråd som omfatter samtlige sokn i kommunen, bestemmer det felles menighetsråd om kirkelig fellesråd skal ha alle eller kun et utvalg på minimum fire av medlemmene i det felles menighetsråd. Samtlige sokn må være representert. Kirkelig fellesråd må bestå av minst fire medlemmer i tillegg til den representant henholdsvis biskopen og kommunen utpeker. Første ledd bokstav b), annet ledd og fjerde til sjette ledd gjelder tilsvarende.

§ 8. *Søknad om å etablere et felles menighetsråd for flere sokn*

De menighetsråd som ønsker å inngå samarbeid om felles menighetsråd, sender søknad til bispedømmerådet om godkjenning av ordningen senest to måneder før fristen for å levere listeforslag ved valg av menighetsråd. Bispedømmerådet kan stille vilkår for å godkjenne søknaden. Bispedømmerådets vedtak om godkjenning av etableringen av et felles menighetsråd, må finne sted innen 14 dager før fristen for å levere listeforslag ved valg av menighetsråd for at etableringen skal kunne få virkning for førstkommande valgperiode.

§ 9. *Uttreden fra samarbeidet om felles menighetsråd*

Det enkelte sokn i et felles menighetsråd kan tre ut av et etablert samarbeid om felles menighetsråd. Til dette kreves alminnelig flertall i menighetsmøtet for vedkommende sokn.

Representantene fra vedkommende sokn i det felles menighetsrådet skal på forhånd avgi uttalelse i spørsmålet om uttreden. Dette omfatter også soknepresten i det felles

menighetsrådet, uavhengig av om denne også har andre sokn som tjenestested (særskilt arbeidsområde).

Eventuell beslutning om uttreden skal treffes i forkant av en ny valgperiode.

§ 10. *Ikrafttredelse*

Reglene trer i kraft straks.

Forslaget ble enstemmig vedtatt

KM 13/22 Rekrutteringsstilling i Den norske kirke - Prest under utdanning

Saksdokumenter:

- KM 13.0/22 Rekrutteringsstilling i Den norske kirke - Prest under utdanning
- KM 13.1/22 Oppsummering av høringen om prest under utdanning, og Kirkerådets vurdering av høringssvarene

Første innstilling fra komité E

Sammendrag av saksorienteringen

Det har de siste årene vært et økende fokus på behovet for rekruttering til kirkelige stillinger. Over tid har det etablert seg en praksis i flere bispedømmer der man har tilbudt teologistudenter stillinger som menighetsprest samtidig som man studerer, fordi kirken har en økende utfordring med å få kvalifiserte søkere til ledige stillinger. I all hovedsak er det snakk om andrekariere-studenter. Dette har blitt håndtert noe ulikt i bispedømmene, og det har vært knyttet flere utfordringer til en slik praksis. Under Kirkemøtet i november 2021 ble kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger behandlet (KM 24/21), og i Kirkemøtets vedtak framkom det at en slik ordning, kalt «prest under utdanning», forutsettes å komme på plass senest fra Kirkemøtet 2022.

Det legges opp til to alternative løsninger for opprettelse av "prest under utdanning"-stilling (PUU-stilling). Fortrinnsvis foreslås det at når en stilling som menighetsprest har vært utlyst uten at det har meldt seg kvalifiserte søkere, har bispedømmerådet mulighet til å omgjøre den konkrete, tidligere utlyste stillingen midlertidig til en PUU-stilling.

Alternativt kan det opprettes en prestevikar-stilling, ikke på basis av en tidligere utlyst stilling, men basert på et framtidig forventet bemanningsbehov. Det tilsettes i fast 100 % stilling med visse betingelser bl.a. knyttet til fullføring av studiet og godkjenning for vigsling, samt bindingstid. I perioden fram til vigsling (tilsvarende studieperioden) gis det permisjon med lønn tilpasset studieprogresjonen for det enkelte semester etter en individuelt utarbeidet plan. Det legges opp til en gjennomsnittlig arbeidsmengde på 60 % av full stilling i studieperioden fram til vigsling, slik at betalt permisjon vil utgjøre 40 % av full stilling.

Studieperioden er foreslått til 4 år, med en mulig forlengelse på 1 år. Dette for å sikre at ordningen har en oversiktlig tidshorison for både arbeidstaker og arbeidsgiver. Slik sett kan et masterløp e.l. inkorporeres i ordningen. Ordningen legger opp til en 2-årig bindingstid etter fullført studieløp.

Etter fullført studieløp og oppnådd vigsling, vil det for alternativ 1 innebære at stillingsinnehaver normalt vigsles til prestedtjeneste på samme tjenestested og med samme vilkår som i den tidligere utlyste stillingen. For alternativ 2 vil stillingsinnehaver vigsles til tjeneste som prostiprest i samme prosti eller flere av bispedømmets prostier som har behov for økt prestedekning, og får da vilkår som følger en slik stilling.

Forslaget medfører at det må gjøres endringer i tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for menighetsprester og personalreglement for Den norske kirke.

Kirkerådet vedtok på sitt møte i februar å sende forslag til ordning for prest under utdanning på høring. Høringssvarene viste stor oppslutning om opprettelse av prest under utdanning, og ga bred støtte til hovedtrekkene i ordningen slik den er foreslått. Kirkerådet vil likevel foreslå enkelte endringer i forslaget til ordningen i lys

av kommenterer fra høringen.

Komiteens merknader

Komiteen legg saksorienteringa til grunn med følgjande merknadar:

1. Kyrkjemøtet 2021 handsama i sak KM 24/21 kvalifikasjonskrav for kyrkjelege stillingar, og gjorde vedtak om at ei ordning kalla «prest under utdanning», skulle kome på plass seinast frå Kyrkjemøtet 2022. Komiteen legg til grunn at denne saka, «Rekrutteringsstilling i Den norske kirke - Prest under utdanning», skildrar ei ordning som vil vere tenleg for å rekruttere fleire prestar til teneste i Den norske kyrkja. Kyrkjerådet skal utarbeide ei rettleiing som gir rammer for oppretting av prest under utdanning-stillingar. Komiteen legg til grunn at denne rettleiinga vil etablere ordninga slik ho vert skildra i saksutgreiinga.
2. Forslaget til ordning for prest under utdanning legg opp til at den som vert tilsett av bispedømmerrådet, skal tilsetjast fast i stillinga. Der vil vere ein risiko for at den som vert tilsett ikkje fullfører studiane i samsvar med føresetnadane for ordninga, og at den tilsette derfor ikkje kan vigslast til presteteneste. Det kan også verte tilsett personar som etter ei tid viser seg å ikkje vere eigna til presteteneste. For å redusere risikoar ved tilsetjinga, vil det vere avgjerande at tilsetjingsprosessen sikrar at den som vert tilsett er eigna til presteteneste, og at vedkomande vil vere i stand til å fullføre studiane innanfor ordninga sine tidsrammer. I tilsetjingsprosessen må det gjerast grundige vurderingar av kandidaten, og om studieplanane er realistiske. Det vil dessutan vere avgjerande at den som vert tilsett er under biskopen sitt tilsyn, og får tett oppfølging frå prosten og biskopen, samt at dette vert gjort i nært samarbeid med lærestadane og lokale mentorar. Ordninga bør utformast på ein slik måte at den tilsette står under biskopen sitt tilsyn, på same måte som prestar som er vigsla til presteteneste.

Komiteen legg til grunn at alle som vert tilsette i prest under utdanning-ordninga, skal delta i programmet Vegen til vigsling (VTV), og at dette gjeld sjølv om den tilsette tidlegare har vore med i liknande program.

3. Komiteen legg til grunn at profesjonsstudiet fram mot cand. theol.-grad framleis skal vere den primære vegen til presteteneste i Den norske kyrkja, jf. tenesteordning og kvalifikasjonskrav for kyrkjelydsprestar § 3 første ledd nr. 1. Derfor er prest under utdanning-ordninga utforma som eit supplement til normalløpet for profesjonsstudiet.

Eit fleirtal i komiteen (9 medlemmar) legg til grunn at det ikkje skal stillast krav om alder til den som vert tilsett etter prest under utdanning-ordninga.

Eit mindretal i komiteen (7 medlemmar) legg til grunn at det skal stillast krav om alder til den som vert tilsett etter prest under utdanning-ordninga. Dette mindretalet vil peike på at kvalifikasjonskrava for å kunne tilsetjast etter prest under utdanning-ordninga står i tenesteordning og kvalifikasjonskrav for kyrkjelydsprestar § 3 første ledd nr. 1 og 2. I nr. 2 står det at som prest kan tilsetjast person som:

har fylt 35 år på tidspunkt for tilsetting, har fullført mastergrad eller tilsvarende samt i eller utenfor graden har

a. 120 studiepoeng, hvorav 30 på masternivå, innen de tradisjonelle teologiske hoveddisipliner, hvor områdene Det nye testamentet og lutherske bekjennelsesskrifter skal være dekket og

b. 60 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning ved, eller godkjent av, høgskole eller universitet med rett til å tildele cand.theol.-grad.

I forslaget til prest under utdanning-ordninga er det ikkje stilt som krav om at den som vert tilsett har fylt 35 år. Det å stille eit slikt alderskrav, kan mellom anna gjere at unge studentar framleis

vel profesjonsstudiet. Mindretallet i komiteen ser det derfor som tenleg at det vert teke inn eit alderskrav på 35 år, på tidspunktet for tilsetting, i framlegget til ny § 3 tredje ledd i tenesteordning med kvalifikasjonskrav for kyrkjelydsprestar.

4. Det er lagt fram forslag til ny § 18 fjerde ledd i personalreglement for Den norske kirke:

Før bispedømmerådet treffer vedtak om tilsetting av person som er vigslet til prest i et annet kirkesamfunn, skal biskopen etter samtale med søkeren ha funnet vedkommende skikket for prestatjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med Den norske kirkes ordninger. Tilsvarende gjelder for personer som er innstilt til en prest under utdanning-stilling.

Komiteen legg til grunn at denne samtalen, og løfta som vert gjevne der, inneheld element frå vigsling til prestateneste, utan at dette vert rekna som vigsling til prestateneste etter tenesteordning for biskopar § 8.

5. Det er gjort framlegg om ei normalordning (alternativ 1) der den som vert tilsett i ei prest under utdanning-stilling i ei periode på to år gjer teneste som prest på ein eller fleire tenestestadar i 60 % av stillinga, og samstundes har betalt permisjon frå 40 % av stillinga for å gjennomføre studiar. Dette medfører at 40 % av stillinga må fyllast ved bruk av eksisterande presteressursar i prostiet eller ved tilføring av ekstra presteressurs til prostiet. Komiteen legg til grunn at hovudregelen er at prostiet skal tilførast ekstra presteressurs tilsvarende 40 % prestestilling.
6. Komiteen ser at ikkje alle som vert tilsett under ordninga treng 40 % permisjon til studiar i 4 år, for eksempel fordi dei tidlegare er vigsle til anna kyrkjeleg teneste. Det kan unntaksvis inngåast avtalar om kortare studieperiode eller med ein lågare prosent for permisjonen.
7. Komiteen legg til grunn at ordninga får ei tidsavgrensing, og vil be om at Kyrkerådet legg til rette for ei følge-evaluering.

Forslag til vedtak

I

Kirkemøtet oppretter ordninga *prest under utdanning* og gir Kirkerådet fullmakt til å utarbeide en veiledning som angir rammebetingelser for opprettelse av *prest under utdanning*-stillinger.

II

I tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester gjøres følgende endringer:

§ 3 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til prest, kan bispedømmerådet midlertidig omgjøre stillingen til en stilling som prest under utdanning. Alternativt kan bispedømmerådet opprette stilling som prest under utdanning når en 4-årig fremskrivning av rekrutteringsbehovet ansees som kritisk. Et vilkår for slik tilsetting er at vedkommende og inngår en avtale med arbeidsgiver om videreutdanning for å kvalifisere seg for vigsling.

§ 5 nytt tredje punktum skal lyde:

For person i prest under utdanning-stilling gjelder kravet om vigsling fra det tidspunkt utdanningen er fullført.

III

I personalreglement for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 18 nytt andre ledd skal lyde:

Personer som blir tilsatt i en prest under utdanning-stilling, er unntatt fra kravet om vigsling frem til utdanningen er fullført.

Nåværende § 18 andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 18 nytt fjerde ledd skal lyde:

Før bispedømmerådet treffer vedtak om tilsetting av person som er vigslet til prest i et annet kirkesamfunn, skal biskopen etter samtale med søkeren ha funnet vedkommende skikket for prestedtjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med Den norske kirkes ordninger. Tilsvarende gjelder for personer som er innstilt til en prest under utdanning-stilling.

IV

Endringene trer i kraft straks.

Første plenumsbehandling:

Dirigent: Kjersti Landmark
Saksordfører: Kristine Lund Almås

Disse hadde ordet:

Kristine Lund Almås, Aud Valborg Tønnessen, Ingeborg Midttømme, Stein Reinertsen, Jo Hedberg, Turid Fjose, Marius Storvik, Tore Christiansen, Daniel Kydland, Thomas Raadin Iversen, Kjersti Gautestad Norheim

Forslag fremmet:

Endringsforslag (1) ved Aud Valborg Tønnessen:

Endring i §3: Begrepet "videreutdanning" foreslås erstattet med "utdanning", slik at siste setning lyder: "Et vilkår for slik tilsetting er at vedkommende inngår en avtale med arbeidsgiver om utdanning for å kvalifisere seg for vigsling."

Endringsforslag (2) ved Stein Reinertsen

Linje 37 Sette inn ordet: "lære": er forpliktet på Den norske kirkes lære og ordninger

Saken sendes tilbake til komitéen.

Andre innstilling fra komité E

Sammendrag av saksorienteringen

Det har de siste årene vært et økende fokus på behovet for rekruttering til kirkelige stillinger. Over tid har det etablert seg en praksis i flere bispedømmer der man har tilbudt teologistudenter stillinger som menighetsprest samtidig som man studerer, fordi kirken har en økende utfordring med å få kvalifiserte søkere til ledige stillinger. I all hovedsak er det snakk om andrekarriere-studenter. Dette har blitt håndtert noe ulikt i bispedømmene, og det har vært knyttet flere utfordringer til en slik praksis. Under Kirkemøtet i november 2021 ble kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger

behandlet (KM 24/21) og i Kirkemøtets vedtak framkom det at en slik ordning, kalt «prest under utdanning», forutsettes å komme på plass senest fra Kirkemøtet 2022.

Det legges opp til to alternative løsninger for opprettelse av "prest under utdanning"-stilling (PUU-stilling). Fortrinnsvis foreslås det at når en stilling som menighetsprest har vært utlyst uten at det har meldt seg kvalifiserte søkere, har bispedømmerådet mulighet til å omgjøre den konkrete, tidligere utlyste stillingen midlertidig til en PUU-stilling.

Alternativt kan det opprettes en prestevikar-stilling, ikke på basis av en tidligere utlyst stilling, men basert på et framtidig forventet bemanningsbehov. Det tilsettes i fast 100% stilling med visse betingelser bl.a. knyttet til fullføring av studiet og godkjenning for vigsling, samt bindingstid. I perioden fram til vigsling (tilsvarende studieperioden) gis det permisjon med lønn tilpasset studieprogresjonen for det enkelte semester etter en individuelt utarbeidet plan. Det legges opp til en gjennomsnittlig arbeidsmengde på 60 % av full stilling i studieperioden fram til vigsling, slik at betalt permisjon vil utgjøre 40% av full stilling.

Studieperioden er foreslått til 4 år, med en mulig forlengelse på 1 år. Dette for å sikre at ordningen har en oversiktlig tidshorisont for både arbeidstaker og arbeidsgiver. Slik sett kan et masterløp e.l. inkorporeres i ordningen. Ordningen legger opp til en 2-årig bindingstid etter fullført studieløp.

Etter fullført studieløp og oppnådd vigsling, vil det for alternativ 1 innebære at stillingsinnehaver normalt vigsles til prestetjeneste på samme tjenestested og med samme vilkår som i den tidligere utlyste stillingen. For alternativ 2 vil stillingsinnehaver vigsles til tjeneste som prostiprest i samme prosti eller flere av bispedømmets prostier som har behov for økt prestedekning, og får da vilkår som følger en slik stilling.

Forslaget medfører at det må gjøres endringer i tjenesteordning og kvalifikasjonskrav for menighetsprester og personalreglement for Den norske kirke.

Kirkerådet vedtok på sitt møte i februar å sende forslag til ordning for prest under utdanning på høring. Høringssvarene viste stor oppslutning om opprettelse av prest under utdanning, og ga bred støtte til hovedtrekkene i ordningen slik den er foreslått. Kirkerådet vil likevel foreslå enkelte endringer i forslaget til ordningen lys av kommentarer fra høringen.

Komiteens merknader

Komiteen legg saksorienteringa til grunn med følgjande merknadar:

1. Kyrkjemøtet 2021 handsama i sak KM 24/21 kvalifikasjonskrav for kyrkjelege stillingar, og gjorde vedtak om at ei ordning kalla «prest under utdanning», skulle kome på plass seinast frå Kyrkjemøtet 2022. Komiteen legg til grunn at denne saka, «Rekrutteringsstilling i Den norske kirke - Prest under utdanning», skildrar ei ordning som vil vere tenleg for å rekruttere fleire prestar til teneste i Den norske kyrkja. Kyrkerådet skal utarbeide ei rettleiing som gir rammer for oppretting av prest under utdanning-stillingar. Komiteen legg til grunn at denne rettleiinga vil etablere ordninga slik ho vert skildra i saksutgreiinga.
2. Forslaget til ordning for prest under utdanning legg opp til at den som vert tilsett av bispedømmerådet, skal tilsetjast fast i stillinga. Der vil vere ein risiko for at den som vert tilsett ikkje fullfører studiane i samsvar med føresetnadane for ordninga, og at den tilsette derfor ikkje kan vigslast til presteteneste. Det kan også verte tilsett personar som etter ei tid viser seg å ikkje vere eigna til presteteneste. For å redusere risikoar ved tilsetjinga, vil det vere avgjerande at tilsetjingsprosessen sikrar at den som vert tilsett er eigna til presteteneste, og at vedkomande vil

vere i stand til å fullføre studiane innanfor ordninga sine tidsrammer. I tilsetjingsprosessen må det gjerast grundige vurderingar av kandidaten, og om studieplanane er realistiske. Det vil dessutan vere avgjerande at den som vert tilsett er under biskopen sitt tilsyn, òg får tett oppfølging frå prosten og biskopen, samt at dette vert gjort i nært samarbeid med lærestadane og lokale mentorar. Ordninga bør utformast på ein slik måte at den tilsette står under biskopen sitt tilsyn, på same måte som prestar som er vigsla til presteneste.

Komiteen legg til grunn at alle som vert tilsette i prest under utdanning-ordninga, skal delta i programmet Vegen til vigsling (VTV), og at dette gjeld sjølv om den tilsette tidlegare har vore med i liknande program.

3. Komiteen legg til grunn at profesjonsstudiet fram mot cand. theol.-grad framleis skal vere den primære vegen til presteneste i Den norske kyrkja, jf. tenesteordning og kvalifikasjonskrav for kyrkjelydsprestar § 3 første ledd nr. 1. Derfor er prest under utdanning-ordninga utforma som eit supplement til normalløpet for profesjonsstudiet.

Hovudføremålet med prest under utdanning-ordninga er å rekruttere fleire søkjarar til prestestillingar i sokn og prosti. Det vil vere viktig for rekrutteringa at søkjargrunnlaget er så breitt som mogeleg. Komiteen ber derfor Kyrkerådet om å greie ut om studentar på profesjonsstudiet også kan tilsetjast i ordninga. Kyrkerådet si rettleiing for ordninga kan utformast i samsvar med denne utgreiinga.

Utgreiinga kan vise at ordninga bør opnast for studentar på profesjonsstudiet. For å kunne opne for at studentar på profesjonsstudiet eventuelt skal kunne tilsetjast, vil komiteen gjere framlegg om at ordlyden i tenesteordning og kvalifikasjonskrav for kyrkjelydsprestar § 3 nytt tredje ledd vert endra, slik at i siste punktum vert ordet «videreutdanning» erstatta med ordet «utdanning».

4. Det er lagt fram forslag til ny § 18 fjerde ledd i personalreglement for Den norske kyrkja:

Før bispedømmerådet treffer vedtak om tilsetting av person som er vigslat til prest i et annet kirkesamfunn, skal biskopen etter samtale med søkeren ha funnet vedkommende skikket for presteneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med Den norske kirkes ordninger. Tilsvarende gjelder for personer som er innstilt til en prest under utdanning-stilling.

Komiteen legg til grunn at denne samtalen, og løfta som vert gjevne der, inneheld element frå vigsling til presteneste, utan at dette vert rekna som vigsling til presteneste etter tenesteordning for biskopar § 8.

5. Det er gjort framlegg om ei normalordning (alternativ 1) der den som vert tilsett i ei prest under utdanning-stilling, i ei periode på to år gjer teneste som prest på ein eller fleire tenestestadar i 60 % av stillinga, og samstundes har betalt permisjon frå 40 % av stillinga for å gjennomføre studiar. Dette medfører at 40 % av stillinga må fyllast ved bruk av eksisterande presteressursar i prostiet eller ved tilføring av ekstra presteressurs til prostiet. Komiteen legg til grunn at hovudregelen er at prostiet skal tilførast ekstra presteressurs tilsvarende 40 % prestestilling.

Stillingane som vert omfatta av prest under utdanning-ordninga vert i utgangspunktet finansierte over bispedømmeråda sine ordinære budsjett. Det bør etablerast ei ordning der bispedømmeråda kan søkje Kyrkerådet om midlar til dekking av ekstra kostnader ved permisjonar og til studiestøtte.

6. Komiteen ser at ikkje alle som vert tilsett under ordninga, treng 40 % permisjon til studiar i 4 år, for eksempel fordi dei tidlegare er vigsla til anna kyrkjeleg teneste. Det kan unntaksvis inngåast avtalar om kortare studieperiode eller med ein lågare prosent for permisjonen.

7. Komiteen gjer framlegg om at ordet «lære» vert sett inn i første setning i forslaget til ny § 18 fjerde ledd, slik at setninga får følgjande ordlyd:

Før bispedømmerådet treffer vedtak om tilsetting av person som er vigslet til prest i et annet kirkesamfunn, skal biskopen etter samtale med søkeren ha funnet vedkommende skikket for prestatjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med Den norske kirkes lære og ordninger.

8. Komiteen legg til grunn at ordninga får ei tidsavgrensing, og vil be om at Kyrkjerådet legg til rette for ei følge-evaluering.

Forslag til vedtak

I

Kirkemøtet oppretter ordningen *prest under utdanning* og gir Kirkerådet fullmakt til å utarbeide en veiledning som angir rammebetingelser for opprettelse av *prest under utdanning*-stillinger.

II

I tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester gjøres følgende endringer:

§ 3 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til prest, kan bispedømmerådet midlertidig omgjøre stillingen til en stilling som prest under utdanning. Alternativt kan bispedømmerådet opprette stilling som prest under utdanning når en 4-årig fremskrivning av rekrutteringsbehovet ansees som kritisk. Et vilkår for slik tilsetting er at vedkommende og inngår en avtale med arbeidsgiver om utdanning for å kvalifisere seg for vigsling.

§ 5 nytt tredje punktum skal lyde:

For person i prest under utdanning-stilling gjelder kravet om vigsling fra det tidspunkt utdanningen er fullført.

III

I personalreglement for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 18 nytt andre ledd skal lyde:

Personer som blir tilsatt i en prest under utdanning-stilling, er unntatt fra kravet om vigsling frem til utdanningen er fullført.

Nåværende § 18 andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 18 nytt fjerde ledd skal lyde:

Før bispedømmerådet treffer vedtak om tilsetting av person som er vigslet til prest i et annet kirkesamfunn, skal biskopen etter samtale med søkeren ha funnet vedkommende skikket for prestatjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med Den norske kirkes lære og ordninger. Tilsvarende gjelder for personer som er innstilt til en prest under utdanning-stilling.

IV

Endringene trer i kraft straks.

Plenumsbehandling 2:

Dirigent: Kjersti Landmark
Saksordfører: Kristine Lund Almås

Disse hadde ordet:
Kristine Lund Almås, Aud Valborg Tønnessen, Vidar L. Haanes

Kirkemøtets vedtak

I

Kirkemøtet oppretter ordningen *prest under utdanning* og gir Kirkerådet fullmakt til å utarbeide en veiledning som angir rammebetingelser for opprettelse av *prest under utdanning*-stillinger.

II

I tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester gjøres følgende endringer:

§ 3 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til prest, kan bispedømmerådet midlertidig omgjøre stillingen til en stilling som prest under utdanning. Alternativt kan bispedømmerådet opprette stilling som prest under utdanning når en 4-årig fremskrivning av rekrutteringsbehovet ansees som kritisk. Et vilkår for slik tilsetting er at vedkommende og inngår en avtale med arbeidsgiver om utdanning for å kvalifisere seg for vigsling.

§ 5 nytt tredje punktum skal lyde:

For person i prest under utdanning-stilling gjelder kravet om vigsling fra det tidspunkt utdanningen er fullført.

III

I personalreglement for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 18 nytt andre ledd skal lyde:

Personer som blir tilsatt i en prest under utdanning-stilling, er unntatt fra kravet om vigsling frem til utdanningen er fullført.

Nåværende § 18 andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 18 nytt fjerde ledd skal lyde:

Før bispedømmerådet treffer vedtak om tilsetting av person som er vigslet til prest i et annet kirkesamfunn, skal biskopen etter samtale med søkeren ha funnet vedkommende skikket for preste-tjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med Den norske kirkes_ordninger. Tilsvarende gjelder for personer som er innstilt til en prest under utdanning-stilling.

IV

Endringene trer i kraft straks.

Enstemmig vedtatt.

KM 14/22 Uttalelse om krigen i Ukraina

Første innstilling fra komité E

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet 2022 har bedt om at det utarbeides en uttalelse om krigen i Ukraina.

Komiteens merknader

1. Komiteen ønsket at Kirkemøtet skal henvende seg til allmennheten, menighetene i Den norske kirke og kirkene i Ukraina. Ettersom dette er svært ulike målgrupper som krever ulike sjangre, har komiteen valgt å dele dette opp slik:
 1. Kirkemøtet vedtar uttalelsen «Krigen i Ukraina - samhold og håp».
 2. Kirkemøtet sender en hilsen til Kirkerådet i Ukraina.
 3. Kirkemøtet ber Bispemøtet henvende seg til menighetene med oppfordring til forbønn og solidaritet

Uttalelsen bør legges ved Bispemøtets henvendelse til menighetene.

2. Komiteen har lagt vekt på at uttalelsens språk tydeliggjør hvem avsenderen er. Det kirkelige språket er balansert opp mot en språkbruk som kommuniserer til en bredere målgruppe.
3. Komiteen ønsker en aktuell uttalelse og tar utgangspunkt i den siste tids utvikling i Russland og Ukraina. Krigens konsekvenser i og utenfor Europa er vektlagt. Uttalelsen markerer et skille mellom den politiske ledelsen i Russland og det russiske folk. Dette er særlig viktig etter den siste utviklingen i Russland. Uttalelsen minner om at det også pågår krig og konflikter i andre deler av verden, og oppfordrer norske myndigheter til å ikke omdirigere humanitær støtte til Ukraina, på en slik måte at andre sårbare grupper i verden betaler prisen.
4. Komiteen satte pris på preses' åpningstale til Kirkemøtet og har valgt å innarbeide noen perspektiver derfra. Det handler om utfordringen til samhold og solidaritet i vårt land og i Europa og en tydeliggjøring av kirkens kjærlighetsbudskap.

Kirken skal formidle håp, og derfor understreker uttalelsen håpsperspektivet og kirkens tro på at kjærligheten vil seire.

5. Komiteen har mottatt innspill fra komite D og F og har vurdert dem. Uttalelsen må være kort, og komiteen har bestrebet seg på å ikke ha med for mange momenter.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet vedtar uttalelsen «Krigen i Ukraina - samhold og håp».
2. Kirkemøtet sender en hilsen til Kirkerådet i Ukraina.
3. Kirkemøtet ber Bispemøtet henvende seg til menighetene med oppfordring til forbønn og solidaritet.

Krigen i Ukraina - samhold og håp

Det russiske angrepet på Ukraina ryster og splitter verden. Nå settes vår evne og vilje til samhold og solidaritet på prøve. Kirkemøtet tar klar avstand fra krigen i Ukraina og den uretten og polariseringen den fører med seg. Nå må vi, som fellesskap i Norge og i Europa, stå sammen for å styrke de gode kreftene som kan få slutt på krigen og fremme rettferdighet, forsoning og framtidshåp.

Krigen fører til globale kriser

Kirkemøtet ser med sorg og fortvilelse på utviklingen i Ukraina og Russland. FN-kommisjonen dokumenterer krigsforbrytelser og menneskerettighetsbrudd, som synliggjør en forakt for menneskeliv som er vanskelig å fatte. President Putin har igangsatt en delvis militær mobilisering av 300 000 soldater. Nye liv vil gå tapt og flere drives på flukt fra Ukraina, men også fra det autoritære regimet i Russland.

Krigens følger blir stadig mer omfattende i Europa og i hele verden. Frykten for bruk av atomvåpen øker, og energikrisen og prisøkningen på mat rammer millioner. Dette skjer samtidig som miljø-katastrofen og følgene av pandemien preger en såret verden og bidrar til å forsterke forskjeller. Verden er i krise, og det kaller oss til samhold og handling!

Krigen er opprør mot Gud

Kirkemøtet fordømmer Russlands krigføring og okkupasjon i Ukraina og uttrykker vår dypeste medfølelse med det ukrainske folket. Vi er særlig bekymret for barn og ungdom som frarøves liv, helse, familie og framtidsmuligheter. Vi vil også uttrykke solidaritet med de russerne i vårt naboland som protesterer mot krigen, og straffes og fengsles når de demonstrer for fred.

Angrepet på Ukraina er forkastelig og en hån mot de kristne og humanistiske verdiene Europa er tuftet på. Den råskapen vi nå er vitne til, er en synd mot mennesker og et opprør mot Guds vilje. Forakten for livet og ødeleggelsene av fellesskap og natur, minner oss om hva vi mennesker er i stand til når ondskaper tar overhånd. Demokrati og rettferdighet er ingen selvfølge, heller ikke i Europa. Dette må voktes og næres for ikke å forvitne. Her har vi alle et ansvar. Den russiske krigføringen er brudd på folkeretten og et alvorlig slag mot den internasjonale orden som ble etablert i Europa etter andre verdenskrig. Den russiske aggresjonen må stoppes.

Kirken kan ikke be om fred uten å fordømme den urett og de løgner som nærer krigen. Kirkemøtet tar skarp avstand for alle former for politisk og religiøs retorikk som kan brukes til å spre hat og undergrave demokratiske verdier, og dermed legitimere angrepet på Ukraina. Vi ber ledelsen i Den russisk-ortodokse kirke ta klar avstand fra krigen, og delta i økumeniske dialoger som fremmer forsoning og fred. Den norske kirke vil bidra til slike samtaler, både i samarbeid med Kirkenes verdensråd og på andre måter.

En urolig tid utfordrer oss

Krigen i Ukraina stiller oss overfor en rekke krevende politiske og etiske dilemmaer. Vest-Europas raske holdningsendring om bruk av våpen i krigstid og ressursbruken til militært materiell i forhold til diplomatisk innsats og konfliktfrembygging. Dette utfordrer oss til nytenkning om hvordan krig best kan avverges og avsluttes. Mange flyktninger fra Ukraina er kommet til Norge. Nå kreves det av oss at vi også forholder oss til de russiske flyktningene. Russere generelt må ikke holdes ansvarlig for krigen, og

trakassering av russere i Norge er uakseptabelt. I nord har vi et godt naboforhold til det russiske folket, og det vil vi ta vare på.

Det er naturlig at vi er mest opptatt av krigen i vårt nærrområde, men vi må ikke glemme at det pågår kriger og væpnede konflikter også i andre deler av verden. Nå omdirigeres humanitær støtte til Europa. Det går ut over noen av verdens aller mest sårbare mennesker. Kirkemøtet oppfordrer innstendig norske myndigheter til å opprettholde den humanitære støtten til andre deler av verden, samtidig som man støtter Ukraina.

Nå kreves det mer av oss

Vi må, som samfunn og kirke, være med å betale hva kampen for fred og rettferdighet koster. Det kan bli mer konkret og omfattende enn vi aner og ønsker. Medmennesker i Ukraina betaler med liv, helse, trygghet og frihet. Vi må være rause og utholdende i vår støtte og solidaritet med det ukrainske folket, enten de er i Ukraina eller kommer som flyktninger hit til Norge.

Den russiske presidenten har framkalt en energikrise i Europa, og den angår Norge på en særlig måte. Nå er det tid for solidaritet, i vårt land og med Europa. Nå er det helt nødvendig å stå sammen. Vi kan alle tape dersom vi lar denne krisen føre til dype splittelser og sosial og politisk uro. Mer enn noen gang trenger vi å vise hverandre tillit og vilje til å dele byrdene og godene så rettferdig som mulig. Slik kan vi motvirke polarisering og utenforskap. Alle må bidra til fellesskapet ut fra sine forutsetninger, og de svakeste må skjermes for ytterligere byrder. Dette vil koste mer for de fleste av oss, både i private husholdninger og i samfunnslivet.

Kjærlighetens vei

Kirken tror at kjærligheten er den kraft som Gud utruker oss med for å ta oppgjør med urett for å kunne leve godt sammen. Kjærligheten kan åpne veier til forsoning og fred, som kirken må være villig til å gå selv om de noen ganger er kronglete.

Grunnlaget for varig fred i Ukraina, som i alle land, er rettferdighet, respekt for folke-retten og vern om demokrati, sivilsamfunn og menneskeliv. Samhold på tvers av grenser og mellom nasjoner og folk, trengs som aldri før. Vi skal leve sammen, etter denne krisen, også med det russiske folk som nå er splittet og kneblet.

Kirkene spiller en viktig rolle i å lege krigens sår og fastholde håpet om at de gode kreftene vil seire. Som kristne tror vi at kjærligheten er sterkere enn døden, og det gir oss visshet om at krigen i Ukraina vil ta slutt. Kirkene i Ukraina står sammen i arbeidet for fred og gjenoppbygging, og Den norske kirke vil, gjennom vårt internasjonale økumeniske arbeid i Europa og som naboland til Russland, tilby støtte og forbønn til dette viktige arbeidet.

Menighetene i Den norske kirke ber om fred i Ukraina, tenner lys for ofrene, samler inn penger til humanitær støtte i Ukraina og nabolandene og tar imot flyktninger i sine lokalsamfunn. Kirkemøtet vil takke alle menighetene for dette engasjementet og oppfordrer til at det fortsetter.

Sammen holder vi fast i håpet om at freden og rettferdigheten vil komme til Ukraina.

Hilsen til Kirkerådet i Ukraina

Kjære brødre og søstre i Kristus.

Kirkemøtet i Den norske kirke sender med dette sin hilsen til våre kristne søsken i Ukraina.

I over et halvt år har vi vært vitne til en grusom krig på ukrainsk jord. Vi ser lidelsene denne meningsløse krigen medfører, og er dypt opprørt over det russiske regimets ondskapfulle krigshandlinger. Det er

med forferdelse vi er vitne til alt som blir ødelagt, både menneskeliv, relasjoner og materielle verdier. Vi tenker ikke minst på alle barn og unge som rammes.

Denne tiden minner oss om at fred er verdifullt og skjært.

Som kristne må vårt svar på en krise alltid være forankret i bønn. Vi ber om fred og rettferdighet i Ukraina. Vi ber for folket i Ukraina og landets ledere.

Vi deler sorgen over alle ofre for krigen og vi ber for alle dem som har mistet sitt hjem og som er drevet på flukt. Vi ber for alle familier som splittes og som opplever dyp sorg. Vi ber for alle dem som bidrar med hjelp og omsorg og som bringer håp i en krevende tid.

Når Kirkemøtet i Den norske kirke samles denne uken, drøfter vi hvordan vi kan være håpsbærere i vår tid. Vi står sammen med det ukrainske folk og våre kristne søsken og ber om kraft til å holde fast ved det håp vi deler. Det håp som er forankret i vår tro på Jesus Kristus.

«La oss holde urokkelig fast ved bekjennelsen av håpet, for han som ga løftet, er trofast».

Heb. 10, 23

Hilsen

Kristin Gunleiksrud Raaum
Leder av Kirkerådet

Olav Fykse Tveit
Preses i Bispemøtet

Plenumsbehandling 1:

Dirigent: Kjersti Landmark
Saksordfører: Anne Lise Ådnøy

Disse hadde ordet:

Anne Lise Ådnøy, Ingeborg Midttømme, Sidsel Repstad, Olav Øygard, Jo Hedberg, Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad, 125 Thomas Raadin Iversen, Dag Tormod Milje, Odd Einar Dørum, Karin-Elin Berg, Marianne Meling Kvamsøe, Erik Sverresson Seem, Kathrine Tallaksen Skjerdal, Anita Apelthun Sæle

Forslag fremmet:

Endringsforslag 1 ved Sidsel Repstad

Endre ordet stoppes til ordet stoppe i linje 46.

Dvs. at setningen endres til: Den russiske aggresjonen må stoppe

Endringsforslag 2 ved Olav Øygard

Linje 60-61: Nå kreves det av oss at vi også forholder oss til de russiske flyktingene. Endres til: «Nå kreves det av oss at vi også forholder oss til russere i Norge.

Endringsforslag 3 ved Jo Hedberg

..linje 30

..alle ofre og alle som har mistet en av sine kjære

Endringsforslag 4 ved Rikke Elisabeth Grevstad Kopperstad

3. Kirkemøtet ber bispemøtet datofeste en nasjonal bønnedag for Ukraina, med oppfordring til bønn i menigheter, i hjem og i samfunnet for øvrig. Forslag til ferdig formulerte bønner kan utformes.

Endringsforslag 5 ved 125 Thomas Raadin Iversen

Endre rekkefølgen på de to setningene i linje 34-37.

Endringsforslag 6 ved Kathrine Tallaksen Skjerdal

1. Komité D har ikke bidratt til arbeidet med denne saken.
2. linje 49: endre for til fra
3. linje 88: Henvise til at Gud er kjærlighetens kilde.

Saken sendes tilbake til komitéen.

Andre innstilling fra komité E

Sammendrag av saksorienteringen

Kirkemøtet 2022 har bedt om at det utarbeides en uttalelse om krigen i Ukraina.

Komiteens merknader

6. Komiteen ønsket at Kirkemøtet skal henvende seg til allmennheten, menighetene i Den norske kirke og kirkene i Ukraina. Ettersom dette er svært ulike målgrupper som krever ulike sjangre, har komiteen valgt å dele dette opp slik:
 1. Kirkemøtet vedtar uttalelsen «Krigen i Ukraina - samhold og håp».
 2. Kirkemøtet sender en hilsen til Kirkerådet i Ukraina.
 3. Kirkemøtet ber Bispemøtet henvende seg til menighetene med oppfordring til forbønn og solidaritet.Uttalelsen bør legges ved Bispemøtets henvendelse til menighetene.
7. Komiteen har lagt vekt på at uttalelsens språk tydeliggjør hvem avsenderen er. Det kirkelige språket er balansert opp mot en språkbruk som kommuniserer til en bredere målgruppe.
8. Komiteen ønsker en aktuell uttalelse og tar utgangspunkt i den siste tids utvikling i Russland og Ukraina. Krigens konsekvenser i og utenfor Europa er vektlagt. Uttalelsen markerer et skille mellom den politiske ledelsen i Russland og det russiske folk. Dette er særlig viktig etter den siste utviklingen i Russland. Uttalelsen minner om at det også pågår krig og konflikter i andre deler av verden, og oppfordrer norske myndigheter til å ikke omdirigere humanitær støtte til Ukraina, på en slik måte at andre sårbare grupper i verden betaler prisen.
9. Komiteen satte pris på preses' åpningstale til Kirkemøtet og har valgt å innarbeide noen perspektiver derfra. Det handler om utfordringen til samhold og solidaritet i vårt land og i Europa og en tydeliggjøring av kirkens kjærlighetsbudskap. Kirken skal formidle håp, og derfor understreker uttalelsen håpsperspektivet og kirkens tro på at kjærligheten vil seire.
10. Komiteen har mottatt innspill fra komité B og F og har vurdert dem. Uttalelsen må være kort, og komiteen har bestrebet seg på å ikke ha med for mange momenter.

6. Komiteen har vurdert de syv endringsforslagene fra første plenumsbehandling. Alle er ivaretatt i bearbeidelsen av uttalelsen og ved at forslagene om nasjonal bønnedag og bønn for myndighetene oversendes Bispemøtet.
Avsnittet om menighetene i førsteutkastet er tatt ut og vil bli oversendt til Bispemøtet slik at det kan innarbeides i biskopenes henvendelse til menighetene.
7. Der er ikke gjort noen endringer i selve vedtaksforslaget (linje 1 – 7).
Det er gjort omfattende endringer i forslaget til uttalelse (linje 10 – 68), og det gir derfor liten mening å presentere et «spor endring»-dokument. Teksten er kortet ned til det halve og utgjør nå en side.
Den opprinnelige teksten finnes som førsteutkast i Go Plenum.
I hilsenen (linje 71 – 107) er det gjort to små endringer som er markert i teksten.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet vedtar uttalelsen «Krigen i Ukraina - samhold og håp».
2. Kirkemøtet sender en hilsen til Kirkerådet i Ukraina.
3. Kirkemøtet ber Bispemøtet henvende seg til menighetene med oppfordring til forbønn og solidaritet.

Krigen i Ukraina - samhold og håp

Det russiske angrepet på Ukraina ryster og splitter verden. Nå settes vår vilje til samhold og solidaritet på prøve. Nå må vi stå sammen og styrke de gode kreftene som kan få slutt på krigen og fremme rettferdighet og fred.

Kirkemøtet fordømmer Russlands okkupasjon og krigføring i Ukraina og ser med sorg og fortvilelse på utviklingen. Vi vil uttrykke vår dypeste medfølelse med det ukrainske folket, men også solidaritet med de russerne som protesterer mot krigen. Vi er særlig bekymret for alle barn og unge som nå frarøves liv og framtidsmuligheter.

Den russiske krigføringen er brudd på folkeretten og et alvorlig slag mot den internasjonale orden som ble etablert i Europa etter andre verdenskrig. Dokumenterte krigsforbrytelser og menneskerettighetsbrudd synliggjør en forakt for menneskeliv som er vanskelig å fatte. Det russiske regimets mobilisering og trussel om bruk av atomvåpen er en skremmende eskalering av krigen.

Krigen er opprør mot Gud

Angrepet på Ukraina er en hån mot de kristne og humanistiske verdiene Europa er tuftet på. Krigens råskap er synd mot mennesker og opprør mot Guds vilje. Kirkemøtet reagerer sterkt på de løgner som nærer krigen og alle former for politisk og religiøs retorikk som brukes til å spre hat og undergrave fellesskap. Demokrati og er ingen selvfølge, og må voktes og næres for ikke å forvitte.

Vi ber ledelsen i Den russisk-ortodokse kirke om å ta klar avstand fra krigen og delta i økumeniske dialoger som fremmer forsoning og fred. Den norske kirke vil bidra til slike samtaler, både i samarbeid med Kirkenes verdensråd og på andre måter.

En urolig tid utfordrer

Krigen i Ukraina reiser mange politiske og etiske dilemmaer. I Vest-Europa har det skjedd en rask holdningsendring til våpenstøtte til land i krig. Dette utfordrer til refleksjon om hvordan krig best kan avverges og avsluttes.

Det er viktig å huske at det foregår krig og væpnede konflikter også i andre deler av verden. Nå omdirigeres humanitær støtte til Europa. Kirkemøtet oppfordrer innstendig norske myndigheter til å opprettholde den humanitære støtten til andre deler av verden, samtidig som man støtter Ukraina.

Nå kreves det mer av oss

Vi må, som samfunn og kirke, være med og betale hva kampen for fred koster. Krigens følger blir stadig mer omfattende. Energikrise, matmangel og prisøkning rammer millioner. Sammen med klimaendringer, miljøkatastrofe og pandemi, bidrar dette til å forsterke forskjellene.

Nå er det tid for solidaritet, også i vårt land og med Europa, slik at vi unngår at krisen fører til dype splittelser og økende sosial og politisk uro. Alle må bidra til fellesskapet ut fra sine forutsetninger, og de mest utsatte må skjermes. Dette vil koste mer for de fleste av oss.

Mange flyktninger fra Ukraina er kommet til Norge. Nå kommer det trolig også russiske flyktninger. Russere generelt må ikke holdes ansvarlig for krigen, og trakassering av russere i Norge er uakseptabelt. Vi har et godt naboforhold til det russiske folket, og det vil vi ta vare på.

Kjærlighetens vei

Kjærligheten fra Gud driver oss til medmenneskelighet og til å arbeide for forsoning og fred. Kirkene kan spille en viktig rolle i å lege krigens sår og bidra til gjenoppbygging. I Ukraina står kirkene sammen. Den norske kirke vil be for og støtte det ukrainske folket. Sammen med dem holder vi fast i håpet om at fred og rettferdighet vil seire.

Hilsen til Kirkerådet i Ukraina

Kjære søsken i Kristus.

Kirkemøtet i Den norske kirke sender med dette sin hilsen til våre kristne søsken i Ukraina.

I over et halvt år har vi vært vitne til en grusom krig på ukrainsk jord. Vi ser lidelsene denne meningsløse krigen medfører, og er dypt opprørt over det russiske regimets ondskapsfulle krigshandlinger. Det er med forferdelse vi er vitne til alt som blir ødelagt, både menneskeliv, relasjoner og materielle verdier. Vi tenker ikke minst på alle barn og unge som rammes.

Denne tiden minner oss om at fred er verdifullt og skjært.

Som kristne må vårt svar på en krise alltid være forankret i bønn. Vi ber om fred og rettferdighet i Ukraina. Vi ber for folket i Ukraina og landets ledere.

Vi deler sorgen over alle ofre for krigen og vi ber for alle dem som har mistet sine kjære og sitt hjem og som er drevet på flukt. Vi ber for alle familier som splittes og som opplever dyp sorg. Vi ber for alle dem som bidrar med hjelp og omsorg og som bringer håp i en krevende tid.

Når Kirkemøtet i Den norske kirke samles denne uken, drøfter vi hvordan vi kan være håpsbærere i vår tid. Vi står sammen med det ukrainske folk og våre kristne søsken og ber om kraft til å holde fast ved det håp vi deler. Det håp som er forankret i vår tro på Jesus Kristus.

«La oss holde urokkelig fast ved bekjennelsen av håpet, for han som ga løftet, er trofast».
Heb. 10, 23

Hilsen

Kristin Gunleiksrud Raaum
Leder av Kirkerådet

Olav Fykse Tveit
Preses i Bispemøtet

Plenumsbehandling 2:

Dirigent: Kjersti Landmark

Saksordfører: Anne Lise Ådnøy

Disse hadde ordet:
Anne Lise Ådnøy, Olav Fykse Tveit

Forslag fremmet under 1.gangs behandling og komiteens behandling av disse:

Endringsforslag 1 ved Sidsel Repstad:	Komité - Ansees ivaretatt, føler seg ivaretatt
Endringsforslag 2 ved Olav Øygard:	Komité - Ansees ivaretatt, føler seg ivaretatt
Endringsforslag 3 ved Jo Hedberg:	Komité - Ansees ivaretatt, føler seg ivaretatt
Endringsforslag 4 ved Rikke E.G.Kopperstad	Komité - Ansees ivaretatt, føler seg ivaretatt
Endringsforslag 5 ved 125 Thomas Raadin Iversen:	Komité - Ansees ivaretatt, føler seg ivaretatt
Endringsforslag 6 ved Kathrine Tallaksen Skjerdal:	Komité - Ansees ivaretatt, føler seg ivaretatt
Endringsforslag 7 ved Ingeborg Midttømme:	Komité - Ansees ivaretatt, føler seg ivaretatt

Kirkemøtets vedtak:

1. Kirkemøtet vedtar uttalelsen «Krigen i Ukraina - samhold og håp».
2. Kirkemøtet sender en hilsen til Kirkerådet i Ukraina.
3. Kirkemøtet ber Bispemøtet henvende seg til menighetene med oppfordring til forbønn og solidaritet.

Krigen i Ukraina - samhold og håp

Det russiske angrepet på Ukraina ryster og splitter verden. Nå settes vår vilje til samhold og solidaritet på prøve. Nå må vi stå sammen og styrke de gode kreftene som kan få slutt på krigen og fremme rettferdighet og fred.

Kirkemøtet fordømmer Russlands okkupasjon og krigføring i Ukraina og ser med sorg og fortvilelse på utviklingen. Vi vil uttrykke vår dypeste medfølelse med det ukrainske folket, men også solidaritet med de russerne som protesterer mot krigen. Vi er særlig bekymret for alle barn og unge som nå frarøves liv og framtidsmuligheter.

Den russiske krigføringen er brudd på folkeretten og et alvorlig slag mot den internasjonale orden som ble etablert i Europa etter andre verdenskrig. Dokumenterte krigsforbrytelser og menneskerettighetsbrudd synliggjør en forakt for menneskeliv som er vanskelig å fatte. Det russiske regimets mobilisering og trussel om bruk av atomvåpen er en skremmende eskalering av krigen.

Krigen er opprør mot Gud

Angrepet på Ukraina er en hån mot de kristne og humanistiske verdiene Europa er tuftet på. Krigens råskap er synd mot mennesker og opprør mot Guds vilje. Kirkemøtet reagerer sterkt på de løgner som nærer krigen og alle former for politisk og religiøs retorikk som brukes til å spre hat og undergrave fellesskap. Demokrati er ingen selvfølge, og må voktes og næres for ikke å forvitte.

Vi ber ledelsen i Den russisk-ortodokse kirke om å ta klar avstand fra krigen og delta i økumeniske dialoger som fremmer forsoning og fred. Den norske kirke vil bidra til slike samtaler, både i samarbeid med Kirkenes verdensråd og på andre måter.

En urolig tid utfordrer

Krigen i Ukraina reiser mange politiske og etiske dilemmaer. I Vest-Europa har det skjedd en rask holdningsendring til våpenstøtte til land i krig. Dette utfordrer til refleksjon om hvordan krig best kan avverges og avsluttes.

Det er viktig å huske at det foregår krig og væpnede konflikter også i andre deler av verden. Nå omdirigeres humanitær støtte til Europa. Kirkemøtet oppfordrer innstendig norske myndigheter til å opprettholde den humanitære støtten til andre deler av verden, samtidig som man støtter Ukraina.

Nå kreves det mer av oss

Vi må, som samfunn og kirke, være med og betale hva kampen for fred koster. Krigens følger blir stadig mer omfattende. Energikrise, matmangel og prisøkning rammer millioner. Sammen med klimaendringer, miljøkatastrofe og pandemi, bidrar dette til å forsterke forskjellene.

Nå er det tid for solidaritet, også i vårt land og med Europa, slik at vi unngår at krisen fører til dype splittelser og økende sosial og politisk uro. Alle må bidra til fellesskapet ut fra sine forutsetninger, og de mest utsatte må skjermes. Dette vil koste mer for de fleste av oss.

Mange flyktninger fra Ukraina er kommet til Norge. Nå kommer det trolig også russiske flyktninger. Russere generelt må ikke holdes ansvarlig for krigen, og trakassering av russere i Norge er uakseptabelt. Vi har et godt naboforhold til det russiske folket, og det vil vi ta vare på.

Kjærlighetens vei

Kjærligheten fra Gud driver oss til medmenneskelighet og til å arbeide for forsoning og fred. Kirkene kan spille en viktig rolle i å lege krigens sår og bidra til gjenoppbygging. I Ukraina står kirkene sammen. Den norske kirke vil be for og støtte det ukrainske folket. Sammen med dem holder vi fast i håpet om at fred og rettferdighet vil seire.

Hilsen til Kirkerådet i Ukraina

Kjære søsken i Kristus.

Kirkemøtet i Den norske kirke sender med dette sin hilsen til våre kristne søsken i Ukraina.

I over et halvt år har vi vært vitne til en grusom krig på ukrainsk jord. Vi ser lidelsene denne meningsløse krigen medfører, og er dypt opprørt over det russiske regimets ondskapsfulle krigshandlinger. Det er med forferdelse vi er vitne til alt som blir ødelagt, både menneskeliv, relasjoner og materielle verdier. Vi tenker ikke minst på alle barn og unge som rammes.

Denne tiden minner oss om at fred er verdifullt og skjært.

Som kristne må vårt svar på en krise alltid være forankret i bønn. Vi ber om fred og rettferdighet i Ukraina. Vi ber for folket i Ukraina og landets ledere.

Vi deler sorgen over alle ofre for krigen og vi ber for alle dem som har mistet sine kjære og sitt hjem og som er drevet på flukt. Vi ber for alle familier som splittes og som opplever dyp sorg. Vi ber for alle dem som bidrar med hjelp og omsorg og som bringer håp i en krevende tid.

Når Kirkemøtet i Den norske kirke samles denne uken, drøfter vi hvordan vi kan være håpsbærere i vår tid. Vi står sammen med det ukrainske folk og våre kristne søsken og ber om kraft til å holde fast ved det håp vi deler. Det håp som er forankret i vår tro på Jesus Kristus.

«La oss holde urokkelig fast ved bekjennelsen av håpet, for han som ga løftet, er trofast».
Heb. 10, 23

Hilsen

Kristin Gunleiksrud Raaum
Leder av Kirkerådet

Olav Fykse Tveit
Preses i Bispemøtet

Enstemmig vedtatt.

Deltakere på Kirkemøtet 2022

Etternavn	Fornavn	Bispedømme
Almås	Kristine Lund	Borg
Alstad	Gunhild Tomter	Hamar
Alvsvåg	Kari Mangrud	Borg
Bakken	Brooke	Tunsberg
Berg	Jens Chr.	Sør-Hålogaland
Berg	Karin-Elin	Borg
Bergslid	Martha Garborg	Nidaros
Birkedal	Erling	Borg
Birkedal	Martin	Agder og Telemark
Bjåstad	Magne	Stavanger
Bråthen	Gunnar	Sør-Hålogaland
Braathen	Hanne Marit	Nord-Hålogaland
Baartvedt	Nora Sætre	Bjørgvin
Christiansen	Tore	Sør-Hålogaland
Damman	Terje	Agder og Telemark
Dekko	Inga Stoveland	Tunsberg
Denstad	Randi Sollie	Nidaros
Disch	Per Gunnar	Agder og Telemark
Dørum	Odd Einar	Oslo
Døsvik	Alex Ramstad	Nidaros
Egebakken	Therese	Stavanger
Eide	Marius Berge	Oslo
Eide	Solveig Botnen	Agder og Telemark
Eira	Sara Ellen Anne	Samisk kirkeråd
Endal	Gunnstein	Hamar
Enemo	Trond	Hamar
Eriksen	Christel Benedicte	Nord-Hålogaland
Espeland	Gyrid	Stavanger
Finnset	Herborg Oline	Nidaros
Fiske	Solveig	Hamar
Fjose	Turid	Bjørgvin
Flæten	Ole Jacob	Borg
Furuseth	Kjersti Ngozi	Nidaros
Fylling	Astrid	Bjørgvin
Gjendemsjø	Johan	Møre
Gjeset	Agnes Sofie	Nidaros
Gjone	Anne Helen Mangelrød	Tunsberg
Grahl-Jacobsen	Lill Tone	Tunsberg
Grutle	Bjørn Tore	Hamar
Gulbrandsen	John Henrik	Nidaros
Hedberg	Jo	Tunsberg
Hegstad	Harald	Oslo
Hellerdal	Helene Breivik	Stavanger

Hersvik	Magne	Stavanger
Heskestad	Liv Heidrun Skaar	Stavanger
Hummelvoll	Linn Strømme	Tunsberg
Huseby	Finn Ragnvald	Hamar
Håland	Turid Torland	Agder og Telemark
Ims	Marta Kristine	Nord-Hålogaland
Jakobsen	Hanne	Sør-Hålogaland
Juritzen	Arve Otter	Oslo
Kirkebø	Karl Johan	Bjergvin
Knutsen	Tove Karoline	Nord-Hålogaland
Kopperstad	Rikke Elisabeth Grevstad	Møre
Krogh	Kai	Nord-Hålogaland
Kydland	Daniel	Bjergvin
Lalim	Marta Bjørnøy	Hamar
Landmark	Kjersti Jåvold	Oslo
Lappegard	Sevat	Tunsberg
Lappegard	Øystein	Tunsberg
Lauritzen	Lars Evan	Sør-Hålogaland
Lillebø	Anne Anita	Oslo
Martinsen	Ingjerd Anna	Sør-Hålogaland
Midthun	Hege Bjerkestrand	Hamar
Midttømme	Ingeborg	Møre
Mikkelsen	Arild	Tunsberg
Milje	Dag Tormod	Stavanger
Miljeteig	Oddny Irene	Bjergvin
Mollan	Grete Bækken	Nidaros
Moltubak	Arne	Møre
Myklebust	Olav	Møre
Myrseth	Jan Otto	Tunsberg
Mørk	Margaret Sivertsen	Møre
Norbye	Gaute	Nord-Hålogaland
Nordhaug	Halvor	Bjergvin
Nordnes	Odvar	Sør-Hålogaland
Norheim	Kjersti Gautestad	Bjergvin
Nyjordet	Tanja Fatima	Sør-Hålogaland
Patel	Anita	Borg
Pedersen	Per Gunnar	Agder og Telemark
Rabbevåg	Frode	Møre
Reinertsen	Stein	Agder og Telemark
Repstad	Sidsel	Borg
Rønneberg	Olav	Møre
Rønning	Trond	Hamar
Raaum	Kristin Gunleiksrud	Oslo
Sabbasen	Elin	Nord-Hålogaland
Sandaker-Nielsen	Gard Realf Haugerud	Oslo

Sandmæl	Kristine	Mellomk
Seem	Erik Sverresson	Nidaros
Seland	Thor Magne	Stavanger
Skjelbred	Brit	Nidaros
Skjerdal	Kathrine Tallaksen	Agder og Telemark
Steffensen	Rolf	Sør-Hålogaland
Storvik	Marius	Nord-Hålogaland
Sæle	Anita Apelthun	Bjørgvin
Sølvfæstersen	Oddgeir	Nord-Hålogaland
Sørvik	Ann-Kristin	Møre
Tinglum	Thomas	Hamar
Torbjørnsen	Magne	Borg
Tveit	Olav Fykse	
Uleberg	Odd-Inge Rønning	Agder og Telemark
Veiteberg	Kari	Oslo
Westermoen	Markus	Agder og Telemark
Øiestad	Vemund Atle	Bjørgvin
Øygaard	Olav	Nord-Hålogaland
Ådna	Jostein	Stavanger
Ådnøy	Anne Lise	Stavanger
Åhren	Bjørn Thomas	Nidaros
Aas	Inger Johanne	Oslo
Aas	Therese Kristin Utgård	Møre

Representanter fra Ungdommens kirkemøte

Iversen	Thomas Raadin	UKM
Kvamsøe	Marianne Meling	UKM
Lund	Dennis	UKM
Riksaasen	Anna	UKM

Representanter fra de teologiske fakultetene

Haanes	Vidar	MF vitenskapelig høyskole
Sødal	Sigbjørn	NLA
Tønnessen	Aud Valborg	Universitetet i Oslo

Forfall:

Abelsen	Aleksander Høymyr	Borg
Antonsen	Nora	Ungdommens kirkemøte
Grevstad	Ole Martin	Møre
Hilleren	Per	Bjørgvin
Johansen	Siri Broch	Nord-Hålogaland
Jusnes	Ann-Helen Fjeldstad	Sør-Hålogaland
Nypen	Maylen	Borg
Olsen	Ingrid	Sør-Hålogaland
Sydbøge	Lisbeth	Hamar

Sørensen	Tiril Beathe	Sør-Hålogaland
Tettli	Monika	Møre
Tørå	Torun	Agder og Telemark
Varhaug	Håkon Kolstad	Agder og Telemark
Vistekleiven	Iselin	Hamar
Ødegaard	Matilde	Ungdommens kirkemøte

Forfall utan vara:

Bjerke	Aksel M.	Nord-Hålogaland
Haug	Thomas Bjørtomt	Borg
Johansen	Hugo	Sør-Hålogaland
Kasbo	Ann-Kathrin Fjøren	Oslo
Michelet	Tania	Borg
Mosand	Nora	Døvekirken
Mæland	Bård	VID vitenskapelige høyskole
Solstrøm	Kurt	Sør-Hålogaland, samisk

Kirkemøtets sekretariat

Agøy, Berit Hagen	Meling, Øyvind
Breitenberg, Lita	Midttun, Jørund Østland
Dehlin, Liv Janne	Moen, Oddleiv
Dybvig, Ingeborg	Mollnes, Guro Margrethe
Engeset, Emil Alexander Tan	Myhre, Kristian
Engeseth, Karen Marie	Naterstad, Inger Anne
Fagermoen, Jan Rune	Nilsen, Ingrid Vad
Forstrønen, Sandra Iren Nyland	Olsen, Heidi
Gillebo, Mathias	Onstein, Margit Aas
Hjorthaug, Torbjørn Backer	Riise, Ann Kristin
Jordet, Anders	Rønnestad, Gunnar
Kaldhol, Anders Emil	Sønnesyn, Håvard
Kielland, Jan Christian	Volden, Christian
Labba, Kristina	Aarflot, Andreas Henriksen
Melhus, Elise Slettebø	

Seminar: Håp

Lørdag 24. september

Seminarleder. Magne Vik Ravndal.

Introduksjon og innledende samtale med Ronja-Katrin Larsen etterfulgt av minikonserert med hennes egne sanger etterfulgt av bibelseminar ved preses Olav Fykse Tveit.

Ungt håp – samtale på scenen med følgende deltakere:

- Ronja Katrin Larsen, musiker og skuespiller
- Nora Antonsen, leder DNKs ungdomsutvalg
- Tobias Wang, MF-student og redaktør av «Ung teologi»
- Leon Bafondoko, profilert politiker (AP) og foredragsholder i Trondheim

Festgudstjeneste i Nidarosdomen

Søndag 25.september

Medvirkende:

Preses Olav Fykse Tveit
Domprost Ragnhild Jepsen, preken
Representanter for KIA
Representanter fra Kirkemøtet

Nidarosdomens jentekor - Ungdomsgruppa
Dirigent Anita Brevik
Irina Kavalenko, sang
Domkantor Petra Bjørkhaug

Portrett av Helga Haugland Byfuglien avduket

Søndag 25.september ble tidligere biskop og preses, Helga Haugland Byfuglien, sine portrett avduket i en mottakelse hos ordføreren. Alle Kirkemøtets medlemmer og gjester var invitert. Kunstverkene er malt av Håkon Gullvåg.

I Erkebispegården i Trondheim møtes du av en gang, fylt med malte portretter. Veggene har tett i tett med innrammede mannsansikter, med krage om halsen. Bispegalleriet.

Nå har veggen få et nytt portrett. Veggens første kvinne og Den norske kirkes første faste preses.

Taler, prekener og foredrag

Åpningsgudstjeneste i Vår Frue kirke:

Preken ved biskop i Borg, Kari Mangrud Alvsvåg

Åpning av Kirkemøtet 2022:

Tale ved Kirkerådsleder Kristin Gunleiksrud Raaum

Tale ved preses Olav Fykse Tveit

Tale ved statsråd Kjersti Toppe

Seminar: HÅP: Ein bibeltime om håp ved preses Olav Fykse Tveit.

Festgudstjeneste i Nidarosdomen:

Preken ved domprost Ragnhild Jepsen

Åpningsgudstjeneste i Vår Frue kirke: Preken ved biskop i Borg, Kari Mangrud Alvsvåg.

Bibeltekst: Kjærligheten utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt.

⁸ Kjærligheten tar aldri slutt.
Profetgavene skal bli borte,
tungene skal tie
og kunnskapen forgå.

⁹ For vi forstår stykkevis og taler profetisk stykkevis.

¹⁰ Men når det fullkomne kommer,
skal det som er stykkevis, ta slutt.

¹¹ Da jeg var barn, talte jeg som et barn, tenkte jeg som et barn, forsto jeg som et barn.
Men da jeg ble voksen, la jeg av det barnslige.

¹² Nå ser vi i et speil, i en gåte,
da skal vi se ansikt til ansikt.
Nå forstår jeg stykkevis,
da skal jeg erkjenne fullt ut, slik Gud kjenner meg fullt ut.

¹³ Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet.
Men størst blant dem er kjærligheten.

Jordens salt og verdens lys

¹³ Dere er jordens salt! Men hvis saltet mister sin kraft, hvordan skal det da bli gjort til salt igjen? Det duger ikke lenger til noe, men kastes ut og trækkes ned av menneskene.

¹⁴ Dere er verdens lys! En by som ligger på et fjell, kan ikke skjules. ¹⁵ Heller ikke tenner man en oljelampe og setter den under et kar. Nei, man setter den på en holder, så den lyser for alle i

huset. ¹⁶ Slik skal deres lys skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerningene dere gjør, og prise deres Far i himmelen!

Matteus 5, 13-16

PREKEN

Hva kunne vel være en mer passende prekentekest på åpningsgudstjenesten for Kirkemøtet 2022 enn denne? En sterk og klar tale om kirkens oppdrag, gitt av mesteren selv: Jesus sier: Dere er jordens salt! Dere er verdens lys!!

-

Jesus har vandret omkring i hele Galilea, og overalt følger store folkemengder ham. Ryktet går foran om en som helbreder sykdom og plager og som har gode nyheter til et folk som lengter etter frihet. På et tidspunkt ser det ut til at Jesus får behov for avstand til folkemengden, han går opp i fjellet og setter seg. Disiplene samler seg om ham, og Jesus underviser dem. Han ser dem i øynene en etter en, for han kjenner hver disippels lengsel, og når han sier salige er de som sørger, for de skal trøstes, da renner tårene stille nedover mange kinn, for de sørger alle som en. Og når Jesus sier: Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten, for de skal mettes, da flammer det opp i hjertene, for hvem av dem har vel ikke kjent urettferdigheten på egen kropp? Jesus fortsetter, og han saligpriser barmhjertige, fredsskapere, forfulgte, fromme. Så fortsetter han med å fortelle dem at det ikke vil være lett å være i hans følge. Han sier: Salige er dere når noen håner og forfølger dere, lyver og snakker ondt om dere for min skyld.

Så reiser han seg opp og gir stemmen kraft. Han sier: Dere er jordens salt! Dere er verdens lys! Og så maler han ut bildene om hvordan en by på et fjell lyser opp alt rundt seg og er synlig for alle. Og der de sitter i en fjellside, forstår de akkurat hva han snakker om. En by øverst på fjellet vil lyse opp et stort område omkring seg.. Og saltet, det vet de hvor viktig er. Og de vet at det må ha kraft og være mer enn et enkelt korn for å kunne salte og prege hele gryteretten og gi den smak og kraft, eller bevare fisken fra forråtnelse. Jesu ord setter mot i dem og gir dem styrke. Og disiplene reiser seg også opp og retter ryggen og kjenner: Vi vil være med!

I dag er det oss Jesus taler til. Han er her, midt iblant oss. Nå er det oss han gir frimodighet og myndighet. Det er vi som skal høre og reise oss og handle: *Dere er jordens salt og verdens lys. Vær som en by som lyser opp hele fjellet og gir alle mennesker livsretning og mening! Vær som salt som preger hele samfunnet og bevarer det fra forråtnelse.*

Det er ord til hele kirken. Den verdensvide kirke, den vi hører til i. Kirken som finnes over hele jorden, som aldri sover, og som finnes i så mange ulike innpakninger og i så mange ulike former, og har så mange ulike meninger, men som har sin enhet i Kristi kjærlighet og nåde.

Nylig har kirker fra hele verden vært samlet til generalforsamling for Kirkenes Verdensråd i Karlsruhe i Tyskland. Temaet for generalforsamlingen var «Kristi kjærlighet beveger verden til forsoning og enhet». Det er en setning som virkelig er båret av tro.

For verden ser sannelig ikke ut til å bevege seg i rett linje mot forsoning og enhet. I dag er det Putins trusler som igjen skremmer og gjør oss redde. Og det er bare et av mange tegn på at verden beveger seg mot mer konflikt og det motsatte av enhet og forsoning. Koronapandemien har skapt større forskjeller mellom folk og brakt sorg til så mange, klimakrisen eskalerer og motsetningene mellom de som vil la det skure og gå og de som vil handle raskt er som en uoverstigelig kløft, kriger over hele verden knuser og ødelegger for millioner av mennesker og en galopperende prisvekst tar brødet ut av munnen til fattige. Fellesskapet rystes i det som er kalt ensomhetens århundre der mennesker er mest opptatt av seg og sitt og alt for ofte ser andre som en trussel.

Så hvordan kan KVs bekjennelse om at Kristi kjærlighet beveger verden til forsoning og enhet gi mening? Hvordan kan vi ha tillit til at det sant?

Ved å la **Kristi kjærlighet** bevege oss.

Den som aldri tar slutt, og som utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt!

Den som er sterkere enn døden.

Vi ser det bare som i et speil, i en gåte

Men lar vi Kristi kjærlighet være filteret vi ser verden gjennom, tåler vi synet av verden. Da blir vi minnet om at kjærligheten er sterk og virksom. For Guds rikes tegn er overalt der det finnes godhet, barmhjertighet og kjærlighet, selv der mørket er stort og håpløsheten er nær.

Kjærligheten er ikke tannløs, slapp og uten kanter. Kjærligheten står ikke i motsetning til det som er skarpt, konfronterende og som forventer handling. Kjærligheten er en uovervinnelig kraft som bringer frem sannhet, oppgjør og omvendelse.

Denne er en livgivende kilde som bringer frelse og frigjøring til verden. Kjærligheten er den egenskapen ved Gud som gjør at Gud sender sin sønn til frelse for oss, så vår synd blir tilgitt og vi kan leve i tro på at Gud aldri gir opp verden og menneskene her, men hele tiden elsker verden og lar sin kjærlighet bevege verden mot forsoning og enhet. Kjærligheten er vårt håp.

Å være verdens lys som skal skinne opp hele verden, slik en by som ligger på et fjell lyser opp hele fjellet, betyr at vi ikke kan trekke oss tilbake, inn i våre vanskelige indrekirkelige diskusjoner eller trygge kirkebobler. Vi må være lys der livet leves, midt i verdens hverdag. Vi må være salt og forhindre verdens forråtnelse, og vi må samarbeide med alle andre som våger å være salt og kraft og påpeker urett og fremmer rettferdighet, så vi kan være mer for flere.

Slik Jesus viste sine forundrede venner at en samaritan kunne være barmhjertig og uttrykke Guds kjærlighet, slik kan vi oppdage at Guds kjærlighet til verden kommer til uttrykk overalt hvor barmhjertighet og kjærlighet finnes. Det være seg i kirker, i folkets hus eller i moskeer. Sammen med alle mennesker av god vilje er vi lys og salt i verden. For så høyt har Gud elsket verden. Og så høyt skal vi også elske verden og menneskene som bor der.

Vi går oss vill og gjør det som er galt. Og vi unnlater å gjøre det som er rett. *Vi ber deg, Gud, tilgi oss, ha barmhjertighet med oss og led oss på din vei!* Vi vet at vi ofte feiler.

Men vi kan ikke slutte å forsøke.

Det er Kristi kjærlighet som driver oss. Den som tåler alt, utholder alt, håper alt. Den som en dag skal fylle hele verden og være alt i alle.

Det er vår tro. Det er vårt håp.

Så ber vi med ordene fra Herrens bønn: Tilgi oss vår skyld. La riket ditt komme. La viljen din skje på jorden slik som i himmelen. La det bli «mer himmel på jord!»

Fordi vi er kirke

Samskaping

Kirken skal være mer for flere. Det var overskriften da vi i fjor vedtok vi en ny strategiplan. Og som i bunn og grunn bygger på et spørsmål Jesus stiller flere ganger til mennesker han møter: Hva vil du jeg skal gjøre for deg? Dette spørsmålet stiller vi til den enkelte, til lokalsamfunn og storsamfunn. Den norske kirke er den største organisasjonen i sivilsamfunnet, og vi har mye å bidra med.

Nøkkelen til samtalen med lokalsamfunnet er ofte tett kontakt med kommunen.

Noen eksempler:

U-kirke i Trondheim. Etter møter med ungdom som fikk spørsmålet: Hva trenger du at vi gjør for deg, var det to svar som merket seg ut: En voksen å snakke med og frokost. Katri Johanna Sundvall-Falck kjører ut mat til skoler og hun og en gruppe voksne er tilgjengelige for samtaler. De ønsker å bygge dette opp til alle skolene. For skolene roper på dem.

TID kafé og landhandel på Ål. Det er et diakonalt, samskapende entreprenørprosjekt. De har som formål å samarbeide med lokale aktører om å skape arbeids -og møteplasser basert på verdier som nestekjærlig omsorg, inkluderende felleskap, vern om skaperverket, kamp for rettferdighet og likeverd. Erfaringen deres er at kirken har gode forutsetninger for å arbeide sektoruavhengig, og dermed har muligheter til å se hele mennesket.

For noen år siden krevde sokneprest Silje Kivle Andreassen på Holmlia at lokalpolitikere kom på banen med akutte tiltak for å bekjempe kriminaliteten i bydelen, og hun backet ungdommene som ønsket å skape et positivt tilbud i bydelen sin. Nå er det blitt Forandringshus på Holmlia – og flere andre steder – alt i regi av KFUK-KFUM - og i partnerskap med bydel, Unge Holmlianere og Kirkens Bymisjon. Jeg var der for en uke siden og ble vist rundt av Ibrahiim Javed. Han er en av de initiativrike ungdommene som

viser vei, som bygger nettverk og bidrar til sosial støtte, og som deltok på Arendalsuka for å løfte unges stemmer inn i samfunnsdebatten.

Forandringshuset er fleksibel, livssynsåpen diakoni. Her er det rom, møteplasser, folk – og mat! Fellesskap, samtaler, lederutvikling, avhopperprogram og entreprenørskap. Og ungdom som tar initiativ til å skape aktiviteter for seg selv og andre.

Tross disse eksemplene: som kirke har vi en del å gå på nettopp i samskaping. Er vi gode nok på å vise hva vi har å bidra med? Til å sette oss inn i kommunale planer og strategier, og sammen se hva vi kan bidra med?

Jeg ønsker meg mange offensive lokale kirkeledere som møter kommunal ledelse, som snakker med andre aktører og som sammen finner ut hva det er behov for akkurat der. Som lar Jesu spørsmål lyde på mange vis: Hva vil du jeg skal gjøre for deg. Hva trenger dere at vi bidrar med nettopp her?

Kirke er fellesskap og utfordring til tjeneste:

St. Jakob kirke i Bergen er ung kirke, midt i byen. De har så stor pågang at kirkerommet er blitt for lite. De bygger fellesskap og har en mengde aktiviteter. Og unge voksne må selv stå for mye av gjennomføringen. Det er faktisk litt av nøkkelen. Men det er jo ofte ikke slik vi tenker. Vi peker som regel på behovet for flere ansatte.

Men jeg har nok noen ganger tenkt at Den norske kirke har litt å lære av misjonsorganisasjoner når det gjelder å mobilisere til eierskap blant frivillige medarbeidere til prosjekter og aktiviteter. Også når det gjelder å bygge fellesskap, som smågrupper eller bibelgrupper.

Å møte misjonsorganisasjoner er inspirerende og lærerikt. De siste ukene har det vært Det norske misjonsselskap og Normisjon – inklusive Acta. I nesten 30 år har vi hatt Samarbeid Menighet og Misjon (SMM) som en forpliktende samarbeidsrelasjon mellom kirken og misjonsorganisasjonene, som legger til grunn at dette er en del av Den norske kirkes virksomhet. Kirken er alltid misjonal. Alternativet er å si at vi har nok med våre egne og vårt eget - det er umulig for en kirke som bygger på Jesu ord. Jesus åpner Gudsriket – for utstøtte, fattige og fengslede, for folk fra andre land og etniske grupper. Jesus startet en bevegelse som åpnet for alle. Det er selve dynamikken i etterfølgelsen av Jesus. Det er gjennom å følge Jesus at vi kan bli en kirke som forkynner evangeliet til verdens ytterste grense. Misjon handler om at kirken er i verden.

Tro og livssyn i samfunnet

Tro og livssyn er viktig i og for samfunnet. Det kan vi bare slå fast.

Derfor trenger vi samarbeid, ikke minst slik det foregår i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og Norges kristne råd. Det er avgjørende at vi er sammen og lytter til hverandre. Vi er sterkere sammen. Den norske kirke er størst og vi må nok jobbe litt for å finne vår plass i et post-statskirkesamfunn. Med reformasjonen ble kongemakt og kirkemakt samordnet, og vi har nå ristet av oss den grøvste statskirkeidentiteten. Men helt på plass er vi ikke. Kirkerådet skal nå behandle en sak om Den norske kirke i det livssynsåpne samfunn, slik at vi kan gå mer prinsipielt inn i dette spørsmålet. Det er flere dilemmaer her, ikke minst om at vi som er størst skal tas større hensyn til i samfunnet enn mindre tros- og livssynssamfunn.

Debatten om tros- og livssynspolitikken trenger at Dnk fremstår ryddig og rollebevisst, men aldri forutsette at vi trekker oss tilbake. Samfunnet blir ikke mer livssynsåpent av at Dnk er mindre synlig i samfunnet. Vi har et ansvar for å være bevisst på når majoritetsblindheten inntreffer. Men vi skal ikke være på defensiven eller slutte å ivareta vårt samfunnsansvar. Vi skal lytte til andres virkelighet og argumenter - også til deres kritikk av oss. For vi trenger kritikk, det er ingen grunn til å stryke kirken med hårs.

Vi får stadig fortellinger om at menigheter strever med kommunale regler for tildeling av kulturstøtte, der en ikke vil gi støtte til tro og livssynssamfunn. I et livssynsåpent samfunn må det ikke være

diskvalifiserende at en kulturaktør også har tilknytning til tro og livssyn. Dette vil Den norske kirke følge nøye med på å følge opp de kommende årene.

Det har vært en økning i tallet som har oppsøkt studentprestene. De trengs mer enn noensinne. Det er i ferd med å komme på plass et samtaletilbud fra andre religioner og livssyn. Det heier vi på. Vi ønsker ikke monopol på nærvær i institusjonene. Men kirken trengs der, institusjonsprestenes nærvær og kompetanse trengs. De er en viktig del av kirkens samfunnsoppdrag.

Klima

Sorg, sinne, handling og håp var overskriften da UKM i fjor tok opp klima og miljø. Årets UKM-sak dreier seg om å sette ord om til handling.

KR har også fulgt opp fjorårets sak med en treårig handlingsplan. I disse dager er retningslinjer for reising for alle ansatte og folkevalgte i rettssubjektet ute på høring. Utslippene skal reduseres med 8 % årlig fram mot 2030. Dette vil bety at også flyreiser til KM må erstattes med andre reisemidler. KR har lyst ut midler til forsøk med fossilfrie tjenestebiler i lokalkirken. Slik får vi flere konkrete erfaringer med hva som skal til for å erstatte fossilbiler med en felles fossilfri tjenestebilordning. Vi har bevilget midler til energibesparende klimatiltak på kirkebygg, og Kirkerådet, KA og Norges kirkevergelag samarbeider nå om utformingen av ordningen. Bærekraft knyttet til innkjøp og investeringer er en viktig del av KM-saken som vi i år skal behandle om Den norske kirke som økonomisk aktør og ansvarlig forvalter.

Den norske kirke følger også opp sin forpliktelse på Parisavtalen og bærekraftsmålene, og vi kommer selvsagt til å delta på COP27. Vi har landets grønneste tariffavtale – etter påtrykk fra fagforeningene. I desember ble partene på KA-sektoren enige om ny hovedavtale. En vesentlig endring fra den gamle avtalen er at ansvaret for klimahandling understrekes sterkt. I formålsbestemmelsen heter det: «Partene erkjenner at verden er i en klimakrise som krever handling på alle nivåer i samfunnet. Dette gjelder også for arbeidslivet. Partene ser det som sitt felles ansvar for å verne om skaperverket og livsgrunnlaget for fremtidige generasjoner. Hensynet til miljø og klima skal være en del av partssamarbeid og medbestemmelse, og skal bidra til å nå bærekraftsmålene.» Dette avtaleverket gir både motivasjon og handlingsrom for kirkelige arbeidsgivere og folkevalgte til å finne nødvendige løsninger.

Folkevalgte

I januar la Demokrati- og folkevalgtutvalgets leder Harald Askeland frem sin rapport. De var bedt om å identifisere demokratiets grunnlag som styringsform og vurdere tiltak som kan styrke og utvikle rollen som folkevalgt i Den norske kirke. Jeg vil gjerne takke utvalget for en viktig rapport, som vi nå jobber med å følge opp. Askelandutvalget har flere forslag, blant annet at det bør vurderes i hvilken grad folkevalgte organer har tilstrekkelige virkemidler for styring og kontroll med virksomheten. Vi har sett at det har vært nødvendig å ta tak i folkevalgtes rollebetingelser og reelle innflytelse.

Det trengs større bevissthet og oppmerksomhet rundt innholdet i rollen som folkevalgt i Den norske kirke. Ivaretagelsen av kirkens oppdrag hviler på et felles ansvar, med basis i det allmenne prestedømme. Så har vi en særskilt tjeneste for ord og sakrament – prestedetjenesten.

Tidligere var det kongen som var den fremste representanten for det allmenne prestedømme. I dag får denne tjenesten sitt viktigste uttrykk gjennom det kirkelige demokrati: vi velges inn i menighetsråd, bispedømmeråd og kirkemøte. Vi leder kirken sammen: prest og folkevalgt. Samvirkemodellen er en styrke og et kjennetegn ved nettopp det å være en luthersk kirke. Ledelsen forankres i et folkevalgt organ. Jeg anbefaler dere å lese rapporten. Vi kan ikke ta demokrati som en selvfølge i vår tid. Vi må styrke og bygge både demokratiske strukturer, men ikke minst bygge demokratisk kultur. Neste år er det kirkevalg. Da er det mulig å forhåndsstemme digitalt, og da har vi store muligheter for å øke engasjementet for hvordan kirken skal ledes i fremtiden.

Kirkeordning

Kirken skal være mer for flere. Det er også en overskrift som gjelder saken om kirkens organisering. Organisering er ikke, slik Frank Rossavik beskrev det i tirsdagens Aftenposten, et «administrativt

spørsmål» av liten betydning. Forskjellen på god og dårlig organisering er med på å avgjøre om kirken kan være mer for flere, slik vi ønsker å være.

Det ligger tre modeller på bordet. Flertallet i Kirkerådet anbefaler modell 3. Vi har lagt til grunn at vi trenger en bærekraftig og samlende løsning. Det er lett å finne gode argumenter både for modell 1 og modell 2. Begge har større klarhet og tydelighet. Men de har også store risiki, og dette blir ofte underkommunisert. Modell 3 er mer komplisert og har uklarheter ved seg og har møtt kritikk for det. Det er ganske lett å tegne et organisasjonskart for en bedrift. Det er ikke lett å tegne et organisasjonskart for kirken. Hvis vi later som om enkle løsninger finnes hvis vi utreder eller leter lenge nok, lurer vi oss selv. Vi har mange kryssende hensyn. Vi må ikke sette finansieringsordningen i fare, og heller ikke det samfunnsoppdrag vi er betrodd. Vi som utgjør KM har et helhetlig ansvar for å holde blikket på kirkens oppdrag – midt i alle dokumentene om kirkens organisering. Vi skal ta inn over oss kryssende interesser og uenighet. Vi skal fatte vedtak som berører kirkelige organer som ikke er representert i Kirkemøtet. Vi må finne frem til en samlende løsning, som kan sikre bred legitimitet innad, og samtidig bygge tillit utad. Det gjør vi fordi vår oppgave er å lede kirken fremover. Sørge for at den fortsatt er en bred folkekirke. Der medlemmene blir tatt imot i trygge og tilgjengelige rom, og inviteres til medarbeiderskap, deltakelse og tjeneste. Så skal vi også i dette vedtaket vise at vi tar vare på alle våre medarbeidere, i tråd med god skikk i norsk arbeidsliv. Den største risikoen at vi ikke klarer å vedta en ordning som kan skape ro de nærmeste årene. Dette er også av hensyn til slitne ansatte. De må snart få ro fra organiseringsdebattene. Nå skal vi fatte en prinsippbeslutning og komme videre. Ansvaret ligger i denne sal.

Forsoning: Samisk og LHBT+

Første juni neste år legger sannhets- og forsoningskommisjonen frem sitt arbeid. Den skal granske fornorskingspolitikk og urett overfor samer, kvener og norskfinner. Dette kommer til å berøre Den norske kirke og vi rigger oss nå for å ta imot rapporten. Blant annet arbeider vi nå med å få på plass et nasjonalt kvensk utvalg.

Desmond Tutu, som døde i fjor, har lært oss at tilgivelse krever noe av begge parter: forsoning forutsetter sannhet, rettferdighet og gjenopprettelse. Urett og fornorskingspolitikk er også kirkens problem. I mai arrangerte KUN/VID Tromsø og Samisk kirkeråd konferansen *Forsoning uten majoritetsbefolkning?* Jeg var der som representant for majoriteten, og som sådan bærer av majoritetens selvfølgeligelige definisjonsmakt - som ofte er usynlig for den som har den. Den som snakker ut fra majoritetsmaktens posisjon kan ikke definere når forsoning kan eller bør skje.

Fortellinger om urett må opp i lyset og inn i erkjennelsen til kirke og storsamfunn. Har vi tatt tak i skjulte eller halvskjulte kolonialiseringsmotiver? Den norske kirke tar ansvar for å se på historien og identifisere hvordan dette fortsatt preger dynamikken mellom det samiske og det norske.

Poeten og teologen Padraig Ó Tuama drev Nord-Irlands eldste organisasjon for fredsarbeid, han sier: *We often speak of reconciliation as it has one shape. That isn't the case. We usually want the process of reconciliation to have a shining ending. It usually hasn't.* Og han legger til, med klar snert: *We didn't steal your land. We didn't kill your people. We are speaking your language, and our language is dead.*

Kirken arbeider med forsoning på flere felt. Det må vi gjøre fordi vi er kirke. Bispemøtet og Mellomkirkelig råd har nedsatt et utvalg som skal se på Den norske kirkes selvforståelse i møteforholdet til jøder og jødedom i Norge.

I 1954 uttalte norske biskoper at det å være homofil var "en samfunnsfare av verdensdimensjoner". De frarådet Stortinget å oppheve lovbestemmelsen om straff for homoseksuelle handlinger. I år er det 50 år siden avkriminalisering av menn som hadde sex med menn. Men selv om straffen ble fjernet, ble ikke skammen det. I mange år har kirken fastslått at homofili var synd. Da HIV/Aidsepidemien rammet, var det flere – prester inkludert - som kalte den Guds straff. Vi har hørt fortellinger om menn som mistet sin

samboer gjennom mange år til aids, og som ikke fikk komme i begravelsen eller fikk vite hvor gravstedet er. Dette er ikke innafor det fattbare. Men det skjedde. Er det mulig å be om unnskyldning for slikt?

Avkriminaliseringen skulle markeres. Så skjedde terroren. LHBT+-mennesker opplevde enda en gang at den skjøre tryggheten ble revet bort. Jeg har etter 25. juni møtt så mange mennesker som igjen er begynt å se seg over skulderen, som ikke tør å leie kjæresten sin på gaten. Og det de sier er: Jeg er så utslitt av å være redd, av ikke å kunne være trygg. Som kirke har vi ansvar for å skape trygge rom. Fordi vi er kirke. Mennesker skal ikke frykte vold og trakassering for å være den de er og elske den de elsker.

Kirken har bidratt til å øke menneskers skam, når den kalte deres kjærlighet for synd. Å bli avvist er vondt. Men når du får høre at Gud snur ryggen til deg fordi du er den du er eller elsker den du elsker, da bryter det virkelig på dypet. Når man blir påført en byrde av selvforakt. Når man ender opp med å føle seg like uren som en spedalsk i bibelens fortellinger. Å oppleve seg avvist av Gud, er å bli avvist på det innerste, det såreste. I april ble det gjennomført et symposium om hvordan det er og har vært å leve med LHBT+-identitet i kirken. Sterke og vonde historier ble delt. Men også fortellinger om trassig tro. Det ble tydelig hvor viktig den teologi, trosspråk og liturgi som ble skapt for eksempel av Åpen kirkegruppe. Takk for teologi og liturgi som er skapt gjennom mange år. Som kirken trenger, og som er viktig for at vi skal være kirke, som for eksempel Hilde Raastads preken om Skeiv nåde, er hun minnet oss om at nåden er skeiv og at den er for alle.

Kulturarv og liturgi

Kirkene er bærere av en lokal historie om tro og lokalsamfunnets liv. I hundrevis av år er vi kommet med vår svarteste sorg og yreste glede, med tro og raseri og sårbarhet er vi kommet inn i kirkene.

Vi må ta vare på kirkene våre. Derfor gleder vi oss over at bevaringsprogrammet for kirkebygg. I desember skal Riksantikvaren, i samarbeid med Den norske kirke, sende sitt forslag til BFD på hvordan dette best kan legges opp og gjennomføres. Dette vil muliggjøre ambisjonen i den kirkelige kulturarvstrategien.

Men vi skal ikke bare sette kirkene i stand: vi må også lære og utforske byggene, deres materielle og kulturelle historie og formidle den til hele samfunnet. Den kirkelige kulturarven er stor, mangfoldig og viktig. Derfor må vi tenke offensivt. Vi må gjøre denne arven tilgjengelig – også i skole og samfunn. Fortellingene om kirkene må slippes løs; arkitektur og kunst, historie, bruk og betydning. Denne historien er en av de rikeste vi har her i landet. Vi må ta vare på den og vi må bruke den.

I Utstein klosterkirke har Rennesøy og Finnøy kyrkjeforum og Schola Utsteiniensis jevnlig vesper og andre tidebønner. Musikken er preget av det gregorianske: enkel, unison sang, fra den tiden kirken var ny. Det er fantastisk å oppleve dette og kjenne seg tett på tro og bønn fra kristne gjennom århundrer. Jeg håper vi som kirke i enda større grad kan bli bevisste på den rikdommen dette representerer, ikke minst i middelalderkirkene. Dette er også kirkebevaring.

Vi trenger variasjon, dybde og bredde, også i liturgien. Vi trenger det historiske og det nyskapte. Derfor heier jeg på dem som gjennomfører olsokmesse – og håper enda flere vil gjøre det i årene som kommer. Vi trenger høykirkelige gudstjenester med prosesjonskors og liturgisk musikk, vi trenger domkirkene som spydspisser i det kirkemusikalske arbeidet.

Vi trenger også gudstjenester med mer lavkirkelig eller folkelig preg. Det er en styrke for oss som kirke at det jobbes med formene for gudstjenester og at vi har menigheter med ulikt særpreg. Denne bredden betyr mye for at det skal skapes levende menigheter og glede ved gå på gudstjeneste.

Det snakkes ofte om at kirkene er tomme. Det stemmer ikke. Mange av dem er fulle hele uken. Akkurat nå er Kyiv kammerkor på Norgesturne. Men det har ikke vært så helt lett å finne tilgjengelige datoer. Heller ikke i min egen kirke, Asker. Men vi klarte det, og en fullsatt Asker kirke fikk høre det reneste gudsbevis av en konsert som rørte og beveget oss dypt. Jeg er stolt av en kirke som trår til og lager dugnad for å få dette koret til Norge.

Avslutning

Vi holder dette kirkemøtet mens verden i krise. Det har gått fra korona til Ukraina. Med krig i Europa, meldinger om tortur og massegraver og en russisk patriark som velsigner angrepskrigen. Det er til å bli både redd og motløs av. Både statsminister og finansminister bruker mye krefter for å få oss alminnelige, velfødde nordmenn til å ta inn over oss alvoret. Krig, klima og pandemi får direkte innvirkning også på vårt velsmurte velferdssamfunn. Det er ikke lenger penger til overs. I slike tider trenger politikere mye støtte for å stå i det - dersom tilliten fortsatt skal være en sterk verdi i vårt samfunn.

Hva er kirkens budskap til verden i en slik tid? Det er to ting: For det første er det å si klart ifra om urett. Kirken er drevet av Guds kjærlighet til alle mennesker og kan ikke tåle å være passivt vitne til urett. Vi kalles til synderkjennelse, forsoning og til handling. For verden er full av synd: urett, svik, maktmisbruk, overgrep, likegyldighet, enorm forskjell på fattig og rik – og den øker. Jesus tar harde oppgjør med mennesker som gjør seg sterke eller rike på andres bekostning. Og han viser vei: han er ikke hærførerkongen med kongelig ekvipasje, men rir inn i Jerusalem på trelldyrets fole. Han ble den fornødrede kongen, til spott og spe og til slutt henrettet på det mest brutale vis. Men han handlet på Guds vegne og i Guds sted og det han sier og gjør får konsekvenser for den verden som sparket ham ut. Han taler med Guds myndighet og han lar de siste bli de første og de første bli de siste. Dette forplikter oss som kirke.

Vårt andre budskap er håpet. Det som bygger på vissheten om at lyset skinner i mørket og at mørket ikke har overvunnet det. Men jeg kjenner at håpet blir litt ordløst i disse dager. Det er som om ordene smuldrer opp når jeg skal snakke om håp. Da trenger jeg at kirken forkynner håpet for meg, gjennom bønner, musikk, kunst og liturgi. Jeg trenger rett og slett at kirken håper for meg. Jeg trenger å hvile i evangeliet, i budskapet om at mørket, smerten og nederlaget ikke får siste ordet.

Å være en del av en kirke som både konfronterer urett og bærer håpet, gir meg kraft til å lese avisen hver dag. For dette sier Gud: *Frykt ikke! Jeg snur ikke ryggen til verden.* Vi kan tro på de gode kreftene, at fellesskapet skal holde, at vi ikke snur ryggen til dem som trenger husrom, at vi skal stille opp for hverandre. At vi skal være Guds hender i verden. For Gud og mennesket hører sammen.

Dette viser kirken: Under pandemien, da det ikke var mulig å samle konfirmantene gudstjeneste og feire påske i kirken som vanlig, kjøpte staben i Rønvik menighet inn et gripekors til hver konfirmant, og i dagene før påske dro staben rundt og la en påskehilsen og et gripekors i postkassen til hver av de 90 konfirmantene. På konfirmasjonsdagen kom en av konfirmantene og viste frem noe spesielt til presten: i vesken til den nye bunaden hadde hun med seg gripekorset sitt, det var så verdifullt for henne.

Takk for en kirke som deler ut kors vi kan holde fast i. Som på en så enkel og fysisk måte er nettopp kirke. Vi må aldri miste av syne at vi skal ivareta vår egenart – nettopp som kirke. Som Merete Thomassen sa i podcasten Åpenbart i vår: «Vi må bare gønne på med vår egenart!» I den samme podcasten etterlyste Joen Haldorf at kirke tydeligere viser hvordan man kan praktisere den åndelige dimensjonen av kristentroen. Det er jeg enig med ham i. Vi trenger en frimodig spiritualitet. Fordi vi er kirke.

Men vi har føttene plantet på fjell. Vi treffes av Guds kjærlighet. Også i det dypeste mørke, der vi klorer oss fast men bare kjenner på gjørme, ser Gud hvem vi er. Der kjærlighet skjer, skjer det noe hellig. Så vi kan være kirkemøte i år også, midt i verden, midt i livet. Vi skal fatte vedtak om større eller mindre saker, men vi skal aldri miste av syne at også dette gjør vi for at kirken skal være kirke. Slik at den kan være en åpen, bred og tydelig folkekirke som formidler fortellingen om Jesus så sterkt, så dypt, så sant at det forandrer oss og at det forandrer verden.

Tale til Kirkemøtet 2022 ved preses Olav Fykse Tveit

Kjærlighetens veier

Ordstyrar, gode kyrkjemøtedeltakar!

Vyrde statsråd, kjære gjester!

Vi er igjen samla her for å vedta meir om vegen vidare framover for kyrkja vår, noko vi elles gjer kvart år Kyrkjemøtet er samla. Men i år er vegkrysset noko større enn elles. Til spørsmålet om organisering av kyrkja, vil eg i dette innlegget berre minne oss om at vi er her for å gjere vedtak slik at kyrkja skal gå vidare, og at vi kan gå vidare saman.

Nett no vil eg peike på det vidare landskapet dette vegkrysset er i.

Så, først av alt velkomne igjen til Nidaros. Her på hotellet er vi vel så nær ved osen, utløpet av Nidelva, som vi kan kome. Dette året har det igjen vore mange pilgrimar som har funne vegen til Nidaros som mål for ei kort eller lang vandring. Mange av dei kjem for å finne sin veg vidare i livet.

Her vert dei møtt i ei kyrkje som har vore her i tusen år, i fleire tydingar av ordet «kyrkje». Nidarosdomen er eit teikn på at Den norske kyrkja har fått noko å gi frå Gud til alle som kjem, og at det er rom for dei mange. Den er ein manifestasjon av at kyrkja høyrer heime i vår nasjon og vårt folk. Framfor dei komande tusenårsmarkeringar skal vi vere både audmjuke og modige, vel vitande om at no er det vi som er betrudd ansvaret for å leie Den norske kyrkja framover akkurat i denne tida – og ta nye initiativ for komande tiår og generasjonar. Vestfrontens mange statuer minner oss om at vi står i ein stor samanheng av andre som har hatt slike oppdrag i kyrkjens historie, lokalt, nasjonalt og globalt.

Her i Trondheim er det fleire statuer som kan tale til oss ved opninga av dette møtet. Ei av dei ser de om de går kveldstur til Ila-kyrkja. Då møter de på An-Margritt, romanfiguren Johan Falkberget skapte i firebindsverket «Nattens brød». Der skildra han denne sterke kvinna og hennar strabasiøse liv for nokre hundreår sidan på Røros – og litt her i Trondheim. Ho har mykje å seie oss om kvinner som førebilete, og om det myndige menneske, og vi kunne i vår samanheng seie: det myndige lekfolks ansvar.

Men det er også noko meir som har fått meg til å tenkje på desse bøkene, som har gjort inntrykk på meg, kanskje forma meg og mi tru, sidan eg las dei for 45 år sidan. Det er tittelen på den siste av dei fire bøkene: «Kjærlighetens veier».

Historia om An-Margritt er ei gjennomgåande skildring av menneskets evne til å leve gjennom og overvinne kriser. Det skjer i trass, og i kamp for rettferd – på andres og egne vegner. Det handlar ikkje minst om vilje og evne til å halde fast i håpet, og leve deretter, om å finne sine oppgaver til beste for andre, og å halde ut.

Korleis kan vi, Den norske kyrkja, finne og gå «kjærleikens vegar» i ei krisetid? Vi har nettopp lært noko om det i ei lang og slitsam pandemikrise, ikkje minst at vi er kalt til å vere ei tenande folkekyrkje. Vi gjorde nye og viktige erfaringar på samarbeid, på omstilling og korleis vi kan arbeide på nye måtar. Det må vi ta med oss når vi no er gått inn i ei krigstid som kan verte ei alvorleg krisetid i Europa.

Vi må, som samfunn, og som kyrkje, delta i kampen for fred og rettferd, for demokrati og fridom, og vi må vere med på å betale kva det kostar. Det kan bli meir konkret og omfattande enn vi anar og ønskjer. Menneska i Ukraina betalar med liv og helse. Dei lever under eit overgrep på deira liv, tryggleik, deira framtid, deira fridom til å leve og til å elske. Vi må vereause og uthaldande i vår støtte og solidaritet til det ukrainske folk, enten dei er i Ukraina eller kjem som flyktningar hit. Saman med andre kyrkjer i Norges Kristne Råd og Bibelselskapet, og internasjonale økumeniske organisasjonar, gir vi støtte til og ber for kyrkjene i Ukraina og deira rolle i å gi menneske håp og tru.

I år er det 75 år sidan Kirkens Nødhjelp vart starta. Engasjementet i Ukraina er no det mest omfattande oppdraget. Det var også i Europa KN starta sitt arbeid. Kirkens Nødhjelp har vore og er kyrkjene i Noreg sine sterkaste vegryddarar i møte med verdas naud, for å finne kjærleikens og diakoniens uttrykk i kamp for rettferd, fred, og vern om menneskeverd og miljø. Det skal vi markere også på dette Kyrkjemøtet.

Den norske kyrkja støttar Ukrainas rettferdige kamp mot russisk okkupasjon og maktmisbruk i ein rå og brutal krig mot eit nabofolk. Den rammar alle, ikkje minst barn og eldre, når skular, sjukehus og anna infrastruktur vert øydelagd og mange liv går tapt. Saman med eit internasjonalt kyrkjeleg fellesskap tek vi sterk avstand frå alle forsøk på å rettferdiggjere ein slik krig, enten det kjem frå politiske eller kyrkjelege leiingar. Krigen strir mot alt det vi står for som kyrkje.

Noreg må stå fast saman med andre land i å støtte dei som må forsvare seg mot eit slikt åtak, med midlar og ressursar som vi har til rådvelde i Noreg.

Når den russiske presidenten prøver å gjere dette også til ei energikrise i heile Europa, ser vi no korleis det angår oss som folk og nasjon nokså direkte på mange vis. Då er det tid for solidaritet, i vårt land og med Europa. No er det heilt nødvendig å stå saman, for å verne dei som vert mest sårbare både her og i andre land. Vi kan alle tape dersom vi lar denne krisa føre til djupe splittelsar, til sosial og politisk uro. Meir enn nokon gong treng vi å vise kvarandre tillit og vilje til å dele byrdene så rettferdig som råd. Det vil koste noko for oss alle, i våre hushald, og i andre samanhengar, også med tanke på våre kyrkjelege aktivitetar.

Kyrkja har ikkje enkle svar på korleis dette skal løysast, men vi er ein del av det sivilsamfunnet som må ta ansvar i denne situasjonen. Vi har ei spesiell utfordring i å vise at kjærleikens vegar er vårt budskap og vår måte å vere kyrkje på overfor den enkelte og for fellesskapet. Vi har eit kall til å vere «pilgrimar for rettferd og fred», som det heiter i Kirkenes Verdensråds program. I tillegg til å stå for våre verdiar, må vi også prøve å finne andre vegar vidare på veg mot fred og rettferd gjennom dialog og kontakt. Vi veit ikkje når det kan ha sin verknad. Vi skal leve saman i denne delen av verda også etter denne krisa, også med det russiske folk som no er splitta og knebla under denne krigen.

--

Alt dette skjer i eit år der klimaendringane har gjort større utslag og ført til svært dramatiske skader, også i vårt land og vår verdsdel. Klimakrisa er ikkje borte eller mindre fordi det er ei energikrise, tvert imot. Kyrkjans ansvar for å delta i arbeidet for bremse og å bøte på skader av klimaendringane er ikkje mindre

nødvendig i år. Igjen er det spørsmål om korleis kan vi både gi mot og vilje til å ta vare på Guds skaparverk, vår heim, i solidaritet med alle som no er råka av klimakrisa - og dei som skal leve vidare her etter oss.

--

Historia om An-Margritt viser samanhengen mellom kampen for rettferda, for livet, for kjærleiken, og kyrkjias tru og nærver i menneskelivet. Kyrkja var der, om enn ufullkomen, men like fullt til stades som eit ope rom og eit ord, ein salme, eit ljøs og ein prest, og aller mest ein bodskap og eit løfte frå den Gud som er kome menneske nær. Bodskapen slo rot i kjærleiken mellom menneske. Det vart opna nye vegar mellom menneske.

--

Den historia minner også om kampen mot stigmatisering og ekskludering. Dette året har vi vorte utfordra til å finne nye og tydelegare uttrykk for at det kyrkja seier og gjer på kjærleikens vegar.

Det var nokon som prøvde å stenge kjærleikens vegar med våpen og kuler i Oslos gater i juni, kvelden før festivalen for å feire kjærleiken og retten til å vere seg sjølv. Angrepet var eit angrep på dei skeive mellom oss og deira liv, og deira tryggleik.

Kyrkja vår er inne i ein prosess med å erkjenne at vi også har svikta i så måte. Bispemøtet fant i februar at i år, 50 år etter avkriminaliseringa av sex mellom menn, var det også tid for å erkjenne at for dei av oss som er skeive er det mange sår og skader, også påført dei frå kyrkjias side. Nokon av oss fekk høyre sterke forteljingar om det på symposiet kyrkjias LHBT-utval arrangerte i april. Det er eitt av mange tiltak som er kome gjennom godt arbeid og nye initiativ over lang tid, etter manges innsats, til dømes frå leiaren i Kyrkjerådet, Kristin Gunleiksrud Raaum.

Eg fekk invitasjon til å opne Pride Art-utstillinga som årets Stiklestad-utstillar, og fekk sjå korleis det er mogeleg å gå nye vegar for å uttrykke at ein kan vere seg sjølv og elske som den ein er. Det sterkaste uttrykket var kanskje då ein stor rosa trekant vart plassert og lyst opp akkurat der eit nazi-symbol var reist på Stiklestad i si tid under andre verdskrigen.

Det er mange steg å gå vidare for oss på kjærleikens vegar, også i denne samanhengen.

--

Når vi som kyrkjemøte er samla for å gjere viktige vedtak, har vi også ansvar for å byggje bruer mellom oss som er bærekraftige som kan tole at vi er usamde.

Noko av det som vi veit kan gjere slike bruer berekraftige, er at vi stadig og tydeleg anerkjenner kvarandre og innsatsen til alle som vil tene denne kyrkja, enten det er som tilsatt, som folkevald, som friviljug, som medlem, eller som politikarar, lokalt og nasjonalt, eller samarbeidspartnarar i andre organisasjonar.

Vi må sjå kvarandre og ære kvarandre, og vi må ha ein tydeleg profil på kva vår oppgåve som kyrkje er – enten det er lokalt, nasjonalt og globalt. Det er særdeles viktig når vi skal invitere og motivere nye til å gjere teneste i kyrkja vår. Vi treng mange, svært mange, som både kan og vil ta oppgåvene for kyrkja vidare.

--

Til slutt: Det er mange veldig konkrete «kirkeveier» i Noreg. Kyrkjene er markerte landemerke overalt. Nokon er svært gamle, og skal rustast opp. Nokon er nye. Det er tid for å gå kyrkjevegar saman og til å bruke kyrkjene til å feire gudstenester på gamle og nye måtar.

For, som det heiter i 2 Timoteus' brev 1,7: «Gud gav oss ikkje ei ånd som gjer motlaus; vi fekk Anden som gjev kraft, kjærleik og visdom.»

Godt kyrkjemøte!

Tale til Kirkemøtet 2022 ved statsråd Kjersti Toppe

Kjære Kyrkjemøte,

I fjor stod eg her for første gong – fire veker etter at eg hadde tiltredd som statsråd.

I fjor visste eg ikkje heilt kva eg gjekk til når det gjaldt kyrkjemøtet.

I år har eg gleda meg.

Eg er stolt og takknemleg for at eg får arbeide med, og vere med å gi retning for, eit slikt viktig politisk felt og samfunnsområde som trus- og livssynsfeltet er.

Det representerer grunnleggande menneskelege verdiar og samfunnsverdiar i den tida vi er i. Eg veit at den jobben de gjer i den norske kyrkja betyr så mykje for så mange menneske og for lokalsamfunna i heile Norge.

Og sjølv om Grunnlova er endra når det gjeld forholdet mellom kyrkje og stat, så slår Grunnlova framleis fast at Den norske kyrkja skal vere Norges folkekyrkje. Kyrkja har eit samfunnsansvar.

Det er eit ansvar vi må dele på.

«Alle menneske er overgitt til kvarandre. Og alle menneske er avhengige av kvarandre og av jorda. Ingen lever av seg sjølv eller for seg sjølv. I kraft av skapinga er oppdraget til alle menneske å forvalte skaparverket og leve i nestekjærleik med kvarandre.»

Dette avsnittet las eg i diakoniplanen for Den norske kyrkja.

Det føyer seg fint inn i det som er tema for dette kyrkjemøtet, nemleg håp.

Årets tema er dessverre veldig aktuelt. For å sitere mi eiga dotter som studerer her i Trondheim, som i går kveld sa til meg: Det er så mye sykt som skjer i verden, mamma. Ja, vi føler vel alle på det.

Klimakrise, energikrise, matvaremangel. Auka straumprisar, auka drivstoffprisar og aukande rente. Økende ulikheit og fleire barn som lever i fattigdom, òg her i Noreg.

Og bak alt dette lurar ein pandemi som sette verda ut av spel i to år og ein krig som ikkje ser ut til å ha nokon ende og som rammar sivilbefolkninga hardt og har sendt kvinner og barn ut på flukt. Angrepet under Pride i sommar vitnar òg om at vi nok ikkje er så trygge og frie i Norge som det vi skal vere.

Oppi alt dette er eg uroa for folkehelsa til ungdommen vår.

Folkehelseprofilane for 2022 viser nemleg ein heilt ny trend. Barn og unge i Norge rapporterer at dei er mindre fornøgd, meir einsame og meir bekymra enn dei eldre. At det er stadig fleire barn og unge som får psykiske helseplager og barn og unge som mister håpet, er ein stor samfunnsutfordring!

Dette er ikkje ein tale der eg skal utmeisle politikken til regjeringa for å komme desse samfunnsutfordringane i møte. Men vi treng hjelp.

I vanskelege tider er kyrkja sitt arbeid enda viktigare enn ellers.

Kyrkja har ei rolle å spele i å gje folk håp.

Tryggheit og håp for dette livet, og håp om frelse.

Så er kyrkja og kyrkjelege fellesskap òg viktig skal vi klare å skape helsefremmande samfunn, der unge ikkje mister håpet.

Alle treng å vere ein del av eit fellesskap.

Regjeringa har styrkt den nye tilskotsordninga for å inkludere barn og unge, slik at ein kan få støtte til ferie- og fritidsaktivitetar, opne møteplassar med meir.

Eg veit ikkje kor mange av de som jobbar i kyrkje lokalt som er klar over det, men denne tilskotsordninga kan kyrkjelydane i Den norske kyrkja også søke på.

For det vil eg seie, Er det noko som eg verkeleg har gledd meg over på mine reiser og kyrkjebesøk dette året eg har vore trus- og livssynsminister, så er det å sjå kor mykje bra som faktisk skjer i og rundt kyrkjene våre for barn og unge.

Som i Alta, der eg var førre veke, der det myldra av barnefamiliar og ungdom ein vanleg tirsdag.

Men eg vil oppmode dykk om å gjere enno meir, om de kan.

For barna, for ungdomane, for studentane, for dei unge vaksne.

Og særleg for dei som fell utanfor. Dei med dårleg råd.

Den norske kyrkja kan med alle sine aktive spele ei viktig rolle for unge si tru, for tilhøyrighet, inkluderande fellesskap og betre livskvalitet hos barn og unge, og for å gi dei håp.

I fjor snakka eg til dykk om regjeringa sin politikk på trussamfunnsfeltet. Om at

eg vil arbeide for at kyrkja skal ha føreseielege rammevilkår,

at vi ønskjer å sjå nærare på trussamfunnslova når det gjeld dette med kjønnsrepresentasjon i dei administrative organa i trussamfunna,

om prosessen med å overføre eigedommar frå Opplysningsvesenets fond til Den norske kyrkja og kva som skal skje med resten av fondet – på kort sikt og på lengre sikt,

om 1000-årsjubileet på Stiklestad og at vi som følgje av delinga av fondet skal få til ei storstilt satsing på kyrkjene våre,

og om pandemien og kyrkja sin plass i ei krise.

For å nemne noko.

Og eg oppfordra også kyrkja til å vere ei sterkare stemme i samfunnsdebatten.

Kva er stoda etter eit år?

Den økonomiske situasjonen tilseier at vi må kutte i pengebruken på ei rekke område. Løfta i Hurdalsplattforma kan ta noko lengre tid å gjennomføre. Det blir strammare tider for alle. Men de skal vite at det framleis er viktig for meg å arbeide for at kyrkja skal ha føreseielege rammevilkår.

Vi er òg på god veg til å finne berekraftige løysingar for bruk av pengar tilsvarande staten sin del av Opplysningsvesenets fond.

Dette er pengar som de er kjent med skal gå til istandsetjing av kulturhistorisk verdifulle kyrkjebygg.

Riksantikvaren har i samarbeid med Kyrkjerådet og KA dette året jobba med å komme med ei tilråding til Barne- og familiedepartementet og Klima- og miljødepartementet om korleis istandsetjinga skal rullast ut og organiserast.

Tilrådinga skal vere sendt over til departementa innan 1. desember 2022.

Den første delrapporten kom i juni og den legg til grunn at det bør utviklast ein bevaringsstrategi med fleire bevaringsprogram, ut frå alder på kyrkjene. Mellomalderkyrkjene bør få eit eige program, slik at ein kan ivareta dei særskilte utfordringane som desse bygga treng når det kjem til istandsetjing, kunnskap og kompetanse.

Delrapporten understrekar òg at tilgangen på spesialisert kompetanse for istandsetting av dei eldste kyrkjene er avgrensa.

Så her må vi tenke på fleire ting samtidig og få til eit godt samarbeid mellom fellesråda, kommunen, Den norske kyrkja, Riksantikvaren, Storting og regjering.

I tillegg peiker delrapporten på ein ting som verkeleg har slått meg på alle mine reiser rundt i kyrkjene dette året: Kyrkja er også innvendig full av skattar som få veit om, eller som ikkje får like stor merksemd.

Eg tenkjer då på alt frå fantastiske altertavler til imponerande takmaleri – men også kyrkjetekstilane.

Kven har laga alterduken? - har eg begynt å spørje om og ofte er folk svar skuldige. Den har gjerne blitt laga lokalt, ofte av kvinner. Men er fine symbol på håpet, trua og gleda over kyrkja. Så eg er glad for at delrapporten førebels legg til grunn ei tilråding om at kyrkja sitt inventar må omfattast av bevaringsarbeidet.

Tilrådinga frå Riksantikvaren og Den norske kyrkja vil ikkje komme tidsnok til at arbeidet kan starte opp i januar 2023. Det er heller ikkje mogleg i lys av dei budsjettprosessar som finst i både stat og kommune. Men vi skal gjere vårt for at vi så fort som mogleg i 2023 kan presentere ein samla plan som husar både strategiar, bevaringsprogram og finansiering. Eg har tru på at vi no skal få til å sikre kyrkjene våre på ein god måte for framtidige generasjonar.

I Hurdalsplattforma har nettopp steinkyrkjene frå mellomalderen fått ein særskild omtale.

Vi ønskjer at desse skal vere sett i stand til 1000-årsjubileet for slaget på Stiklestad. Som de sikkert har fått med dykk, har eg overtatt ansvaret for dette jubileet.

Det har ikkje gått upåakta hen, og Human-Etisk Forbund uttrykte i sommar bekymring for at dette vil føre til at kristendommen får for stor plass.

Eg meiner det er bra med engasjement rundt markeringa.

Men eg vil vere tydeleg på at jubileet for slaget på Stiklestad skal vere eit jubileum for heile nasjonen. Det er rett og rimeleg at vår kristne kulturhistorie får sin naturlege plass i eit jubileum som markerer ei sentral hending i kristninga av landet vårt. Men vi skal òg feire dette på ein måte som er inkluderande for alle som bur her i landet. Det handlar om kva Norge har vore, kva Norge er og kva Norge skal vere.

I går var eg på Stiklestad og møtte prosjektleiinga for første gong.

Det har gjort meg heilt trygg på at vi skal få til ei storstilt, inkluderande og god jubileumsfeiring – som kan medverke til kunnskap og kompetanse om kulturhistoria vår. For å sikre at jubileumsprosjektet får enno større legitimitet som eit nasjonalt prosjekt har regjeringa som intensjon å opprette ein nasjonal komite for jubileet.

Etter eitt år er vi også i gong med å sjå på justeringar i trussamfunnslova for å betre kunne sikre demokrati og kjønnsrepresentasjon i dei styrande organa til trussamfunna. Her vil vi skunde oss langsamt, for å seie det på den måten.

Eg er utolmodig etter å sikre likestillinga i trussamfunna, men vi må finne gode og berekraftige løysingar som kan stå seg og som på ein god måte balanserer omsynet til religionsfriheita og det å stille krav til samfunna.

Straumkrise har vert eit gjennomgangstema heile dette året. Mange fellesråd har bekymra seg for dei høge straumprisane. Og det forstår eg.

Mange har meldt at dei enten må stenge eller redusere aktiviteten for å spare pengar. I vår sendte eg derfor eit brev til alle kommunane, der eg tok opp utfordringa mange kyrkjer har på grunn av dei høge straumprisane.

I brevet minner eg kommunane på det økonomiske ansvaret dei har for kyrkjebygga og peikar på behovet for å finne gode lokale løysingar.

Eg vil igjen understreke at kommunane må så godt dei kan sikre at den kyrkjelege aktiviteten ikkje blir skadelidande av høge straumprisar. Det er prinsipielt viktig.

Då eg stod her i fjor tok eg òg opp dette med pandemien og kyrkja sin plass i ei krise. Det var viktig for meg å gje dykk honnør for det arbeidet de hadde stått – og framleis står – i.

No har eg vert statsråd i eitt år, og eg har ikkje mindre grunn til å rose den innsatsen de gjer. Både gjennom pandemien og no sist med straumkrise og flyktningsituasjonen, har de imponert meg med handlekraft.

Både lokalt og sentralt har de snudd dykk rundt – for å halde kyrkjene opne.

De har medverka til å sikre religionsfriheita i ei tid der denne lett blir sett på prøve for å sikre andre omsyn.

For alt dette vil eg rette dykk ei stor takk, som eg håpar de vil bringe vidare til alle dei som står på der heime i kyrkjelydane.

Eg vil òg takke for sørgegudstenesta i domkyrkja i Oslo etter barskytinga i juni, og at de hadde ein klar bodskap. Kjærleiken tek aldri slutt. Kjærleiken gir seg ikkje. Og størst er kjærleiken.

Kjære kyrkjemøte.

Eg skal gå inn for landing.

Vi lever i ei tid som ber med seg mykje «eg». Det er vanskeleg å sleppe «eget». Særleg når tida er tung. Men i ei tung tid trur eg det er viktigare enn nokon gong at vi minner kvarandre om at det handlar om «vi». Eg vil avslutte med eit dikt som for meg handlar om fellesskap og håp. Det er skreve for ei anna tid, men eg meiner det er veldig relevant i dag:

Det heiter ikkje: eg – no lenger.

Heretter heiter det: vi.

Eig du lykka så er ho ikkje lenger

berre di.

*Alt det som bror din kan ta imot
av lykka di, må du gi.*

*Alt du kan løfte av børa til bror din,
må du ta på deg.*

*Det er mange ikring deg som frys,
ver du eit bål, strål varme ifrå deg!
Hender finn hender, herd stør herd,
barm slår varmt imot barm.*

*Det hjelper da litt, nokre få forfrosne
at du er varm!*

[«Tung tids tale» av Halldis Moren Vesaas]

Eksempelet er henta frå Håkon Bleken sitt bilete Håp.

Korleis kan vi vise håp, både i diakoni, tru, og forventning?

1. Innleiing: Håpets ord og håpets bilete.

Tør vi håpe? Eller orkar vi ikkje å bli skuffa?

Det er veldig flott å få tale om håp. Men det er også ganske utfordrande, fallhøgda kan bli stor når ein skal tale om det som skal spenne våre forhåpningar og forventningar. Enten det er på det personlege eller kollektive plan.

Ein ting er å tale om håp, men kan ein male håp?

I ein samtale eg hadde i sommar med Håkon Bleken, Trondheim og Noregs kjende biletkunstnar, viste han meg at han lagde stadig nye bilete, og for tida arbeidde ganske mykje med motiv frå den kjente boka til Dante som har forma manges idear om etterlivet: Den guddomlege komedie. «Komedie» i denne samanhengen tyder ei forteljing om det som endar godt. Det har tre delar, inferno, purgatorio (skjærseiden) og paradiso. Han viste meg fleire av bileta av inferno. Det var ikkje vanskeleg å finne motiv. Skildringane av den menneskelege evne til å forstille seg, til å misbruke si makt og ære, også religiøs makt, gav han mange idear. Det der er vi ganske gode til. Så spurte eg om han hadde malt noko om paradiset. Han svarte at han syntest det var vanskeleg å finne motiv som ikkje var for banale, han kunne ikkje berre male gullgater. Eg spurte om eg kunne foreslå eitt motiv. Han lytta og sa at det måtte han tenkje på. Eg skal kome tilbake til det.

Då eg kom ned att på Vestfrontplassen, under årets Olavsfest med temaet håp, kom eg forbi dei mange salgsbodene – og der var det ei som selde – av alle ting: signerte trykk av Håkon Bleken som hadde tittel «håp». Når det attpåtil gjekk til inntekt til Det norske misjonsselskap, og eg har vore ute etter eit bilete å ha på ein tom vegg på mitt kontor, gjorde eg min raskaste handel i så måte. Og der er det

bibelske assosiasjonar og aktuelle tema malt saman (sjå biletet). Han uttrykkjer håpet om fred inn i denne verdens realitetar, slik dei artar seg i alle dei bilete og nyheiter vi får inn kvar dag.

I Nidarosdomen i morgon, kan ein i vestskipet sjå ein serie med ein korsveg (Via Dolorosa) lagd av Håkon Bleken. Den er uvanleg, og sterk, og den er spesiell, også fordi den har eitt motiv meir enn dei vanlegvis har. Han har også tatt med oppstoda!

Håp er eit kort og vakkert ord, kanskje eitt av dei viktigaste orda vi har. Det uttrykkjer sjølvvegen i vårt liv som menneske, heile tida rettast vi oss framover mot det som kjem. Ikkje utan grunn heiter det at der det er liv, er det håp.

Når vi skal prøve på nokre få minutt å seie noko i ein tredjedels bibeltime om kva Den heilage skrifta seier om håp, kan vi jo spørre om det å forholde seg til historiske tekstar, til det som skjedde og vart skriven for lenge sidan, svært lenge sidan, er å vende blikket bakover – og ikkje framover. Då vil eg seie at dersom ein les tekstar i Bibelen med det spørsmålet «Kva seier denne teksten om håp?», så vil ein nesten bli overraska over korleis svært mange av dei talar om håp - på kvar sin måte. Den viktigaste grunnen til det er nok nettopp at det er tekstar som talar – ikkje heilt overraskande – om *Gud*. Og når tekstar som er formulerte om Gud, og menneske si *forventning til Gud*, så blir det tekstar om håp. Ja, meir enn det, det vert tekstar som kan gripe tak i oss og gi oss håp.

Det er tre bibeltekstar eg vil konsentrere meg om. To av dei er veldig kjende, ja, det er mange av oss som kan dei utanåt. Den tredje er nokså kjend, og har fått ein fornya aktualitet i verda dette året.

2. Tre dimensjoner ved det kristne håp

Den første bibelteksten er kanskje den som svarar mest til vår daglegtale om håp. Det er forventninga om at det skal gå bra, at vi får det vi treng til vårt liv, eller at vi skal få hjelp med dei bekymringar vi har. Det kan vere alt frå håp om at vi skal ha økonomi til å klare våre utgifter, til at vi skal bli glade og lukkelege i våre valg av kven vi lever saman med, til håp om betre helse, eller rett og slett godt og tenleg ver. Det er på ein måte det som gjer oss optimistiske.

Det svarar til dei mange bønner i Bibelen, ikkje minst slik vi kan lese dei i Salmenes bok. Vi treng optimistane. Vi treng dei som skaper håp og glede mellom oss. Dei gjer ei velgjerning, dei løfter stemninga. Ikkje minst i krisetider treng vi dei som får oss til tru at det går bra. «Pessimister er de reneste tåber, de tror ikke engang det de håber.» (Piet Hein)

Men vi treng at håp er noko meir enn gode prognoser. Og det kristne håp er noko meir. Det er eit håp også når livet er krevjande og vi ikkje ser korleis vi kjem vidare, når livet er ei krise. Dette håpet er eit uttrykk for ein trassig haldning fordi ein trur det er meir enn det vi ser akkurat no, ja at Guds gode kjærleiks vilje skal gjere seg gjeldande i denne verda slik ho er. Det er modellen frå Ann-Margritt i Falkbergets «Nattens brød».

--

Og så er det alt vi seier om håp *i møte med døden*. For då møter vi jo enden på våre relasjonar i denne verda, der våre forhåpningar til vårt liv her i verda tar endeleg slutt. Dei gongene vi kanskje oftast høyrer om håp i kyrkja, er når vi er der i gravferd, eller på Alle helgens dag når vi minnest dei som er gått bort. Då høyrer vi tekstar frå Bibelen som minner oss om at vi kan håpe på Guds framtid, på Guds nådige dom over våre liv, og at det er noko meir å seie om døden enn at det er slutten på alle håp og forventningar. Vi høyrer at bortom tida, der er Gud. Det er eit håp om at grava vår ikkje er det siste, men at vi ved Guds nåde og kjærleik går inn til det evige himmelriket. Eit spørsmål som eg ofte synest vi går forbi, er kvifor heng dei to dimensjonane på håp saman? Kvifor er håpet om evig liv ein motivasjon til liv i håp, til å forvente noko frå Gud i vårt daglege liv her, stundom i tru og trass i denne verda?

3. Håpets bønn

Den første teksten eg vil dra fram, er den mest kjende. Matt 6, 9 -13:

*Vår Far i himmelen!
Lat namnet ditt helgast.
Lat riket ditt koma.
Lat viljen din råda på jorda slik som i himmelen.
Gjev oss i dag vårt daglege brød,
og tilgjev oss vår skuld,
slik vi òg tilgjev våre skuldnarar.
Og lat oss ikkje koma i freisting,
men frels oss frå det vonde.
For riket er ditt og makta og æra i all æve.
Amen.*

Herrens bøn, som vi ber overalt, på alle språk, er eit uttrykk for håp.

Den har heilt tydeleg alle slag av våre håp i seg:

- a. «Gjev oss i dag vårt daglege brød». Dette er håpet vi har til Gud, til livets opphav og oppretthaldar, at Gud vil gje oss det vi treng kvar dag. Det er ei fantastisk utlegging av kva det tyder i Luthers katekismar: Mat og klede, god helse, hus og heim, gode grannar og trufaste vener. Og mykje meir. Det er håpet om at vi kan vere trygge, at vi kan ha tillit til Gud og takke for Guds gåver i livet. Det er alle våre forventningar om det gode livet, ikkje i overflod, men nok. Det daglege brød.

Så minner nettopp denne bønna oss om at det er ikkje alle som har det slik, og at det er noko vi må be om på vegner av svært mange andre. For å gi dei håp.

- b. Vidare: «Lat riket ditt koma.» La viljen din råde på jorda slik som i himmelen. Det er budskapet frå Jesus: Himmelriket er kome nær. Det er her, mellom oss, i oss, i kyrkja, i verda. Ofte vert det motsagt, på Jesu tid, og i dag.

Det er svært mange som er unådige, ukjærlege, hovmodige, det er mykje misbruk av politisk, økonomisk og religiøs makt som står imot himmelrikets gjennombrott i denne verda. Det er dessverre så mange teikn på at det *ikkje* er Guds vilje som skjer på jorda så som i himmelen.

Men eit kristent håp er nettopp at Guds vilje skal skje, at Guds rike skal koma og slå seg fram gjennom oss. Meir himmel på jord!

Vi har også ei bøn om ikkje å kome i prøvingar, om at vi skal både klare dei, og at Gud skal vere med oss og kjempe mot det vonde – så vi kan bli bevart frå å gå til grunne i det vonde.

- c. Så møter vi til slutt håpet om det evige, det som er bortom vår tid, det som vi ikkje rår over: Det er Guds rike med Guds makt og Guds ære – som vi vedkjenner er noko meir enn det vi ser no.

Korleis gir vi håp, korleis fremjar vi håp, korleis styrkjer vi alle desse dimensjonane ved vårt håp i oss? Svaret er nesten litt for nært oss: Ved bønn – og i gudstenester. Gudstenester på sundagar er på Jesus oppstode-dag. Det er alltid ei feiring av håpet vi har til Gud, at kjærleiken er sterkare enn døden, at det er noko meir enn dei prøvingar og utfordringar vi har.

La meg dele eitt av mine mange håpsbilete:

Vi talar om «å feire gudsteneste». Gudstenester i Afrika handlar mykje om det. Kvite skjorter. Flotte fargerike kjolar. Det handlar om sjølvrespekt, med forventning om at det er noko meir enn kvardagens slit i løpet av veka. At det er noko som har med Gud å gjere som vi kan vere ein del av, kvar dag, kvar veke. Det er den daglege bønna. Den bønna vi har saman med alle andre kristne i verda.

4. Håpets grunn i det som var

Romarane 5, 1-10:

Når vi no har vorte rettferdige ved tru, har vi fred med Gud ved vår Herre Jesus Kristus. Gjennom han har vi òg ved trua fått tilgang til den nåden vi står i, og vi er stolte over håpet om Guds herlegdom. Ja, ikkje berre det, vi er òg stolte over lidningane. For vi veit at lidinga gjer oss uthaldande, og den som held ut, får eit prøvd sinn, og den som er prøvd, får håp. Og håpet gjer ikkje til skamme, for Guds kjærleik er aust ut i hjarta våre ved Den heilage ande som han har gjeve oss. Medan vi endå var hjelpelause, døydde Kristus for ugudelege då tida var inne. Knappt nok vil nokon gå i døden for ein rettferdig mann – endå det kan vel henda at nokon vågar livet for ein som er god. Men Gud viser sin kjærleik til oss ved at Kristus døydde for oss medan vi endå var syndarar. Når vi no har vorte rettferdiggjorde ved Kristi blod, kor mykje meir skal vi ikkje då ved han bli frelste frå vreiden! Medan vi endå var fiendar, vart vi forsona med Gud då hans Son døydde. Når vi no er forsona, kor mykje meir skal vi ikkje då bli frelste ved hans liv!

Det Gudsriket, med «rett og fred og glede» som vi håpar på skal gjere seg gjeldande her og evig, er ikkje berre ein idé som nokon har fått og som har gått vidare. Den Bibelske måte å uttrykkje håp på, er å ha ein referanse til det Gud *har* gjort, som då vert eit uttrykk for kven Gud *er*, og formulert i Grundtvig ein lovnad om kva Gud *vil gjere*.

Det er minnet om kven Gud er (jf. 2 Mos 20,2-3: «Eg er Herren din Gud, som førte deg ut frå Egypt, ut frå slavehuset. Du skal ikkje ha andre gudar enn meg») som er sjølv grunn til håp. Det er truas vesen at ein minnest, og vert minna på, kva gjerningar Gud har gjort som teikn på Guds frelsande kjærleik. Det er det som vi også vert minna på ved kvar dåp og kvar gravferd: «Lova vere Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i si store miskunn har fødd oss på nytt til ei levande von ved Jesu Kristi oppstode frå dei døde!» 1 Pet 1, 3) Det er det same vi vert minna på ved kvar nattverdfeiring, der vi «gjer dette til minne om meg», som Jesus sa. Og vi svarar «Kristus døde, Kristus stod opp, Kristus skal kome igjen».

Han vart dømt som ein urettferdig, At Gud reiste han opp frå dei døde, får dermed enorme konsekvensar. Hans død vert noko meir enn eit nederlag. Den vert noko som viser Guds solidaritet med dei utstøytte og urettferdige, ugudlege. Men det viser også at Jesus død kan forståast som ei soning – i kultiske termar i lys av tekstar frå Det gamle testamentet. Det er ofringar for at syndas makt skal brytast, for at dei brotne relasjonar skal gjenopprettast, for at det skal verte forsoning, mellom Gud og menneske – og mellom oss.

Håpet er knytt til at det som har skjedd, gjer noko med oss no. Fordi éin er død for alle, gjer det noko med oss - i vårt håp. Det vert ikkje til skamme.

Det er noko nytt her - noko nytt med tanke på kven som kan få del i Guds rikes nærvær i det som kjem etterpå. Det er ikkje Jesus eller Paulus som «fant opp» denne tanken om eit evig liv og om Guds dom. Men dei utfordrar forståinga av kven som var rettferdig, og korleis ein vert rettferdig for Gud: Ikkje dei rettferdige, men dei urettferdige. Gud tilreknar oss ikkje våre misgjerningar.

Eit grunntrekk ved vårt kristne håp er at det er grunna i at Gud allereie har gjort det som gir oss fellesskap med Gud og kvarandre. Synda, vår vonde vilje og handlingar overfor kvarandre, skal ikkje stengje og øydeleggje våre relasjonar. Tvert om. På grunn av det som var – og det som kjem. Guds handlingar i fortid, gir oss ei framtid. Difor gjeld dei også og verkar i notid. Når det som har skjedd er så stort, kor mykje meir kan det ikkje bli? Håpet er alltid knytt til ein lovnad som er gitt i fortida. Men det veks fram i møte med den harde verkelegheit vi møte.

Difor er ikkje håpet ein idé om at det evige finst. Det kristne håpet handlar meir om *kva det evige er*. Dei fleste jødar på Jesus tid hadde ei tru på ei oppstode etter døden (bortsett frå saddukearane, som testa Jesus med finurlege spørsmål om kven ei enke skulle vere gift med i himmelen). Det var ei tru på at Gud reiser oppatt den rettferdige.

Vi – som kyrkje - skal snakke om oppstoda som opnar både det nye livet her og no, og livet som kjem – etterlivet. Det er den historiske hendinga, som fører til at vi har eit håp om det evige. Difor kan ein også kome til å misforstå kva kristen tru er. Ein kan lett tenke at det er berre å forholde seg til fortida, til historiske hendingar gjengitt i tekstar. Og dei kan ein lese litt forkjært: enten som fundamentalistar (vi er nøydt til å meine og tru alt som er skrive slik det er skrive fordi det er skrive akkurat slik), eller berre som historiske forskarar (kva skjedd/skjedde ikkje – kva er historisk og kva er ikkje det).

Det er gjennom det minnet som vi feirar, og som difor vert ein del av vårt eige liv gjennom evangelia og sakramenta, at vi vert del av eit fellesskap av alle som trur. Ja, det er eit fellesskap som ikkje berre har ei tru, men som aktivt trur. På Gud.

Trua er ikkje ei øving i å få seg til å meine noko eller tru at noko har skjedd som ein synest er vanskeleg å forstå eller umogeleg å tru. Tru er å knytte sitt liv til dei lovnader som Gud har gitt og stadfesta gjennom dei handlingar i historia som den kristne kyrkja har vidareført gjennom sine bønner, liturgiar, og som kyrkja og enkelte kristne gjev sitt vitnemål om Guds kjærleik i Kristus – gjennom ord og gjerningar.

Men vi talar også om håp ut frå Bibelen og vår kristne tru som noko meir. Og vi har snakka om det allereie, om håp som trass, som vilje til å gå kjærleikens vegar i kriser. Eller som i Kirkenes Verdensråds motto frå generalforsamlinga i Karlsruhe, Tyskland dette året: «Kristi kjærleik driv verda til forsoning og einskap». Det handlar om at vi trur at noko anna enn det vi ser er mogeleg, og nettopp difor handlar vi deretter: for rettferd, fred, for ei forsoning og lækjedom mellom oss menneske, med naturen og alt Gud har skapt.

Alle desse tre dimensjonane ved håp heng heile vegen saman.

5. Håpets *innhald*

Kjærleikens og håpets høgsong: 1 Kor 13, 4-13

Kjærleiken er tolmodig, kjærleiken er velvillig, misunner ikkje, skryter ikkje, er ikkje hovmodig. Kjærleiken krenkjer ikkje, søker ikkje sitt eige, er ikkje oppfarande, gøymer ikkje på det vonde. Han gleder seg ikkje ved urett, men gleder seg ved sanninga. Alt held han ut, alt trur han, alt vonar han, alt toler han. Kjærleiken tek aldri slutt. Profetgåvene skal bli borte, tungene skal teia og kunnskapen forgå. For vi skjønar stykkevis og talar profetisk stykkevis. Men når det fullkomne kjem, skal det som er stykkevis, ta ende. Då eg var barn, tala eg som eit barn, tenkte eg som eit barn, forstod eg som eit barn. Men då eg vart vaksen, la eg av det barnslege. No ser vi i ein spegel, i ei gåte, men då skal vi sjå andlet til andlet. No skjønar eg stykkevis, men då skal eg kjenna alt fullt ut, liksom eg fullt ut er kjend av Gud. Så blir dei verande desse tre: tru, von og kjærleik. Og størst av dei er kjærleiken.

Eg skulle tale om håp. Ein tekst eg meiner er sentral for denne bibeltimen høyrer ofte heime under ei anna overskrift. Vi skal lese nokre ord frå ein tekst som ofte vert kalla «kjærleikens høysong», og som vi alt har høyrte på opningsgudstenesta og fleire gonger i løpet av dette møtet. Det handlar nettopp om at det er ein samanheng mellom trua, håpet og kjærleiken. Og det kan vere grunn til å la kjærleiken definere dei andre to, og det er nettopp det som er poenget i heile kapitelet.

Kjærleiken er den som bestemmer alt, også håpet:

«Alt held han ut, alt trur han, alt vonar han, alt toler han. Kjærleiken tek aldri slutt... No skjønar eg stykkevis, men då skal eg kjenna alt fullt ut, liksom eg fullt ut er kjend av Gud. Så blir dei verande desse tre, tru, von og kjærleik. Og størst av dei er kjærleiken.»

Håpet er å kome stadig nærare, stadig meir prega av kjærleikens kjelde, som då skal og kan gi eit håp for det daglege liv, i alle situasjonar der kjærleiken må halde ut alt og håpe alt.

Difor kan Paulus snakke om at «vi», eller kyrkja, har fått eit oppdrag på Kristi vegne å be menneske forsonse seg med Gud. Det som har skjedd kan skape endringar i alle sin relasjon til Gud og i relasjonane til kvarandre.

Det er i håpet til Gud, på grunn av Guds handling i Kristus, at vi trur at denne kjærleiken kan både overvinne døden og skape noko nytt mellom Gud og menneske og mellom oss – ja også mellom oss og all skapningen. Heile skapningen sukkar og lengtar etter forløyning, og vil bli høyrte på grunn av Jesus oppstode, seier Paulus (Rom 8,22).

I gravferder kan vi høyre om noko som gir oss håp ut frå det den avdøde har bidratt med i fellesskapet ein har levd i. Vi ser etter og heldt fram alt i eit menneskeliv som vi takkar for, som eit førebilete i tru, håp og kjærleik.

Håpet er tomt utan kjærleiken. Håp berre for meg er difor ikkje eit kristent håp.

Difor er det også så sterke ord om nettopp håp i kjærleikens høgsong (1 Kor 13). Kjærleik er alltid noko som skjer mellom nokon. Det er kjærleiken som skaper forventning om noko godt, noko betre, det beste, som skal kome, no, og i det livet som ligg framfor.

Kjærleiken kan også få oss til å forsonse oss med det som har skjedd i fortida, difor held kjærleiken ut alt, toler alt. Men kjærleiken er ikkje berre historietolkning og handling den vegen. Kjærleiken er håp om at det som er, skal bli meir og meir slik det kan og skal vere som uttrykk for nettopp livets meining: Fellesskap med kvarandre.

Vi skal også i forhold til Gud ein gong stå ansikt til ansikt. Men no er det som i ein spegel. Og det er nok til å sjå kvar vi finn Gud og kvar vi skal gå for å bringe Guds kjærleik til dei som treng den, kvar dag, i heilt konkrete menneskelege, og til dels vanskelege fellesskap. Ja, det er til og med stridane internt i kyrkja som er bakgrunnen for det Paulus skriv om!

Håpet utan kjærleik vert eit håp for meg og mine interesser. Kanskje også for mine næraste eller mi gruppe, ja kanskje til og med min nasjon, utan ansvar for at det skal verte eit håp for andre. Ja, for alle andre.

Difor kan vi ikkje halde evangeliet for oss sjølve, og vi er kalte til å drive misjon.

Difor kan ikkje kyrkja seie at vi håper det går bra med kyrkjens interesser i møter med kriser, utan å ta andre sine, ja alle sine utfordringar inn i horisonten. Det gjeld særleg dei som er mest sårbare og som på ein spesiell måte vart gjenstand for den kjærleik Jesus viste gjennom sin måte å vise at himmelriket var kome nær på. Difor er kyrkja ein del av det samfunnet som må finne politiske løysingar på dei utfordringar vi møter.

Difor kan vi heller ikkje bere vere solidariske med «vår» nasjon og «vårt» folk, dersom det fører til ekskludering, diskriminering eller stigmatisering av andre, ja endå til overgrep i kolonialiseringa sitt namn. Eller vald i krigens drakt som overgrep mot andre.

Dette er utfordrande også med tanke på korleis vi forkynner evangeliet. Å stå under Guds dom er noko vi alle gjer, og ikkje minst dei som har makt enten det er politisk, økonomisk eller åndeleg/religiøst. Vi kan, vi må, alle håpe på Guds kjærleiks forvandlande kraft i denne verda og i den som kjem. For oss sjølve og for verda. Vi har alle berre del i håpet på grunn av Guds nåde.

Difor er det vanskeleg å sjå korleis eit kristent håp berre kan gjelde dei som av ein eller annan grunn har kunne kjenne evangeliet eller kalle seg kristne. Kan eit håp knyta til den allkjærlege Gud vere eit håp berre for nokon av oss? Har håpet vore brukt til å ekskludere, definere andre ut av fellesskapet og gitt nokon skam som har ført til ekskludering og død – fordi vi meinte vi hadde definisjonsmakta over håpets rekkevidde?

Trua er bodskap, som vi kan ta til oss. «Vend om. Tru evangeliet» (Mark 1,15) Fordi no opnar himmelrikets moglegheit seg for alle, som eit kjærleikens fellesskap med Gud, menneske og

skaparverket seg på ein måte som det ikkje gjorde før. Difor må vi ta på alvor at tru kan verte så objektivert at den vert ei definisjonsmakt som splittar, ikkje samlar, som fører til hat og strid, og ikkje til kjærleikens gjenskaparmakt. Det gjeld all slags religiøs tru, og det motsette av den, ateisme, som på mange vis kan få minst like stor og kraftig overgrepsmakt over andre ved å kue og forfølgje dei som trur. Difor er det viktig å halde fast på formuleringane i kjærleikens høgssong om samanhengen mellom dei tre: tru, håp og kjærleik. Det er ikkje mogeleg å utfalde korkje trua eller håpet med noko anna enn kjærleikens kraft. Utan den vert den mest ihuga og oppofrande tru og forventning om noko i framtida tomt, drønnande, uvesentleg, ja, endå til skadeleg.

Med andre ord, korleis heng våre forventningar om at det skal gå godt saman med vårt håp overfor døden, domen og håpet, og gir det oss ein vilje til å handle i håp i trass, når det ikkje går oppover og alt ikkje «går så meget bedre»?

Det er difor håp i kristen samanheng ikkje er ein teori eller lære om noko vi veit, som vi har definert og rår over. Det er noko Gud rår over. Kva er det vi håpar på? Det er himmelriket, som Jesus proklarer har kome nær i og med hans nærver i denne verda. Det består ikkje i den eine eller andre religiøse eller moralske tradisjon som vi kan dømme kvarandre for å ikkje halde oss til, men «i rettferd, fred og glede i Den heilage ande» skriv Paulus (i Rom 14,17).

Det er ikkje noko som er uvesentleg for det livet vi lever i denne verda. Det handlar om sjølve livet det vi ber kvar dag: «Lat riket ditt kome, lat viljen din råde på jorda så som i himmelen!»

Så mitt forslag til Håkon Bleken var: Mal den gode samtale som skaper noko nytt, som minner om det gode som var, som skaper forventning om at dei gode relasjonar har noko evig over seg. Slik Grundtvig uttrykkjer det så vakkert i «Den signede dag som vi nå ser»:

*Så reiser vi til vårt fedreland
der ligger ei dag i dvale,
der står det en borg så prud og grann
med gammen i gyldne sale,
hvor frydelig vi til evig tid
med venner i lys skal tale.*

(NOS 229,7)

Festgudsteneste i Nidaros domkyrkje 25. september

16.søn i treein.tida Matt 11, 16-19:

Preike ved domprost Ragnhild Jepsen

Men kva skal eg likna denne slekta med? Ho er lik born som sit på torget og ropar til kvarandre:

'Vi spela på fløyte for dykk,
men de ville ikkje dansa.
Vi song klagesongar,
men de ville ikkje sørgja.'

For Johannes kom; han verken åt eller drakk, og folk seier: 'Han har ei vond ånd i seg.' Menneskesonen kom; han et og drikk, og dei seier: 'Sjå, for ein storetar og vindrikkar, ven med tollarar og syndarar!' – Men Visdomen har fått rett, det stadfester gjerningane hennar.»

Barns leik er alttopplukande

Når barn går inn i rollespelet, er dei der med heile seg, og alt anna forsvinn. Barna ser på dei som er vaksne (og ikkje minst på barna som er store!), og dei leikar det dei ser:
Dei leikar mor og far med barn og teselskap,
og dei leikar kranglar og grensesetjing.

Leik kan vere ganske treffande. Barnas leik er ei etterleving av det dei ser og observerer:

- Når det vi sjølve ikkje vil vere ved, på ein naturleg måte kjem til syne.
 - Når mønster vi har gått oss fast i, blir treffande framstilt.
- Leiken avslører.

I Evangelieteksten bruker Jesus eit bilete frå barnas og leikens univers. Og vi kjenner oss igjen.

Kanskje er det for oss ei uventa side ved Jesus at han har brukt tid på å observere barna som leikar på torget. Han ser på at dei leikar bryllaup og gravferd; rolleleikar - som i leiken som i det verkelege livet - set kjensler i sving. Livet er komplekst: Den livsglade dansen og gleda har sin plass – og barna leikar det.

Men barna leikar også sorga og klagen over det som er vondt.

Tru om ikkje Jesus har sett dei med eit godt og varmt blick, og med eit smil over det han er vitne til.

Jesus har sett barna, og observert kva dei leiker.

Men til dei vaksne teiknar han opp eit bilete der leiken har gått i stå. Nokre av barna seier til dei andre:

Vi spelte på fløyte for dykk, men de ville ikkje dansa.

Vi song klagesongar, men de ville ikkje sørgja.

Den eine gruppa av dei leikande har sett seg på gjerdet – dei er ikkje lenger berørte, dei let seg ikkje rive med. Kva hender då?

Då stoppar leiken opp.

I evangelieteksten samanliknar Jesus menneska med barn som leiken har gått i stå for. Dei har enda opp i ein slags apati, eller i beste fall ein frykt for å la seg rive med.

Det har oppstått ei vegring for å overgje seg til noko som er større, som vi kanskje ikkje veit heilt kvar skal ende, eller som krev noko av oss som vi ikkje veit om vi torer å gje.

Menneska har innteke ei distansert haldning, og den spontane leiken, tilslutninga, begeistringa, er borte.

Så vi har høyrte bibeltekstar om begeistring og apati.

Om det å ikkje våge å kjenne på at det som er gjeve meg, er godt – og nok:

Av styrke, av veikskap og næring, av kjærleik, og av visdom og dårskap.

Om på den eine sida å ikkje bli for mett, og på den andre om ikkje å tenke at det aldri blir bra nok.

For å tydeleggjere det, viser Jesus til slektningen sin, Johannes. Han som var sendt i førevegen, liksom for å varsle om Jesus som skulle kome etter han.

Han må ha hatt ein viss appell, Johannes. Han tala inn i tida. Han traff noko som rørte seg, ein slags metthet som tida og samfunnet var råka av.

Men vel så mange vart provoserte av Døyparen Johannes, han som levde som ein profet i ørkenen og oppfordra til å ta opp oppgjer med destruktive handlingar.

Dei kunne mest ikkje vore meir ulike, dei to:

Johannes, den innsektsetande ørkenprofeten.

Og Jesus som er kjent for å kunne nyte eit godt måltid i alle moglege slags selskap.

Johannes som med vilje tek på seg kløande kjortlar.

Og Jesus som får vinen til å flaume over i bryllaupet i Kana.

Johannes som byrjar talene sine med å titulere tilhøyrarane som «ormeyngel».

Og Jesus som helsar oss med «Sæle er de...»

Men heller ikkje det frigjerande, opne som Jesus viste, var godt nok for folk. Kvifor let dei seg heller ikkje rive med av gleda og det opne fellesskapet som Jesus inviterer til?

Tekstane går rett inn i vår verd og talar til oss:

Kva er det med menneskeslekta som gjer at vi har så vondt for å bli fornøgd, å tru oss elska; at vi ikkje torer å tillitsfullt legge livet vårt i Guds hender?

Guds vegar kan visst vere både for mykje og for lite for oss. Vi har ein hang til middelvegen.

Men vår gudsrelasjon er bygd på eit sterkt og kjenslerikt forhold mellom Skapar og skapning, det er ønska og villa frå Skaparen. Vi er gjevne gáva til å la oss begeistre, til å slutte oss til. Og til å begeistre andre!

Vi er førebilete for kvarandre og for alle som søker ei tru og ynskjer eit fellesskap å høyre til i. Ikkje minst for barna – dei som hermar og etterlever oss i leiken.

Enda ei gong har Jesus vist til barna for å vise oss vegen til Guds rike. Vi skulle lære av dei.

Men kva formidlar vi til generasjonane etter oss om det å tru? Viss vi ikkje er begeistra, korleis kan barna våre då bli det?

Her er kanskje den største utfordringa for vår tid – for oss, - vi som har sett oss på gjerdet og latt leiken gå i stå:

For (det) å leve Evangeliet får konsekvensar for livet vårt. Det handlar om å ta i mot opent og i tru. Å ikkje setje seg på gjerdet og betrakte, men å leve fullt ut – slik Gud elsker oss fullt ut. Apati smittar. Men det gjer også begeistring.

Å leve Evangeliet er vi kalla til! Å leve sterkt i det vi trur; gje trua vår rom og la det få konsekvensar for livet vårt. Greier vi å formidle glede i det vi trur på, inviterer vi til engasjement og liv!

Vi skal respektere kvarandre, vi skal gje rom for kvarandres tru og overtiding, og vi lever i ei spennande og utfordrande tid der vi får vere med å bygge eit samfunn der vi seier ja til mangfaldet og all rikdomen det fører med! Der vi får møte kvarandre med respekt og rom for ulikskap og ulike tradisjonar.

Og ei levande tru skal bli teken godt i mot.
Ei levande tru er ikkje apatisk.

Ei levande tru er dynamisk, med rom for tvil og kritikk, og med undring og spørsmål.

Kanskje kan det vere opnande å tenke om trua og vårt gudsforhold som ein leik –der både Gud og menneske må gje av seg sjølv og bidra for at forholdet skal vere levande.

For slik var det tenkt frå fyrste stund, då Gud skapte oss. - Skapte oss til leik, til forplikting, til eit fullstendig og likeverdig fellesskap – der vi er avhengige av kvarandre, og overgjevne til kvarandre.

Skal vi ikkje tore å begeistre kvarandre?

Når vi, som her i Nidarosdomen i dag, møter kvarandre frå ulike himmelstrok, frå alle delar av landet vårt, med heile vår rikdom av sorg og glede, av levd liv og tradisjonar med oss.

Frå apatien i leiken som gjekk i stå, skal vi heller snu oss mot kvarandre i eit håpefullt mangfald og anerkjenne spor av begeistring som ei fullverdigg tru!

Den gode visdomen, Guds skaparsmil, har pusta sin ande inn i oss. Er det ikkje nettopp det orde «begeistre» betyr? At vi har fått Guds «geist», Guds ande lagt ned i oss som ei gáve og ein rikdom?

Med den skal vi også la Gud skape noko frigjerande hjå den andre:

Til glede for kvarandre. Til livsutfalding og frigjering i Jesus Kristus.

Og til ære for Faderen og Sonen og Den Heilage Ande; vår Skapar, Frigjerar og Livgjevar, som var og er og vera skal éin sann Gud frá æve og til æve. Amen.